

Storebrand Livsforsikring

Årsrapport 2023

Innhold

Innhold	side
Årsberetning	3
STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN	
Totalregnskap Storebrand Livsforsikring Konsern	26
Balanse Storebrand Livsforsikring Konsern	28
Oppstilling over endring i egenkapital Storebrand Livsforsikring Konsern	30
Kontantstrømoppstilling Storebrand Livsforsikring Konsern	31
Noter Livsforsikring Konsern	34
STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	
Totalregnskap Storebrand Livsforsikring AS	119
Balanse Storebrand Livsforsikring AS	121
Oppstilling over endring i egenkapital Storebrand Livsforsikring AS	124
Kontantstrømoppstilling SStorebrand Livsforsikring AS	125
Noter Livsforsikring AS	129
Erklæring fra styret og administrerende direktør	207
Revisjonsberetning	208

Årsberetning

Strategi Storebrand konsern 2023-25: «Veiviser innen bærekraftig verdiskaping»

Storebrand Livsforsikring er en integrert del av Storebrand konsernet og omtalen av strategi nedenfor har et Storebrand konsern perspektiv der Storebrand Livsforsikring har en sentral rolle.

Storebrand leverer økonomisk trygghet og frihet til privatpersoner og bedrifter. Vi ønsker å motivere kunder til å ta gode økonomiske valg for fremtiden ved å tilby bærekraftige løsninger: Sammen skapes en fremtid å glede seg til. Slik skapes verdi for kunder, eiere og samfunn.

Storebrand følger en strategi som gir en attraktiv kombinasjon av kapitaleffektiv vekst innenfor "fremtidens Storebrand", og kapitalfrigjøring fra garanterte pensjoner under avvikling.

Storebrand har som mål å ta følgende posisjoner i markedet:

- A) Være den ledende leverandøren av tjenestepensjon i både Norge og Sverige.
- B) Utvikle et nordisk kraftsenter for kapitalforvaltning.
- C) Være en voksende og lønnsom utfordrer i det norske personmarkedet for finansielle tjenester.

Samspillet mellom de ulike forretningsområdene gir synergier i form av blant annet kapital, volum og kostnadsdeling, og verdiskaping basert på kundeinnsikt.

Den eneste måten å sikre en bedre fremtid på, er å ta del i å skape den. Storebrand bruker sin posisjon til å være en veiviser innen bærekraftig verdiskaping, en aktiv eier og pådriver for bærekraftig utvikling, og for å differensiere seg fra konkurrentene. Vi tror at dette over tid også gir en bedre avkastning på kapitalen for kunder og eiere. Les mer om Storebrands arbeid med samfunnsansvar i kapitlene: Arbeid med bærekraft i Storebrand, Bærekraftig finans, Klimaendringer, Egne medarbeidere, Kunder og sluttbrukere, og Virksomhetsstyring og etterlevelse.

Konsernet tilbyr finansielle produkter, tjenester og kundeopplevelser. Basert på en stadig mer avansert teknologiplattform tilbys en heldigital forretnings- og distribusjonsmodell. Storebrands posisjon som digital innovatør er en kritisk suksessfaktor for å ytterligere styrke konkurransekraften framover.

Strategiske høydepunkter 2023

2023 ble preget av geopolitisk uro, internasjonal krigføring og markedsure. Samtidig fortsatte den høye inflasjonen og det ble gjennomført åtte rentehevinger i Norge og fire i Sverige. Selv om alle disse faktorene påvirker Storebrand, demonstrerte konsernet robusthet og tilpasningsdyktighet. Gjennom en kombinasjon av dynamisk risikostyring og en diversifisert forretningsmodell, oppnådde konsernet gode resultater og en styrket solvensposisjon. Den underliggende veksten var sterk i samtlige forretningsområder, og høyere renter påvirker konsernet positivt. På kapitalmarkedsdagen i

2020 satte konsernet ambisiøse vekst- og marginambisjoner. Det er i 2023 levert på målsettingene knyttet til både vekst og marginer innenfor alle forretningsområdene med unntak av forsikring. 2023 har vært et krevende forsikringsår grunnet ekstremvær, økt uførhet og fortsatt høy inflasjon.

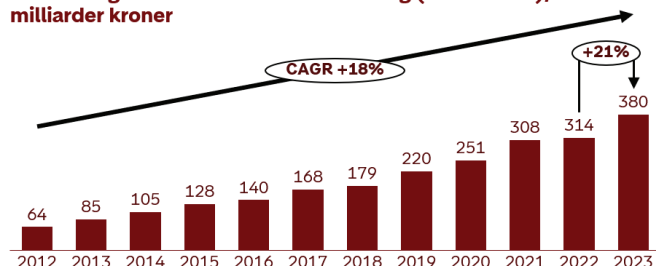
Under følger en gjennomgang av strategiske høydepunkter for 2023 for de ulike elementene som utgjør Storebrands konsernstrategi.

Vekst innenfor forretningsområder med lav kapitalbinding

(A) Ledende leverandør av tjenstepensjon i Norge og Sverige

Kjernen i Storebrands strategi er å samle og forvalte sparemidler fra pensjonskunder og institusjonelle kunder i Norge og Sverige, og norske privatpersoner. I 2023 opprettholdt konsernet en ledende posisjon som leverandør av innskuddspensjon med en markedsandel på 30 prosent i Norge og 16 prosent i Sverige.¹⁾ God markedsavkastning, bedret nysalg og sterk underliggende vekst gjør at forvaltede midler steg til 380 milliarder kroner innen Fondsforsikring (Unit Linked) ved utgangen av året, en vekst på 20 prosent sammenlignet med fjoråret. Siden 2012 har unit linked-midlene vokst med 18 prosent årlig. Den strukturelle veksten i innskuddspensjon bidro til at det netto ble tilført 15,4 milliarder kroner i ny kapital gjennom året.²⁾ Den norske virksomheten fullførte integrasjonen av Danica-oppkjøpet fra 2022, en viktig milepæl for å styrke virksomheten i SMB segmentet. Den svenske virksomheten, SPP, har hatt sterk utvikling i nysalg og var i 2023 ledende med 24 prosent av salget innen innskuddspensjon, ekskludert pensjon som er tariffestet.

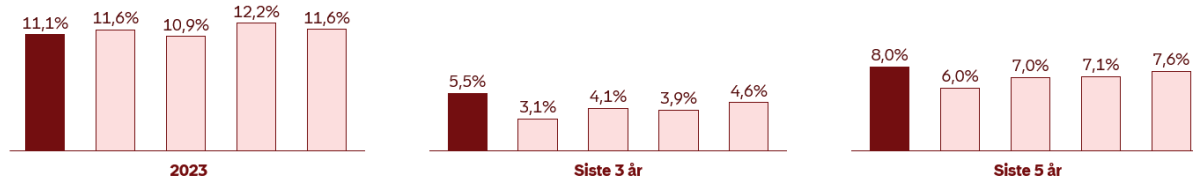
Forvaltningsmidler innen Fondsforsikring (Unit Linked), milliarder kroner

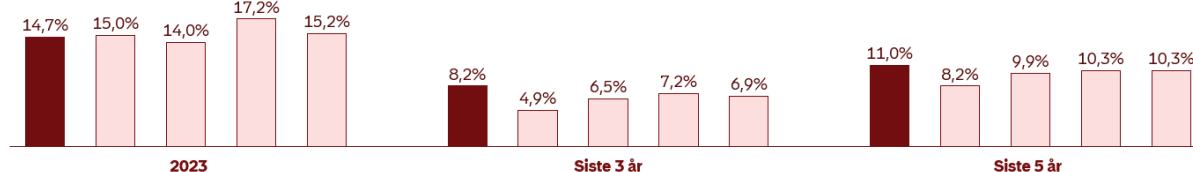
2023 ble et år med sterk absolutt avkastning til norske innskuddspensjonskunder i Storebrands standardprofiler. For aktivaklassene aksjer og obligasjoner var det en positiv verdiutvikling gjennom året. Innen eiendom var verdiutviklingen negativ gjennom året. Storebrands største og vanligste investeringsprofiler, Offensiv og Balansert Pensjon, kan begge vise til høy absolutt avkastning i 2023. Siste 3 og 5 år har Storebrand levert sterkest avkastning i markedet på henholdsvis 5,5 prosent og 8,0 prosent for Offensiv Pensjon, og 8,2 prosent og 11,0 prosent for Balansert pensjon.³⁾ For pensjonskunder med garantert avkastning har Storebrand en dynamisk og risikotilpasset forvaltning som sikret at konsernet, til tross for volatile finansmarkeder gjennom året, kunne bokføre den garanterte avkastningen.

Årlig avkastning på innskuddspensjonsmidler i Norge

Konkurransedyktig avkastning – Offensiv profil

Konkurransedyktig avkastning – Balansert profil

1) Kilde: Finans Norge – Brutto forfalt premie per Q3 2023 og Svensk Försäkring per Q3 2023.

2) Summen av innbetalte premier, utbetalte pensjoner og til- og fraflyttinger i både Norge og Sverige

3) Avkastning basert på sammenlignbare investeringsprofiler med balansert risiko (ca. 50 prosent aksjeandel) og høy risiko (ca. 80 prosent aksjeandel) innenfor en aktiv innskuddspensjonsordning. Kilde: Norsk Pensjon.

Konsernet har hatt en god start i markedet for offentlig tjenstepensjon i Norge, hvor konsernet har blitt valgt som leverandør i samtlige anbudsprosesser siden 2019. To anbudsprosesser ble gjennomført i 2023, og begge kontraktene ble tildelt Storebrand. Storebrand ønsker en avklaring på mangelen på anbudsprosesser, og dette er til behandling i EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Storebrand forventer en avklaring i løpet av 2024 på om innkjøp av pensjonsforvaltningstjenester er anbudspliktig i offentlig sektor (les mer under avsnittet «Regulatoriske endringer»). Konsernet har også fortsatt med å overta forvaltningen av lukkede pensjonskasser som resulterte i ytterligere 3,2 milliarder kroner i midler til forvaltning i 2023.

(B) Voksende utfordrer i det norske personmarkedet

Storebrand opprettholder høy vekst med økte markedsandeler i det norske personmarkedet for bank- og forsikringstjenester, som blir et stadig viktigere forretningsområde for Storebrand i takt med at pensjon og sparing individualiseres. Gjennom tilbud av bedriftspensjon og kapitalforvaltning har Storebrand både systemer og løsninger som sikrer gode rammer for å levere spare- og forsikringsprodukter i personmarkedet. Sammen med banken tilbyr Storebrand heldigital distribusjon med integrerte verdiforslag for kryss-salg mellom sparing, forsikring og bank.

Med 257 års historie står merkenavnet Storebrand sterkt. I Norge er 1,7 millioner mennesker kunder av Storebrand gjennom sin pensjonssparing. Dette er Storebrands viktigste målgruppe for finansielle tjenester.

Økt distribusjonskraft og sterk etterspørsel i personmarkedet bidro til fortsatt sterk vekst i 2023.

People first

Storebrands medarbeidere er den viktigste kilden til innovasjon, utvikling og videre vekst for selskapet. For å lykkes med målene og skape en fremtid å glede seg til, trengs medarbeidere som er kompetente og modige pionerer.

Storebrand scorer vesentlig bedre enn snittet i finansbransjen på medarbeidentilfredshet og engasjement. Dette er verdiskapende for både ansatte, kunder og aksjonærer.

Lederskap innen bærekraft

I snart 30 år har Storebrand vært en veiviser innen bærekraftige investeringer. Målet er å skape verdier for kunder og positive ringvirkninger for samfunnet. Storebrand har forpliktet seg til å operere i tråd med målene i Parisavtalen i hele verdikjeden. Storebrand videreutvikler stadig arbeidet med å vurdere klima som en finansiell risiko. Det innarbeides vurderinger av klimarisiko innenfor risikoovervåking, forvaltning og rapportering til tilsynsmyndigheter. Storebrand har ambisjoner om å lede og utvikle bærekraftagendaen innen finansnæringen også i årene som kommer.

Mer informasjon om arbeidet med bærekraft står omtalt i Bærekraftrapporten i Storebrand ASA sin årsrapport.

Digital innovatør

Bruk av teknologi gjør det mulig å kombinere vekstinitiativ og tiltak for økt konkurransekraft, samtidig som vi realiserer kostnadsreduksjoner og effektivitetsgevinster. Smart bruk av data åpner for nye forretningsmuligheter og effektivitetsgevinster, både gjennom digitalisering og automatisering. Storebrand satser på bruk av moderne og sikre skyløsninger, noe som gir tilgang til ny funksjonalitet og redusert utviklingstid av nye og eksisterende digitale tjenester.

Automatiseringsgraden øker stadig, hvilket fører til mer effektive prosesser, lavere kostnader, økt salg og kundetilfredshet.

Mer informasjon om digitale initiativer står beskrevet i kapittelet «Kunder og sluttbrukere» under avsnittet Digital innovatør i finanssektoren i årsrapporten til Storebrand ASA.

Kapital- og balansestyring

De siste ti årene har Storebrand lykkes med å transformere virksomheten fra kapitalintensive produkter med garantert avkastning, til raskt voksende og selvfinansierende kapitaleffektive produkter. Forvaltningskapitalen er mer enn doblet siden 2012. Ved utgangen av året var 76 prosent av de totale forvaltede midlene knyttet til den kapitallette virksomheten, og under 43 prosent av pensjonsmidlene på balansen var garanterte midler.

Storebrand ønsker å bidra til et voksende marked for grønne obligasjoner og stimulere markedet for bærekraftige investeringer og finansiering. Se mer informasjon om dette i Bærekraftrapporten i Storebrand ASA sin årsrapport.

Datterselskaper og tilknyttede selskaper

Storebrand Livsforsikring AS eier 100 prosent av Storebrand Holding AB som igjen eier 100 prosent av SPP Pension & Försäkring AB, SPP Spar AB, SPP Konsult AB og Storebrand & SPP Business Services AB. SPP er en ledende svensk leverandør av livsforsikringer og tjenstepensjoner. SPP leverer både unit linked produkter, tradisjonelle forsikringer og ytelsesbaserte pensjonsprodukter, så vel som konsulenttjenester som dekker tjenstepensjoner og forsikrings- og administrasjonsløsninger for kommuner og andre organisasjoner. Samlet vil Storebrand og SPP skape den ledende livsforsikrings- og pensjonstilbyderen i Norden. SPP har sitt hovedkontor i Stockholm.

Gjennom Storebrand Pensjonstjenester AS tilbyr Storebrand leveranser innen aktuar-tjenester, systemløsninger og alle typer tjenester knyttet til drift av pensjonskasser. Selskapet er et heleid datterselskap av Storebrand Livsforsikring AS.

Storebrand Eiendom Trygg AS, Storebrand Eiendom Vekst AS og Storebrand Eiendom Utvikling AS er holdingselskaper for den norske eiendomsvirksomheten. Selskapene er 100 prosent eid av Storebrand Livsforsikring AS. I tillegg eier Storebrand Livsforsikring 30 prosent i Storebrand Eiendomsfond Norge KS ved direkte eierandeler, samt gjennom sitt heleide datterselskap Storebrand Eiendomsfond Invest AS.

Storebrand Livsforsikring AS inngikk 20. desember 2021 avtale om å kjøpe 100 prosent av aksjene i Danica Pensjonsforsikring Norge AS. Danica er den sjette største tilbyderer av innskuddspensjon i Norge med 5 prosent markedsandel. I tillegg til å forvalte 22 milliarder kroner i innskuddspensjonsmidler for 14.000 selskaper og 98.000 aktive medlemmer, forvalter Danica 6 milliarder kroner i privat sparing og en portefølje av garanterte produkter på 1 milliard kroner. Totale forvaltningsmidler utgjør om lag 30 milliarder kroner. Danica tilbyr også kommersielle og private risikoprodukter, med totalt rundt 300 millioner kroner i årlige premier for egen regning. Transaksjonen ble gjennomført 1. juli 2022. I forbindelse med overtakelsen har selskapet byttet navn til Storebrand Danica Pensjonsforsikring AS. En mor-datterfusjon ble gjennomført 2. januar 2023.

Resultat

Storebrand Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av det børsnoterte selskapet Storebrand ASA. For informasjon om Storebrandkonsernets resultat per 31.12.2023 vises det til Storebrand ASA sin årsrapport.

Konsernregnskapet til Storebrand Livsforsikring konsern er avlagt i samsvar med IFRS® Accounting Standards som fastsatt av EU, mens selskapsregnskapet til Storebrand Livsforsikring AS er satt opp i samsvar med forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak.

Våre finansielle resultater rapporteres for segmentene Sparing, Forsikring, Garantert pensjon, og Øvrig, så vel som på konsernnivå. Resultatene her rapporteres etter alternative resultatmål (APM) som definert av European Securities and Market Authority (ESMA). Det er et sammendrag av APM-er som brukes i finansiell rapportering på www.storebrand.no/en/investor-relations/reporting-changes-and-special-effects. Resultatregnskapet er basert på rapporterte IFRS®-resultater for de enkelte selskaper.

Styret bekrefter at regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Styret er ikke kjent med at det har inntruffet hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for det avlagte årsregnskapet og konsernregnskap.

Fra 2023 rapporteres konsernregnskapet for Storebrand Livsforsikring i henhold til IFRS 17 og IFRS 9, som erstatter IFRS 4 og IAS 39. Formålet med den nye standarden er å etablere enhetlig praksis for regnskapsmessig behandling av forsikringsavtaler og større åpenhet, både mellom forsikringsselskaper og sektorer. Implementeringen av IFRS 17 har en betydelig innvirkning på regnskapsføringen av forsikringskontrakter i Storebrand konsernet, herunder tidspunkt for innregning og presentasjon i regnskapet.

En kort redegjørelse av de finansielle resultatene under IFRS er kommentert i delkapitlet «Offisielt regnskap Storebrand Livsforsikring Konsern». For andre deler av årsberetningen er resultatet kommentert i henhold til det alternative resultatregnskapet. Det alternative resultatregnskapet kan avvike vesentlig fra IFRS-regnskapet, særlig for forsikringsdelen av virksomhet som rapporterer i samsvar med IFRS 17. Mens det alternative resultatregnskapet er en tilnærming av kontantstrømmen som genereres i perioden, inkluderer IFRS-oppstillingen resultateffekter knyttet til oppdaterte estimater og forutsetninger om fremtidige kontantstrømmer.

Det alternative resultatregnskapet er basert på lovbestemt regnskap avlagt i samsvar med norske GAAP (NGAAP) for de norske foretakene og svenske GAAP (SGAAP) for de svenske foretakene. Rammeverket for rapportering er tilsvarende som tidligere rapportering etter IFRS 4. IFRS 17 er ikke implementert i selskapsregnskapene i Storebrand Livsforsikring konsern. Resultatene i det alternative resultatoppsettet er derfor fortsatt en god tilnærming til fri kontantstrøm generert av forretningsenhetene. Resultatalternativet er justert for konserninterne transaksjoner.

Storebrand Livsforsikring konsern

NOK mill.	2023	2022
Fee og administrasjonsinntekter	3800	3609
Forsikringsresultat	650	939
Administrasjonskostnader	-2 961	-2 733
Driftsresultat (alternativt)	1 488	1 815
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	1 119	-92
Resultat før amortisering (alternativt)	2 607	1 723
Amortisering (alternativt)	-273	-151
Resultat før skatt (alternativt)	2 334	1 572
Skatt (alternativt)	258	429
Resultat etter skatt (alternativt)	2 592	2 002

Storebrand Livsforsikring oppnådde et konsernresultat før amortisering og skatt (alternativt) på 2 607 millioner kroner (1 723 millioner kroner). Tallene i parentes viser tilsvarende tall for fjoråret. Resultat etter skatt ble 2 592 millioner kroner sammenlignet med 2 002 millioner kroner året før.

Fee- og administrasjonsinntekter for året ble 3 800 millioner kroner (3 609 millioner kroner). Økningen fra forrige år skyldes høyere forvaltningskapital drevet av underliggende vekst og positiv markedsutvikling.

Forsikringsresultatet (alternativt) ble 650 millioner kroner (939 millioner kroner) og resulterte i en «combined ratio» på 98 prosent (87 prosent). Resultatet er drevet av svak utvikling innen uførerrelaterte forsikringsprodukter.

Driftskostnader (alternativt) utgjorde -2 961 millioner kroner (-2 733 kroner). Justert for kostnader relatert til oppkjøpt virksomhet ble driftskostnadene -2 784 millioner kroner. Storebrand har en ambisiøs plan for å digitalisere og effektivisere virksomheten.

Samlet utgjorde driftsresultatet (alternativt) 1 488 millioner kroner (1 815 millioner kroner).

Finans- og risikoresultat (alternativt) liv ble 1 119 millioner kroner (-92 millioner kroner). Det sterke finansresultatet skyldes at økte rentenivåer øker avkastningen på selskapsporteføljene og at det har vært høy overskuddsdeling i den svenske garanterte virksomheten. Samtidig oppnådde konsernet et sterkt risikoresultat i livvirksomheten.

Amortisering av immaterielle eiendeler utgjorde -273 millioner kroner (-151 millioner kroner). Økningen skyldes hovedsakelig en nedskrivning av immaterielle eiendeler knyttet til distribusjonsavtaler som ble kansellert i forbindelse med Danske Banks salg av den norske personbankvirksomheten.

Resultat før skatt (alternativt) ble 2 334 millioner kroner (1 572 millioner kroner).

Storebrand Livsforsikring konsernet hadde en regnskapsmessig skatteinntekt (alternativt) på 258 millioner kroner for 2023 (429 millioner). Skatteinntekten isolert utgjorde 440 millioner kroner og er et resultat av at Skatteklagenemnda ga Storebrand medhold i en sak som gjelder en usikker skatteposisjon for inntektsåret 2015. Finansdepartementet har senere tatt ut stevning mot Skatteklagenemnda. Det fremkommer ikke nye opplysninger i stevningen som etter Storebrands vurdering gir grunnlag for endringer i selskapets regnskap. Den estimerte normale skattesatsen for konsernet er 19-22 prosent, avhengig av hver juridiske enhets bidrag til konsernresultatet. For mer informasjon om skatt og usikre skatteposisjoner, se note 26. Storebrand har også en policy for ansvarlig beskatning og publiserer en egen rapport om skatt på hjemmesidene.

Konsernresultatet etter skatt (alternativt) var 2 592 millioner kroner (2 002 millioner kroner).

Resultater etter virksomhetsområde

Storebrands virksomhet er delt inn i segmentene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig.

Presentasjon av segmentene vises eksklusive interne transaksjoner.

NOK mill.	2023	2022
Sparing	731	705
Forsikring	153	430
Garantert pensjon	1 326	903
Øvrig	398	-315
Resultat før amortisering (alternativt)	2 607	1 723

SPARING

Sparing består av produkter som omfatter sparing til pensjon, uten eksplisitte rentegarantier. I området inngår innskuddspensjon og tilsvarende fondsbaserte produkter i Norge og Sverige.

Resultat

NOK mill.	2023	2022
Fee og administrasjonskostnader	2 199	2 013
Administrasjonskostnader	-1 466	-1 306
Driftsresultat (alternativt)	734	706
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	-3	-2
Resultat før amortisering (alternativt)	731	705

Fee- og administrasjonsinntekter endte på 2 199 millioner kroner (2 013 millioner kroner). Oppgangen fra 2022 skyldes høyere forvaltningskapital drevet av strukturell vekst i pensjonsvirksomheten og positiv markedsutvikling. Oppkjøpet av Danica bidrar også positivt til utviklingen.

Driftskostnader (alternativt) utgjorde -1 466 millioner kroner (-1 306 millioner kroner). Økningen skyldes en kombinasjon av kostnader fra oppkjøpt virksomhet, inflasjon, samt investeringer i vekst- og digitaliseringsinitiativer.

Resultat før amortisering (alternativt) ble samlet sett til 731 millioner kroner (705 millioner kroner).

Balanse og markedsutvikling

Underliggende tilførsel av forvaltningskapital fortsatte i 2023.

Unit Linked-reservene vokste med 65,5 milliarder kroner til 380 milliarder kroner i 2023, som tilsvarer 20 prosent. Nettoinnbetalinger og tilførte midler bidro med 15 milliarder kroner, og markedsavkastning og valuta økte forvaltningskapitalen med 49 milliarder kroner.

Nøkkeltall Sparing

NOK mill.	2023	2022
Unit Linked-reserver	384 504	314 992
Unit Linked-premier	28 272	23 483

FORSIKRING

I Forsikring inngår personrisikoprodukter til det norske og svenske privatmarkedet, og personalforsikring og pensjonsrelaterte forsikringer i det norske og svenske bedriftsmarkedet.

Resultat

NOK mill.	2023	2022
Forsikringsresultat	650	939
Premier for egen regning	3 950	3 435
Erstatninger for egen regning	-3 300	-2 496
Administrasjonskostnader	-556	-507
Driftsresultat (alternativt)	93	432
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	59	-3
Resultat før amortisering (alternativt)	153	430

Forsikringspremier (for egen regning) vokste med 15 prosent til 3 950 millioner kroner i 2023 (3 435 millioner kroner). drevet av volumvekst og lønnsvekst, men også prisjusteringer.

Forsikringserstatninger økte til -3 300 millioner kroner (-2 496 millioner kroner) som følge av vekst og negativ utvikling i skadeprocenten som endte på 84 prosent for året, 11 prosentpoeng høyere enn året før. Økning i skadeprocent skyldes særlig høye erstatninger for uførerelaterte forsikringsprodukter. De svake resultatene knyttet til uføre skyldes høye uføreutbetalinger og en reservestyrkning som følge av økt uførhet i samfunnet og Storebrands porteføljer.

Totale driftskostnader (alternativt) for året ble -556 millioner kroner (-507 millioner kroner) som resulterte i en reduksjon i kostnadsprocenten på 14 prosent (15 prosent).

Samlet «combined ratio» ble 98 prosent (87 prosent) og samlet driftsresultat for forsikringssegmentet ble 153 millioner kroner (430 millioner kroner) for året. Det er iverksatt en rekke tiltak, inklusiv reprising, for å styrke lønnsomheten fra og med 2024.

Finansresultat (alternativt) ble 59 millioner kroner (-3 millioner kroner). Investeringsporteføljen til forsikring utgjorde 9,1 milliarder kroner ved utgangen av 2023 (8,0 milliarder kroner) og oppnådde en avkastning på 3,5 prosent.

Resultatet før amortisering (alternativt) i Forsikring utgjorde 153 millioner kroner i 2023 sammenlignet med 430 millioner kroner året før.

Nøkkeltall Forsikring

	2023	2022
Skadeprocent	84 %	73 %
Kostnadsprosent	14 %	15 %
Combined ratio	98%	87 %

Balanse og markedsutvikling

Samlet vekst i årlig bestandspremie utgjorde 8 prosent i 2023, og endte på 4 173 millioner kroner. Personforsikring vokste totalt med 4 prosent til 1 198 millioner kroner, gruppeliv vokste med 7 prosent til 1 047 millioner kroner og kollektiv uførepensjon vokste med 11 prosent til 1 928 millioner kroner.

Forsikringspremier (årlig)

NOK mill.	2023	2022
Person liv *	1 198	1 150
Gruppe liv **	1 047	978
Pensjonsrelatert uføreforsikring ***	1 928	1 738
Bestandspremie	4 173	3 866

* Individuell livs- og ulykkesforsikring

** Gruppe ulykkes-, yrkesskadeforsikring

*** ITP risikopremie Norge og uførerisiko Sverige

GARANTERT PENSJON

Garantert pensjon består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, hvor kundene har en garantert avkastning eller ytelse på sparemidlene. I området inngår ytelsespensjon i Norge og Sverige, fripoliser og individuell kapital- og pensjonsforsikring.

Resultat

NOK mill.	2023	2022
Fee og administrasjonsinntekter	1 600	1 597
Administrasjonskostnader	-822	-850
Driftsresultat (alternativt)	778	747
Risikoresultat liv og pensjon	296	262
Netto overskuddsdeling	252	-106
Resultat før amortisering (alternativt)	1 326	903

Fee- og administrasjonsinntekter utgjorde 1 600 millioner kroner (1 597 millioner kroner), mens driftskostnadene utgjorde -822 millioner kroner (-850 millioner kroner). Inntektsutviklingen speiler en stabil utvikling i samlet volum og marginer. Majoriteten av virksomheten er i langsiktig avgang, mens det er satsing og vekst innenfor offentlig tjenestepensjon og overtakelse av private pensjonskasser. Kostnadsnedgangen skyldes i hovedsak en reallokering av kostnader fra Garantert til Sparing i den svenske virksomheten, i tråd med ressursbruk i virksomheten.

Risikoresultat liv & pensjon (alternativt) var 296 millioner kroner (262 millioner kroner). Et fortsatt sterkt risikoresultat drives av godt utførelsesresultat og et sterkere resultat som en følge av økt dødelighet etter covid-19 pandemien.

Resultatet for netto overskuddsdeling (alternativt) ble 252 millioner kroner (-106 millioner kroner). Overskuddsdelingen er i all hovedsak generert i den svenske virksomheten, mens fokus i den norske porteføljen var bygging av bufferkapital. Overskuddsdelingen i Norge ble totalt 11 millioner kroner. I Sverige ble overskuddsdelingen 241 millioner kroner drevet av god avkastning. Bokført avkastning ble i snitt 1,4 prosent i Norge, mot en gjennomsnittlig kundegaranti på 2,9 prosent ved utgangen av året. Kontrakter med manglende avkastning er blitt kompensert gjennom bruk av bufferkapital og har derfor ikke hatt noen materiell resultateffekt. I Sverige har aktiva og forpliktelser lik durasjon. Den gjennomsnittlige verdijusterte avkastningen i Sverige ble 9,8 prosent. Tilførsel av latent kapitaltilskott til enkeltkontrakter har isolert sett gitt et negativt resultatbidrag.

Resultat før amortisering (alternativt) ble 1 326 millioner kroner (903 millioner kroner).

Balanse og markedsutvikling

Ved utgangen av året utgjorde garanterte reserver 284 milliarder kroner. Dette er 10 milliarder mer enn ved utgangen av 2022. Økningen skyldes positive valutaeffekter for den svenske virksomheten, samt vekst innenfor offentlig tjenestepensjon i Norge og overtagelse av lukkede pensjonskasser. Som andel av totalbalansen tilsvarer reservene 42,5 prosent (46,6 prosent) ved utgangen av året, en reduksjon på om lag 4 prosentpoeng fra i fjor.

Bufferkapitalen, som sikrer kunders avkastning og skjermer egenkapitalen under turbulente markedsforhold, falt til 4,7 prosent (6,3 prosent) av reservene i Norge, men økte til 21,2 prosent (19,0 prosent) i Sverige. Samlet sett utgjør bufferkapitalen 22,6 milliarder kroner (ekskl. underverdier på obligasjoner holdt til forfall) ved utgangen av året, en reduksjon på 1 milliard kroner sammenlignet med fjoråret.

NOK mill.	2023	2022
Garanterte reserver	284 651	273 465
Garanterte reserver i % av totale reserver	42,5 %	46,5 %
Netto overføring av garanterte reserver	-2 973	-2 892
Bufferkapital i % av kundefond Storebrand	4,6 %	6,3 %
Bufferkapital i % av kundefond SPP	21,2 %	19,6 %

Premieinntektene for garantert pensjon (eksklusiv flytting) var 5,7 milliarder kroner i 2023 (4,9 milliarder). De fleste produktene er lukket for nysalg, og kundenes valg om overgang fra garanterte til ikke-garanterte produkter er i tråd med konsernets strategi. Kollektiv pensjon offentlig virksomhet er åpent for nysalg og et statsningsområde for Storebrand.

Premieinntekter (eksklusive tilflytting av reserver)

NOK mill.	2023	2022
Kollektiv pensjon privat virksomhet	2 265	2 054
Kollektiv pensjon offentlig virksomhet	1 983	1 321
Fripoliser	216	114
Individual liv- og pensjonsforsikring	189	207
Garanterte produkter SPP	1 130	1 211
Sum	5 783	4 907

ØVRIG

Under kategorien Øvrig rapporteres resultatet i selskapsporteføljene for Storebrand Livsforsikring og SPP.

Resultat

NOK mill.	2023	2022
Administrasjonskostnader	-117	-71
Driftsresultat (alternativt)	-117	-71
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	515	-244
Resultat før amortisering (alternativt)	398	-315

Resultatet før amortisering (alternativt) for segmentet Øvrig virksomhet ble 398 millioner kroner i 2023, mot -315 millioner kroner i 2022.

Driftsresultatet (alternativt) i Øvrig-segmentet ble -117 millioner kroner, en svekkelse fra forrige års -71 millioner kroner. Integrasjonskostnader knyttet til oppkjøpt virksomhet bidrar til økte kostnader og et lavere driftsresultat. Finansresultat ble 515 millioner kroner, en sterk økning fra fjorårets -244 millioner kroner. Det positive finansresultatet forklares i hovedsak av at økte rentenivåer bidrar til høyere avkastningen på selskapsporteføljene.

Konsernregnskap Storebrand Livsforsikring

I konsernregnskapet, som er utarbeidet i henhold til IFRS Accounting Standards, oppnådde Storebrand Livsforsikring et konsernresultat før amortisering og skatt på 2 887 millioner kroner (1 673 millioner kroner). Tallene i parentes viser omarbeidede tall for fjoråret i henhold til IFRS 9 og IFRS 17.

Driftsinntekter eksklusive forsikringsinntekter for året ble 2 352 millioner kroner (2 104 millioner kroner). Økningen fra forrige år skyldes høyere forvaltningskapital drevet av underliggende vekst og positiv markedsutvikling.

Netto forsikringsresultat ble 1 632 millioner kroner (2 104 millioner kroner). Nedgangen fra fjoråret skyldes blant annet svake resultater innen uførerrelaterte forsikringsprodukter.

Samlet utgjorde driftsresultatet 2 114 millioner kroner (2 548 millioner kroner). Netto finansresultat ble 773 millioner kroner (-876 millioner kroner). Det sterke finansresultatet skyldes at økte rentenivåer øker avkastningen på selskapsporteføljene og i forsikringssegmentet.

Amortisering av immaterielle eiendeler utgjorde -245 millioner kroner (-123 millioner kroner). Økningen skyldes hovedsakelig en nedskrivning av immaterielle eiendeler knyttet til distribusjonsavtaler som ble kansellert i forbindelse med Danske Banks salg av den norske personbankvirksomheten.

Resultat før skatt ble 2 642 millioner kroner (1 550 millioner kroner).

Konsernet endte året med en netto skatteinntekt på 199 millioner kroner (192 millioner kroner). Skatteinntekten isolert utgjorde 440 millioner kroner og er et resultat av at Skatteklagenemnda ga Storebrand medhold i saken som gjelder en usikker skatteposisjon for inntektsåret 2015. Finansdepartementet har senere tatt ut stevning mot Skatteklagenemnda. Det fremkommer ikke nye opplysninger i stevningen som etter Storebrands vurdering gir grunnlag for endringer i selskapets regnskap. Den estimerte normale skattesatsen for konsernet er 19-22 prosent, avhengig av hver juridiske enhets bidrag til konsernresultatet. For mer informasjon om skatt og usikre skatteposisjoner, se note 26.

Konsernresultatet etter skatt var 2 841 millioner kroner (1 742 millioner kroner).

Kapitalforhold

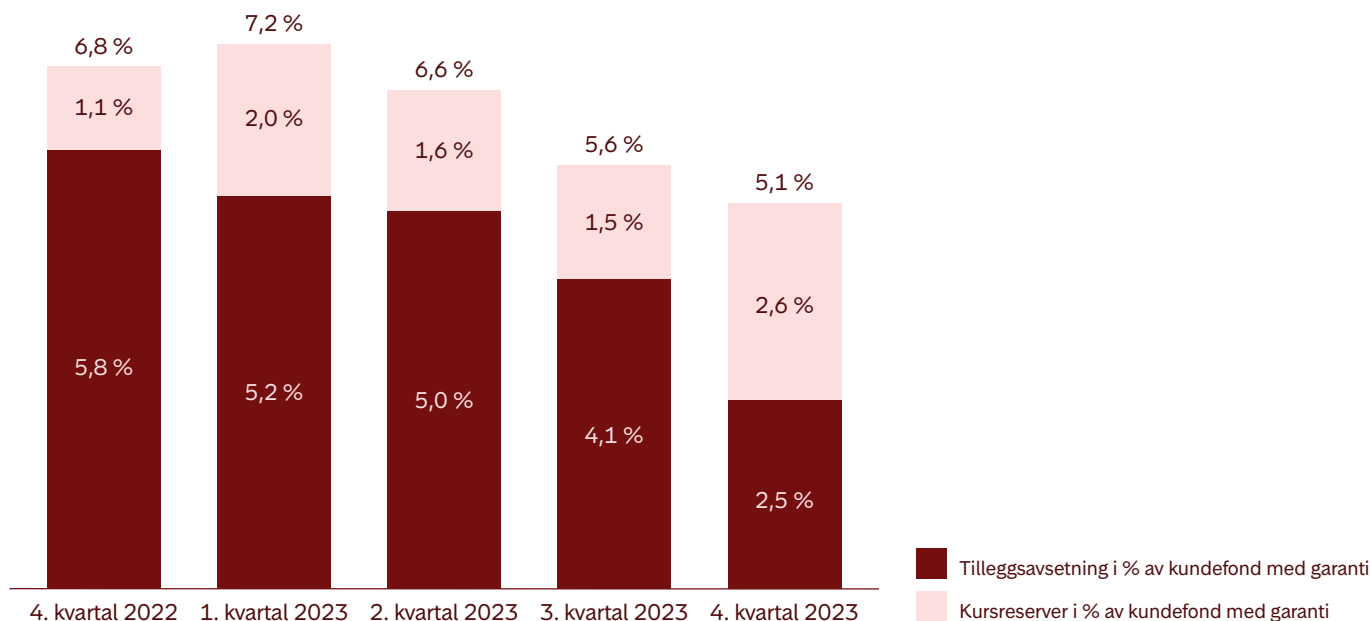
Storebrand tilpasser nivået på egenkapital og lån i konsernet fortløpende og planmessig. Nivået er tilpasset virksomhetens finansielle risiko og kapitalkrav. Vekst og sammensetning av forretningsområder er viktige drivere for kapitalbehovet. Kapitalstyringen skal sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål og regulatoriske krav. Balansen skal danne et sunt fundament og understøtte konsernets vekststrategi samtidig som frigjort kapital tilbakebetales til eierne.

Storebrand konsernet har en målsetting om en solvensgrad etter standardmodellen i Solvens II på minimum 150 prosent. Solvensmarginen for konsernet ble ved utgangen av 2023 beregnet til 192 prosent, en økning på 8 prosentpoeng fra 184 prosent året før. Resultatgenereringen i konsernet bidro med 13 prosentpoeng, før utbytte og tilbakekjøp av egne aksje som reduserte solvensmarginen med 12 respektive prosentpoeng.

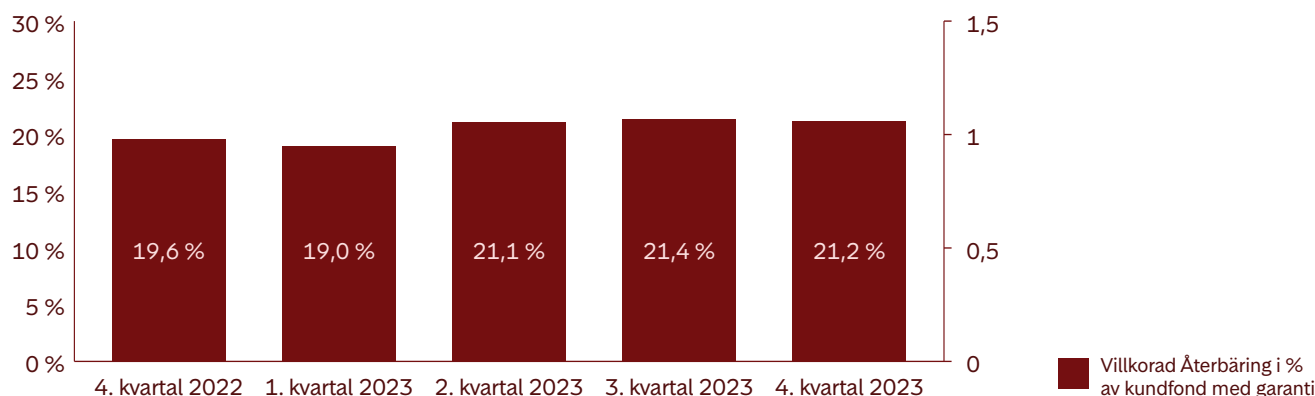
Storebrand Livsforsikring AS har en solvensmargin på 250 prosent per utgangen av 2023 mot 216 prosent per 2022. Storebrand Livsforsikring Konsern har ikke krav om å rapportere solvensmargin, kravet på konsolidert nivå gjelder Storebrand Konsern.

Storebrand Livsforsikring Konserns kundebuffer består av kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger, «villkorad återbäring» og risikoutjevningsfond. Kundebuffer er økt med 2,7 milliarder kroner i 2023 til 27,5 milliarder kroner. Kursreguleringsfond er økt med 2,8 milliarder kroner og utgjør 2,4 milliarder kroner ved årsslutt. Villkorad återbäring er økt med 2,5 milliarder kroner og utgjør 15,0 milliarder kroner. Bokført avkastning er for deler av garantert portefølje vært lavere enn avkastningsgaranti for kontrakten og har bidratt til reduksjon av tilleggsavsetningene og bufferfond. Tilleggsavsetningene og bufferfond er økt ved tilflytting av nye kontrakter med 0,5 milliarder kroner i 2023. Tilleggsavsetningene utgjorde 4,2 milliarder kroner ved utgangen av året, en reduksjon på 5,4 milliarder kroner for året. Underverdi på obligasjoner og utlån som vurderes til amortisert kost er på grunn av stigende renter økt med 0,4 milliarder kroner i år, og utgjør minus 10,6 milliarder kroner ved utgangen av året. Oververdi på obligasjoner og utlån til amortisert kost er ikke innregnet i selskapsregnskapet.

Kundebuffer Storebrand Livsforsikring

Kundebuffere SPP Pension & Försäkring

Rating

Storebrand er kredittvurdert av kredittratingbyrået S&P Global. Storebrand Livsforsikring AS, som utgjør den operasjonelle hovedvirksomheten, har mål om å ligge på et A nivå. Storebrand Livsforsikring har en rating på A med stabile fremtidsutsikter.

Fremtidsutsikter

Markedsutvikling

Finansmarkedenes utvikling har stor påvirkning på både konsernets solvensgrad og finansielle resultater. Høyere renter gjør det lettere å få avkastning over garantinivået og bygger mer solvens over tid. Innskuddspensjon og kapitalforvaltning er eksponert mot aksje- og kredittmarkeder, samt andre aktivaklasser. Markedsbevegelser vil derfor påvirke inntekter opptjent med basis i forvaltningskapitalen. Valutabevegelser mellom norsk og svensk krone påvirker rapportert balanse og resultat i SPP på et konsolidert nivå. 2023 var et turbulent år for finansmarkedene, og høyere renter øker risikoen for resesjon i årene fremover. Med et robust rammeverk for risikostyring, beskrevet i eget avsnitt nedenfor, og med en diversifisert virksomhet, har Storebrand vist seg motstandsdyktig under varierende markedsforhold. Styret mener konsernet er godt rustet for levere på den vedtatte strategien, både i sterke og krevende finansmarkeder.

Finansielle resultater

I desember 2023 avholdt Storebrand en kapitalmarkedsdag med fokus på konsernets strategiske retning og finansielle ambisjoner frem mot 2025. Storebrand har som ambisjon å fortsette den sterke veksten i «Fremtidens Storebrand», samtidig som et høyere rentenivå bidrar til økte resultater fra garantert virksomhet og selskapsporteføljer.

Forretningsområdenes planer for å sikre videre vekst ble gjennomgått på kapitalmarkedsdagen. I Norge vokser markedet for innskuddspensjon strukturelt på grunn av produktets unge bestand. Vi forventer høy ensifret vekst i premieinnbetalinger og tosfifret vekst i forvaltningskapitalen de neste årene. Storebrand ønsker å forsvare vår sterke posisjon i markedet, samtidig som vi søker å være kostnadsledende og forbedre kundeopplevelsen gjennom ende-til-ende digitalisering.

I Sverige er SPP en ledende utfordrer innen markedet for ikke-fagorganisert pensjon. Vi har et digitalt forsprang og ledende ESG-fond. SPP har blitt en sterk resultatbidragsyter til konsernet, støttet av en løpende kapitalfrigjøring fra garanterte produkter under avvikling. Vi forventer at veksten fortsetter, drevet av nysalg og tilflytninger av midler. SPP er godt posisjonert for å ekspandere virksomheten videre.

Vår rolle som ledende leverandør av tjenestepensjon til private bedrifter bidrar til at vi også har et konkurransedyktig pensjonstilbud til norsk offentlig sektor. Dette markedet er større enn privat sektor og er i vekst. Markedet domineres i dag av én stor aktør. Siden 2020 har vi lyktes med å bygge et godt grunnlag for videre vekst i markedet gjennom å vinne samtlige konkurranseutsatte pensjonsanskaffelser. Ambisjonen er å klare 7 milliarder kroner tilflytninger i årene fremover, med ytterligere potensiale dersom flere kommuner konkurranseutsetter pensjonsanskaffelsene.

Garanterte pensjoner er under avvikling og de tilknyttede reservene ventes å synke i årene som kommer. Garanterte reserver utgjør en fallende andel av konsernets totale pensjonsreserver og utgjorde 42,8 prosent av pensjonsreservene ved utgangen av året, om lag 4 prosentpoeng lavere enn for ett år siden. Med et rentenivå som er høyere enn gjennomsnittlig garantert rente til kunder, har utsiktene for overskuddsdeling med kundene økt både i den norske og svenske virksomheten. Merkevaren Storebrand er godt kjent i Norge. Det er en styrke når konsernet vokser raskt i det norske personmarkedet.

Storebrand har en disiplinert kostnadskultur. For å akselerere veksten og konsernets resultatambisjoner har investeringer i lønnsom vekst gradvis økt kostnadene de siste årene. Dette inkluderer vekst innen offentlig tjenestepensjon, i tillegg til oppkjøpt virksomhet. Det er igangsatt effektiviseringstiltak for å begrense virkningen av inflasjon på kostnadene i 2024. Skulle den målsatte veksten ikke materialisere seg de neste årene, har ledelsen også identifisert kostnadsbesparende tiltak som kan iverksettes for å redusere kostnadene.

Kapitalstyring

Storebrandkonsernet har som målsetting at solvensmarginen skal være på minst 150 prosent. Ved utgangen av 2023 var solvensmarginen 192 prosent. På årlig basis forventer konsernet å skape om lag 16 prosentpoeng solvenskapital fra resultater, og om lag 2 prosentpoeng fra at den garanterte virksomheten i avvikling frigjør mer kapital enn veksten i konsernet krever. Dette gjør at om lag 18 prosentpoeng er tilgjengelig for utbytter, tilbakekjøp av egne aksjer og andre formål. Volatilitet i finansmarkedet, særlig utviklingen i lange renter og regulatoriske endringer, kan gi kortsiktige svingninger i solvensgraden.

Regulatoriske endringer

Regelverk som fastsettes av myndighetene har stor betydning for Storebrand. Under redegjør vi for de viktigste endringene.

Internasjonale regelverk

Solvens II-revisjonen

I september 2021 kunngjorde EU-Kommisjonen sitt forslag til endringer i standardmodellen i Solvens II. Kommisjonen foreslo vesentlige endringer i EIOPA's anbefaling fra desember 2020, blant annet for renterisiko.

Hovedformålet med revisjonen er å rette opp mangler i regelverket og gjøre forsikringssektoren mer robust. Samtidig har kommisjonen pekt på at de ønsker å legge til rette for at forsikringsforetak fortsetter å investere i samsvar med de politiske prioriteringene i EU, spesielt med hensyn til å finansiere gjenopprettingen etter covid-19, ved å legge til rette for langsiktige investeringer og økt kapasitet til å investere i europeisk næringsliv. Kommisjonen understreker også forsikringssektorens viktige rolle i finansieringen av den grønne omstillingen og for å hjelpe samfunnet å tilpasse seg klimaendringer. Storebrand bruker i dag standardmodellen. Endringer i regelverket for renterisikomodule vil kunne øke solvenskapitalkravet for norske og svenske forsikringsselskaper. Kommisjonens forslag fremstår som mer representative for norske renter enn det tidligere forslaget fra EIOPA. Kommisjonen har også foreslått endringer som vil kunne bidra til lavere kapitalkrav gjennom blant annet redusert risikomargin. Det foreslås også flere endringer i beregningen av blant annet volatilitetsjusteringen og en økning av utfallsrommet for den symmetriske justeringsmekanismen for aksjerisiko. Samlet sett forventes ikke kommisjonens forslag som foreligger nå å gi vesentlig utslag for Storebrands solvens.

Europaparlamentets saksordfører har levert sin rapport, som støtter og på enkelte punkter forbedrer Kommisjonens forslag. Prosessen i parlamentet har blitt forsinket, og trilog-forhandlingene mellom Kommisjonen, Ministerrådet og Parlamentet ble fullført i desember 2023. Nå starter arbeidet med å delegere forordninger og retningslinjer. Endringer som vedtas skal innarbeides i nasjonal lovgivning, og endelig ikrafttredelse antas å bli i 2026. Kommisjonen vil vurdere en innfasingsperiode på fem år for nye regler knyttet til beregningen av renterisiko. Ny ekstrapoleringsmetode for renter skal fases inn gradvis frem mot slutten av 2031.

EUs handlingsplan for bærekraftig finans

EUs mål om at Europa skal være klimanøytralt innen 2050 krever store investeringer. EUs handlingsplan for bærekraftig finans skal øke andelen bærekraftige investeringer, fremme langsiktighet og gjøre det tydeligere hvilke finansielle produkter som tar hensyn til bærekraft. Punktene under er en del av EUs handlingsplan for bærekraftig finans.

EUs taksonomi for bærekraftig finans

Taksonomien er et klassifiseringssystem som definerer hvilke økonomiske aktiviteter som bidrar til å nå EUs miljømål. Taksonomien og tilhørende rapporteringskrav ble implementert i norsk lov fra 1. januar 2023.

Selskapene må vurdere hvordan deres produkter og tjenester påvirker miljøet i henhold til taksonomien. Store børsnoterte selskaper må offentliggjøre hvor stor andel av deres inntekter, utgifter og investeringer som er knyttet til bærekraftige aktiviteter i tråd med de tekniske kriteriene som EU har fastsatt for hver sektor. Finansielle foretak må rapportere på hvor stor andel av deres produkter eller tjenester som er i samsvar med taksonomiens kriterier. I 2023 gjelder rapporteringskravet kun for aktiviteter som bidrar til å redusere klimagassutslipp eller tilpasse seg klimaendringer. I juni 2023 publiserte EU-kommisjonen nye vurderingskriterier og aktiviteter for de fire siste miljømålene: å beskytte biologisk mangfold, verne om vann- og havressurser, forhindre forurensning og fremme sirkulær økonomi.

For norske foretak vil det ikke være plikt til å inkludere de nye taksonomiaktivitetene i 2023.

Reglene etablerer standarder for bærekraftig kapitalforvaltning og tydeliggjør krav til rapportering og kundeinformasjon. Initiativet vil bidra til å øke tilliten og transparensten i finansmarkedet, og til å nå EUs klima- og miljømål. Samtidig

medfører implementeringen av taksonomien utfordringer, både for oss som finansiell aktør og for våre kunder og samarbeidspartnere, som for eksempel å sikre tilstrekkelig og pålitelig data.

I kapittelet «Taksonimirapportering» viser vi hvor stor andel av vår virksomhet som er knyttet til økonomiske aktiviteter som bidrar til å nå EUs miljømål. Vi vil fortsette å følge med på utviklingen av taksonomien og løpende tilpasse vår rapportering til nye kriterier.

Direktiv for rapportering om bærekraft (CSRD)

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) erstatter det tidligere direktivet om ikke-finansiell rapportering (NFRD). CSRD er ventet å bli innført i norsk lov etter samme tidsplan som i EU. CSRD utvider rapporteringskravene i dagens paragraf 3-3c i regnskapsloven. Bærekraftsinformasjon skal gis i årsberetningen og vil i større grad sidestilles med finansiell informasjon. CSRD inneholder standarder for bærekraftsrapportering (ESRS).

Målet med direktivet er å etablere åpenhet og sikre langsiktighet. Direktivet krever at alle børsnoterte selskaper i EU rapporterer på risiko, muligheter og påvirkning på miljø og samfunn gjennom verdikjeden, såkalt «dobbel vesentlighet». Formålet er at selskapene må vurdere hvordan ESG-faktorer påvirker dem økonomisk og hvordan selskapet påvirker omverden. Regelverket skal gi investorer og offentligheten tilgang til sammenlignbar, pålitelig og lett tilgjengelig informasjon om bærekraftsrelaterte faktorer.

Vi har gjennomført gap-analyser av vår rapportering i løpet av 2023 for å forberede oss på å møte kravene i det nye regelverket. Vi vil følge opp dette arbeidet med konkrete tiltak i løpet av 2024 for å sikre at vi oppfyller kravene i regelverket. Storebrands årsrapport vil være i samsvar med denne reguleringen når den trer i kraft i 2025, for rapporteringsåret 2024.

Offentliggjøringsforordningen (SFDR)

EUs Offentliggjøringsforordning (EU Sustainable Finance Disclosure Regulation, SFDR), trådte i kraft i mars 2021. SFDR skal hjelpe kunder å ta velinformerte valg om sine investeringer og gi økt innsyn i hvordan bærekraft integreres i et fonds investeringer. Regelverket krever at Storebrand er åpen om hvordan vi håndterer bærekraftsrisiko, potensielle negative konsekvenser av investeringene våre, og i hvor stor grad investeringsproduktene våre tar hensyn til bærekraft.

I 2023 gjennomførte EU-kommisjonen en gjennomgang og evaluering av EUs forordning om bærekraftsrelatert informasjon (SFDR), men det er ennå ikke bestemt om arbeidet vil resultere i en justering av gjeldende regelverk eller en mer omfattende endring av hele rammeverket som ville omfatte en mer generell kategorisering av finansielle produkter. En rapport basert på resultatene av ulike konsultasjoner og workshops på området er ment å bli satt sammen i 2024.

Direktivet om markeder for finansielle instrumenter (MiFID II) og Forsikringsdistributionsdirektivet (IDD)

I april 2021 vedtok EU-kommisjonen en regelendring i eksisterende MiFID II og IDD-regelverk om at bærekraft skal kartlegges på likeverdig måte som finansiell risiko. Selskaper som gir investeringsrådgivning må innhente informasjon om kunders preferanser knyttet til bærekraft, i tillegg til å kartlegge deres erfaring og kunnskap om investeringer. Kartlegging av bærekraft skal dermed være en integrert del av egnethetsvurderingen selskapene gjør når de tilbyr finansielle produkter.

Storebrand mener at kartlegging av kunders bærekraftpreferanser er positivt. Det kan bidra til økt bevissthet om ESG-faktorer og gjøre det enklere å forstå ulike typer fond eller profiler med lavere karbonavtrykk. Storebrand er opptatt av å lage gode løsninger som hensyntar bærekraft og brukte i 2023 rådgivningsverktøyet Quantfolio for å kartlegge bærekraftpreferanser hos kunder. Regulering knyttet til bærekraftspreferanser og egnethetsvurdering ble innført i norsk lov i 2023.

Corporate Sustainability Due Diligence (CSDDD)

EU-direktivet om Corporate Sustainability Due Diligence (CSDDD) fastsetter bedrifters plikt til å utføre due diligence for å håndtere faktisk og potensiell negativ innvirkning på menneskerettigheter og miljø. I desember 2023 ble det oppnådd en foreløpig avtale mellom Rådet og Europaparlamentet. Avtalen må godkjennes og formelt vedtas av begge institusjonene. Et endelig direktiv forventes å bli vedtatt i slutten av 2023 eller i begynnelsen av 2024.

CSDDD har mål om å fremme bærekraftig og ansvarlig bedriftsattferd og å forankre menneskerettigheter og miljøhensyn i selskapenes virksomhet og selskapsstyring og vil kreve at selskaper som er basert eller opererer i EU må gjøre aktsomhetsvurderinger og svare på forespørsler om informasjon fra interessenter om hvordan de håndterer og jobber for å unngå eller redusere negative påvirkninger på menneskerettigheter og miljø i sine aktiviteter og verdikjeder. Aktsomhetsvurderingene må offentliggjøres, og det vil stilles krav til en plan for klimamål og integrering av hensyn til menneskerettigheter og miljø i selskapsstyringen.

'Green claims' direktivet

For å motvirke såkalt grønnvasking har EU-kommisjonen kommet med et lovforslag som skal sikre at forbrukere får pålitelig, lettforståelig, sammenlignbar og verifiserbar miljøinformasjon. Dette skal oppnås gjennom klare regler for bedrifter og organisasjoner som har miljøpåstander i kommersiell kommunikasjon eller bruker miljømerking. Bedriftene

skal kunne bevise påstandene i sin markedsføring med verifiserbare data, som for eksempel livssyklusanalyser som tar hensyn til alle miljøpåvirkninger fra produksjon til avfall. Forslaget om Green Claims-direktivet behandles nå av EU-parlamentet og Ministerrådet og forventes å tre i kraft i 2024 med en oppstartsperiode i 2024–2027.

Digital Operational Resilience Act (DORA)

DORA er en ny EU-forordning som har som mål å styrke den finansielle sektorens digitale motstandskraft. DORA vil gjelde for de fleste regulerte finansielle foretak, som banker, forsikringsselskaper og verdipapirforetak, samt for leverandører av informasjons- og kommunikasjonstjenester (IKT-tjenester). DORA inneholder bestemmelser om styring og risikohåndtering, rapportering, testing, håndtering av risikoer knyttet til tredjepartsleverandører av IKT-tjenester og tilsyn over leverandører av kritiske IKT-tjenester. Gjennom DORA harmoniseres reglene mellom EU-landene, samt utfyller eksisterende forskrifter og retningslinjer innen IKT-området. Detaljerte krav vil bli offentliggjort i løpet av 2024. DORA blir gjeldende i sin helhet 17. januar 2025. Det er et ønske om å harmonisere reglene for det indre markedet, inkludert EØS-landene. Det arbeides derfor for at forordningen skal tre i kraft samtidig i EU og EØS.

Nytt krisehåndteringsdirektiv (IRR)

Det er enighet i EU om å innføre et nytt direktiv om gjenoppretting og avvikling av forsikringsselskaper, Insurance Recovery and Resolution Directive, IRRD. Formålet er å sikre bedre beskyttelse av forsikringstakerne, opprettholde finansiell stabilitet og videreføre kritiske funksjoner. Forsikringsbransjen er kritisk til forslaget, og mener eventuelle nye regler må hensynta nasjonale forskjeller og forsikringsbransjens særtrekk sammenlignet med bank. Forslaget innebærer blant annet at det skal utarbeides gjenopprettingsplaner for selskaper som til sammen utgjør mer enn 80 prosent av markedet. Det vil også være behov for å tilpasse de nasjonale krisehåndteringsreglene, som ble benyttet da Silver Pensjonsforsikring ble satt under offentlig administrasjon i 2017.

Norsk regelverk

Endringer i pensjonssystemet

Regjeringen la frem stortingsmeldingen "Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil" i desember 2023. Meldingen følger opp forslagene fra utvalget som evaluerte pensjonsreformen, og vil behandles av Stortinget i 2024. Regjeringen ønsker et bredt politisk forlik, som gir stabilitet og forutsigbarhet for pensjonssystemet fremover.

Pensjonsutvalget konkluderer med at pensjonsreformen har virket etter hensikten og bidratt til å begrense veksten i utgifter til alderspensjon fra folketrygden og få et økonomisk bærekraftig pensjonssystem. Arbeidsinsentivene er forbedret, og bidrar til at flere står lenger i jobb.

De sentrale forslagene til Stortinget er:

- Aldersgrensene i pensjonssystemet økes i takt med økt levealder fra og med 1964-kullet
- Minstetelsene følger velstandsutviklingen ved at minstenivåene reguleres i takt med grunnbeløpet (alminnelig lønnsvekst)
- Uføres alderspensjon skjermes for om lag to tredjedeler av virkningen av levealdersjusteringen
- Det gjennomføres jevnlig brede evalueringer av pensjonsreformen og det nye pensjonssystemet

Hovedprinsippene i det nye pensjonssystemet (opptjeningsmodell, fleksibelt uttak og levealdersjustering) videreføres. Regjeringen viser til at de nye reglene om aldersgrenser også må innføres i tjenstepensjonsordninger og AFP. Det vises spesielt til et behov for ytterligere utredning når det gjelder uførepensjon fra private tjenstepensjonsordninger og alderspensjon fra ytelsesordninger. Utvalget har en grundig gjennomgang av de ulike tjenstepensjonsordningene, og peker på behov for mer kunnskap om hvordan disse og AFP påvirker fordelingen i pensjonssystemet, og hvordan kvaliteten på ordningene varierer mellom ulike grupper.

Like før pensjonsutvalget la frem sin utredning, vedtok LO å kreve bedre tjenstepensjon gjennom doubling av minstesatsen for obligatorisk tjenstepensjon fra to til fire prosent, samt obligatorisk uførepensjon.

Garanterte pensjonsprodukter

Nye bufferregler for garanterte pensjonsprodukter i privat sektor ble vedtatt av Stortinget i juni 2023 og trådte i kraft 1. januar 2024.

Endringen innebærer at kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger slås sammen til et fleksibelt bufferfond, som er fordelt på kontraktene og kan dekke negativ avkastning. Det er ingen maksimal grense for hvor stort bufferfondet kan være, men selskapene skal ha retningslinjer for størrelse på bufferfondet, og bufferfond utover det selskapet mener er nødvendig kan tildeles kunden som overskudd, og for fripolisene være gjenstand for overskuddsdeling mellom kunde og selskap.

Tilsvarende regler ble innført for kommunal tjenstepensjon i 2022.

Storebrand forventer en noe økt allokering til aktivaklasser med høyere risiko som følge av de nye reglene, som igjen fører til økt forventet avkastning for kundene og aksjonærene. Storebrand vurderer derfor regelendringen som positiv

for forvaltningen av fripoliser. Solvenseffekten fra regelverksendringen er ventet å være nøytral, ettersom den positive effekten av nytt bufferregelverk motvirkes av en negativ effekt som følge av økt allokering til aktivaklasser med høyere risiko.

Stortinget har bedt Regjeringen vurdere ytterligere endringer i regelverket for fripoliser som kan være til fordel for kundene, i en prosess som involverer berørte parter. Finansdepartementet har gitt mandat til en arbeidsgruppe som skal levere sin utredning i løpet av mai 2024.

Kommunale pensjonsordninger

Storebrand har sendt to klager til ESA, som er overvåkningsorgan for EØS-avtalen. Storebrand mener at kommuner og helseforetak som ikke tar tjenestepensjonsordningene sine på anbud bryter EØS-regelverket om offentlige anskaffelser. Storebrand mener også at KLPs praksis med å holde tilbake opptjent egenkapital fra kunder som flytter fra selskapet utgjør ulovlig statsstøtte, fordi KLP får tilgang til kapital fra kommuner og statlig eide helseforetak på vilkår som andre markedsaktører ikke har tilgang til. Målet med klagene er å legge til rette for fungerende konkurranse i markedet for kommunal tjenestepensjon. Vi ønsker å fjerne usikkerheten som er skapt i kommune-Norge om anskaffelsesregelverket, og sikre at kommuner og helseforetak som flytter fra KLP får med alle sine midler, også opptjent egenkapital. Vi forventer at ESA vil ta stilling til klagene i 2024.

Risiko

Vårt rammeverk for risikohåndtering er utformet for å ta riktig risiko for å levere avkastning til kunder og eiere. Det skal samtidig sikre at vi beskytter våre kunder, eiere, ansatte og andre interessenter mot uønskede hendelser og tap. Rammeverket dekker alle risikoer Storebrand kan bli eksponert for. Til tross for et urolig geopolitisk og økonomisk bakteppe i 2023, leverte Storebrand gode resultater og styrket soliditeten.

Styret i Storebrand Livsforsikring vedtar risikoappetitt og risikostrategi minst årlig. Risikotakingen skal bidra til at vi når våre strategiske og kommersielle mål, at våre kunder får en konkurransedyktig avkastning på sine pensjonsmidler, og at Storebrand får tilstrekkelig betaling for å påta seg risiko. Samlet risikotaking begrenses ved å sette rammer for risikonivået og for hva slags typer risikoer som er akseptable. Basert på dette blir det utarbeidet mer detaljerte strategier for forskjellige risikokategorier. Storebrand publiserer årlig en rapport om solvens og finansiell stilling (SFCR) som hjelper kunder og andre interessenter å forstå risikoen i virksomheten og hvordan denne håndteres.

Styret vurderer risikoen i prosessen for egenvurdering av risiko og solvens (ORSA). Finansmarkedsrisiko er Storebrands største risiko. På kort sikt kan urolige finansmarkeder, spesielt fallende aksje-, kreditt- og eiendomsmarkeder gi investeringstap, eller fallende renter kan øke forsikringsforpliktelsen. På lenger sikt er vedvarende lave renter en risiko fordi det blir vanskeligere å oppnå den garanterte investeringsavkastningen. Andre risikoområder som vurderes er forretningsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko, operasjonell risiko, bærekraftsrisiko inkludert klimarisiko, og likviditetsrisiko.

På overordnet nivå er det en økning i antall rapporterte hendelser i 2023. Samlet sett har antall avviksmeldinger til Datatilsynet økt noe sammenliknet med 2022.

Gode aksje- og kredittmarkeder påvirket investeringsavkastningen positivt i 2023, mens nedgang i eiendomsverdier hadde negativ effekt. Kundebuffer ble redusert, noe som ga lavere risikokapasitet for garantert pensjon. Ved utgangen av 2023 var rentenivået høyere enn avkastningsgarantien. Dette økte avkastningsforventningen og gir redusert risiko for ikke å nå garanti.

For å redusere den kortsiktige risikoen fra stigende renter har Storebrand over tid bygget en robust portefølje av obligasjoner med lang durasjon og høy kredittkvalitet som bokføres til amortisert kost. Dette gir en stabil årlig avkastning fordi endringer i renten ikke har regnskapsmessig effekt. Det øker kapasiteten til å ta annen risiko og gir økt forventet avkastning for kundene. Under rådende markedsforhold inneholder modellbaserte verdivurderinger av finansielle instrumenter (nivå 3), så som investeringseiendom, større usikkerhet enn vanlig. Storebrand har en aktiv risikostyringsstrategi for å optimalisere kundenes avkastning og skjerme aksjonærenes egenkapital under turbulente markedsforhold gjennom dynamisk risikostyring, sterke kundebuffer og ved å bokføre en betydelig andel obligasjoner til amortisert kost i kunderegnskapet.

Inflasjonen var fortsatt høyere enn ønskelig i store deler av verden, også i Norge og Sverige. Høy og raskt økende inflasjon kan gi økte kostnader og større forsikringserstatninger. Virkningen av inflasjon på konsernets forpliktelser er likevel begrenset fordi den største forpliktelsen – pensjonsforpliktelser – ikke justeres for inflasjon. Pensjonspremier og forsikringspremier som er knyttet til lønnsvekst gir en grad av automatisk inflasjonsbeskyttelse gjennom premievekst. For andre produkter, som skadeforsikring, er det viktig med aktiv monitorering av inflasjonsutviklingen og justere prisene tilsvarende for å dempe de negative effektene av inflasjonen.

Risikobildet varierer mellom forretningsområder. Hovedrisikoene er beskrevet per forretningsområde under. Risikoer knyttet til regulatoriske endringer er omtalt i kapitlet «Fremtidsutsikter».

Forsikring

Forsikring består av risikoprodukter. Prisene justeres vanligvis på årlig basis dersom risikobildet endres. Den største risikoen er knyttet til forsikringsdekning for uførhet. Dekningene utløser utbetaling fra Storebrand når personer blir arbeidsuføre, altså at Storebrand har risiko ved økt uførehyppighet eller høyere erstatningsnivå enn forventet. Erstatningen kan være i form av et engangsbeløp (uførekapital) eller som en årlig uførepensjon. Utbetaling av uførekapital er endelig. Årlig uførepensjon løper i utgangspunktet til den uføre går over til alderpensjon som 67-åring og det settes av en reserve for fremtidig utbetaling når uførhet er konstatert. Når reserven beregnes, tas det hensyn til at den uføre kan bli helt eller delvis arbeidsfør igjen (reaktivering), og det reduserer størrelsen på avsatt reserve. Det gir risiko for at reaktiveringen blir lavere enn forventet. Vi tilbyr også dekninger som gir utbetaling ved død, men Storebrands risiko fra dette er begrenset.

Sparing

Sparing består av fondsforsikring og andre ikke-garanterte pensjoner. For fondsforsikring bærer den enkelte kunde risikoen for at avkastningen kan bli lav eller negativ. Målet er best mulig risikojustert avkastning. Storebrand legger til rette for at kundene kan gjøre gode investeringsvalg tilpasset risikotoleranse og bærekraftpreferanser, inkludert at risikoen nedtrappes mot pensjonsalder. Utbetalingene er i hovedsak tidsbegrenset, og Storebrand har lav risiko knyttet til økt levealder. For Storebrand er risikoen innen fondsforsikring derfor primært knyttet til endringer i fremtidige inntekter og kostnader.

Garantert pensjon

Garantert pensjon omfatter spare- og pensjonsprodukter med garantert avkastning. De største risikoene er finansmarkedsrisiko og levetidsrisiko.

Felles for produktene er at Storebrand garanterer en minimumavkastning. I Norge må avkastningen være over garantert nivå hvert enkelt år, mens det i Sverige i større grad er tilstrekkelig å oppnå garantert gjennomsnittlig avkastning over tid. Lavere renter vil øke verdien på de garanterte forpliktelsene og gjøre det vanskeligere å oppnå den garanterte satsen. Vi forsøker å kontrollere risikoen gjennom investeringene, men det er en gjenværende risiko knyttet til lavere renter.

De tradisjonelle garanterte produktene for privat sektor er lukket for nye kunder, men det gjenstår vesentlige reserver på balansen. Nye premier kommer først og fremst i innskuddspensjons- (fondsforsikring) eller hybrid-ordninger med null prosent garanti.

Storebrand ønsker å vokse i markedet for offentlig garantert tjenstepensjon og fikk nye kunder i 2023. Offentlig pensjon skiller seg fra garantert pensjon i privat sektor ved at arbeidsgiver betaler premie for rentegarantien, også for fratrådte medarbeidere og pensjonister.

Øvrig

Øvrig omfatter selskapsporteføljen til Storebrand Livsforsikring og SPP Pension & Försäkring. Selskapets porteføljer er investert med lav risiko, i hovedsak i korte rentebærende papirer med høy kredittverdighet.

Skatt

Det har over flere år blitt gjennomført endringer i norsk skattelovgivning for forsikringsselskap. Noen av lovendringene med tilhørende overgangsregler tolker Storebrand og Skatteetaten forskjellig. Storebrand har derfor uavklarte skatteposisjoner knyttet til inntektsårene 2015 og 2018. Storebrand fikk i 2023 medhold i Skatteklagenemnda i én av sakene, noe som har medført at Storebrand har regnskapsført en skatteinntekt på 440 millioner kroner for 2023. Finansdepartementet har imidlertid tatt ut søksmål mot Skatteklagenemnda knyttet til vedtaket. Hvis Storebrands tolkning aksepteres i alle gjenværende tilfeller, kan det bli regnskapsført et positivt skatteresultat på opptil 1,6 milliarder kroner. Hvis alle Skatteetatens foreløpige tolkninger blir endelige, kan Storebrand bli nødt til å regnskapsføre en skattekostnad på ca. 1,7 milliarder kroner. Prosessene kan ta flere år før endelig avklaring. Om nødvendig vil Storebrand søke en rettslig avklaring. Usikre skatteposisjoner er nærmere beskrevet i note 21.

Bærekraft

Storebrand Livsforsikring konsern, som er en del av Storebrandkonsernet, som er et nordisk finanskonsern med hovedkontor i Oslo. Konsernet tilbyr pensjon, spareprodukter, forsikring og bankprodukter til personkunder, bedriftskunder og offentlige virksomheter. Storebrand Livsforsikring konsern skal være nærmest kunden og kjenne dem så godt at vi alltid kan hjelpe dem med det de trenger. Vi tilbyr produkter og tjenester som skal gi kundene våre økt økonomisk trygghet og frihet. Målet er å gjøre det enklere for kundene å investere i fremtiden ved å ta gode økonomiske valg i dag. Formålet vårt sier klart og enkelt hva som er viktigst for oss: Skape en fremtid å glede seg til.

Arbeidet med bærekraft har stor betydning for konsernet, kundene og omverdenen og vi bidrar til økonomisk trygghet og frihet gjennom god forvaltning av kundenes midler, utbetaling av livs-uføre- og skadeforsikringer og finansiering av boligkjøp. Vi tror at godt arbeid med bærekraft bidrar til at konsernet kan levere best mulig risikojustert fremtidig avkastning til kunder og eiere, og er derfor viktig for å nå de kommersielle målene.

Storebrands konsernstrategi er bygget rundt vårt formål og visjon om å levere økonomisk trygghet og frihet til privatpersoner og bedrifter. Vi ønsker å motivere kunder til å ta gode økonomiske valg for fremtiden. Ved å tilby bærekraftige løsninger slik at kundene kan ha en fremtid å glede seg til, skaper vi verdi for kunder, eiere og samfunn.

Vårt arbeid med bærekraft er tredelt:

- Storebrand som samfunnsaktør
- Bærekraft i egen virksomhet
- Bærekraft i produkter og tjenester

Storebrand skal ta hensyn til bærekraft, både gjennom våre produkter, tjenester og gjennom vårt samarbeid med leverandører og partnere. I arbeidet baserer vi oss på disse prinsippene:

- Vi skal gjennom vår virksomhet bidra til å nå FNs bærekraftsmål, samt tilhørende nasjonale og internasjonale mål som myndighetene der vi opererer har forpliktet seg til.
- Vi skal prioritere arbeid med utvalgte bærekraftsmål der vi kan påvirke i betydelig grad – og som i betydelig grad påvirker oss.
- Vi skal hjelpe kundene våre til å ta mer bærekraftige valg, gjennom produktene og tjenestene vi tilbyr.
- Vi er en ansvarlig arbeidsgiver.
- Vi skal ta hensyn til bærekraft i alle prosesser og beslutninger – fra styrene og konsernledelse, som har det overordnede ansvaret, til hver leder og medarbeider.
- Vi samarbeider med kunder, leverandører, myndigheter og partnere i vårt arbeid med bærekraft.
- Vi er åpne om bærekraftsarbeidet vårt og om resultatene vi oppnår.

Storebrand Livsforsikring konsern, som en integrert del av Storebrand konsernet, har de samme prinsippene for arbeidet med bærekraft som konsernet samlet.

Storebrandkonsernet er åpne om bærekraftsarbeidet vårt og rapporterer i samsvar med flere ledende rapporteringsstandarder, herunder Global Reporting Initiative (GRI), Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) og CDP (tidligere Carbon Disclosure Project), i tråd med forventningene til viktige interessenter. Strategiske ambisjoner, spesifikke mål, rapportering og kommunikasjon om bærekraft er viktige suksesskriterier i vårt arbeid. I tillegg engasjerer vi oss i internasjonale initiativer som Net Zero Asset Owner Alliance, Net Zero Asset Manager Alliance, UN Principles for Responsible Investments (PRI) og Climate Action 100+ for å samarbeide med andre likesinnede aktører om å finne løsninger til globale bærekraftsutfordringer og sette krav for å nå nullutslippsmålsetninger.

Vår bærekraftsrapport er integrert i årsrapporten til Storebrand ASA og følger GRIs (Global Reporting Initiative) standarder for rapportering. All informasjon om konsernets bærekraftsarbeid ligger tilgjengelig i [Storebrands bærekraftsbibliotek](#) på våre nettsider.¹⁾

Bærekraftig finans

Storebrand har ambisjon om å sette agendaen for bærekraftig finans. Vi mener at hensyn til bærekraft gir best mulig fremtidig risikojustert avkastning for kunder og eiere, og at å ikke hensynta klima, natur og sosiale forhold kan utgjøre en stor risiko for tap av verdier. Som finansaktør kan Storebrand både påvirke utviklingen i samfunnet, og blir også påvirket av samfunnsutviklingen, som gir både risiko og muligheter.

Finansbransjen spiller en viktig rolle i å finansiere omstillingen til et bærekraftig samfunn, gjennom investeringer, utlånsvirksomhet og forsikringer. Dette er anerkjent og institusjonalisert gjennom EUs Green Deal, som skal sikre et klimanøytralt og konkurransedyktig Europa. Ett av ti initiativer i Green Deal, handler om å finansiere omstillingen, gjennom å dreie kapital mot mer bærekraftige aktiviteter, etablere åpenhet om selskapers arbeid med bærekraft og ved å integrere bærekraft i risikovurderinger.

Som investor skal Storebrand sikre best mulig avkastning for kunder og eiere, redusere finansiell risiko og samtidig være en pådriver for varig endring i måten selskapene styres på. Vi tror at investeringer i selskaper som er godt posisjonert for å levere løsninger på FNs bærekraftsmål, vil gi bedre risikojustert fremtidig avkastning for våre kunder. Vi mener at selskaper som håndterer bærekraftsrisiko og -muligheter på en god måte har et potensielt konkurransefortrinn som kan gjøre dem i stand til å levere bedre avkastning, samtidig som de bidrar til en positiv utvikling.

Vår tilnærming er forankret i konsernets strategi for arbeid med bærekraft, og er dokumentert i vår retningslinje for bærekraftige investeringer. Vår bærekraftstrategi og investeringsstrategi er integrert. Vår metode for bærekraftige investeringer er tredelt: investeringer i løsninger, aktivt eierskap og utelukkelse.

Et av våre mål er å investere 15 prosent av forvaltningskapital i løsningsselskaper, obligasjonsinvesteringer i løsninger, grønne obligasjoner, grønn infrastruktur og sertifisert eiendom innen 2025. Ved utgangen av 2023 var 9,6 prosent av våre aksjeinvesteringer investert i løsningsselskaper. Rundt halvparten av totale midlene vi har til forvaltning er også investert i fossilfrie fond.

1) www.storebrand.no

Som leverandør av pensjons- og uføreforsikringer kan vi ha en stor betydning for folks liv. Vi bidrar til økonomisk trygghet og frihet gjennom utbetaling av uføre- og livsforsikringer. Vår virksomhet gir oss mye kunnskap og gjør at vi også kan bidra i arbeidet med å forebygge og redusere uførhet og utenforskap.

Vår ambisjon innenfor forsikringsområdet er firedelt gjennom (1) å fremme sirkulær økonomi gjennom produkt- og tjenestetilbudet, og kommunisere dette aktivt. (2) Gjennom skadeforebygging, reparasjoner og gjenbruk skal vi bidra til et innkjøpsmønster som øker etterspørselen etter sirkulære tjenester samt fokusere på sirkulære forsikringsoppgjør. (3) Klimatilpasning gjennom EU-taksonomiens krav er prioritert, og vi vil gjennomføre klimatilpasningstiltak i tråd med god skadeforebyggende forsikringsvirksomhet og gjøre oss i stand til å forstå og håndtere klimarisiko. (4) Vi skal arbeide for å redusere omfanget av uføre i Norge gjennom forebyggende tiltak og målrettet innsats sammen med det offentlige for å hjelpe unge og voksne uføre tilbake i arbeid.

Storebrands arbeid med bærekraftig finans er nærmere beskrevet i kapitlene *En pådriver for bærekraftige investeringer* og *Bærekraft* i forsikring i Storebrands årsrapport.

Klima og miljø

Storebrands største påvirkning på klimaendringer kommer fra finansierte utslipp gjennom våre investeringer. Fordi vi er en betydelig eier av eiendeler med globale posisjoner, ser vi på klimaendringer som et av områdene der vi indirekte kan bidra positivt eller negativt på samfunnet – og dette kan påvirke oss negativt. For å redusere den negative innvirkningen på klimaendringer, har vi definert vitenskapsbaserte og verifiserte mål for investeringer og egen drift. Storebrands overordnede ambisjon er å bidra til å oppnå Paris-avtalen og maksimum temperaturøkning på 1,5 °C.

I vår egen drift har vi mål om å redusere klimagassutslipp med 7,6 prosent per år fra nivået i 2019, i tråd med 1,5-gradersmålet og konklusjonene i FNs Emissions Gap report 2019. Vi har også følgende vitenskapsbaserte mål. Disse er verifisert av Science Based Targets Initiative.

- Storebrand forplikter seg til å redusere absolutte utslipp (scope 1-2) med 52 prosent innen 2030, med 2018 som basisår
- Storebrand forplikter seg til å fortsette med årlig kjøp av 100 prosent fornybar elektrisitet frem til 2030

For å redusere utslipp i egen virksomhet jobber vi med å bli mer energieffektive, redusere avfallsproduksjon, øke andelen avfall som sorteres, og redusere vårt karbonavtrykk i forbindelse med forretningsreiser og pendling. I Storebrand har vi en intern karbonavgift for flyreiser som gir innsikt i avdelingens reisevaner. Pengene fra karbonavgiften brukes til å kjøpe klimakvoter og andre klimakompenserende aktiviteter. Systemet ble videreutviklet i 2023 for å gi oss økt innsikt i driverne bak flyreiser og tiltak til reduksjon. I 2023 økte antall flyreiser i konsernet og vi oversteget målsatt nivå i utslipp av CO2 fra våre flyreiser. Vi er nå tilbake til omtrent samme nivå som i 2019, før pandemien. Vi jobber målrettet med tiltak for å reversere trenden, blant annet ved oppdaterte retningslinjer for forretningsreiser og vurdering av intern karbonpris.

Storebrand har forpliktet seg til en investeringsportefølje med netto null klimagassutslipp innen 2050. Storebrand har en egen klimapolicy for investeringer som setter rammene for dette målet. Vi forventer at selskaper adresserer hvilken effekt deres virksomhet har på klima, i form av både risiko og muligheter. Vi prioriterer arbeid med selskapene i porteføljen med vesentlige utslipp på tvers av scope 1-3, samt selskapene med høyest klimarisiko. For å realisere det overordnede målet er det etablert flere undermål:

- 32 prosent reduksjon i scope 1-2-utslipp fra aksjer, selskapsobligasjoner og eiendomsinvesteringer innen 2025 (vs. 2018)
- 15 prosent av investerte midler i «løsninger» innen 2025
- Dialog og særskilt oppfølging av de 20 største utslipperne
- Vi har også følgende vitenskapsbaserte mål som er verifisert av Science Based Targets Initiative.
- 42 prosent av børsnoterte aksjer og selskapsobligasjoner (basert på investerte midler) skal ha satt validerte, vitenskapsbaserte mål (SBTi) innen 2027
- Redusere scope 1-2-utslipp fra eiendomsinvesteringer med 64 prosent (per kvadratmeter) for boligbygg ("residential buildings") innen 2030 (mot basisår 2019)
- Redusere scope 1-2-utslipp fra eiendomsinvesteringer med 71 prosent for kommersielle bygninger innen 2030

Storebrands arbeid med klima er nærmere beskrevet i kapitlet Klimaendringer og En pådriver for bærekraftige investeringer i Storebrands årsrapport.

Egne medarbeidere

Storebrand har en betydelig innflytelse på ansattes trivsel, selv om omfanget av påvirkningen i stor grad er begrenset til interne forhold i Storebrand. Storebrands medarbeidere utgjør vår viktigste kilde til innovasjon, utvikling og vekst. Vi trenger medarbeidere som er modige pionerer, som utfordrer og tenker kreativt for å bidra til økonomisk trygghet og frihet for våre kunder. Arbeid med etikk, samfunnsansvar og bærekraft utgjør et viktig verdigrunnlag for vår virksomhet. Vår People-strategi har ambisjon om å skape en balanse mellom verdiskaping sett fra et kunde- og medarbeiderperspektiv, et lønnsomhetsperspektiv og et bærekraftperspektiv. Vi skal utvikle en organisasjon som hver dag jobber for at

kundene våre skal få en fremtid å glede seg til. Dette gjør vi gjennom å levere økonomisk trygghet og frihet gjennom kunnskapsdeling og rådgivning, i tillegg til finansielle produkter og tjenester. Kundene våre skal oppleve at vi har både kompetanse og engasjement for det vi driver med. Også arbeidet vårt med bærekraft bidrar til å tiltrekke motiverte talenter og styrke merkevaren Storebrand blant dagens og fremtidige medarbeidere. Vi var tidlig ute med å se kunstig intelligens (AI) som en viktig del av vår strategi. Vi delte vår visjon og kunnskap om AI med alle våre medarbeidere på Storebrand-dagen i 2023, vår årlige medarbeiderdag.

Medarbeiderundersøkelser viste at den høye graden av engasjement blant våre medarbeidere holdt seg i 2023.

I 2023 fortsatte vi med å tilrettelegge for tilpasset kompetanseutvikling til alle våre medarbeidere, basert på dialog med hver enkelt. Planlegging for fremtidige kompetansebehov kan gi Storebrand en konkurransefordel som kan føre til økt fortjeneste. Vårt arbeid med mangfold og like muligheter kan gi en indirekte økonomisk gevinst som følge av ekstern oppmerksomhet og et godt omdømme. Vi etterstreber alltid å være en organisasjon preget av inkludering og tilhørighet. Alle medarbeidere i Storebrand skal behandles likeverdig, uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming, kulturell bakgrunn, religiøs tro eller seksuell orientering, både i rekrutteringsprosesser og gjennom hele arbeidsforholdet. Vi har nulltoleranse for trakassering og diskriminering.

I 2023 var 38 prosent av styremedlemmene i selskapet kvinner. Det er 44 prosent kvinner med lederansvar i selskapet.

Storebrands langsiktige ambisjon er å sikre et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle medarbeidere, både fysisk og psykisk, samt beskytte miljøet vi opererer i. Storebrand har en høy standard for dette og arbeider systematisk med tiltak for å forebygge risikoen for skader, beskytte våre medarbeidere og videreutvikle et godt og trygt arbeidsmiljø. Blant konsernets viktigste mål med dette arbeidet er et stabilt og lavt sykefravær på under 3,5 prosent og null fysiske skader. Sykefravær blant medarbeidere var 3 prosent i den norske virksomheten og 2,1 prosent i den svenske virksomheten i 2023.

Storebrand hadde ingen ulykker som medførte personskade i 2023. Det har ikke vært noen tilfeller av materielle skader.

Storebrands arbeid med likestilling, personalhåndtering, arbeidsmiljø og etisk regelverk er nærmere beskrevet i kapitlene *Egne medarbeidere* og *virksomhetsstyring og etterlevelse* i Storebrands årsrapport samt egen rapport om likestilling og diskriminering.

Økonomisk godtgjørelse

Den økonomiske godtgjørelsen i Storebrand skal bidra til å tiltrekke, utvikle og beholde kompetente, motiverte og tilpasningsdyktige medarbeidere som bidrar til den langsiktige verdiskapingen i konsernet. Storebrands retningslinjer for godtgjørelse er nærmere beskrevet i kapitlene Aksjonærforhold og Eierstyring og selskapsledelse i Storebrands årsrapport.

Kunder og sluttbrukere

Vi tilbyr langsiktige spare- og forsikringsløsninger som hjelper privatpersoner og bedrifter å oppnå økonomisk trygghet og frihet. Slik kan vi påvirke samfunnet på en positiv måte. Storebrands evne til å levere økonomisk sikkerhet og frihet er avgjørende for å tiltrekke seg kunder. Når kundene tar grep for å sikre sin finansielle fremtid sammen med Storebrand skal de føle seg trygge på at de har tatt gode valg. Kundene skal oppleve at vi tilbyr relevante og gode produkter, og at vi forvalter sparepengene deres slik at de får en så god avkastning som mulig.

Prinsippet «kunden først» er utgangspunktet for all kundekontakt. Dette reflekteres i våre servicestandarder:

Troverdig – Jeg holder det jeg lover, og jeg er profesjonell

Bry seg om – Jeg behandler alle individuelt, hjelper dem og gir råd

Entusiastisk – Jeg er positiv og overgår forventninger

Effektiv – Jeg gjør kundereisen enkel og forbedrer organisasjonen

Vi arbeider med å bygge sterke relasjoner med bedriftskundene og deres ansatte gjennom helhetlig og tilpasset oppfølging. Gjennom digitale løsninger, kundeseminarer og rådgivning gjør vi det enklere for bedriftskundene å ha et bevisst forhold til egne pensjonsordninger. Samtidig får bedriftenes ansatte bedre oversikt og kontroll over egen pensjon. Vi har kvalifiserte rådgivere og legger vekt på bruk av enkel og forståelig kommunikasjon. Samlet bidrar dette til at Storebrand er en foretrukket leverandør av pensjonstjenester.

Vi ønsker å øke antallet fornøyde og lojale kunder gjennom gode, digitale kundeopplevelser. Samspillet mellom digitale tjenester og automatiserte prosesser er nøkkelen til effektiv distribusjon og betjening, og en forutsetning for et lønnsomt og fremtidsrettet Storebrand i årene som kommer. Gjennom investeringer i teknologi og definerte digitaliseringsprogrammer i hvert forretningsområde sikrer vi konkurransekraft i markedet. I 2023 så vi betydelige gevinster fra arbeidet med ende-til-ende digitalisering i bedriftsmarkedet. Vi er på plan for å oppnå årlige kostnadsbesparelser på 90 millioner kroner i 2024 og 100 millioner kroner i 2025. Automatisert utveksling av opptjeningshistorikk for offentlige pensjonsordninger gjennom digitalisering av overføringsavtalen for offentlig tjenestepensjon er et godt eksempel på økt konkurransekraft gjennom automatisering i 2023.

Storebrands arbeid med kunderelasjoner er nærmere beskrevet i kapitlet Kunder og sluttbrukere i Storebrand sin årsrapport.

Virksomhetsstyring og etterlevelse

For å bygge og bevare tilliten våre kunder, aksjeeiere, myndigheter og samfunnet ellers har til oss, er vi bevisste på hvordan mekanismer for styring og kontroll bidrar til å forme virksomhetskulturen i Storebrand. Dette handler både om hvilke verdier vi fremmer, hvordan hver enkelt medarbeider opptrer og hvordan vi legger til rette for å etterleve internt og eksternt regelverk. Kulturen vår påvirker blant annet hvordan vi samhandler, tar beslutninger og hvordan vi oppfører oss i jobbhverdagen. Alle medarbeidere skal ta obligatoriske kurs i bærekraft, etikk, antikorrupsjon, personvern, informasjonssikkerhet, hvitvasking og terrorfinansiering og bærekraft hvert år.

Vi har en tilnærming om å jobbe målrettet med å utvikle medarbeidernes kompetanse, identifisere risikoer og muligheter, og utvikle vårt interne regelverk. Dette bidrar til å bygge en kultur med åpen kommunikasjon, tillit og respekt, samtidig som det fremmer mangfold og inkludering, læring og ansvarlighet. Storebrand jobber aktivt med å bygge og bevare en åpen virksomhetskultur.

Personvern og digital tillit

Den digitale utviklingen gir en økende risiko for at personopplysninger kan komme på avveie, bli stjålet eller delt med uvedkommende. Kundene og våre medarbeidere må kunne stole på at vi forvalter personopplysningene deres på en ansvarlig måte. Det krever at vi har gode sikkerhetstiltak, et godt etablert rammeverk for personvern og en god etterlevelse av dette. I tillegg må medarbeiderne våre vite hvordan personopplysninger skal håndteres på forsvarlig vis i sin daglige jobb, og generelt i virksomheten vår.

Arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering

Storebrand skal handle konsekvent og i samsvar med relevant lovgivning i saker som omhandler hvitvasking, terrorfinansiering og annen økonomisk kriminalitet, og unngå at våre selskaper misbrukes til slike formål. Dette krever systematisk og kontinuerlig arbeid. Dette søker vi å oppnå gjennom gode rutiner, opplæring og løpende oppfølging av våre kunder og samarbeidspartnere.

Arbeid mot korrupsjon

I Storebrand har vi nulltoleranse for korrupsjon og andre økonomiske misligheter. Korrupsjon kan føre til økonomisk ustabilitet og er straffbart i alle land hvor Storebrand opererer. Tilliten våre kunder og omverden har til oss, men også til finansbransjen generelt, vil påvirkes negativt av en mulig korrupsjonssak. Derfor er det viktig for oss å bidra til å fremme etikk, aktivt eierskap og ansvarlighet fordi det bidrar til å bekjempe korrupsjon. Vi jobber kontinuerlig med å identifisere interne områder med høy risiko for korrupsjon. Vi har også en rekke tiltak for å forebygge misligheter.

Informasjonssikkerhet

Som finansinstitusjon er våre digitale løsninger og vår infrastruktur kritisk for samfunnet. Vi forvalter store mengder informasjon og verdier for kundene våre. Vi kan være et attraktivt mål for en rekke trusselaktører på grunn av vår markedsposisjon, våre kunder, leverandører, samarbeidspartnere og medarbeidere. Vi jobber med informasjonssikkerhet ved å se mennesker, prosesser og teknologi som en helhet. For at Storebrand skal kunne drive en god finansvirksomhet og øke vår innovasjonskraft i årene som kommer, er sikre og stabile IT-løsninger og infrastruktur en forutsetning. Vi jobber derfor kontinuerlig og strategisk med informasjonssikkerhet for å håndtere risiko og for å styrke vår motstandsdyktighet.

En ansvarlig verdikjede

Innkjøp er et område hvor vi kan påvirke leverandørene våre i en mer ansvarlig retning. I vår virksomhet har vi en betydelig andel utkontraktering. Dette krever strengere prosedyrer for oppfølging av arbeidsforhold, ivaretagelse av menneskerettigheter og håndtering av miljøbelastninger i verdikjeden. En sentral målsetting er å unngå avtaler med leverandører der produksjonsprosesser eller produkter bryter med internasjonale avtaler, nasjonal lovgivning eller interne retningslinjer. Vi skal gjennom vår egen virksomhet og innkjøpsvirksomheten bidra til en bærekraftig utvikling, og til at menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter ikke krenkes. Vi har siden 2020 stilt ambisiøse klimakrav til våre leverandører. I 2023 justerte vi disse kravene. Vi opprettholder høye ambisjoner, samtidig som kravene i større grad oppfordrer leverandørene til å gjøre konkrete tiltak i egen virksomhet framfor å kjøpe klimavoter i sitt arbeid mot netto null, samt redusere risiko for grønnvasking. Våre oppdaterte konkrete mål innebærer at leverandørene innen 2050 nå netto null klimagassutslipp fra sin virksomhet gjennom:

1. Måle og rapportere utslippene av klimagasser fra virksomheten
2. Innen utgangen av 2025, sette vitenskapsbaserte klimamål i tråd med relevant bransjestandard for å redusere klimagassutslippene
3. Redusere utslippene så mye som mulig gjennom egne handlinger og innføre hensiktsmessige tiltak for å kompensere for egne utslipp som ikke kan unngås

Storebrands arbeid med virksomhetsstyring er nærmere beskrevet i kapitlet *Virksomhetsstyring og etterlevelse* i Storebrand sin årsrapport.

Redgjørelse om åpenhetsloven

Formål og avgrensning

Storebrand Livsforsikring AS er gjennom lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) 01.07.2022, pliktig til å utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Vi skal etterleve universelle menneske- og arbeidsrettigheter, og minimere risikoen for brudd gjennom egen drift og i leverandørkjede. Med egen drift menes påvirkning gjennom finansielle tjenester som tilbys og behandling av egne ansatte.

Formålet med denne rapporten er å gjøre det enklere for forbrukere, organisasjoner og andre interessenter å få innsikt i hvordan Storebrand Livsforsikring AS arbeider med menneske- og arbeidstakers rettigheter, og om vi enten har forårsaket, bidratt til eller er direkte forbundet med brudd på disse.

I tillegg til denne redgjørelsen vises det til [Storebrandkonsernets felles redegjørelse etter åpenhetsloven](#). Sistnevnte beskriver i kapittel 3 konsernfelles retningslinjer som ligger til grunn for arbeidet med menneskerettigheter i Storebrand Livsforsikring AS.

Organisering

Konsernorganisering

Det er identifisert ansvarlige i hvert enkelt konsernforetak som skal sikre at det jevnlig gjennomføres vurderinger av risiko og foretas aktsomhetsvurderinger av leverandørkjede og forretningspartnere, samt egen drift. Det vises til [Storebrandkonsernets felles redegjørelse etter åpenhetsloven](#) kapittel 2.2 for mer informasjon om organiseringen i konsernet.

Organisering i Storebrand Livsforsikring AS

Ansvar for koordinering av arbeidet i Storebrand Livsforsikring AS er lagt til ledelsen i foretaket ved Leder selskapsadministrasjon. Utøvelsen er lagt til flere roller i alle foretakets virksomhetsområder, herunder produkt-avdelinger, digital- og forretningsutviklere, risikostyrings-funksjonen og etterlevelseshjelpsfunksjonen.

Leverandørforhold

Storebrand har konsernfelles leverandører innenfor blant annet IT og IKT-virksomhet, kontortjenester og renhold, regnskap og finansielle tjenester og konsulenttjenester. For en overordnet oversikt over Storebrandkonsernets leverandører, se kapittel 2.3 i [Storebrandkonsernets redegjørelse](#).

I tillegg til de leverandørene som er beskrevet i konsernets redegjørelse, har selskapets leverandører som er vesentlige for selskapets drift. Dette knytter seg spesielt til utbetaling av pensjon, helsevurdering og system for arbeid mot hvitvasking. Videre har selskapet satt ut forvaltning av kapital til Storebrand Asset Management AS, samt at distribusjon av forsikringer utføres av andre konsernforetak.

Selskapets leverandører leverer tjenester som har lav risiko for brudd på menneskerettigheter. Gjennomgående er også at leverandørene har hovedsete enten i Norge eller Norden.

Retningslinjer

Storebrand ønsker å være åpne og transparente om arbeidet innenfor menneske- og arbeidsrettigheter. Derfor har vi høy grad av offentlig tilgjengelige retningslinjer og dokumenter. For en oversikt over styrende dokumenter og retningslinjer, se kapittel 3 i [Storebrandkonsernets redegjørelse](#). Disse omfatter alle konsernforetakene.

Risiko- og aktsomhetsvurderinger

Vi vurderer risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennom bruk av leverandører og deres underleverandører og gjennom distribusjon av finansielle tjenester. I det følgende redegjøres det for de mest vesentlige risikoområdene for Storebrand Livsforsikring AS samt tilhørende mitigerende tiltak.

Konsernfelles risikoer er nærmere beskrevet i [Storebrandkonsernets redegjørelse](#) under kapittel 4.1 Storebrand ASA. I følgende avsnitt beskrives de selskapspecifikke utover disse.

Selskapet risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold anses som lav, både i egen virksomhet og hos våre leverandører. Av selskapets identifiserte risikoer er sannsynligheten lav, men risikoen er like vel reell, for at forsikringsvilkår og juridisk språk i avtaledokumenter kan føre til brudd på retten til likestilling og indirekte diskriminering. Dette kan inntreffe for personer med manglende kognitive evner. Som tiltak jobber selskapet kontinuerlig med å forbedre språk i både vilkår og avtaledokumenter, samt i kommunikasjon med våre kunder når de har søkt erstatning.

Videre er det en iboende risiko for et forsikringsforetak at personopplysninger kan komme uvedkommende i hende, som vil være brudd på retten til privatlivets beskyttelse. Gode sikkerhetsrutiner knyttet til våre systemer og digitale systemer er løpende mitigerende tiltak. Videre er opplæring av våre ansatte et annet viktig tiltak.

Metodikk

Vurderingene baserer seg på i hvor stor grad rettighetene nedfelt i nedenstående rettighetserklæringer og konvensjonene er truet, og hva slags konsekvens og skade et brudd vil medføre.

- Verdenserklæringen om Menneskerettigheter (UDHR)
- FNs internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter (ICCPR)
- FNs internasjonale konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ICESCR)
- FNs konvensjon om å avskaffe alle former for diskriminering av kvinner (CEDAW)
- FNs konvensjon om barnets rettigheter (CRC)
- De grunnleggende rettighetene fra den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO)

For en detaljert beskrivelse av rammeverk, se [Storebrandkonsernets redegjørelse](#) kapittel 6.1

Eierstyring og selskapsledelse

Storebrand Livsforsikrings systemer for internkontroll og risikostyring tilknyttet regnskapsprosessen følger Storebrand konsernets retningslinjer. Retningslinjene beslutes i styret årlig.

Ledelsen og styret i Storebrand ASA vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse. Storebrand ASA etablerte prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i 1998. Storebrand avlegger i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse, NUES, (som senest ble revidert 14. oktober 2021) en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse. For en nærmere redegjørelse om Storebrands eierstyring og selskapsledelse samt om foretaksstyring etter regnskapsloven § 3-3b, vises til kapittelet Eierstyring og selskapsledelse i årsrapporten til Storebrand konsern for 2023. Anbefalingen fra Norsk utvalg for eierstyring og selskap er tilgjengelig på www.nues.no.

Storebrand Livsforsikring konsernet offentliggjør fire kvartalsregnskaper i tillegg til ordinært årsregnskap. Regnskapene skal tilfredsstillende krav i lover og forskrifter og skal avlegges i henhold til vedtatte regnskapsprinsipper samt følge tidsfrister fastsatt av styret i Storebrand ASA. Storebrand Livsforsikrings regnskap utarbeides av avdelingen Konsernregnskap som sorterer under Storebrand konsernets CFO. Sentrale ledere i Konsernregnskap har fast årlig kompensasjon som ikke er påvirket av konsernets regnskapsmessige resultater. Det er etablert en rekke risikovurderings- og kontrolltiltak i forbindelse med regnskapsavleggelsene. Det avholdes interne møter, samt møter hvor eksterntrevisorer deltar, for å identifisere risikoforhold og tiltak knyttet til vesentlige regnskapsposter eller andre forhold. Det avholdes også tilsvarende kvartalsvise møter med ulike fagmiljøer i konsernet som blant annet er sentrale i forbindelse med vurdering og verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendom, fastsettelse av forsikringsforpliktelser og andre vurderingsposter. I disse møtene er det særlig fokus på eventuelle markedsendringer, spesifikke forhold knyttet til forsikringsvirksomheten, transaksjoner samt operasjonelle forhold. Vurderinger knyttet til vesentlige regnskapsposter samt eventuelle prinsippendringer mv, beskrives i et eget dokument (Vurderingspostnotat). Eksterntrevisorer deltar i styremøter ved behandling av årsregnskap, og i møter i revisjonsutvalg i Storebrand ASA. Det utarbeides månedlige og kvartalsvise driftsrapporter hvor resultater per forretningsområde og produktområde analyseres og vurderes mot fastsatte budsjetter. Driftsrapporteringen avstemmes mot øvrig regnskapsrapportering. For øvrig foretas det løpende avstemming av fagsystemer mv mot regnskapssystemet.

Styrets arbeidsform reguleres i egen styreinstruks. Vedtektene fastsetter at mellom fem og ni medlemmer velges av generalforsamlingen. Inntil to medlemmer velges av og blant de ansatte. Styrets medlemmer velges for ett år om gangen. Styret i Storebrand ASA har i tillegg etablert et overordnet "Styringsdokument styring og kontroll i Storebrandkonsernet" samt en instruks for datterselskapsstyrer. Disse dokumentene beskriver hvordan retningslinjer, planer og strategier vedtatt av konsernstyret forventes å bli fulgt, samt hvordan risikostyring og kontroll skal gjennomføres i konsernet. Styret i Storebrand ASA har fire rådgivende og forberedende arbeidsutvalg, felles for Storebrand konsernet: Strategiutvalget, Kompensasjonsutvalget, Revisjonsutvalget og Risikoutvalget.

Storebrand Livsforsikring har ingen vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis. Retningslinjer for likestilling og mangfold, inkl. mål, gjennomføring og virkning er omtalt i kapittelet "Mennesker" i årsrapporten.

I 2023 ble det avholdt 13 styremøter hvorav en var strategisamling og to workshops om internmodellen Solvens II. Det er ingen endring i styret i 2023.

Forsikring for styrets medlemmer og selskapets ledelse

Styret og ledende ansatte er omfattet av selskapets løpende styreansvarsforsikring. Denne er plassert hos forsikringsgivere med solid rating.

Forsikringsgiver vil, innenfor rammene av forsikringsdekningen, erstatte formuestap som følge av krav fremsatt mot sikrede for personlig ledelsesansvar i forsikringsperioden.

Storebrand Livsforsikring AS

Resultat før skatt ble på 2 109 millioner kroner (2 546 millioner). Premieinntektene ble på 36 720 millioner kroner (29 766 millioner), god vekst i kollektiv pensjon offentlig virksomhet og innskuddspensjon bidrar til økningen. Det har vært god avkastning i både selskap og kundeporteføljene i 2023. Erstatningsutbetalingene endte på 30 473 millioner kroner (23 135 millioner) blant annet som følge av økt uføretilfeller og flytting egen pensjonskonto. Det er en økning i driftskostnader som skyldes en kombinasjon av kostnader fra oppkjøpt virksomhet, inflasjon, samt investeringer i vekst- og digitaliseringsinitiativer. Storebrand har en ambisiøs plan for å digitalisere og effektivisere virksomheten. Det er mottatt utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper på 878 millioner kroner (1 398 millioner) i 2023.

Anvendelse av årets resultat

Styret foreslår overfor generalforsamlingen følgende disponering av årets resultat:

NOK mill.	
Annen egenkapital	-1 014
Avsatt konsernbidrag	3 439
Totalt disponert	2 425

Lysaker, 6. februar 2024
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Odd Arild Grefstad (sign.)
styrets leder

Martin Skancke (sign.)

Anne Kathrine Slungård (sign.)

Mari Tårnesvik Grøtting (sign.)

Trond Thire (sign.)

Hans Henrik Klouman (sign.)

Jan Otto Risebrobakken (sign.)

Vivi Måhede Gevelt (sign.)
administrerende direktør

Totalresultat

Storebrand Livsforsikring konsern

1. januar – 31. desember

NOK mill.	Note	2023	2022
Forsikringsinntekter	13	6 126	5 826
Forsikringskostnader	13,19	-4 442	-3 687
Netto kostander fra reassuranse kontrakter	13	-52	-34
Netto forsikringsresultat		1 632	2 104
Inntekter fra investeringskontrakter	33	2 008	1 841
Andre inntekter	14	344	263
Sum inntekter		3 984	4 209
Driftskostnader	15,16,17	-1 775	-1 627
Andre kostnader	18	-95	-33
Driftsresultat		2 114	2 548
Resultat fra investeringer i tilknyttet og felleskontrollert virksomhet	24	-395	-327
Netto inntekter fra finans- og eiendomsinvesteringer	19	55 660	-51 785
Netto endring i investeringskontrakter forpliktelser	19	-38 409	25 147
Finanskostnader fra forsikringskontrakter	13,19	-15 274	26 624
Finansinntekter fra reassuransekontrakter	13,19	0	0
Rentekostnader utstedte verdipapirer og andre rentekostnader	20	-809	-534
Netto finansresultat		773	-876
Resultat før amortisering og skatt		2 887	1 673
Amortisering og nedskrivning immaterielle eiendeler	22	-245	-123
Skattekostnad	21	199	192
Resultat før andre inntekter og kostnader		2 841	1 742
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	16	-41	-29
Verdireguleringer - eiendom, egne bygg	30	0	63
Justering av forsikringsforpliktelsene		0	-63
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	21	3	4
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		-39	-25
Effektiv andel av gevinster og tap på sikringsinstrumenter i <i>kontaktstrømssikring</i>	35	-10	-12
Valutakursdifferanser fra utenlandsk virksomhet		-364	-4
Endring i urealisert gevinst/tap på finansielle instrumenter tilgjengelig for salg	19	82	-576
Skatt på andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet	21	-20	144
Sum andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet		-313	-448
Sum andre inntekter og kostnader		-352	-473
Totalresultat		2 489	1 269

NOK mill.	Note	2023	2022
Resultat kan henføres til:			
Andel av resultat til aksjonær		2 841	1 742
Andel av resultat til minoritet			
Totalresultat kan henføres til:			
Andel av totalresultatet til aksjonær		2 489	1 269
Andel av totalresultatet til minoritet			

Balanse

Storebrand Livsforsikring konsern

31. desember

NOK mill.	Note	31.12.2023	31.12.2022	01.01.2022
EIENDELER				
Andre immaterielle eiendeler	22	2 792	2 968	1 906
Sum immaterielle eiendeler		2 792	2 968	1 906
Varige driftsmidler	23	658	633	641
Eiendeler ved skatt	21	3 037	2 943	2 868
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	24	7 739	8 685	7 355
Investeringsseiendom og eiendom til eget bruk	30	34 382	35 171	35 035
Utlån	12,25,29	27 153	27 951	30 503
Rentebærende verdipapirer	12,25,27	277 575	262 122	284 713
Aksjer og andeler	12,25,26	333 550	270 216	278 056
Finansielle derivater	12,25,28	8 003	6 573	4 855
Bankinnskudd	25	13 201	13 470	9 139
Sum investeringer		701 603	624 188	649 656
Reassuransekontrakter eiendel	32	184	301	13
Fordringer med konsernselskaper	25	113	138	102
Andre fordringer	25,31	48 052	12 459	9 459
SUM EIENDELER		756 438	643 630	664 645
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE				
Innskutt egenkapital		15 578	15 150	14 361
Opptjent egenkapital		1 807	1 622	3 572
Sum egenkapital		17 385	16 772	17 933
Ansvarlig lånekapital	8,25	10 672	9 757	10 865
Forsikringskontrakter forpliktelse	32	316 783	302 168	333 469
Reassuransekontrakter forpliktelse	32	0	38	0
Investeringskontrakter forpliktelse	33	354 270	292 931	285 286
Pensjonsforpliktelser	16	57	41	31
Forpliktelser ved skatt	21	1 064	1 137	622
Finansielle derivater	12,25,28	6 056	12 573	3 092
Forpliktelser til konsernselskaper	39	35	27	24
Andre forpliktelser	25,34	50 116	8 186	13 322
Sum forpliktelser		728 381	617 101	635 847
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		756 438	643 630	664 645

01.01.2022 og 31.12.2022 er omarbeidet

Lysaker, 6. februar 2024
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Odd Arild Grefstad (sign.)
styrets leder

Martin Skancke (sign.)

Anne Kathrine Slungård (sign.)

Mari Tårnesvik Grøtting (sign.)

Trond Thire (sign.)

Hans Henrik Klouman (sign.)

Jan Otto Risebrobakken (sign.)

Vivi Måhede Gevelt (sign.)
administrerende direktør

Oppstilling over endring i egenkapital

Storebrand Livsforsikring konsern

31. desember

NOK mill.	Majoritetens andel av egenkapitalen					Total egenkapital
	Aksje-kapital	Over-kurs	Annen innskutt egenkapital	Sum inn-skutt egen-kapital	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 31.12.2021	3 540	9 711	1 110	14 361	11 649	26 010
Effekt av implementering av IFRS 9 og IFRS 17					-8 077	-8 077
Egenkapital 1.1.2022	3 540	9 711	1 110	14 361	3 572	17 933
Resultat før andre resultatkomponenter					1 742	1 742
Sum øvrige resultatkomponenter					-473	-473
Totalresultat for perioden					1 269	1 269
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:						
Mottatt konsernbidrag/utbytte			790	790		790
Avgitt konsernbidrag/utbytte					-3 210	-3 210
Andre					-9	-9
Egenkapital 31.12.2022	3 540	9 711	1 899	15 150	1 622	16 772
Resultat før andre resultatkomponenter					2 841	2 841
Sum øvrige resultatkomponenter					-352	-352
Totalresultat for perioden					2 489	2 489
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:						
Mottatt konsernbidrag/utbytte			427	427		427
Avgitt konsernbidrag/utbytte					-2 325	-2 325
Andre					22	22
Egenkapital 31.12.2023	3 540	9 711	2 327	15 578	1 808	17 385

Kontantstrømoppstilling

Storebrand Livsforsikring konsern

1.januar – 31. desember

NOK mill.	2023	2022
KONTANTSTRØM FRA DRIFT		
Innbetalte premier forsikring	27 075	31 889
Utbetalte erstatninger	-20 813	-22 448
Netto inn-/utbetalinger ved flytting	-4 660	-1 704
Andre inn-/utbetalinger forsikringsforpliktelser	30 344	30 472
Betaling av inntektsskatt	-918	-1 000
Utbetalinger til drift	2 874	-2 656
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	6 856	2 897
Netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler	40 759	37 450
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	4 099	1 904
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer til virkelig verdi	-43 721	-30 050
Netto inn-/utbetaling vedr drift av eiendomsinvesteringer	1 306	1 447
Netto innbetalinger ved salg av eiendomsinvesteringer	3	610
Netto utbetalinger ved kjøp av eiendomsinvesteringer	-300	-1 509
Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler	-38 613	-27 598
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 146	9 852
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Netto innbetalinger ved salg av datterselskaper		
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper	0	-2 298
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	-26	-32
Netto utbetalinger ved kjøp av TS og FKV	0	-562
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-26	-2 892
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Innbetaling av ansvarlig lånekapital	997	2 648
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-676	-2 558
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-613	-512
Innbetaling av konsernbidrag som kapitalinnskudd	565	1 050
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte	-2 325	-3 210
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-2 052	-2 583
Netto kontantstrøm i perioden	68	4 377
- herav netto kontantstrøm i perioden før finansielle eiendeler	38 681	31 975
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	68	4 377
Beholdning av kontanter i kjøpt virksomhet		
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	13 470	9 139
Valutaomregning kontanter/kontantekvivalenter i fremmed valuta	-337	-45
Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt	13 201	13 470

Kontantstrømoppstillingen viser konsernets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

Operasjonelle aktiviteter

I et finanskonsern vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle. Fra forsikringsselskaper inngår alle innbetalinger og utbetalinger fra forsikringsvirksomheten, og disse kontantstrømmene investeres i finansielle eiendeler som også er definert som operasjonell aktivitet. I oppstillingen er det laget en delsum som viser netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler og bankkunder, og en delsum som viser kontantstrømmer fra finansielle eiendeler og bankkunder. Dette viser at sammensetningen av netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter for et finanskonsern inkluderer både kontantstrøm fra driften og plassering i finansielle eiendeler. Balansen til livsforsikringsselskaper inkluderer betydelige poster knyttet til forsikringskundene som inngår på de enkelte linjer i kontantstrømoppstillingen.

Investeringsaktiviteter

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

Finansieringsaktiviteter

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansieringen av konsernets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av aksjeutbytte til aksjonærer er en finansieringsaktivitet.

Konter/kontantekvivalenter

Konter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på kredittinstitusjoner.

Innholdsfortegnelse noter Storebrand Livsforsikring konsern

Innhold	side
Virksomhets- og risikonoter	
Note 1: Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper	34
Note 2: Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	46
Note 3: Oppkjøp av virksomhet	50
Note 4: Segmenter	50
Note 5: Risikostyring og internkontroll	53
Note 6: Operasjonell risiko	54
Note 7: Finansiell markedsrisiko og forsikringsrisiko	55
Note 8: Likviditetsrisiko	60
Note 9: Kredittrisiko	61
Note 10: Risikokonsentrasjoner	65
Note 11: Klimarisiko	65
Note 12: Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer	66
Resultatnoter	
Note 13: Forsikringsinntekter- og kostnader	72
Note 14: Andre inntekter	74
Note 15: Driftskostnader og antall ansatte	74
Note 16: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser egne ansatte	75
Note 17: Godtgjørelse til revisor	78
Note 18: Andre kostnader	78
Note 19: Netto inntekter finans- og eiendomsinvesteringer	79
Note 20: Rentekostnader	80
Note 21: Skatt	80
Balansenoter	
Note 22: Immaterielle eiendeler	84
Note 23: Varige driftsmidler og leieavtaler	86
Note 24: Opplysninger om interesser i andre foretak	88
Note 25: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	88
Note 26: Aksjer og andeler	89
Note 27: Obligasjoner	101
Note 28: Derivater	102
Note 29: Utlån og nedskrivninger	103
Note 30: Eiendommer	104
Note 31: Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	105
Note 32: Forsikringskontrakter forpliktelser	106
Note 33: Investeringskontrakter forpliktelser	114
Note 34: Andre forpliktelser	115
Øvrige noter	
Note 35: Sikringsbokføring	115
Note 36: Sikkerhetsstillelser	117
Note 37: Betingede forpliktelser	118
Note 38: Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler	118
Note 39: Opplysninger om nærstående parter	118

Noter

Storebrand Livsforsikring konsern

Note 1 - Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. Selskapsinformasjon

Storebrand Livsforsikring er et norsk aksjeselskap med obligasjoner notert på Oslo Børs. Selskaps- og konsernregnskapet for 2023 ble godkjent av styret i Storebrand Livsforsikring AS 6. februar 2024.

Storebrand Livsforsikring konsern tilbyr produkter innenfor livs-, pensjons- og personforsikring til privatpersoner, bedrifter, kommuner og offentlig virksomhet i Norge og Sverige. Konsernet består av resultatområdene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig. Storebrand Livsforsikring har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker, Norge.

Eiendelssiden i konsernet består hovedsakelig av finansielle instrumenter og investeringseiendom, og omfatter eiendeler i selskapsporteføljen (aksjonærer) og eiendeler som tilhører kundeporteføljen. Denne splitten skyldes at konsernet har en betydelig livsforsikringsvirksomhet hvor kundemidlene må holdes adskilt fra selskapets midler. Informasjonen oppgis i konsernets noter.

2. Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Konsernregnskapet for Storebrand Livsforsikring er avgitt i samsvar med IFRS® Accounting Standards som fastsatt av EU, og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

Bruk av estimat i utarbeidelsen av konsernregnskapet

Utarbeidelsen av konsernregnskapet i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter, og i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimer og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimer. Se nærmere omtale om dette i note 2.

3. Endringer i regnskapsprinsipper

Det er i 2023 implementert IFRS 9 og IFRS 17 som har hatt vesentlig effekt for konsernregnskapet.

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 Finansielle instrumenter erstatter IAS 39, og ble generelt gjort gjeldende fra 1. januar 2018. For forsikringsdominerte konsern og selskap var det imidlertid under IFRS 4 gitt adgang til å utsette implementering av IFRS 9 frem til implementering av IFRS 17. Storebrand Livsforsikring konsern kvalifiserte for utsettelse av IFRS 9, da over 90 prosent av konsernets samlede forpliktelser per 31. desember 2015 var knyttet til forsikringsvirksomhetene. For Storebrand Livsforsikring konsern er sammenligningstillene for 2022 omarbeidet i henhold til IFRS 9.

Finansdepartementet har fastsatt i forskrift at pensjonsleverandører har anledning til å regnskapsføre investeringer (gjeldsinstrumenter) som etter IFRS 9 måles til virkelig verdi over totalresultatet, til amortisert kost i kunde- og selskapsregnskapet. For konsernregnskapet vil de finansielle eiendelene måles til virkelig verdi over resultatet, der virkelig verdi-opsjon benyttes, da forsikringsforpliktelsene måles til virkelig verdi.

IFRS 17 - Forsikringskontrakter

IFRS 17 Forsikringskontrakter erstattet IFRS 4 Forsikringskontrakter med virkning fra 01. januar 2023. IFRS 17 introduserer nye krav til innregning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter og gjenforsikringskontrakter. Formålet med ny standard er å etablere en ensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter og økt transparens mellom forsikringsselskap.

Storebrand besluttet i hovedsak å benytte fastsettelse etter virkelig verdi på transisjonstidspunktet ved overgang til IFRS 17 siden full retrospektiv overgangsmetode ble vurdert til ikke å være praktisk gjennomførbar. Dette knytter seg til tilgang til historisk informasjon uten bruk av etterpåklokskap, og er spesielt knyttet til fordeling av kostnader, modellering av fremtidige kontantstrømmer, identifisering av nye kontrakter tilbake i tid samt inndeling av kontantstrømmer per rapporteringsperiode.

Fastsettelse etter virkelig verdi er gjort for forsikringskontrakter med dekningsperiode over ett år. For forsikringskontrakter med dekningsperiode på ett eller kortere enn ett år benyttes full retrospektiv metode, siden det kun er informasjon på transisjonstidspunktet og fremtidig informasjon som reflekterer kontraktene.

Storebrand benytter virkelig verdi hierarkiet iht. IFRS 13. For produkter hvor det finnes et aktivt flyttemarked er flytteverdien benyttet som estimat for virkelig verdi. For produkter hvor det ikke finnes et aktivt flyttemarked, benytter Storebrand relevante transaksjoner som referanse for å fastsette virkelig verdi. Ved å benytte virkelig verdi på transisjonstidspunktet 1. januar 2022 vil differansen mellom virkelig verdi av en gruppe kontrakter og kontantstrømmene for oppfyllelse tillagt risikojustering danne grunnlaget for den kontraktsregulerte tjenestemarginen (CSM). For samtlige kontrakter målt med virkelig verdi har Storebrand benyttet rimelige og dokumenterbare opplysninger som var tilgjengelig på overgangstidspunktet 1. januar 2022 til å foreta vurderinger knyttet til innregning og måling av kontraktene, deriblant:

- Fastsettelse av aggregeringsnivå basert på porteføljer og lønnsomhetsgrupper
- Fastsettelse av risikojustering
- Fastsettelse av målemetode, herunder vurdering av kriterier for bruk av premiefordelingsmetoden (PAA) for kontrakter med kort dekningsperiode og variabel honorar metoden (VFA) for kontrakter som tilfredsstiller definisjonen av direkte deltakende kontrakter
- Hvordan identifisere skjønnsmessig fastsatte kontantstrømmer for forsikringskontrakter uten direkte deltakelse

Regnskapsmessige effekter ved overgangen til IFRS 9 og IFRS 17

Tabellen gitt under avsnitt 12-3 gir hvilken transisjonsmetode som er benyttet per produktkategori. De påfølgende tabellene viser endringer i egenkapitalen og balansen ved transisjon til IFRS 9 og IFRS 17. Transisjonen medførte en reduksjon i egenkapitalen på om lag 31 prosent, hvor av 0,1% fra kontrakter hvor full retrospektiv metode ble benyttet. Nedgangen i egenkapital oppveies i all hovedsak av opprettelsen av CSM.

Effekt på egenkapital ved overgang til IFRS 9 og IFRS 17

NOK mill.	
Egenkapital 31.12.21	26 010
Endring i regnskapsprinsipper (IFRS 9 og IFRS 17):	
- Kontraktsregulert tjenestemargin (CSM)	-11 810
- Risikojustering	-4 627
- Nåverdi av fremtidige kontantstrømmer	5 461
- Risikoutjevsningsfond	-547
- Aktiverte salgskostnader	-119
- Verdi av gjeldende virksomhet (VIF) ervervet forsikringsvirksomhet	-1 607
- Utsatt skattefordel	1 809
- IFRS 9 - reklassifisering fra amortisert kost til virkelig verdi	3 363
Omarbeidet egenkapital 01.01.22	17 933

Åpningsbalanse

NOK mill.	31.12.21	Omklassifisering	01.01.22
Eiendeler			
Utsatt skattefordel	1 058	1 809	2 868
Andre eiendeler	4 154	-1 607	2 547
Finansielle eiendeler	637 154	3 363	640 517
Forsikringskontrakter eiendel	13		13
Bankinnskudd	9 139		9 139
Fordringer	9 681	-119	9 562
Sum eiendeler	661 199	3 446	664 645
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital	26 010	-8 077	17 933
Forsikringskontrakter forpliktelse (eksklusiv kontraktsregulert tjenestemargin)	321 946	-4 914	317 032
Kontraktsregulert tjenestemargin (CSM)		11 810	11 810
Risikojustering (RA)		4 627	4 627
Investeringskontrakter forpliktelse	285 286		285 286
Finansiell gjeld	14 578		14 578
Annen gjeld	13 379		13 379
Sum gjeld	635 189	11 523	646 712
Sum egenkapital og gjeld	661 199	3 446	664 645

Utsatt skatt

Økningen i utsatt skattefordel skyldes effekter på utsatt skatt som følge av endringer i egenkapitalen ved innføring av IFRS 9 og 17.

Andre eiendeler

I henhold til IFRS 4 ble verdien av value-of-in-force (VIF) som oppstår i forbindelse med oppkjøp klassifisert som immaterielle eiendeler og avskrevet løpende. Med innføringen av IFRS 17 inngår VIF som en del av CSM og dermed reduseres de totale immaterielle eiendelene.

Finansielle eiendeler

Økningen i finansielle eiendeler skyldes overgangen til IFRS 9 og er hovedsakelig knyttet til en økning i verdsettelsen av gjeldsinstrumenter som måles til virkelig verdi over resultatet. Disse instrumentene ble tidligere målt til amortisert kost etter IAS 39.

Fordringer

Nedgangen er knyttet til aktivert salgskostnad fra den svenske forsikringsvirksomheten, SPP.

Egenkapital

Nedgangen i egenkapitalen forklares i egenkapitalavstemmingen ovenfor.

Forsikringsforpliktelser

Forsikringsforpliktelsene eksklusive CSM og risikojustering reduseres med innføringen av IFRS 17. Nedgangen skyldes omklassifiseringseffekter som forklart under Fordringer, nye målemodeller og diskonteringseffekter. I henhold til IFRS 17 er CSM og risikojustering en del av forsikringskontraktsforpliktelsen og vil bli presentert samlet i regnskapet.

Kontraktsregulert tjenestemargin (CSM)

Den kontraktsregulerte tjenestemarginen innføres med overgangen til IFRS 17 og representerer forventet fremtidig fortjeneste. Den kontraktsregulerte tjenestemarginen er utledet ved overgang fra differansen mellom virkelig verdi av en gruppe kontrakter og forsikringsforpliktelser inkludert risikojustering.

Risikojustering

Risikojusteringen innføres med overgangen til IFRS 17 og representerer den ikke-finansielle risikoen som oppstår fra forsikringskontrakter.

De regnskapsmessige effektene av overgangen fra IAS 39 til IFRS 9 er presentert i tabellen nedenfor.

IFRS9 - Finansielle instrumenter til amortisert kost og virkelig verdi over totalresultat

NOK mill.	IAS 39 klassifikasjon	IFRS 9 klassifikasjon	Bokført verdi etter IAS39 01.01.22	Virkelig verdi etter IFRS9 01.01.22
Finansielle eiendeler				
Bankinnskudd	AC	AC	9 139	9 139
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	AC	FVOCI	9 408	9 435
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	AC	AC	9 562	9 562
Sum finansielle eiendeler			28 109	28 135
Finansielle forpliktelser				
Ansvarlig lånekapital	AC	AC	10 865	10 865
Annen kortsiktig gjeld	AC	AC	13 379	13 379
Sum finansielle forpliktelser			24 244	24 244

IFRS9 - Finansielle instrumenter til virkelig verdi

NOK mill.	IAS 39 klassifikasjon	IFRS 9 klassifikasjon	Bokført verdi etter IAS39 01.01.22	Virkelig verdi etter IFRS9 01.01.22
Finansielle eiendeler				
Aksjer og andeler	FVP&L (FVO)	FVP&L	278 056	278 056
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	FVP&L (FVO)	FVP&L	158 533	158 533
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	AC	FVP&L	113 416	116 745
Utlån til kunder	FVP&L (FVO)	FVP&L	7 443	7 443
Utlån til kunder	AC	FVP&L	23 052	23 060
Finansielle derivater	FVP&L/ Sikringsbok- føring	FVP&L/ Sikringsbok- føring	4 855	4 855
Sum finansielle eiendeler			585 355	588 693
Finansielle forpliktelser				
Finansielle derivater	FVP&L/ Sikringsbok- føring	FVP&L/ Sikringsbok- føring	3 092	3 092
Sum finansielle forpliktelser			3 092	3 092

De viktigste endringene ved overgang fra IAS 39 til IFRS 9 er knyttet til sikringsbokføring og ny beregning av forventet tap. Avsetninger til tap skal i henhold til IFRS 9 beregnes basert på forventet kredittap ved opprettelse av et engasjement og løpende vurderes for verdifall i påfølgende perioder. På overgangstidspunktet var forventet tap (ECL) beregnet til 1 millioner kroner for Storebrand Livsforsikring konsern. Forventet tap er ikke vesentlig endret sammenlignet med tapsavsetningen under IAS 39. De viktigste endringene ved sikringsbokføring for Storebrand Livsforsikring konsern er at IFRS 9 stiller andre kriterier for å kunne benytte sikringsbokføring enn IAS 39. Under IFRS 9 er det ikke lenger krav til at

sikringsforholdet skal ligge innenfor et gitt intervall, det er åpnet opp for mulighet for rebalansering av sikringen under eksisterende sikringsforhold og det åpnes for å benytte flere sikringsinstrument på samme sikringsobjekt. Overgangen til IFRS 9 har ingen regnskapsmessige effekter for eksisterende sikring.

For endring av estimater, se nærmere omtale av dette i note 2.

4. Nye regnskapsstandarder som ikke er trådt i kraft

Det er ikke noen nye eller endrede regnskapsstandarder som ikke er trådt i kraft som forventes å få vesentlig effekt for Storebrand Livsforsikrings konsernregnskap.

5. Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter Storebrand Livsforsikring AS og selskaper hvor Storebrand Livsforsikring AS har kontroll. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital, med mindre det foreligger opsjoner eller andre betingelser som medfører at minoriteter klassifiseres som gjeld.

Storebrand Livsforsikring AS eier det svenske holdingselskapet Storebrand Holding AB som igjen eier SPP Pension & Försäkring AB (publ). Ved ervervet av den svenske virksomheten i 2007 påla norske myndigheter Storebrand å søke om å opprettholde konsernstrukturen innen utgangen av 2009. Storebrand har sendt søknad om å beholde nåværende konsernstruktur.

Investeringer i tilknyttede selskaper (TS) (normalt investeringer på mellom 20 prosent og 50 prosent av selskapenes egenkapital) hvor konsernet har betydelig innflytelse og investering i felleskontrollert virksomhet (FKV) blir regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Investeringer i TS og FKV innregnes første gang til anskaffelseskost.

Valuta og omregning av utenlandske selskaper

Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner. Utenlandske selskaper som inngår i konsernet og som har en annen funksjonell valuta, er omregnet til norske kroner. Omregningsdifferanser er ført mot totalresultatet.

Eliminering av interne transaksjoner

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter, utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Transaksjoner mellom kundeporteføljene og selskapsporteføljen i livsforsikringsvirksomheten og mellom kundeporteføljene i livsforsikringsvirksomheten og andre selskaper i konsernet, blir ikke eliminert i konsernregnskapet. Grunnen til dette er at resultatet i kundeporteføljen tildeles kundene hvert enkelt regnskapsår, og skal ikke påvirke resultatet og egenkapitalen til selskapet. I samsvar med livsforsikringsregelverket er transaksjoner med kundeporteføljer gjennomført til virkelig verdi.

6. Virksomhetssammenslutninger

Ved overtakelse av virksomhet anvendes overtakelsesmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi. Direkte overtakelsesutgifter kostnadsføres når de oppstår, med unntak av utgifter knyttet til opptak av gjeld og egenkapital (emisjon).

Ved investeringer i datterselskap, herunder ved kjøp av investeringseiendom, blir det vurdert om kjøpet omfatter kjøp av virksomhet i henhold til IFRS 3. Når slike kjøp ikke omfatter kjøp av virksomhet anvendes ikke overtakelsesmetoden slik den følger av IFRS 3. Dette medfører at det blant annet ikke avsettes for utsatt skatt slik som i en foretaksintegrasjon.

7. Segmentinformasjon

Segmentinformasjonen er basert på den interne finansielle rapporteringsstrukturen til øverste beslutningstaker. I Storebrand er konsernledelsen ansvarlig for oppfølging og evaluering av segmentenes resultater og er definert som øverste beslutningstaker. Det rapporteres på fire segmenter:

- Sparing
- Forsikring
- Garantert pensjon
- Øvrig

Segmentrapporteringen (alternativt resultatregnskap) er basert på de juridiske enhetenes lovpålagte regnskaper i konsernet, justert for konserninterne transaksjoner. Det vil være til kontantstrømstilnærmet resultatregnskap. Siden det alternative resultatregnskapet er basert på de juridiske enhetenes lovbestemte regnskaper, er konsernjusteringene knyttet til amortisering og skattemessige effekter på oppkjøpt virksomhet ikke inkludert i det alternative resultatregnskapet. Resultatene i segmentene avstemmes mot det lovpålagte resultatregnskapet for hver juridisk enhet i konsernet.

Finansielle tjenester som leveres mellom segmentene prises til markedsvilkår. Tjenester levert fra fellesfunksjoner belastes de ulike segmentene basert på leveranseavtaler og fordelingsnøkler.

8. Inntektsføring

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent. Inntekter fra forsikringskontrakter er nærmere beskrevet i avsnitt 12.

9. Goodwill og immaterielle eiendeler

Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokere til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Goodwill måles til anskaffelseskost på oppkjøpstidspunktet og klassifiseres som en immateriell eiendel.

Goodwill avskrives ikke, men testes for verdifall årlig ved vurdering av gjenvinnbart beløp, eller dersom det er indikatorer som tilsier at et verdifall har funnet sted.

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid måles til anskaffelseskost redusert med akkumulerte amortiseringer og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig.

10. Investerings eiendommer

Investerings eiendommer måles til virkelig verdi iht. IFRS 13. Inntekter fra investerings eiendommer består av både endringer i virkelig verdi og leieinntekter.

Investerings eiendommer består hovedsakelig av sentrale kontorbygg, kjøpesentre og logistikkbygg. Investerings eiendommer er eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet. Når det gjelder eiendommer hvor deler av eiendommen benyttes av konsernet til eget bruk og andre deler leies ut, er utleiedelene som kan seksjoneres, klassifisert som investerings eiendom. Alle eiendommer måles til virkelig verdi og verdiendringer av eiendommer som eies av kundeporteføljene tilordnes disse.

11. Finansielle instrumenter

11-1. Generelle prinsipper og definisjoner

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på tidspunktet for anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke måles til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Måling av verdifall og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost eller virkelig verdi over andre inntekter og kostnader, skal det innregnes et forventet kredittap. Forventet kredittap er differansen mellom nåverdi av kontraktsfestet kontantstrøm og sannsynlighetsveiet forventet kontantstrøm. Forventet kredittap estimeres enten ved individuell vurdering (individuell nedskrivning) eller ved bruk av statistiske modeller (modellbasert nedskrivning) for å beregne sannsynlighetsveiet forventet kontantstrøm.

Individuell vurdering med påfølgende bokføring av individuelle nedskrivninger gjennomføres på engasjementer hvor det er objektive bevis på at tapshendelse har inntruffet, og at hendelsen reduserer engasjementets fremtidige kontantstrømmer. Individuelt vurderte engasjementer flyttes til trinn 3, se nærmere beskrivelse av trinn 3 nedenfor. Objektive hendelser kan være vesentlige finansielle problemer hos debitor, mislighold, gjelds- og/eller konkursbehandlinger for debitor eller at dette er sannsynlig eller betalingslettelse som er forårsaket av finansielle problemer. Kontantstrømberegningen og nedskrivningene vurderes med forventede verdier.

For øvrige engasjementer estimeres forventet kredittap ved bruk av modellbasert nedskrivning. Engasjementene deles inn i ulike trinn, se avsnittet nedenfor om beregning av forventet kredittap.

Beregning av forventet kredittap

Trinninndeling og trinnskifte beskrives i avsnittene nedenfor.

Trinn 1

Utgangspunktet for samtlige finansielle eiendeler er trinn 1. I trinn 1 er alle finansielle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning. Finansielle eiendeler med lav kredittrisiko kan unntas og uansett være i trinn 1 selv om kredittrisikoen er vesentlig høyere. I personmarked benyttes p.t. ikke denne unntaksregelen. I trinn 1 beregnes forventet kredittap over 12 måneder.

Trinn 2

Trinn to består av finansielle eiendeler hvor det er en vesentlig økning av kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men som ikke er misligholdte eller hvor det er objektive bevis for tap. For finansielle eiendeler i trinn 2 beregnes forventet kredittap over forventet løpetid. Forventet løpetid avviker fra kontraktsfestet løpetid og er estimert som historisk observert løpetid.

Trinn 3

Trinn 3 består av finansielle eiendeler som er misligholdt og/eller hvor det er objektive bevis på tap. For engasjementer hvor det er objektive bevis for tap, foretas det en vurdering om individuell nedskrivning må gjennomføres. For øvrige engasjementer uten individuell nedskrivning, beregnes det forventet kredittap over forventet løpetid.

11-2. Klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader
- Finansielle eiendeler til amortisert kost
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat

Eiendeler som måles til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader

Investeringer skal måles til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader dersom formålet med eiendelen både kan oppnås ved å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer, og å selge finansielle eiendeler. Kontraktsvilkårene skal på bestemte tidspunkt gi kontantstrømmer som utelukkende er betaling av hovedstol og utestående renter på denne.

Eiendeler som måles til amortisert kost

Investeringer som skal måles til amortisert kost er eiendeler der formålet er å holde eiendelene for å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer som utelukkende er betaling av hovedstol og utestående renter på denne.

Eiendeler som er målt til virkelig verdi over resultat

En finansiell eiendel er klassifisert til virkelig verdi over resultatet når den ikke kommer inn under måling til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til amortisert kost.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi-opsjonen

En betydelig andel av Storebrands finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien virkelig verdi over resultatet på grunn av at klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.

11-3. Derivater

Regnskapsføring av derivater som ikke er et sikringsinstrument

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring klassifiseres og måles til virkelig verdi over resultat. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi i resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

En del av konsernets forsikringskontrakter inneholder innebygde derivater, som for eksempel rentegarantier.

Disse forsikringskontraktene følger ikke regnskapsstandarden IFRS 9 Finansielle instrumenter, men følger regnskapsstandarden IFRS 17 Forsikringskontrakter.

11-4. Sikringsbokføring

Virkelig verdi-sikring

Storebrand benytter virkelig verdi-sikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater innregnes til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Sikring av nettoinvestering

Sikring av nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter innregnes på samme måte som kontantstrømsikringer. Gevinst og tap på sikringsinstrumentet som relaterer seg til den effektive delen av sikringen føres i totalresultatet, mens gevinst og tap som relaterer seg til den ineffektive delen innregnes over resultatet. Samlet tap eller gevinst i egenkapitalen føres over resultatet når den utenlandske virksomheten blir solgt eller avviklet.

11-5. Finansielle forpliktelser

Etter førstegangsinnregning måles hovedsakelig alle finansielle forpliktelser som ikke er derivater til amortisert kost ved effektiv rentes metode.

12. Forsikringsforpliktelser

En forsikringskontrakt defineres som en kontrakt der Storebrand aksepterer vesentlig forsikringsrisiko fra en forsikringstaker ved å samtykke i å betale erstatning til forsikringstakeren dersom en forsikret hendelse påvirker forsikringstakeren negativt. Ved klassifisering av kontrakter tar selskapet hensyn til sine materielle rettigheter og plikter, uavhengig av om de stammer fra en kontrakt, en lov, eller en forskrift. Kontrakter som har en juridisk form av en forsikringskontrakt, men som ikke eksponerer selskapet for vesentlig forsikringsrisiko klassifiseres som investeringskontrakter etter IFRS 9.

En forsikringshendelse i IFRS 17 er en fremtidig hendelse, som dekkes av en forsikringskontrakt, som fører til at Storebrand har en forpliktelse til å betale en erstatning til en forsikringstaker eller dens begunstigede. Eksempler på forsikringshendelser er død, uførhet og ulykke.

Forsikringskontrakter med kollektiv uførepensjon består av både en risikoperiode, hvor forsikringshendelsen er det å bli ufør, og en utbetalingsperiode, hvor forsikringshendelsen er det å fortsatt være ufør og ha krav på fortsatt uførepensjonsutbetalingen. Storebrand har derfor vurdert dekningsperioden til å være lang.

Forpliktelse for ikke inntrufne skader (Liability for remaining coverage – LRC): består av summen av nåverdien av kontantstrømmer for fremtidig forsikringsytelser og CSM på rapporteringsdatoen.

Forpliktelse for inntrufne skader (Liability for incurred claims – LIC): består av nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for inntrufne forsikringshendelser på rapporteringsdatoen.

Storebrand bruker gjenforsikring for å begrense forsikringsrisiko. Gjenforsikringskontrakter er omfattet av IFRS 17, men siden gjenforsikringsprogrammet er relativt begrenset i konsernet er det valgt en forenklet rapportering. Forenklingen forventes ikke å ha en stor innvirkning i regnskapet. Nedenfor redegjøres det for regnskapsprinsippene for de vesentligste forsikringsforpliktelsene.

12-1 Aggregeringsnivå for forsikringskontrakter

Forsikringskontrakter måles på gruppenivå. Grupper av forsikringskontrakter fastsettes ved å identifisere porteføljer av forsikringskontrakter som omfatter kontrakter som er underlagt lignende risiko, og som forvaltes sammen. Storebrand identifiserer grupper av forsikringskontrakter ved å vurdere den underliggende forsikringsrisikoen i kontraktene og hvordan endringer i underliggende forutsetninger påvirker kontraktene. Videre vurderes felles forvaltning blant annet på hvordan forretningsområdene følger opp forsikringskontraktene internt, nivåene som benyttes ved rapportering til ledelsen og i risikostyringen. Kontrakter innenfor ulike produktlinjer eller som utstedes av forskjellige konsernselskaper forventes å inngå i forskjellige porteføljer av kontrakter.

I tillegg forbyr standarden gruppering av kontrakter utstedt mer enn ett år fra hverandre i samme gruppe, dette innebærer krav til videre inndeling i årlige kohorter basert på utstedelsesår. EU har i sin adopsjon av IFRS 17 innført et valgfritt unntak fra årlige kohorter for direkte deltakende kontrakter. Dette innebærer at porteføljer av deltakende forsikringskontrakter grupperes kun basert på lønnsomhet uavhengig av utstedelsesår. Storebrand har valgt å benytte seg av EU-unntaket fra årlige kohorter for kontrakter med direkte deltakelse.

12-2 Kontantstrømmer innenfor grensene for en kontrakt

Ved måling av en gruppe forsikringskontrakter omfattes alle framtidige kontantstrømmer innenfor grensene for en eksisterende forsikringskontrakt.

Kontantstrømmer faller innenfor forsikringskontraktens grense dersom de oppstår fra materielle rettigheter og plikter som foreligger i rapporteringsperioden da foretaket kan tvinge forsikringstakeren til å betale premiene, eller da foretaket har en vesentlig plikt til å yte forsikringskontraktstjenester til forsikringstakeren. En slik plikt til å yte forsikringskontraktstjenester avsluttes når:

- Storebrand har i praksis mulighet til å revurdere den berørte forsikringskontraktens risiko og dermed kan fastsette en pris eller et ytelsesnivå som fullt ut gjenspeiler disse risikoene; eller
- Storebrand har i praksis mulighet til å fastsette en pris eller ytelsesnivå som fullt ut gjenspeiler risikoen i porteføljen fram til tidspunktet da risikoene revurderes og ikke tar hensyn til de risikoene som gjelder perioder etter tidspunkt for revurdering.

For garanterte produkter, vil kontraktens grenser som regel omfatte framtidige premier, samt tilhørende kontantstrømmer for oppfyllelse. Dette som følge av at konsernet ikke har mulighet til å revurdere forsikringstakerens risiko og dermed ikke kan fastsette en ny pris eller ytelsesnivå som fullt ut gjenspeiler disse risikoene. Dette gjelder både for den enkelte kontrakt og på porteføljenivå. Se mer beskrivelse i note 4.

De estimerte kontantstrømmene for en gruppe av kontrakter inkluderer alle innbetalinger og utbetalinger som er direkte relatert til oppfyllelsen av forsikringskontraktstjenester. Dette inkluderer ytelser og erstatninger til forsikringstakerne inkludert blant annet:

- Premier og eventuelle ytterligere kontantstrømmer som følger av disse premiene.
- Erstatninger og ytelser til eller på vegne av en forsikringstaker.
- Kostnader ved behandling av erstatningskrav.
- Kostnader ved behandling og vedlikehold av poliser.
- Til- og fraflytting av forsikringskontrakter.
- Transaksjonsbaserte skatter og avgifter for SPP.
- En fordeling av faste og variable fellesutgifter som er direkte henførbare til oppfyllelse av forsikringskontrakter (eksempelvis utgifter til regnskapsføring, HR, og IT). Fordelingen gjøres på gruppenivå ved hjelp av systematiske og rasjonelle metoder som anvendes konsekvent.

I tillegg vil kontantstrømmer som oppstår fra utgifter ved salg, tegning og etablering av en gruppe av forsikringskontrakter inngå ved måling av en forsikringskontrakt. Dette gjelder kontantstrømmer som er direkte henførbare til porteføljen av forsikringskontrakter som gruppen tilhører.

Kostnadene estimeres med bakgrunn i selskapets egne kostnadsanalyser og baseres på de faktiske driftskostnadene i løpet av det siste året i SPP. I Storebrand Livsforsikring baserer det seg på faktiske kostnader de siste to kvartalene og fremtidige estimert kostnader for to kvartaler. Projiseringen av de forventede fremtidige kostnader følger de samme prinsipper som grunnlaget for Solvens II. Kun umiddelbare kostnadsreduksjoner tas med i beregningen ved estimering av fremtidige kostnader.

Kostnadsføring av skadetilfeller som rapporteres etter PAA gjøres på det tidspunkt skadetilfellet inntreffer. I tilfeller hvor kontraktene ved salgstidspunkt er definert som tapskontrakter føres tapet umiddelbart.

Anskaffelseskostnader er kontantstrømmer som oppstår ved å selge, tegne og etablere forsikringskontrakter og som direkte kan tilskrives porteføljen av forsikringskontrakter som gruppen tilhører. Slike kontrakter inkluderer kontantstrømmer som ikke direkte kan tilskrives individuelle kontrakter eller grupper av forsikringskontrakter innenfor porteføljen. For garanterte pensjonskontrakter er anskaffelseskostnadene begrenset i Storebrand siden garantert pensjon hovedsakelig er en avviklingsvirksomhet med begrenset nysalg. Storebrand har imidlertid ny virksomhet relatert til IF i SPP og deltar i anbud innenfor offentlig sektor yrkespensjonsmarkedet i Norge, uførhet og hybrid pensjon. Det er vurdert til at de fleste anskaffelseskostnader pådras rett før eller ved innregningstidspunktet.

Investeringskomponent

Storebrand vurderer kontraktvilkårene for å avgjøre om det finnes en investeringskomponent. Beløpet som en forsikringstaker kan kreve at Storebrand betaler tilbake til en forsikringstaker under alle omstendigheter, uavhengig av om en forsikret hendelse inntreffer, klassifiseres som ikke-distinkte investeringskomponenter. For kollektive pensjonskontrakter hvor premiereserven tilfaller "en forsikringstaker" er Storebrand forpliktet til å betale tilbake til en nåværende eller fremtidig forsikringstaker innenfor den kollektive gruppen av forsikringstakere.

Alle kontrakter som måles etter variabelt honorar metoden har ikke-distinkte investeringskomponenter som Storebrand er forpliktet til å betale tilbake til nåværende eller fremtidige forsikringstakere under alle mulige omstendigheter. Utbetalinger som denne typen er ikke definert som en del av forsikringskostnadene. Effekten av eventuelle avvik, endringer i det forventede mønsteret eller tidspunktet for slike tilbakebetalinger justerer CSM.

12-3 Måling

IFRS 17 introduserer en målemodell der fortjenesten innregnes i resultatet over tid etter hvert som foretaket yter forsikringsrelaterte tjenester. Modellen bygger på nåverdien av forventede fremtidige kontantstrømmer som forventes å oppstå når foretaket oppfyller kontrakter, en eksplisitt risikojustering for ikke-finansiell risiko og en kontraktsregulert tjenestemargin (CSM).

Forsikringskontrakter er underlagt ulike krav til målemetode basert på om forsikringskontraktene er klassifisert som direkte deltakende kontrakter som måles etter variabel honorar metoden (VFA) eller kontrakter uten direkte deltakelse som måles etter generell metode. Storebrand tar stilling til om en kontrakt oppfyller definisjonen av en direkte deltakende kontrakt ved kontraktingåelse. Det foretas ikke en ny klassifisering av kontraktene med mindre kontrakten modifiseres ved at kontraktvilkårene endres slik at den ikke lenger oppfyller vilkårene nevnt over.

Storebrand utsteder en rekke forsikringskontrakter som i det vesentlige er investeringsrelaterte tjenestekontrakter der foretaket lover en investeringsavkastning basert på underliggende poster. Disse tilfredsstiller definisjonen av

direkte deltakende forsikringskontrakter og omfatter en stor del av gruppens garanterte produkter. Direkte deltakende forsikringskontrakter måles etter variabel honorar metoden. Øvrige forsikringskontrakter er uten elementer av direkte deltakelse og måles hovedsakelig etter premiefordelingsmetoden (PAA) med unntak av kollektiv uførepensjon som følger generell målemetode (GMM) på grunn av lang dekningsperiode.

Premiefordelingsmetoden er en valgfri, forenklet målemodell tilpasset forsikring- og gjenforsikringskontrakter med en kort dekningsperiode på maksimalt ett år. Dekningsperioden er definert som perioden da foretaket yter forsikringskontrakttenester. Dette omfatter de forsikringskontrakttenestene som gjelder alle premier innenfor kontraktens grenser. Premiefordelingsmetoden forenkler målingen ved at forpliktelsen for gjenværende dekningsperiode er basert på mottatte premier, framfor nåverdien av forventede framtidige kontantstrømmer for oppfyllelse.

Unit link for Storebrand Livsforsikring og fondsforsikring i SPP vurderes å ikke tilfredsstillende definisjonen av en forsikringskontrakt etter IFRS 17 på grunn av at forsikringsrisikoen vurderes å være uvesentlig. Kontraktene regnskapsføres etter IFRS 9 og er i balansen klassifisert som investeringskontrakter.

I påfølgende tabell er målemodell og metode ved transisjon per produktkategori.

Selskap	Produktkategori	Målemodell	Transisjon
Storebrand Livsforsikring konsern	Ytelsespensjon, fripoliser og fripoliser med investeringsvalg (Privat)	VFA	Virkelig verdi
	Individuell pensjon- og kapitalforsikring med garanti	VFA	Virkelig verdi
	Kollektiv pensjon (Offentlig)	VFA	Virkelig verdi
	Hybrid tjenestepensjon	VFA	Virkelig verdi
	Kollektiv uførepensjon	GMM	Virkelig verdi
	Personalforsikring og personrisiko	PAA	Full retrospektiv metode
	Individuell pensjonsforsikring (SPP)	VFA	Virkelig verdi
	Kollektiv pensjonsforsikring (SPP)	VFA	Virkelig verdi
	Pensjonsrelaterte forsikringer (SPP)	PAA	Full retrospektiv metode

12-4 Måling: kontrakter som ikke måles etter PAA-metoden

Ved førstegangsinnregning er den balanseførte verdien av forpliktelsen målt som summen av:

- Et eksplisitt, objektivt og sannsynlighetsvektet estimat av alle kontantstrømmer innenfor kontraktens grense.
- En justering for tidsverdien av penger basert på en risikofri rentekurve som er justert for å gjenspeile likviditeten i kontantstrømmene.
- En eksplisitt risikojustering for ikke finansiell risiko.
- Kontraktsregulert tjenestemargin (CSM)

Kontraktsregulert tjenestemargin er det beløp som gir ingen gevinst i resultatregnskapet ved første gangs innregning og inngår i forsikringsforpliktelsen for ikke tapsbringende kontrakter. Den kontraktsregulerte tjenestemargin blir systematisk resultatført over dekningsperioden basert på mønsteret av overførte forsikringskontrakttenester. Fastsettelsen av oppløsningsmønsteret er underlagt vesentlig utøvelse av skjønn og fastsettes ved å:

- Identifisere dekningsenhetene i gruppen basert på mengden av forsikringskontrakttenester som ytes under kontraktene i gruppen og forventet dekningsperiode.
- Allokere den kontraktsregulerte tjenestemargin likt på hver enkelt dekningsenhet som ytes i inneværende periode, og som forventes å bli ytt i framtiden.
- Innregne i resultatet det beløpet som er fordelt på dekningsenhetene som ytes i perioden.

Dekningsenhetene fastsettes basert på forventet varighet tilknyttet gruppen av forsikringskontrakter. For beregningen av dekningsenhet per gruppe av forsikringskontrakter benyttes forsikringstakernes reserver som utgangspunkt for vurderingen for Storebrand sine forsikringskontrakter, med unntak for første år for kollektiv uførepensjon hvor det tas utgangspunkt i premien. For SPP benyttes forsikringstakers midler inkludert utsatt kapitalbidrag (LKT – latent kapitaltilskudd) som utgangspunkt for vurderingen av dekningsenheter.

Hvis kontraktsregulert tjenestemargin er negativ, innregner Storebrand et tap i resultatet tilsvarende den netto utgående kontantstrømmen for gruppen av tapsbringende kontrakter. Fastsettelsen av en tapskomponent medfører at den balanseførte verdien av forpliktelsen for gruppen er lik kontantstrømmene for oppfyllelse, og at gruppens kontraktsregulert tjenestemargin er lik null etter tapsføringen.

Ved etterfølgende måling vil den balanseførte verdien av en gruppe av forsikringskontrakter ved rapporteringsdato tilsvare summen av forpliktelsen for gjenværende dekning og forpliktelsen for inntrufne skader. Forpliktelsen for resterende dekningsperiode tilsvareer nåverdien av framtidige kontantstrømmer for oppfyllelse som relaterer seg til framtidige tjenester og resterende kontraktsregulert tjenestemargin. Forpliktelsen for inntrufne skader inkluderer kontantstrømmer for oppfyllelse som gjelder inntrufne skader, herunder hendelser som har inntruffet, men som det ikke er meldt krav for, og andre påløpte forsikringskostnader.

Nåverdien av forventede framtidige kontantstrømmer oppdateres ved slutten av hver periode basert på oppdaterte estimater for framtidige kontantstrømmer, rentekurve og risikojustering for ikke-finansiell risiko. Endringen i kontantstrømmer for oppfyllelse innregnes som følger for kontrakter målt etter VFA-metoden:

Endringer som gjelder framtidige tjenester, eksempelvis endringer i forutsetninger om langt liv, uførhet og død.	Justeres mot kontraktsregulert tjenestemargin
Endringer som gjelder nåværende eller tidligere tjenester, eksempelvis estimatavvik og inntruffede hendelser tilknyttet langt liv, uførhet og død.	Justeres mot kontraktsregulert tjenestemargin
Effekt som følge av tidsverdi av penger, finansiell risiko og effekten av disse på kontantstrømmene	Justeres mot kontraktsregulert tjenestemargin

Ved etterfølgende måling justeres den kontraktsregulerte tjenestemarginen kun for endringer som gjelder framtidige tjenester. Dette medfører at endringer i kontantstrømmer for framtidige tjenester blir innregnet i resultatet etter hvert som selskapet yter tjenester. Den kontraktsregulerte tjenestemarginen representerer ved slutten av hver rapporteringsperiode den profitten som ikke er innregnet i resultatregnskapet som gevinst eller tap som følge av at den relaterer seg til framtidige tjenester.

En av hovedforskjellene mellom VFA-metoden og generell metode, er at man ved VFA-metoden skal justere den kontraktsregulerte tjenestemarginen for effekter som følger av markedsvariabler og effekten av disse på kontantstrømmene. Formålet med justeringen er å redusere mismatch og volatilitet ved at selskapets andel av endringer i verdien av underliggende portefølje blir innregnet i den kontraktsregulerte tjenestemarginen.

Ved anvendelse av generell metode har ikke foretaket anledning til å foreta en slik justering. Endringen i kontantstrømmer for oppfyllelse innregnes dermed som følger:

Endringer som gjelder framtidige tjenester, eksempelvis endringer i forutsetninger om langt liv, uførhet og død.	Justeres mot kontraktsregulert tjenestemargin
Endringer som gjelder nåværende eller tidligere tjenester, eksempelvis estimatavvik og inntruffede hendelser tilknyttet langt liv, uførhet og død.	Innregnes i resultatet fra forsikringstjenester
Effekt som følge av tidsverdi av penger, finansiell risiko og effekten av disse på kontantstrømmene	Innregnes som finansielle forsikringsinntekter eller -kostnader.

12-5 Kontrakter målt etter premiefordelingsmetoden

Ved første gangs innregning av hver gruppe forsikringskontrakter vil den balanseførte verdien av forpliktelsen for resterende dekningsperiode bli målt som summen av mottatte premier per innregningstidspunktet. Storebrand har valgt å innregne kontantstrømmer for anskaffelse av forsikringskostnader i resultatregnskapet når de er pådratt.

Ved etterfølgende måling vil den balanseførte verdien av forpliktelsen bli økt med nye mottatte premier og redusert med andel premier Storebrand innregner i perioden for tjenester Storebrand har ytt. Forsikringsinntektene for perioden er lik beløpet for forventede premieinnbetalinger fordelt på perioden. De forventede premieinnbetalingene fordeles på hver periode på grunnlag av tidsforløpet, med mindre det forventede mønsteret for frigivelse av risiko i dekningsperioden skiller seg vesentlig fra tidsforløpet. Siden Storebrand yter forsikringstjenester innen ett år fra premiene er mottatt, er det ikke behov for å justere forpliktelsen for resterende dekningsperiode for tidsverdi av penger.

Dersom fakta og omstendigheter på et eller annet tidspunkt i løpet av dekningsperioden indikerer at en gruppe av forsikringskontrakter er tapsbringende, vil Storebrand innregne i resultatregnskapet et tap og øke forpliktelsen for resterende dekningsperioden tilsvarende.

Storebrand innregner en forpliktelse for inntrufne skader for skader som er inntrådt per rapporteringsdato, inklusive for skade som har inntruffet som ikke er kjent eller ferdig behandlet i Storebrand. Kontantstrømmene for inntrufne skader er justert for ikke-finansiell risiko (risikojustering) og neddiskonteres med nåværende rentekurve dersom kontantstrømmene forventes å bli utbetalt mer enn 12 måneder fra skadedato.

Premiefordelingsmetoden gjelder tilsvarende for gjenforsikringskontrakter med enkelte justeringer som gjenspeiler at gjenforsikringskontraktene som regel innebærer at forsikret selskap har en nettoeiendel og at risikojusteringen er negativ.

12-6 Risikojustering

Risikojusteringen for ikke-finansiell risiko relaterer seg til risiko som oppstår fra forsikringskontrakter annet enn finansiell risiko. Følgende ikke-finansielle risikoer vil bli inkludert i risikojustering:

- dødelighet
- langt liv
- uførhet/reaktivering
- avgang av forsikringskontrakter
- utgifter

Risikojusteringen beregnes basert på kapitalkostnad. Dette har likhetstrekk med risikomarginen under Solvens II med noen justeringer, hovedsakelig eksklusive operasjonell risiko og motpartsrisiko. Storebrand utvikler en delvis internmodell for finansiell risiko og livsforsikringsrisiko. Livsforsikringsrisikoene inkluderer dødelighet, langt liv, uførhet/reaktivering og avgang av forsikringskontrakter. Dette er risikoer som inngår i risikojusteringen, og konfidensnivået beregnes ved bruk av den delvise internmodellen, inkludert en forenklet tilnærming for risikoer som ikke er inkludert i den delvise internmodellen.

12-7 Diskonteringsrente

For å beregne nåverdien av fremtidige forventede kontantstrømmer, defineres en diskonteringsrente som gjenspeiler tidsverdien av penger og de finansielle risikoene som er forbundet med disse kontantstrømmene. Diskonteringskurven fastsettes første gang på transisjonstidspunktet og deretter løpende ved hvert rapporteringstidspunkt. Storebrand har valgt å benytte nedenfra og opp-metode til fastsettelse av diskonteringsrenten hvor det benyttes en risikofri avkastningskurve som justeres for likviditetspremie for å reflektere forsikringskontraktenes likviditetsegenskaper.

13. Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Storebrand har landspesifikke pensjonsordninger for egne ansatte. I Norge har Storebrand innskuddspensjon. Storebrand er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader.

I Sverige har SPP i samsvar med Bankansattes Tjenestepensjonsplan (BTP-planen) kollektive ytelsespensjonsplaner for sine ansatte. En kollektiv ytelsespensjon innebærer at en ansatt er garantert en viss pensjon basert på sluttlønn etter avsluttet arbeidsforhold.

13-1. Ytelsesordning

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesordninger beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarielle forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen, samt beregnet avkastning av pensjonsmidlene.

Aktuarielle gevinster og tap, og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i den perioden de oppstår. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser.

13-2. Innskuddsordning

En innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at Storebrand betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Storebrand har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

14. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Storebrand Livsforsikrings konsernets varige driftsmidler består av inventar, IT-systemer og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Inventar og IT-systemer måles til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Bygninger som benyttes til egen virksomhet av konsernet måles til verdiregulert beløp. Det foretas kvartalsvis vurdering av virkelig verdi på disse bygningene på samme måte som beskrevet for investeringseiendommer. Økning, samt nedskrivning, i verdier for bygninger som benyttes i egen virksomhet føres over resultatet.

Avskrivningsperiode og –metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og – metode måles da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Nedskrivningstesten gjennomføres for den enkelte eiendel dersom den i hovedsak har uavhengige inngående kontantstrømmer, eventuelt en større kontantgenererende enhet. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes det om det er grunnlag for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

15. Skatt

Konsernets skatteforpliktelse vurderes etter IAS 12 og klargjøringer i IFRIC 23.

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i konsernets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller.

Eventuell utsatt skattefordel innregnes dersom det anses sannsynlig at skattefordelen vil bli gjenvunnet. Eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt innregnes netto når det foreligger en juridisk rett til å motregne eiendeler og forpliktelser ved betalbar skatt, og konsernet er i stand til og har til hensikt å gjøre opp betalbar skatt netto.

Endringer i eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt som skyldes endringer i skattesats innregnes som et utgangspunkt i resultatregnskapet.

Det vises til note 21 Skatt for ytterligere informasjon.

16. Avsatt utbytte

Foreslått utbytte og konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er vedtatt av generalforsamlingen, og presenteres etter dette tidspunktet som gjeld. Foreslått utbytte og konsernbidrag er ikke med i beregning av solvenskapitalen.

17. Leieavtaler

Leiekontrakter blir innregnet i balansen. Nåverdi av samlede leiebetalinger balanseføres som gjeld og en eiendel som reflekterer bruksretten av eiendelen i leieperioden. Storebrand har valgt å klassifisere bruksretten som varige driftsmidler og leieforpliktelsen som annen gjeld. Balanseført eiendel amortiseres over leieperioden og avskrivningskostnaden resultatføres løpende som driftskostnad. Rentekostnad på leieforpliktelsen resultatføres som finanskostnad. Leieavtaler som har kortere leieperiode enn 12 måneder og leieavtaler som omfatter eiendeler med lavere verdi enn om lag NOK 50.000 blir ikke innregnet i balansen, men leiebeløpene innregnes som en driftskostnad over leieperioden.

18. Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter

Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet må ledelsen anvende estimer, foreta skjønnsmessige vurderinger og anvende forutsetninger for usikre størrelser. Estimer og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunktet for regnskapsavleggelsen.

En beskrivelse av de vesentligste estimer og vurderinger der skjønn anvendes og som kan påvirke innregnede verdier eller nøkkeltall fremkommer nedenfor, og i note 21 for Skatt.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Makroøkonomisk situasjon

Storebrand påvirkes av usikkerhet tilknyttet den makroøkonomiske situasjonen som har oppstått i kjølvannet av pandemien og geopolitisk uro. Økt økonomisk uro medfører økt inflasjon og påvirker kostnadsnivå negativt. Storebrand følger den makroøkonomiske situasjonen tett, og vil gjennomføre tiltak ved behov.

Inflasjon og finansiell ustabilitet har fortsatt å øke gjennom 2023 og globale BNP vekstforventninger har blitt kraftig nedjustert gjennom året. De predikerte rentebanene til både sentralbankene og markedene har konsekvent ligget for lave i forhold til den faktiske utviklingen og det forventes nå et renteplatå fremfor en rentetopp som først antatt. Selv om inflasjonen er på vei ned som følge av at arbeidsmarkedet og lønnsveksten har svekket seg noe, har stigende oljepriser bidratt til å holde inflasjonen over inflasjonsmålet til sentralbankene. Det forventes at sentralbankene vil følge nøye med på inflasjonsutviklingen fremover og at tidspunktet for rentenedgang er lenger unna enn først ventet. For Storebrand påvirker det økte rentenivået konsernets finansresultater positivt som følge av høyere avkastning på selskapets midler. Videre bidrar økt rentenivå positivt til garantert pensjon da dagens rentenivå overstiger den garanterte avkastningen.

Forsikringskontrakter

2-1 Definisjoner og klassifiseringer

IFRS 17 krever vesentlig bruk av skjønn og estimater under klassifisering, innregning og måling av forsikringskontrakter. Områder som krever vesentlig bruk av skjønn og estimater inkluderer:

- Estimering av kontantstrømmer for oppfyllelse
- Fastsettelse av diskonteringsrente
- Fastsettelse av risikojustering for ikke-finansiell risiko
- Identifisering av dekningsenhetene i en gruppe av forsikringskontrakter og fastsettelse av mønsteret for innregning av CSM over dekningsperioden basert på tjenestene som ytes

Signifikant forsikringsrisiko

Storebrand bruker skjønn for å vurdere betydningen av forsikringsrisiko. Vurderingen gjøres ved førstegangsinnregning på en kontrakt-for-kontrakt-basis. Ved klassifisering av kontrakter etter IFRS 17, tar Storebrand hensyn til sine reelle rettigheter og forpliktelser, uavhengig av om disse stammer fra en kontrakt, en lov eller en forskrift. Storebrand vurderer mulige elementer med kommersiell substans som kan ha betydningen for forsikringsrisiko, inkludert hendelser som er ekstremt usannsynlige.

2-2 Metodene og forutsetningene som brukes til å måle forsikringskontrakter:

Pensjonsprodukter med avkastningsgaranti modelleres stokastisk for å estimere kundes verdi av garantien og fordeling av overskudd, mens øvrige produkter modelleres deterministisk. Estimatenes av fremtidige kontantstrømmer gjenspeiler konsernets beste estimater gitt dagens forhold på rapporteringsdatoen og tar hensyn til eventuelle relevante markedsvariabler i samsvar med observerbare markedsdata.

Kostnader

De estimerte fremtidige kostnadene som direkte kan tilskrives de eksisterende forsikringskontrakter tas med i rapporteringen. Kostnadene estimeres i henhold til konsernets egne kostnadsanalyser og er basert på det nåværende nivået av driftskostnader i de siste periodene kombinert med forutsetninger om fremtidige inflasjonstrender og lønnsutvikling som gjenspeiler foretakets beste estimat. Kun umiddelbare kostnadsreduksjoner tas med i beregningen ved estimering av fremtidige kostnader.

Kontantstrømmene innenfor kontraktens grense inkluderer allokering av både faste og variable indirekte kostnader som direkte kan tilskrives oppfyllelsen av forsikringskontrakter. For å gjenspeile slike indirekte kostnader bruker Storebrand systematiske og rasjonelle allokeringsmetoder som gjenspeiler produktene som driver kostnadene. Allokeringsmetoden brukes konsekvent for kostnadskategorier som deler lignende egenskaper.

Biometriske forutsetninger

Kontrakter som måles etter den generelle målemetode og variabel honorar metoden inkluderer biometriske risikoer som levealder, dødelighet og uførhet. Dette medfører at en viktig kilde til estimatusikkerhet ved beregning av de fremtidige kontantstrømmene for kontraktene er knyttet til forutsetninger og estimater om biometriske risikoer.

Storebrand bruker allment anerkjente aktuarmodellering ved fastsettelse av beste estimatforutsetninger knyttet til biometriske risikoer. Når man estimerer biometriske risikoer, tar konsernet med tiltak for å gjenspeile nylige historiske data og egenskapene til de underliggende populasjonene, inkludert kjønn, alder, uførhet og andre relevant informasjon knyttet til forsikringene. Forutsetningene for beste estimat som brukes etter IFRS 17, er i samsvar med dem som brukes etter Solvens II.

Ugunstig utvikling i biometriske risikoer kan føre til en reduksjon i forsikringsresultatet eller den kontraktsregulerte tjenestemarginen. Storebrands eksponering for biometrisk risiko er begrenset av risikoutjevningfondet, for produkter som inngår i risikoutjevningfond.

Avgangssannsynligheter

Avgangssannsynligheter bestemmes ved hjelp av statistisk modellering basert på konsernets egne erfaringer. De varierer med produktkategori og eksterne markedsforhold. For store deler av det garanterte pensjonssegmentet antas avgangssannsynlighetene å være nær null prosent. Dette skyldes et inaktivt flyttemarked for private ytelseskontrakter,

inklusive fripoliser, i et lavrentemiljø de siste årene. Endringer i de forventede avgangssannsynlighetene påvirker hovedsakelig den kontraktsregulert tjenestemargin.

Avkastningsforutsetninger

Storebrand bruker stokastisk modellering for å fremskrive aktiva-avkastningen for alle kontrakter som måles etter variabelt honorar metoden eller generell målemetoden. I modelleringen genererer konsernet en rekke potensielle økonomiske scenarier basert på en sannsynlighetsfordeling som gjenspeiler investeringsstrategien og andre relevante markedsvariabler. De tilfeldige variasjonene er derfor basert på volatiliteten til hver aktivaportefølje, hvor de aktuelle forsikringskontraktene er investert.

Diskonteringsrenter

Storebrand benytter en diskonteringsrente hvor den risikofrie rentekurven justeres med en likviditetspremie for å gjenspeile likviditeten til forsikringskontraktene. De viktigste kildene til estimatusikkerhet er estimeringen av diskonteringsrenten utover de observerbare datapunktene for renteswapper i Norge og Sverige, samt justeringen for en eventuell kredittrisiko i de underliggende referanserentene. Storebrand håndterer usikkerheten ved å bruke vel etablerte metoder fastsatt av EIOPA for å fastsette forwardrenten og kredittrisikojusteringen. Metoden maksimerer bruken av observerbare markedsvariabler og sikrer at estimatene gjenspeiler dagens markedsforhold og øvrig tilgjengelig informasjon. Andre kilder til estimatusikkerhet er knyttet til estimeringen av likviditeten i forsikringskontraktene og de underliggende finansielle instrumentene.

Diskonteringsrentene som ble brukt til å diskontere de estimerte fremtidige kontantstrømmene er gitt nedenfor:

31.12.2023	1 år	5 år	10 år	15 år	20 år
NOK	4,26 %	3,58 %	3,49 %	3,50 %	3,50 %
SEK	3,05 %	2,28 %	2,27 %	2,56 %	2,77 %

Storebrand har basert på en oppdatert vurdering av produktets egenskaper endret diskonteringsrente for enkelte av selskapets forsikringsforpliktelser som måles under premiefordelingsmetoden. Produktene ble opprinnelig diskontert med en fast diskonteringsrente, men Storebrand vurderer at en diskonteringsrente som beskrevet i avsnittet ovenfor bedre reflekterer tidsverdien av forsikringsforpliktelsene. Endringen i diskonteringsrenten er i samsvar med IAS 8.34 og har blitt anvendt prospektivt.

Risikojustering for ikke finansiell risiko

Risikojusteringen beregnes basert på Cost-of-Capital metoden. Grunnlaget for beregningen er kapitalkravet etter Solvens II-standardmodellen for de relevante risikoene for hele dekningsperioden og en kapitalkostnad på 6 prosent p.a., diskontert med diskonteringsrenten. Dette har likheter med risikomarginen etter Solvens II, men med noen justeringer som hovedsakelig er utelatelsen av operasjonell risiko og motpartsrisiko.

Det tilsvarende konfidensnivået er basert på en fordeling av ettårsverdien i risiko for solvenskapitalen på grunn av tap fra de inkluderte risikoene. Risikokalibreringen er basert på Storebrand sin partielle intern modell som er under utvikling og metodikken støttes av Moodys sin rapport «*Equivalent Confidence Level For the IFRS 17 Risk Adjustment*». Konfidensnivået er >95 prosent på ettårsverdien av risikoen.

Amortisering av den kontraktsregulerte tjenestemarginen

Storebrand bruker skjønn for å identifisere mengden av serviceytelsen som tilbys i en gruppe forsikringskontrakter og allokere den kontraktsregulerte tjenestemarginen basert på dekningsenheter. Dekningsenhetene bestemmes basert på den forventede varigheten knyttet til gruppen av forsikringskontrakter. For garanterte pensjonskontrakter med årlig avkastningsgaranti må dekningsenheter reflektere både service knyttet til forsikrings- og investeringsrelatert service, både i oppsettelse- og utbetalingstid. Siden de kontraktsregulerte tjenestemarginene representerer neddiskontert verdi av eiers forventede fremtidige inntjening diskonteres også antall dekningsenheter. Den årlige andelen av den kontraktsregulerte tjenestemarginen som inntektsføres, fastsettes som årets antall dekningsenheter dividert på neddiskontert verdi av dekningsenheter over kontraktens levetid. Dette brukes konsekvent over tid og på tvers av kontrakter som deler lignende egenskaper:

Kontrakter etter variabel honorar metoden (VFA): Storebrand Livsforsikring bruker forsikringstakernes reserver som grunnlag for å bestemme nivået på serviceytelsen som tilbys når man beregner dekningsenheten per gruppe forsikringskontrakter som måles etter VFA. For SPP brukes forsikringstakernes midler, inkludert utsatt kapitalbidrag (LKT), som grunnlag for vurderingen av dekningsenheten. Dette sikrer en relativt stabil amortisering, og fungerer som en skalafaktor for forsikringskontrakter som inkluderer både en forsikringsdekning og investeringsrelaterte tjenester.

Kontrakter etter generell målemetode (GMM): For kollektive uføreforsikringer i Norge bruker Storebrand forsikringspremier som grunnlag for å bestemme nivået på serviceytelsen i løpet av det første dekningsåret (akkumuleringsfasen), i motsetning til forsikringstakernes reserver i utbetalingsfasen. Ved utgangen av hver

rapporteringsperiode blir de totale dekningsenhetene revurdert for å gjenspeile det forventede mønsteret for ytelsen, fraflyttinger og oppsigelser dersom det er aktuelt.

For kontrakter som måles etter variabel honorar metoden gjør Storebrand en justering av den frigjorte kontraktsmessige serviceytelsen slik at det bedre tar hensyn til investerings- tjenestene som ytes i rapporteringsperioden. Dette siden forventet avkastning ligger over den risikofrie renten som legges til grunn i framskrivningen av eiendeler i IFRS 17. Justeringen påvirker ikke størrelsen på den kontraktsmessige serviceytelsen, men forhindrer en kunstig forsinkelse i inntekter fra forventet meravkastning. I stokastiske scenarier der den risikofrie renten ligger under den årlige avkastningsgarantien dekker forventet risikopremier (delvis) opp for manglende avkastning (og dermed forventet tap for Storebrand), mens i gode scenarier hvor risikofri rente er over den årlige garantien deles forventet meravkastning med kunden i form av overskuddsdeling. Forutsetninger for avkastning ut over risikofri rente fastsettes ved forventede risikopremier for hver aktivaklasse. Disse oppdateres kvartalsvis og baseres i størst mulig grad på observerbar markedsdata, både nåværende data og historiske data. Eksempler på dette er kredittspreader for ulike typer obligasjoner og prisingsdata for relevante aksjeindekser. For eiendeler med mindre tilgjengelig markedsdata og mer selskapsspesifikk forventet avkastning, f.eks. eiendom, estimeres risikopremiene delvis også basert på data for Storebrands faktiske investeringer. Alternative og enklere metoder for beregning av inntekter fra meravkastning har vært testet, herunder justering av diskonteringen av dekningsenheter, uten at tilstrekkelig presisjon er oppnådd.

Det gis ytterligere informasjon om forsikringsforpliktelser i note 7, 13 og 32.

Investerings eiendommer

Investerings eiendommer måles til virkelig verdi. Markedet for nærings eiendom i Norge og Sverige er lite likvid og lite transparent. Verdsettelsene som gjøres vil være beheftet med usikkerhet og krever bruk av skjønn, dette gjelder særlig i perioder med urolige finansmarkeder.

Sentrale elementer som inngår i verdsettelsene, og som krever bruk av skjønn er:

- Markedsleie og ledighetsutvikling
- Kvaliteten og varigheten på leieinntektene
- Eierkostnader
- Teknisk standard og eventuelt oppgraderingsbehov
- Diskonteringsrenter for både sikker og usikker kontantstrøm, samt restverdi

Det innhentes også ekstern verdsettelse for deler av porteføljen kvartalsvis. Alle eiendommer skal i løpet av en 3 års periode ha minst en ekstern verdsettelse.

Det vises for øvrig til note 7 og 12 hvor verdsettelse av investerings eiendommer til virkelig verdi beskrives ytterligere.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter knyttet til instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder private equity investeringer, investeringer i utenlandske eiendomsfond samt andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Hoveddelen av slike finansielle instrumenter inngår i kundeporteføljen.

Det vil være usikkerhet knyttet til verdsettelsen av fastrenteutlån som er klassifisert til virkelig verdi, da det er variasjon i rentebetingelsene som bankene tilbyr og siden det ofte vil være ulik kredittrisiko knyttet til den enkelte låntager.

Det vises for øvrig til note 12 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

Forvaltningsgodtgjørelse

Finanstilsynet sendte i april 2021 et likelydende brev til alle livsforsikringsforetak og pensjonskasser hvor tilsynet la til grunn at forvaltningsgodtgjørelse til forvaltningsselskaper for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond skulle inngå i selskapenes pristariff. Uttalelsen gjaldt bare for ytelsesordninger. En samlet bransje inkludert Storebrand Livsforsikring, ba Finansdepartementet å overprøve Finanstilsynets tolkning. Finansdepartementet har i et brev av 9. januar 2023 til Finanstilsynet uttalt at det ikke er tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å pålegge pensjonsinnretningene å inkludere slik forvaltningsgodtgjørelse i pristariffene, og dermed gitt bransjen støtte i sin tolkning.

Finansdepartementet uttaler videre at for å sikre en enhetlig praksis i bransjen, bør det foretas en avklaring av hvordan slik forvaltningsgodtgjørelse skal behandles. Departementet antar at en slik avklaring bør skje gjennom lov- eller forskriftsendring.

Departementet har bedt Finanstilsynet om å utarbeide et utkast til et høringsnotat for hvordan forvaltningsgodtgjørelse ved plassering i fond av kundemidler som inngår i kollektivporteføljen, bør behandles i forhold til reglene om pristariffer og overskudd.

Utsatt skatt og usikre skatteposisjoner

Beregning av utsatt skatt eiendel, utsatt skatt forpliktelse og skattekostnad er basert på fortolkning av regler og estimater.

I forbindelse med konsernets virksomhet kan det oppstå tvister mv. relatert til skatteposisjoner der utfallet er usikkert. Konsernet avsetter for usikre og omtvistede skatteposisjoner med beste estimat av forventet beløp, gitt forventet beslutning fra skattemyndighetene i tråd med IAS 12 og IFRIC 23. Avsetningene reverseres hvis den omtvistede skatteposisjonen avgjøres til fordel for konsernet og ikke lenger kan bli anket.

Det vises til ytterligere informasjon i note 21.

Note 3 - Oppkjøp

Danica Pensjonsforsikring AS

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte Danica Pensjonsforsikring AS 1. juli 2022. Endelig oppkjøpsanalyse, og allokering av merverdier skal i henhold til IFRS 3 gjøres innen en 12 måneders periode fra oppkjøp. Den endelige oppkjøpsanalysen vises i tabellen under og gjaldt fra 30. juni 2023.

NOK mill.	Bokførte verdier i selskapet	Merverdier ved oppkjøp	Balanserte verdier
EIENDELER			
- Distribusjon		106	106
- Kundelister		809	809
- IT systemer	21	-21	
Sum immaterielle eiendeler	21	894	915
Finansielle eiendeler	28 479		28 479
Andre eiendeler	309		309
Bankinnskudd	362		362
Sum eiendeler	29 170	894	30 064
GJELD			
Ansvarlig lån			
Forsikringskontrakter forpliktelser	27 724	68	27 792
Investeringskontrakter forpliktelser	282	18	300
Utsatt skatt	24	202	226
Netto identifiserbare eiendeler og gjeld	1 140	606	1 746
Goodwill			302
Virkelig verdi på overtakelsestidspunktet			2 048
Betinget vederlag			
Kontantvederlag			2 048

Note 4 - Resultat per segment

Konsernets virksomhet er delt inn i resultatområdene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig.

Sparing

Består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, uten rentegarantier. I området inngår innskuddspensjon i Norge og Sverige. I tillegg inngår også enkelte øvrige datterselskaper i Storebrand Livsforsikring og SPP.

Forsikring

Forsikring har ansvaret for konsernets risikoprodukter i Norge og Sverige. Enheten tilbyr personrisikoprodukter til det norske og svenske privatmarkedet, samt personalforsikring og pensjonsrelaterte forsikringer i det norske og svenske bedriftsmarkedet.

Garantert pensjon

Garantert pensjon består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, hvor kundene har en garantert avkastning eller ytelse på sparemidlene. I området inngår ytelsespensjon i Norge og Sverige, fripoliser og individuell kapital- og pensjonsforsikring.

Øvrig

Under kategorien øvrig rapporteres resultatet fra selskapsporteføljene i Storebrand Livsforsikring og SPP.

Avstemming mellom resultatregnskap og alternativ resultatoppsett

Det alternative resultatoppsettet er basert på de juridiske enhetenes lovpålagte regnskaper i konsernet, justert for konserninterne transaksjoner. Regnskapet i de juridiske enhetene benytter IFRS med unntak av IFRS 17 for Storebrand Livsforsikring AS og SPP Pension & Forsäkring AB hvor de lokale regnskapsprinsippene er i henhold til virksomhetsreglene. Siden det alternative resultatregnskapet er basert på de juridiske enhetenes lovbestemte regnskaper, er konsernjusteringene knyttet til amortisering og skattemessige effekter på oppkjøpt virksomhet ikke inkludert i det alternative resultatoppsettet. Resultatene i segmentene avstemmes mot det lovpålagte resultatregnskapet for hver juridisk enhet i konsernet.

Storebrand har kommunisert at det vil fortsette å rapportere sitt alternative resultatregnskap etter implementering av IFRS 17, da denne kontantekvivalente rapporteringen gir nyttig informasjon om verdiskapingen i virksomheten og som er resultatelementene som konsernet har resultatmål og oppfølging av.

I alternativt resultatoppsett er forsikringsforpliktelsene i Storebrand Livsforsikring diskontert med garantert rente mens for SPP Pension & Forsäkring fastsettes den gjeldende diskonteringsrenten ut ifra de metoder som ligger til grunn for diskonteringsrenten i Solvens II.

En betydelig andel av de norske forsikringskontraktene har ettårige rentegarantier, slik at den garanterte avkastningen må oppnås hvert år. I den svenske virksomheten foreligger det ikke kontrakter med en årlig rentegaranti, men det foreligger forsikringskontrakter med en sluttverdigaranti.

Nedenfor følger en overordnet beskrivelse av innholdet i de enkelte rapporteringslinjene i det alternative resultatoppsettet:

Fee- og administrasjonsinntekter består av honorarer og faste administrative inntekter. Storebrand Livsforsikring tar et gebyr for rentegaranti og fortjeneste risiko. Rentegarantiene i gruppepensjonsforsikring med rentegaranti må prises på forhånd. Nivået på rentegarantien, bufferkapitalens størrelse (tilleggsreserver og markedsverdijusteringsreserve) og investeringsrisikoen i porteføljen som pensjonsmidlene er investert i, bestemmer honoraret kunden betaler for rentegarantien. Det er også andre administrasjonsgebyrer for både sparing og garanterte produkter.

Forsikringsresultatet består av forsikringspremier og erstatningsutbetalinger

Forsikringspremier består av premieinntekter knyttet til risikoprodukter (forsikrings segment).

Erstatninger består av utbetalte erstatninger og endring i avsetninger for IBNR og RBNS knyttet til risikoprodukter.

Administrasjonskostnader består av konsernets driftskostnader i konsernets resultatoppstilling minus driftskostnader allokert til tradisjonelle individuelle produkter med overskuddsdeling.

Finansposter og risikoresultat liv og pensjon omfatter risikoresultat liv og pensjon og finansresultat inkludert netto overskuddsdeling og utlånstap.

Risikoresultat liv og pensjon består av forskjellen mellom risikopremie og erstatninger for produkter knyttet til innskuddspensjon, fondsforsikringskontrakter (sparing segment) og ytelsespensjon (garantert pensjon segment).

Finansresultatet består av avkastning for selskapsporteføljene i Storebrand Livsforsikring AS og SPP Pension & Forsäkring AB (Øvrige segment) mens avkastningen på de øvrige selskapsporteføljene i konsernet er et finansielt resultat innenfor det segmentet virksomheten er tilknyttet. Finansresultatet omfatter også avkastning på kundeeiendeler knyttet til produkter innen forsikringssegmentet.

Netto overskuddsdeling

Storebrand Livsforsikring AS

Det ble innført en modifisert overskuddsdelingsordning for gamle og nye enkeltkontrakter som har forlatt konsernpensjonsforsikringer (fripoliser), slik at selskapet kan beholde inntil 20 prosent av overskuddet fra avkastningen etter eventuell avsetning til ytterligere lovbestemte reserver. Den modifiserte overskuddsdelingsmodellen innebærer

at et eventuelt negativt risikoresultat kan trekkes fra kundenes renteoverskudd før deling, dersom det ikke dekkes av risikoutjevningsfondet. Individuell kapitalforsikring og pensjon skrevet av konsernet før 1. januar 2008 vil fortsatt anvende resultatreglene gjeldende før 2008. Det kan ikke etableres nye kontrakter i denne porteføljen. Konsernet kan beholde inntil 35 prosent av totalresultatet etter avsetning til ytterligere lovbestemte reserver. Eventuell negativ avkastning på kundeporteføljer og lavere avkastning enn rentegarantien som ikke kan dekkes av ytterligere lovbestemte reserver/bufferreserver, må dekkes av selskapets egenkapital og inngå i linjen for netto overskuddsdeling og tap.

SPP Pension & Försäkring AB

For premier betalt fra og med 2016 erstattes tidligere overskuddsdeling med garantigebyr for premiebestemt forsikring (IF-portefølje). Garantiavgiften er årlig og beregnes som 0,2 prosent av kapitalen. Dette går til selskapet. For innskudd avtalt før 2016 opprettholdes overskuddsdelingen, det vil si at dersom samlet avkastning på eiendeler i ett kalenderår for en premiebestemt forsikring (IF-portefølje) overstiger den garanterte renten, vil overskuddsdeling utløses. Når overskuddsdeling utløses, går 90 prosent av den totale avkastningen på eiendeler til forsikringstakeren og 10 prosent til selskapet. Selskapets andel av den totale avkastningen på eiendelene inngår i det finansielle resultatet. For ytelsesforsikring (KF-portefølje) har selskapet rett til å kreve indekseringsavgift dersom konsernresultatet tillater indeksering av forsikringen. Det er tillatt å indeksere opp til et maksimum som tilsvarer endringen i konsumprisindeksen (KPI) mellom de to foregående september. Pensjoner som utbetales indeksreguleres dersom forholdet mellom eiendeler og garanterte forsikringsforpliktelser i porteføljen per 30. september overstiger 107 prosent, og halvparten av honoraret belastes. Hele honoraret vil bli belastet dersom forholdet mellom eiendeler og garanterte forsikringsforpliktelser i porteføljen per 30. september overstiger 120 prosent, i så fall kan også fripoliser innregnes. Samlet honorar tilsvarer 0,8 prosent av forsikringskapitalen. Det garanterte ansvaret overvåkes kontinuerlig. Dersom den garanterte forpliktelsen er høyere enn verdien av eiendelene, må det foretas en avsetning i form av utsatt kapitalinnskudd. Dersom eiendelene er lavere enn garantiforpliktelsen når forsikringsutbetalingene starter, tilfører selskapet kapital opp til garantiforpliktelsen i form av et realisert kapitalinnskudd. Endringer i utsatt kapitalinnskudd inngår i finansresultatet.

Amortisering av immaterielle eiendeler omfatter avskrivninger og mulige nedskrivninger av immaterielle eiendeler etablert gjennom oppkjøp av foretak der det oppkjøpte foretaket senere er fusjonert med det kjøpende foretaket.

Alternativt resultatoppsett etter resultatområde

NOK mill.	2023	2022
Sparing	731	705
Forsikring	153	430
Garantert pensjon	1 326	903
Øvrig	398	-315
Resultat før skatt og amortisering (alternativt)	2 607	1 723
Amortisering immaterielle eiendeler (alternativt)	-273	-151
Resultat før skatt (alternativt)	2 334	1 572

Segmentopplysninger per 31.12

NOK mill.	Sparing		Forsikring		Garantert pensjon	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Fee og administrasjonsinntekter	2 199	2 013			1 600	1 597
Forsikringsresultat			650	939		
- Premier for egen regning			3 950	3 435		
- Erstatninger for egen regning			-3 300	-2 496		
Administrasjonskostnader	-1 466	-1 306	-556	-507	-822	-850
Driftsresultat (alternativt)	734	706	93	432	778	747
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	-3	-2	59	-3	296	262
Netto overskuddsdeling					252	-106
Resultat før skatt og amortisering (alternativt)	731	705	153	430	1 326	1 009

NOK mill.	Øvrig		Storebrand Livsforsikring konsern	
	2023	2022	2023	2022
Fee og administrasjonsinntekter			3 800	3 609
Forsikringsresultat			650	939
- Premier for egen regning			3 950	3 435
- Erstatninger for egen regning			-3 300	-2 496
Administrasjonskostnader	-117	-71	-2 961	-2 733
Driftsresultat (alternativt)	-117	-71	1 488	1 815
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	515	-244	867	14
Netto overskuddsdeling			252	-106
Resultat før skatt og amortisering (alternativt)	398	-315	2 607	1 723
Amortisering immaterielle eiendeler (alternativt)			-273	-151
Resultat før skatt (alternativt)			2 334	1 572
Skatt (alternativt)			258	429
Avstemming kontantekivalent resultat mot årsresultat			248	-260
Resultat etter skatt (alternativt)			2 840	1 742

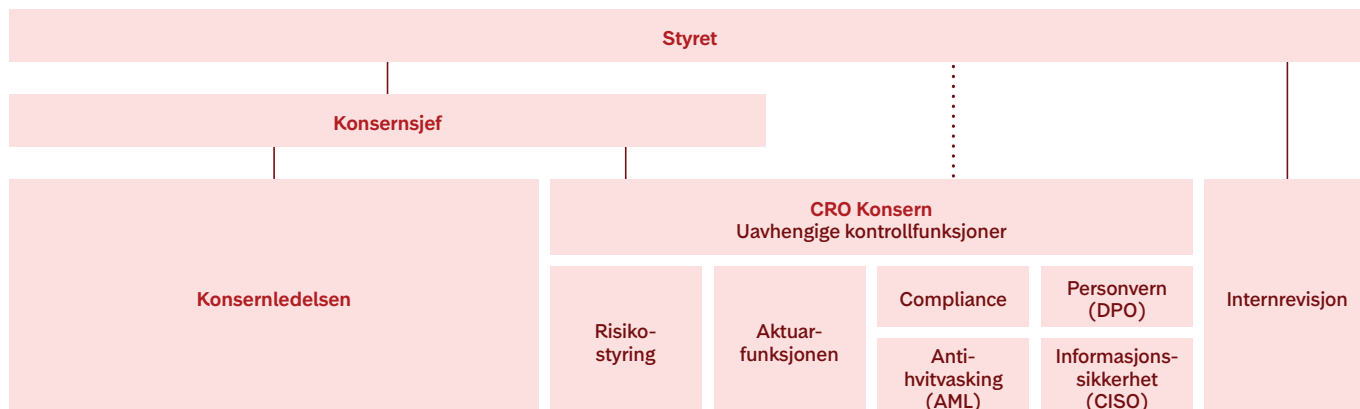
Note 5 - Risikostyring og internkontroll

Storebrands inntekter og resultater er avhengig av eksterne forhold som gir usikkerhet. De viktigste eksterne risikoforholdene er utviklingen i finansmarkedene og endringer i levealderen til den norske og svenske befolkningen. Interne operasjonelle faktorer kan også gi tap, for eksempel feil knyttet til forvaltningen av kunders midler eller utbetaling av pensjon.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i konsernets virksomhet og organisasjon. Ansvar for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand konsernet.

Organisering av risikostyringen

Konsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

Styrene i Storebrand ASA og i konsernselskapene har det overordnede ansvaret for å begrense og følge opp virksomhetens risikoer. Styrene fastsetter årlig rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotaking, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskuende vurdering av risikobildet.

Styret i Storebrand ASA har etablert et risikoutvalg som består av 4 styremedlemmer. Risikoutvalgets hovedoppgave er å forberede styrebehandlingen på risikoområdet, med særskilt oppmerksomhet på konsernets risikoappetitt, risikostrategi og investeringsstrategi. Utvalget skal bidra med framoverskuende beslutningsstøtte knyttet til styrets drøfting av virksomhetens risikotaking, finansielle prognoser og behandling av risikorapporteringen.

Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifisering og vurdering av risikoer, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

Uavhengige kontrollfunksjoner

Det er etablert uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (risikostyringsfunksjonen/Chief Risk Officer), for regeletterlevelse (compliancefunksjonen), for at forsikringsforpliktelsen er riktig beregnet (aktuarfunksjonen) for personvern (Data Protection Officer) og for hvitvasking (Anti Money Laundering). Relevante funksjoner er etablert både for Storebrand konsern og for alle konsesjonsbelagte selskaper. De uavhengige kontrollfunksjonene er direkte underlagt selskapenes administrerende direktører og har rapportering til respektive selskapsstyre.

Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til Governance Risk & Compliance (GRC). GRC et kompetansefellesskap som ledes av CRO konsern. CRO konsern er underlagt konsernsjefen og rapporterer til styret i Storebrand ASA. Oppgavene til GRC er å sikre at alle vesentlige risikoer er identifisert, målt og hensiktsmessig rapportert. Funksjonen skal være aktivt involvert i utviklingen av konsernets risikostrategi og skal ha et helhetlig syn på virksomhetens risikoeksponering. Herunder følger ansvar for å sikre etterlevelse av relevant regulering for risikostyringen og konsernselskapenes virksomhet.

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styrene i relevante konsernselskaper en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten av virksomhetens risikohåndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note 6 - Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for økonomisk tap, svekket omdømme eller sanksjoner knyttet til brudd på internt eller eksternt regelverk som følge av ineffektive, utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eksterne hendelser eller at regler og retningslinjer ikke etterleves.

Formålet med operasjonell risikostyring er å unngå operasjonelle hendelser som rammer kunder, fører til alvorlige driftsforstyrrelser, brudd på regelverk og/eller direkte økonomisk tap.

Operasjonell risiko søkes redusert med et effektivt system for internkontroll. Risikoer følges opp gjennom ledelsens risikogjennomgang med dokumentering av risikoer, tiltak og oppfølging av hendelser. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

For å håndtere alvorlige hendelser i forretningskritiske prosesser er det utarbeidet beredskaps- og kontinuitetsplaner.

Cyberisiko blir en stadig viktigere operasjonell risiko. Trusselbildet for cyberkriminalitet preges av organisert kriminalitet og økt geopolitisk stemning. Teknologiutviklingen muliggjør spredning og økt automatisering av svindel, og en økende målretting av cyberangrep.

Vår evne til å håndtere cyberisiko er avhengig av god og proaktiv digital motstandsdyktighet. Det innebærer en helhetlig sikkerhetsstrategi, gode planer for krisehåndtering og kontinuitet for våre kritiske forretningsprosesser, samt opplæring og øvelse på relevante scenarioer. Dette er med på å redusere risiko og øke sannsynligheten for god håndtering av uønskede hendelser.

Forsikringsplattformen bygger på innkjøpte standardsystemer som driftes og følges opp gjennom utkontrakteringsavtaler. For livsforsikringsvirksomheten er det stor grad av egenutvikling, mens deler av driften er utkontraktert. Andelsadministrasjon innen innskuddsbasert tjenestepensjon og unit linked, håndteres i en innkjøpt systemløsning.

Stabil og sikker teknologi og infrastruktur er sentralt for virksomheten og pålitelig finansiell rapportering. Feil og driftsavbrudd kan påvirke både kunders og aksjonærs tillit. I en fase med omlegging til skybaserte teknologitjenester er det økt oppmerksomhet på kompleksitet og integrasjoner i eksisterende løsninger. Skybaserte tjenester og infrastruktur har gode innebygde sikkerhetsløsninger, og reduserer risikoen knyttet til egenutviklede systemer og på sikt utdatert infrastruktur. For de delene av teknologitjenestene som er utkontraktert, er det etablert risikobasert leverandøroppfølging med mål om å håndtere risikoen knyttet til IT-systemenes utvikling, forvaltning, drift og informasjonssikkerhet.

Note 7 - Finansiell markedsrisiko og forsikringsrisiko

Konsernregnskapet for Storebrand Livsforsikring er utarbeidet i henhold til IFRS Accounting Standards som fastsatt av EU. Fra 2023 gjelder nye regnskapsstandarter for finansielle instrumenter (IFRS 9) og forsikringskontrakter (IFRS 17). Selskapsregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS (Storebrand Livsforsikring) utarbeides fortsatt i henhold til norske regnskapsprinsipper, konsistent med kunderegnskapet. Selskapsregnskapet for SPP Pension & Försäkring AB (SPP) utarbeides fortsatt i henhold til svenske regnskapsprinsipper.

Risikostyringen av investeringene er fortsatt rettet mot å styre risikoen basert på kunderegnskapet og GAAP-selskapsregnskap for Storebrand Livsforsikring og SPP. Beskrivelsen av finansiell markedsrisiko nedenfor gjenspeiler i hovedsak risikoen målt ved disse prinsippene.

De nye IFRS-standardene endrer dynamikken i konsernresultatene. Effekten av endringer i finansmarkedet for IFRS-resultatet er rapportert nedenfor under Sensitiviteter.

Finansiell markedsrisiko

Finansiell markedsrisiko betyr endringer i verdien av eiendeler som følge av uventet volatilitet eller prisendringer i finansmarkedene. Det omfatter også risikoen for at verdien av forsikringsforpliktelsen utvikler seg annerledes enn eiendelene som følge av renteendringer. De viktigste markedsrisikoene er renterisiko, aksjemarkedsrisiko, eiendomspriserisiko, kredittrisiko og valutakursrisiko.

De finansielle eiendelene er investert i en rekke delporteføljer. Markedsrisiko påvirker Storebrands inntekter og resultat ulikt i de ulike porteføljene. Det finnes tre hovedtyper av delporteføljer: selskapsporteføljer, kundeporteføljer uten garanti (unit linked insurance) og kundeporteføljer med garanti.

Markedsrisikoen i selskapsporteføljene har en direkte innvirkning på resultatet. Storebrand har som mål å ta lav finansiell risiko for selskapsporteføljene, og midlene er investert i kort- og mellomlangsigte rentepapirer med lav kredittrisiko.

Markedsrisikoen i unit linked forsikring bæres av kundene, det vil si at Storebrand ikke påvirkes direkte av verdiendringer. Verdiendringer påvirker likevel Storebrands resultat indirekte. Inntektene er hovedsakelig basert på størrelsen på porteføljene, mens kostnadene gjerne er faste. Lavere avkastning fra finansmarkedet enn ventet vil derfor ha en negativ effekt på Storebrands inntekter og resultat.

For selskapsregnskapene vil kundeporteføljer med garanti nettorisikoen for Storebrand være lavere enn brutto markedsrisiko. Omfanget av risikodeling med kundene avhenger av flere faktorer, der det viktigste er størrelsen og fleksibiliteten til kundebufferne, samt rentegarantiens nivå og varighet. Dersom avkastningen ikke er høy nok til å oppfylle garantirenten, vil underskudd dekkes ved å benytte kundebufferne i form av risikokapital bygget opp fra tidligere års overskudd. Bufferne består av kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger og Villkorad Återbæring. Storebrand er ansvarlig for å dekke eventuelle mangler som ikke kan dekkes av kundens buffere.

Risikoen påvirkes av endringer i rentenivået. Stigende renter er negativt på kort sikt fordi resulterende verdifall på obligasjoner og renteswap'er reduserer investeringsavkastningen og bufferne. Men langsiktig er høyere renter positivt på grunn av høyere sannsynlighet for å oppnå avkastning over garantien.

For garanterte kundeporteføljer og selskapsporteføljen for Storebrand Livsforsikring AS verdsettes de fleste obligasjoner til amortisert kost. Det demper effekten av renteendringer på bokført avkastning. Verdsettelsen til amortisert kost i regnskapet er nå høyere enn virkelig verdi. For SPP vurderes både investeringer og gjeld til virkelig verdi. Fordi SPP har ganske lik rentefølsomhet på eiendeler og gjeld, har renteendringer begrenset nettoeffekt på SPPs finansielle resultat under svensk GAAP.

For konsernregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS er alle obligasjoner vurdert til virkelig verdi. Verdien av disse investeringene påvirkes negativt av stigende renter og påvirkes positivt av fallende renter. For konsernregnskapet er også verdien av forsikringsforpliktelsene rentesensitiv med verdi som beveger seg i motsatt retning av investeringene. Det demper risikoen, men netto er risikoen fallende renter.

Det er forhøyet risiko knyttet til verdsettelse av finansielle instrumenter. Det gir større usikkerhet enn normalt knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som verdsettes modellbasert, og det må antas at det for illikvide eiendeler er forskjell mellom estimert verdi og oppnådd pris ved salg i markedet. Verdsettelse knyttet til investeringseiendommer vurderes å ha særlig økt usikkerhet på grunn av makroøkonomisk utvikling, og samlet transaksjonsvolum for investeringseiendommer var betydelig lavere i 2022 og 2023 enn normalt. Videre er verdsettelsen av investeringseiendommer følsom for endringer i forutsetninger som inflasjon og renter. Det er et bredt spekter av mulige utfall for disse forutsetningene og dermed for de modellerte verdsettingene. Verdiene reflekterer derfor ledelsens beste anslag, men inneholder større usikkerhet enn hva som ville vært tilfelle i et normalår.

Finansielle eiendeler og forpliktelser i utenlandsk valuta

NOK mill.	Balanse poster eksklusiv valuta derivater	Valuta terminer	Nettoposisjon 2023		Nettoposisjon 2022
	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK	i NOK
AUD	122	-175	-53	-368	-274
CAD	191	-401	-210	-1 615	-1 835
CHF	83	-106	-23	-278	-400
DKK	263	-295	-33	-49	-178
EUR	2 062	-1 477	585	6 564	2 549
GBP	117	-286	-169	-2 190	-2 489
HKD	185	-516	-331	-430	-544
ILS	8	0	8	22	32
JPN	355	-704	-349	-2 516	-2 497
NZD	7	-23	-16	-106	-107
SEK	258 639	-13 850	244 790	246 681	221 445
SGD	26	-29	-4	-28	-60
USD	4 399	-6 341	-1 941	-19 714	-27 043
NOK ¹⁾	83 700	-425	83 275	83 275	65 252
Andre valutatyper					1
Forsikringsforpliktelser i SEK				-257 831	-227 271
Sum nettoposisjon valuta				51 415	26 581

1) Aksje- og rentefond denominert i NOK med utenlandsk valutaeksposering i blant annet EUR og USD utgjør 83 milliarder kroner.

Tabellen over viser valutaposisjoner pr. 31.12. Valutaeksposering er hovedsakelig knyttet til investeringer i den norske og svenske livsforsikringsvirksomheten.

Storebrand Livsforsikring:

Selskapet foretar løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko i kundeporteføljene. Valutarisiko eksisterer i utgangspunktet som følge av investeringer i internasjonale verdipapirer, og i et visst omfang også som følge av ansvarlige lån i fremmed valuta. Sikring gjøres ved hjelp av valutaterminer på porteføljenivå, og valutaposisjonene følges løpende opp mot en totalramme. Negative valutaposisjoner lukkes senest påfølgende dag etter at de oppstod. I tillegg er det gitt

separate rammer for å kunne ta aktive valutaposisjoner. Storebrand bruker et prinsipp for valutasikringen som benevnes blokkisering, som effektiviserer gjennomføringen av valutasikringen.

SPP:

SPP valutasikrer sine internasjonale investeringer til en viss grad. Valutaeksponering kan være mellom 0 og 30 prosent i henhold til investeringsstrategi

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er risikoen som oppstår fra usikkerheten om beløp og tidspunkt for forsikringskontantstrømmene. Dette inkluderer både underwritingsrisiko og finansiell risiko. Storebrand Livsforsikring konsern tilbyr tradisjonelle livs- og pensjonsforsikringer som både kollektive og individuelle kontrakter, i tillegg tilbys det kontrakter hvor kunden har investeringsvalg.

Forsikringsrisikoen knyttet til økning av levealder og dermed økning i fremtidige pensjonsutbetalinger (langt liv) er den største forsikringsrisikoen i konsernet, i tillegg finnes uførerisiko og dødsfallsrisiko. Livsforsikringsrisikoene er:

1. Langt liv – Risiko for feil estimering av levealder og fremtidige pensjonsutbetalinger. Historisk utvikling har vist at flere forsikrede oppnår pensjonsalder og lever lenger som pensjonister sammenlignet med tidligere. Det er betydelig usikkerhet knyttet til fremtidig dødelighetsutvikling. Ved økt levealder utover det som er forutsatt i premietariffene, tiltar også risikoen for at eiers resultat må belastes for å dekke nødvendig avsetningsbehov.
2. Uførhet – Risiko for feil estimering av fremtidig sykdom og uførhet. Det vil være usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling av uførhet, inklusive uførepensjonister som reaktives tilbake til arbeidslivet.
3. Død – Risiko for feil estimering av dødsfall og feil estimering av utbetaling til etterlatte. I de senere år har det vært registrert avtagende dødelighet og færre unge etterlatte sammenlignet med tidligere.

Livsforsikring Norge

Tilleggsavsetninger

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta avsetning til tilleggsavsetninger. Tilleggsavsetningene er fordelt på kontraktene og kan benyttes til å dekke et negativt renteresultat inntil rentegarantien. Dersom selskapet ett år ikke oppnår en avkastning som svarer til rentegarantien, kan avsetningen føres tilbake fra kontrakten slik at selskapet blir i stand til å innfri rentegarantien. Det betyr at tilleggsavsetningene reduseres og at premiereserven økes tilsvarende på kontrakten. For renteforsikringer utbetales tilleggsavsetningen i rater over utbetalingsperioden.

Tilleggsavsetningene kan maksimalt være 12 prosent av premiereserven. Overstiges grensen blir det overskytende beløpet tilordnet kontrakten som overskudd.

Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier «etter skatteloven» fra forsikringstakerne og tilført overskudd i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Innskuddsfondet inneholder innbetalinger og innskudd for arbeidstakere med kortere medlemstid enn 12 måneder. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Pensjonistenes overskuddsfond består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

Bufferfond

Regler om et sammenslått og kundefordelt bufferfond ble innført for kommunale pensjonsordninger med virkning fra 1. januar 2022. Tilsvarende vil det innføres bufferfond for private pensjonsordninger fra 1. januar 2024. Bufferfondet erstatter tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond for private pensjonsordninger. Bufferfondet vil være fordelt på kontraktene, og vil kunne dekke negativ avkastning og manglende avkastning inntil kontraktens årlige rentegaranti. Selskapet kan avsette hele eller deler av et overskudd på avkastningsresultatet til bufferfond. Videre kan midler i bufferfondet tilordnes kunden som overskudd.

Kursreguleringsfond

Årets netto urealiserte gevinster/tap på finansielle eiendeler til virkelig verdi i kollektivporteføljen tilføres/tilbakeføres fra kursreguleringsfondet i balansen under forutsetning av at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Den delen av netto urealisert gevinst/tap på finansielle omløpsmidler i utenlandsk valuta som kan tilskrives valutakursendringer avsettes ikke til kursreguleringsfond. Valutarisikoen på utenlandske investeringer er i hovedsak sikret med valutakontrakter på porteføljenivå. Valutakursendring tilknyttet sikringsinstrumentet avsettes således heller ikke til kursreguleringsfondet.

Risikoutjevningfond

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av positivt risikoresultatet for kollektiv pensjon og fripoliser til risikoutjevningfond for dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet er vurdert som en forpliktelse etter IFRS

Livsforsikring Sverige

Villkorad återbäring (betinget kundetildelt bonus), og latent kapitaltilskott

Villkorad återbäring oppstår når verdien av kundemidlene er høyere enn nåverdien av forpliktelsene, og omfatter dermed den del av forsikringskapitalen som ikke er garantert. For kontrakter hvor kundemidlene er lavere enn forpliktelsene belastes eiers resultat ved avsetning til latent kapitaltilskudd.

Forsikringsresultat

Forsikringsresultatet er fortjenesten fra forsikringskontraktene. For kontrakter som rapporteres etter generell metode (GMM) og variabelt honorar metoden (VFA) består forsikringsresultat i perioden av inntektsføring av CSM basert på dekningsenheten som er ytt, endring i risikojustering, differansen mellom forventede og faktiske utbetalinger (kun for VFA), differansen mellom forventede og faktiske kostnader, endring i LRC og LIC og tap eller reversering av tap for tapskontrakter.

Forsikringsresultatet for kontrakter som rapporteres etter premiefordelingsmetoden (PAA) består av premier i perioden. Det er modellert en lik premie for hver rapporteringsperiode.

Forsikringskostnadene består av faktisk kostnader og erstatninger, endringer i LIC og tap eller reversering av tap for tapskontrakter.

Beregningen av forsikringsreserven for livsforsikring gjøres ved bruk av estimater og forutsetninger. Fremtidige kontantstrømmer estimeres med forutsetninger som forventet levealder, dødelighet og uførhet, samt forutsetninger om endringer i forsikringsforholdet som flytting av forsikringen til annen leverandør. Alle forutsetningen revideres årlig, og hyppigere ved behov. Forutsetningen som benyttes er harmonisert med de som benyttes i Storebrand Livsforsikrings rapportering etter Solvens II.

De fremtidige kontantstrømmene genereres ved bruk av en egenutviklet programvare, som er den samme som benyttes for Solvens II. I tillegg til forutsetningen benyttes informasjon om forsikringsbestandene og produkttegenskapene som f.eks. overskuddsdeling i modelleringen.

Netto reassuranse kostnad/inntekt inngår i forsikringsresultatet siden reassuranseprogrammet for konsernet er begrenset er det vurder til å være tilstrekkelig.

Styring av forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen overvåkes innen hver portefølje, og for henholdsvis taps- og gevinstkontrakter. Kollektiv uførepensjon i Norge, hvor det ikke er anledning til å benytte carve-out unntaket fra EU, overvåkes forsikringsrisikoen i tillegg per årgang. Utviklingen av forsikringsresultatene følges gjennom året. Forsikringstilfeller som selskapet ikke har fått melding om, men som erfaringsvis må anta er inntruffet, er tatt hensyn til.

Ved tegning av individuelle risikoprodukter i Norge gjennomføres det en helsevurdering av kunden. Resultatet av vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger foretas en helsevurdering av de ansatte i bedrifter med få ansatte, ellers kreves arbeidsdyktighetserklæring. I vurderingen av risiko kan det også tas hensyn til bedriftens næringskategori, bransje og sykehistorikk.

For alle produkter utgjør storskader eller spesielle hendelser en stor risiko. De største skadene vil typisk være innenfor gruppeliv og yrkesskade, som rapporterer etter PAA.

Storebrand styrer sin forsikringsrisiko gjennom ulike gjenforsikringsprogram. Gjennom katastrofereassuranse (excess of loss) dekkes tap (engangserstatninger og reserveavsetninger) utover en nedre grense ved 2 eller flere dødsfall eller uføretilfeller som følge av samme begivenhet. Dekningen har også en øvre grense. Gjennom en gjenforsikringsavtale for et enkelt liv dekkes døds- og uførerisiko som overstiger selskapets praktiserte maksimale risikobeløp for egen regning. Selskapets maksimale risikobeløp for egen regning er forholdsvis høye og gjenforsikret risiko er derfor av beskjeden størrelse.

Selskapet styrer også sin forsikringsrisiko gjennom internasjonal pooling. Dette innebærer at multinasjonale bedriftskunder kan få utlignet resultatene mellom de ulike enhetene internasjonalt. Pooling tilbys for gruppeliv og risikodekninger innenfor kollektiv pensjon.

Sensitiviteter

Sensitivitetene viser effekten for IFRS-regnskapet av endringer i finansielle og ikke-finansielle variabler. Effekten er oppgitt for kontantstrømmer for oppfyllelse og kontraktsmessig tjenestemargin (CSM) eller tapskomponent for hovedproduktene rapportert under variabelt honorar metoden (VFA) og generell målemetode (GMM) i henhold til IFRS17.

Endringer i kontantstrømmer for oppfyllelse påvirker ikke resultatet direkte, men påvirker resultatet gjennom endringer i CSM eller tapskomponent. CSM transformeres til resultat etter hvert som den kontraktsmessige forpliktelsen leveres. En

lavere CSM vil tilsvare et forholdsmessig fall i fremtidige resultater. CSM kan ikke være negativ, så ytterligere fall vil føre til en tapskomponent med en umiddelbar negativ resultateffekt. Tilsvarende vil en økning i tapskomponent tilsvare en umiddelbar negativ resultateffekt.

Investeringsstrategien er å oppnå risikopremier gjennom investeringer i kreditter, aksjer og realaktiva, og det finansielle resultatet påvirkes derfor av utviklingen i denne typen aktiva. I de garanterte kundeporteføljene tilpasses risikoen risikokapasiteten for hver investeringsprofil. For SPP er tilpasningen individualisert, og investeringsrisikoen tilpasses risikokapasiteten for hver enkelt kunde.

For SPP vil effekten på CSM fra rentebevegelser begrenses ettersom rentefølsomheten på aktivasiden samsvarer tett med forpliktelsessiden. Rentesikringen er imidlertid konstruert for å minimere volatiliteten i det finansielle resultatet i henhold til svensk GAAP, og det kan derfor være noe volatilitet i CSM på grunn av forskjellene mellom de to regnskapsstandardene (IFRS og svensk GAAP).

Fordi det er de umiddelbare markedsendringene som beregnes, vil dynamisk risikostyring ikke påvirke utfallet. Hvis man antar at markedsendringene skjer over en periode, vil dynamisk risikostyring redusere effekten av de negative utfallene og til en viss grad forsterke de positive resultatene.

Forsikringsrisikoen og finansmarkedsrisikoen påvirker CSM-volatiliteten og dermed resultatet. Sensitivitetene gir en indikasjon på usikkerheten til de nevnte risikoene. Storebrands produkter har ulik forsikrings- og finansmarkedsrisiko, men sensitivitetsberegningen er basert på de samme sensitivitetene for hvert produkt da det forutsettes at eventuelle endringer i forutsetningene fordeler seg jevnt mellom produktene. Sensitivitetene beregnes separat for SPP og Storebrand Livsforsikring.

Sensitivitetene velges ut fra en antagelse om at de forventes å ha størst innvirkning på resultatene.

- Ikke-finansielle: Kostnader, dødelighet, utførhet og reaktivering
- Finansiell: Risikofri rentekurve opp og ned, eiendom, kredittspread og aksjer

Følgende sensitiviteter er beregnet for produkter som rapporterer etter GMM og VFA:

Finansielle sensitiviteter:

- Renter opp 50bp: Rentekurven parallellskiftes opp 50 basispunkter for de første 10 årene, som utgjør den likvide delen av kurven. Deretter ekstrapoleres den mot UFR (ultimate forward rate).
- Renter ned 50bp: Rentekurven parallellskiftes ned 50 basispunkter for de første 10 årene, som utgjør den likvide delen av kurven. Deretter ekstrapoleres den mot UFR.
- Aksjer -25 prosent: Verdien av alle aksjer reduseres med 25 prosent.
- Spread +50bp: Kredittpåslaget økes med 50 basispunkter. Likviditetspremien på diskonteringskurven økes med 15 basispunkter.
- Eiendom -10 prosent: Verdien av eiendom reduseres med 10 prosent.

Ikke-finansielle sensitiviteter:

- Kostnader +5 prosent: Alle administrasjons- og overheadkostnader økes med 5 prosent for alle år i fremskrivingen.
- Utførhet +5 prosent, reaktivering -5 prosent: Beste estimat for utførhet økes med 5 prosent, mens reaktivering reduseres med 5 prosent.
- Dødelig -5 prosent: Nivået på beste estimat for dødelighet reduseres med 5 prosent, mens trenden holdes uendret.

Tabellen viser CSM-effekten per 31.12.2023 for de nevnte sensitivitetene.

Sensitivitet CSM

NOK mill.	Kontraktsregulert tjenestemargin (CSM) ved utgangen av perioden	Effekt på kontraktsregulert tjenestemargin
	10 801	
Aksjer ned		-1 842
Eiendom ned		-1 098
Renter opp		949
Renter ned		-839
Kredittspread opp		-891
Dødelighet ned		-401
Utførhet opp		0
Kostnader opp		-298

Sensitivitetsberegningene indikerer at finansmarkedsrisikoen har størst innvirkning på CSM. Et fall i egenkapital, eiendom og renter reduserer CSM, da det reduserer sannsynligheten for å oppnå avkastning i henhold til garantien. I tillegg reduseres Storebrands inntekter i takt med den lavere markedsverdien av porteføljen. CSM påvirkes også negativt med økningen av kredittspreader og volatilitetsjustering. Endringer i ikke-finansielle faktorer gir lavere innvirkning på CSM.

For produktene som rapporterer etter PAA er det beregnet følgende sensitiviteter:

Sensitivitet PAA

NOK mill.	Effekt på forpliktelse for påløpte skader (LIC)	Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapital
5 prosent økning i erstatningsavsetninger	305	-304	-231
5 prosent økning i skadeprosent	100	-126	-95

Tabellen over viser effekt på forpliktelser for påløpte skader, resultat før skatt og egenkapital av 5 prosent økning i erstatningsavsetninger og 5 prosentpoeng endring i skadeprosent.

Se også informasjon om forsikringsforpliktelser i note 13 og 32.

Note 8 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

For Storebrand Livsforsikring er forsikringsforpliktelsen langsiktig og kontantstrømmene er i stor grad kjent lenge før de forfaller. I tillegg er det behov for likviditet for å håndtere utbetalinger knyttet til driften og likviditetsbehov knyttet til derivatkontrakter. Likviditetsrisikoen håndteres gjennom likviditetsprognoser og gjennom at deler av investeringene er plassert i svært likvide verdipapirer, f.eks. statsobligasjoner. Basert på disse tiltakene vurderes likviditetsrisikoen som lav.

Også for øvrige datterselskapene er det i tråd med lovkrav utarbeidet egne likviditetsstrategier. Disse strategiene spesifiserer rammer og tiltak for å sikre god likviditet og det spesifiseres en minste allokering til aktiva som kan omsettes på kort varsel. Strategiene definerer rammer for allokering til ulike typer aktiva, og medfører at selskapene har pengemarkedsplasseringer, obligasjoner, aksjer og andre likvide investeringer som kan omsettes ved behov.

På overordnet nivå overvåkes utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. En særlig risiko er at finansmarkedene i perioder kan være lukket for nye låneopptak. Tiltak for å minimere likviditetsrisiko er å holde en jevn forfallstruktur på lånene, lave kostnader, en tilstrekkelig likviditetsbuffer og kredittavtaler med banker som selskapet kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

Udiskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser ¹⁾

NOK mill.	0-6 mnd	7-12 mnd	2-3 år	4-5 år	over 5 år	Sum kontantstrømmer	Sum Balanseført verdi 2023	Sum Balanseført verdi 2022
Ansvarlig lånekapital ²⁾	1 085	1 341	3 137	4 119	3 555	13 236	10 672	9 757
Annen kortsiktig gjeld	50 116					50 116	50 116	8 186
Derivater	930	63	233	325	4 506	6 056	6 056	12 573
Ikke innkalt restforpliktelse Limited Partnership	3 990					3 990		
Ikke trukket kapital i alternative investeringsfond	14 949					14 949		
Sum finansielle forpliktelser	71 070	1 403	3 369	4 443	8 061	88 347	66 844	
Sum finansielle forpliktelse 2022	1 446	377	4 832	4 716	15 623	26 995		30 516

1) Forpliktelser som kan kreves tilbakebetalt umiddelbart inngår i kolonnen for 0-6 mnd.

2) På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

Spesifikasjon ansvarlig lånekapital

NOK mill.	Nominell verdi	Valuta	Rente	Forfall	Balanseført verdi	
					2023	2022
Utsteder						
Evigvarende ansvarlig lån ¹⁾						
Storebrand Livsforsikring AS ¹⁾	1 100	NOK	Flytende	2 024	863	1 101
Storebrand Livsforsikring AS ^{1, 2)}	900	SEK	Flytende	2 026	910	856
Storebrand Livsforsikring AS ¹⁾	300	NOK	Flytende	2 028	302	
Storebrand Livsforsikring AS ^{1, 2)}	400	SEK	Flytende	2 028	406	
Storebrand Livsforsikring AS ¹⁾	300	NOK	Fast	2 028	316	
Tidsbegrenset ansvarlig lån						
Storebrand Livsforsikring AS ²⁾	900	SEK	Flytende	2 025	907	851
Storebrand Livsforsikring AS ²⁾	1 000	SEK	Flytende	2 024	1 010	947
Storebrand Livsforsikring AS	500	NOK	Flytende	2 025	501	500
Storebrand Livsforsikring AS ³⁾	650	NOK	Flytende	2 027	653	651
Storebrand Livsforsikring AS ^{2, 3)}	750	NOK	Fast	2 027	763	773
Storebrand Livsforsikring AS ³⁾	1 250	NOK	Flytende	2 027	1 260	1 261
Storebrand Livsforsikring AS ^{2, 4)}	38	EUR	Fast	2 023		421
Storebrand Livsforsikring AS ^{2, 3)}	300	EUR	Fast	2 031	2 782	2 397
Sum ansvarlige lån					10 672	9 757

1) På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call

2) Lånene er gjenstand for regnskapsmessig sikring

3) Grønne obligasjonslån

4) Lånet er innfridd 1 april 2023

Finansieringsaktiviteter - bevegelser i løpet av året

NOK mill.	Ansvarlig lån
Balanse 1.1.23	9 757
Opptak av nye lån/gjeld	997
Innfrielse av lån/gjeld	-676
Endring i påløpte remter	-1
Valutajustering	387
Annet	210
Balanse 31.12.23	10 672

Note 9 - Kredittrisiko

Storebrand har risiko for tap knyttet til at motparter ikke oppfyller sine gjeldsforpliktelser. Risikoen omfatter også tap på utlån og tap knyttet til manglende kontraktsoppfyllelse fra motparter i finansielle derivater.

Grensene for kredittrisiko mot den enkelte motpart og samlet innenfor ratingkategorier besluttes av styrene i de enkelte selskapene i konsernet. Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer og sektorer. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp. Konsernet benytter så langt det er mulig publiserte kredittrater supplert med egne vurderinger.

Underliggende investeringer i fond forvaltet av Storebrand er inkludert i tabellene.

Kreditrisiko fordelt på motpart

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi

Debitorkategori etter garantist NOK mill.	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	NIG Virkelig verdi	Not rated Virkelig verdi	Sum Virkelig verdi 2023	Sum virkelig verdi 2022
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	45 807	20 764	1 037	20		50	67 679	56 154
Selskapsobligasjoner	25 978	18 866	54 688	45 844	5 146	2 521	153 043	149 545
Strukturerte papirer	1 880	5 023	3 436	4 214			14 553	14 929
Verdipapiriserte obligasjoner	3 328	58					3 386	3 118
Sum rentebærende verdipapirer vurdert fordelt etter rating	76 993	44 711	59 161	50 078	5 146	2 572	238 661	223 746
Obligasjonsfond ikke forvaltet av Storebrand							39 852	36 592
Ikke rentebærende papirer i obligasjons- fond, forvaltet av Storebrand							-938	1 784
Sum	76 993	44 711	59 161	50 078	5 146	2 572	277 575	262 122
Sum 2022	66 115	43 681	55 231	54 515	2 521	1 683		223 746

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi

Debitorkategori etter garantist NOK mill.	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	NIG Virkelig verdi	Not rated Virkelig verdi	Sum Virkelig verdi 2023	Sum virkelig verdi 2022
Derivater		1 313	5 873			1 751	8 937	6 910
Herav derivater i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand		254	679				933	337
Sum derivater eksklusiv derivater i obligasjonsfond		1 059	5 194			1 751	8 003	
Sum derivater eksklusiv derivater i obligasjonsfond 2022	163	1 357	2 389			2 664		6 573
Bankinnskudd ¹⁾		4 416	10 382	1		67	14 866	14 869
Herav bankinnskudd i obligasjonsfond forvaltet av Storebrand			1 664	1			1 665	1 399
Sum bankinnskudd eksklusiv bankinnskudd i obligasjonsfond		4 416	8 718			67	13 201	
Sum bankinnskudd eksklusiv bankinnskudd i obligasjonsfond 2022		4 132	9 128			210		13 470
1) herav bundet bankinnskudd (skattetrekkkonto)							364	321

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's
NIG = Non-investment grade.

Utlånsporteføljen

Fordeling av utlånsporteføljen

Størstedelen av utlånene i Storebrand er boliglån til privatkunder. Boliglånene innvilges og administreres av Storebrand Bank, men en vesentlig andel av lånene er overdratt til Storebrand Livsforsikring som en del av investeringsporteføljen. Storebrand Livsforsikring og SPP har også lån til bedrifter som en del av investeringsporteføljen.

Pr 31.12.2023 har Storebrand Livsforsikring konsern netto utlån til kunder på til sammen NOK 27,5 milliarder kroner, før tapsavsetninger på NOK 1 million. Av dette er NOK 10,4 milliarder kroner til bedriftsmarkedet og NOK 17 milliarder kroner til personmarkedet.

Bedriftsmarkedsporteføljen består av inntektsgenererende eiendom og utviklingseiendom med få kunder og lite mislighold som i det vesentlige er sikret med pant i næringseiendom. Kunder vurderes etter evne og vilje til å betjene lånet. I tillegg til betjeningsevne sjekkes kundene mot policyregler, og kredittklassifiseres. Det er lavt mislighold i personmarkedsporteføljen.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad for engasjementer med pant i boligeiendom er om lag 53 prosent. Om lag 89 prosent av engasjementene er innenfor 70 prosent belåningsgrad og knapt 98 prosent er innenfor 80 prosent belåningsgrad. Om lag 76 prosent av boligengasjementene er innenfor 60 prosent. Porteføljen anses å inneha lav kredittrisiko.

Maksimal kreditteksponering

Næringslivlån NOK mill.	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	NIG Virkelig verdi	Not rated Virkelig verdi	Sum Virkelig verdi 2023	Sum virkelig verdi 2022
Utlån bedrift til virkelig verdi			2 200	4 364	1 173	2 654	10 391	11 248
Sum utlån til bedrift 2023			2 200	4 364	1 173	2 654	10 391	
Sum utlån til bedrift 2022			3 022	4 135	1 145	2 945		11 248

Risikoklasser, boliglån

NOK mill.	2023					2022				
	Fordeling i prosent	Balanse- ført verdi (brutto)	Ubeny- ttede kred- ittram- mer	Sum engasje- menter	Påløpte ikke kapital- iserte renter	Fordeling i prosent	Balanse- ført verdi (brutto)	Ubeny- ttede kred- ittram- mer	Sum engasje- menter	Påløpte ikke kapital- iserte renter
Lav risiko	92,7 %	15 719	335	16 053	34	94,9 %	16 095	335	16 430	25
Middels risiko	5,5 %	932	12	944	2	4,0 %	676	12	688	1
Høy risiko	0,3 %	57		57		0,3 %	51		51	
Mislighold inkl. mis- lighold med verdifall	0,1 %	24		24			5		5	
Sum utlån		16 732	346	17 079	37		16 827	346	17 173	26
Lånetilsagn og finan- sieringsbevis, sikret										
Sum utlån inkl. lånetilsagn og finansieringsbevis		16 732	346	17 079	37		16 827	346	17 173	26

Inndelingen av risikoklasser for boliglån er basert på blant annet grad av sikkerhet ved pant, evt forsinkelser i betaling, mislighold og andre faktorer som kan påvirke risikoen.

Engasjementer fordelt på kundegrupper

Næringslivlån NOK mill.	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Engasjementer uten verdifall	Forventet tap steg 1	Forventet tap steg 2	Forventet tap steg 3	Netto misligholdte engasjementer
Utvikling av byggeprosjekter									
Omsetning og drift av fast eiendom	9 251			9 251					
Tjenesteytende næringer	1			1					
Lønnstakere og andre	16 649		346	16 995					
Andre	1 253			1 253					
Sum	27 154		346	27 500					
Forventet tap steg 1									
Forventet tap steg 2									
Forventet tap steg 3									
Sum utlån til og fordringer på kunder 2023	27 154		346	27 500					
Sum utlån til og fordringer på kunder 2022	27 952		161	28 113					

Inndelingen i kundegrupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

Samlet engasjementsbeløp fordelt etter gjenstående løpetid

NOK mill.	2023				2022			
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Inntil 1 mnd	11			11				
1 - 3 mnd	22			22	15		4	19
4 mnd - 1 år	3 514		6	3 520	1 633		13	1 646
2 - 5 år	7 019		31	7 051	10 050		35	10 085
over 5 år	16 587		309	16 896	17 002		109	17 111
Sum brutto engasjement	27 153		346	27 500	28 700		161	28 861

Engasjementer vurderes som misligholdt når en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager og når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager og beløpet er minst 1 000 kroner. Misligholdsdefinisjon anvendes på debitornivå.

Aldersfordeling på forfalte engasjementer uten nedskrivning

NOK mill.	2023				2022			
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Forfalt 1 - 30 dager	16			16	18			18
Forfalt 31 - 60 dager	3			3	3			3
Forfalt 61 - 90 dager	3			3	5			5
Forfalt over 90 dager	24			24	5			5
Sum	47			47	29			29

Ved mislighold vil Storebrand selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig.

INVESTERINGER UNDERLAGT MOTREGNINGSAVTALER/CSA

NOK mill.	Balanse- førte eien- deler	Balanse- førte forp- liktelser	Netto eiendeler	"Kontanter (+/-)"	Verdi- papirer (+/-)	Netto ek- sponering
Investeringer underlagt netting agreements	8 003	6 056	1 947	-298		2 245
Investeringer ikke underlagt netting agreements						
Sum 2023	8 003	6 056	1 947			
Sum 2022	6 573	12 573	-6 001			

For å redusere motpartsrisiko på utestående derivattransaksjoner er det inngått rammeavtaler med motparter som blant annet regulerer hvordan sikkerheter skal stilles for endringer i markedsverdier som beregnes på daglig basis.

FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

NOK mill.	2023	2022
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	304 728	290 073
Balanseført verdi av tilknyttede kredittderivater som reduserer kredittrisikoen (nettingsavtaler)		
Netto sikkerhetsstillelser	31	7 428
Netto kredittrisiko	304 759	297 501
Årets endring i virkelig verdi som skyldes endringer i kredittrisiko	-1 138	-2 110
Akkumulert endring i virkelig verdi som skyldes endringer i kredittrisiko	-3 279	-1 996

Storebrand har ingen tilknyttede kredittderivater eller sikkerhetsstillelser

Note 10 - Risikokonsentrasjoner

Det meste av risikoen for Storebrand er knyttet til de garanterte pensjonsproduktene i livselskapene. Disse risikoene er konsolidert i Storebrand Livsforsikring konsern som omfatter både Storebrand Livsforsikring AS og SPP Pension & Försäkring AB.

For livsforsikringsvirksomheten er de store risikoene relativt sammenfallende for Norge og Sverige. Finansmarkedsrisikoen vil i stor grad være avhengig av globale forhold som påvirker investeringsporteføljene i alle virksomhetene. Forsikringsrisikoen vil kunne slå ulikt ut for de forskjellige selskapene, men spesielt levetidsrisikoen kan påvirkes av universelle utviklingstrekk.

Finansmarkeds- og investeringsrisiko er i hovedsak knyttet til kundeporteføljene i livsforsikringsvirksomheten. Risiko knyttet til negative utfall i finansmarkedet er beskrevet og kvantifisert i note 7, finansiell markedsrisiko.

En renteoppgang vil på kort sikt ramme avkastningen i livselskapene negativt.

I kapitalforvaltningsvirksomheten er hovedrisikoen operasjonell, i form av atferd som kan utløse erstatninger og/eller påvirke omdømme. Siden kapitalforvaltningsselskapet er hovedforvalter for livsforsikringsvirksomheten, vil feil i kapitalforvaltningen kunne forplante seg til feil i livsforsikringsvirksomheten.

Note 11 - Klimarisiko

Storebrand er eksponert for klimarisiko, både forretningsmessig, for investeringene inkludert eiendom og for forsikringsforpliktelsene. Både fysiske klimaendringer og risiko fra overgang til lavutslipp kan påvirke. For Storebrand har overgangsrisiko størst betydning, spesielt på kort og mellomlang sikt.

Den største risikoen er fra investeringene. Gitt en rask overgang til lavutslipp, kan verdien av aksjer og obligasjoner i selskaper med store klimautslipp falle. Lavere avkastning kan påvirke resultatene fordi inntektene avhenger av investeringenes verdi. Også livsforsikringsforpliktelsen kan endres hvis finansmarkedene påvirkes av klimarisiko. Risikoen kan slå ut som kostnad for den garanterte pensjonsforpliktelsen, spesielt i scenarier hvor investeringsavkastningen blir lavere enn avkastningsgarantien. Storebrand har en bærekraftstrategi som medfører at eksponeringen mot

aksjer og obligasjoner i fossile selskaper er begrenset. Utslipp av klimagasser i forhold til omsetning for den samlede investeringsporteføljen er lavere enn det generelle markedet. Risikoen kan motvirkes noe av at Storebrand har investeringer i løsningsselskaper som vil tjene på en rask overgang til lavutslipp. Men også disse selskapene har risiko for verdifall, spesielt hvis overgangen til lavutslipp går saktere enn forventet.

Også fysiske klimaendringer kan påvirke verdien av investeringene. Storebrand har en godt diversifisert portefølje av aksjer og obligasjoner, både geografisk, mot bransjer, og mot enkeltstående selskaper. Det begrenser risikoen fra at noen deler av verden, noen bransjer og noen selskaper opplever store verdifall som en konsekvens av klimaendringer. Men klimaendringene kan også gi lavere økonomisk vekst og lavere investeringsavkastning for det brede markedet, spesielt på lang sikt.

For investeringer som prises i et aktivt marked, er Storebrands verdsettelse basert på at klimarisikoen er tatt hensyn til i markedets prising. Det er ikke identifisert at klimarisiko tilknyttet investeringer har hatt en vesentlig påvirkning på årsresultatet for 2023.

Storebrand har klimarisiko fra eiendomsinvesteringer. Det er overgangsrisiko fra at det kan bli høye kostnader for å tilpasse bygg for å få lavere klimautslipp. Det er også fysisk risiko, spesielt fra økt forekomst av ekstremnedbør og flom.

Verdsettelsen av eiendom er basert på informasjon som ikke er observerbar, nivå 3, ref. note 12. Klimarisiko kan påvirke verdsettelsen både gjennom beregnede kontantstrømmer og avkastningskrav for eiendommen. Kontantstrømmen kan for eksempel påvirkes fordi klimaendringer gir et oppgraderingsbehov eller fordi eierkostnadene påvirkes av byggets energieffektivitet. Eiendommens miljøstandard er en av faktorene som vurderes når avkastningskravet settes.

Forretningsmessig har Storebrand risiko fra at det kan bli lavere etterspørsel etter produktene våre hvis kunder blir negativt påvirket av klimarisiko. En rask overgang til lavutslipp kan ramme norsk økonomi generelt og oljesektoren spesielt.

I Norge er det vanligvis en sammenheng mellom arbeidsløshet og uførhet. Negative effekter for norsk økonomi av rask overgang til lavutslipp kan derfor gi flere uføretilfeller.

Note 12 - Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer

Konsernet gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Refinitiv og Bloomberg. Fondsandeler er generelt verdsatt til oppdaterte offisielle NAV-kurser der slike finnes. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Nordic bond pricing eller Bloomberg. Obligasjoner der det ikke kvoteres pålitelige priser regelmessig verdsettes teoretisk basert på diskontert kontantstrøm. Diskonteringsrenten består av swaprenter tillagt en kredittspread som er spesifikk for den enkelte obligasjon. Unoterte derivater som valuta forwards, rente- og valutaswapper, verdsettes også teoretisk. Swaprenter og valutakurser som danner grunnlag for verdsettelsen hentes fra Refinitiv og Bloomberg. Verdsettelsen av valutaopsjoner og swaptions leveres av Markit.

Konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

Nivå 1: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på stilte priser i aktive markeder for identiske eiendeler

Denne kategorien inkluderer børsnoterte aksjer som for siste kvartal har hatt en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca. 20 millioner kroner eller mer. Aksjene anses på dette grunnlag å være tilstrekkelig likvide til å inngå i dette nivået. Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat i lokal valuta er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

Nivå 2: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på observerbar markedsinformasjon ikke omfattet av nivå 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivået være omsatt siste kvartal. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswapper og ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2. Fondsinvesteringer, inkludert hedgefond, men ekskludert andre alternative investeringsfond, er generelt klassifisert på nivå 2.

Nivå 3: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på informasjon som ikke er observerbar i henhold til nivå 2

Aksjer klassifisert på nivå 3 er primært investeringer i unoterte/private selskaper samt fond bestående av slike. Dette omfatter blant annet investeringer i, mikrofinans, infrastruktur og eiendom. Private equity er generelt, gjennom direkte investeringer eller investeringer i fond, klassifisert på dette nivået. Private kundeutlån samt fond bestående av slike er også på nivå 3.

De typer verdipapirer som er klassifisert på nivå 3 er nærmere omtalt nedenfor med henvisning til verdipapirtype og verdsettelsesmetode.

Aksjer

Av eksterne selskaper utgjør alternative investeringer organisert som aksjeselskap hoveddelen. Disse er verdsatt basert på verdijustert egenkapital rapportert fra eksterne kilder der det er tilgjengelig.

Andeler

Av fondsandeler er det private equity fond som utgjør majoriteten på nivå 3. For øvrig finnes det også noen andre typer fond som infrastrukturfond, mikrofinansfond, lånefond og eiendomsfond her. Fondsinvesteringene verdsettes basert på de verdier som rapporteres fra fondene. De fleste fondene rapporterer kvartalsvis, mens noen rapporterer sjeldnere. For konsernets egne private equity fond foregår rapporteringen med en måneds forsinkelse, men er basert på rapporter på underliggende fra kvartalet før. Administrator rapporterer løpende oppdatert pris etter hvert som underliggende rapporterer. Dette legges til grunn, justert for kontantstrømmer samt estimert markedseffekt i perioden fra siste verdivurdering fram til rapporteringstidspunktet der det er relevant. Markedseffekt beregnes for selskapets egne vintage private equity fond i fond basert på verdiutviklingen i relevant indeks multiplisert med estimert beta 0,5 mot denne indeksen.

Utlån til kunder

Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldende diskonteringsfaktor justert for markedsspread.

Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris og tilhørende swaprente. Virkelig verdi på utlån med flytrente er imidlertid svakt lavere enn amortisert kost da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp per utgangen av 2023. Mindreverdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid.

Selskapsobligasjoner

Obligasjoner forekommer normalt ikke på nivå 3, men misligholdte obligasjoner kategoriseres her og verdsettes basert på forventet utbetaling. Per 31.12.23 var ikke dette et vesentlig beløp for Storebrand Livsforsikrings konsernregnskap.

Investerings eiendommer

Investerings eiendommene består hovedsakelig av kontoreiendom med lokalisering i Oslo og Stockholm og kjøpesentre i Sør-Norge.

Kontoreiendommer og kjøpesentre i Norge:

Avkastningskravet har størst betydning ved beregning av virkelig verdi for investeringseiendommer.

Det fastsettes et individuelt avkastningskrav for den enkelte eiendom. Den kunnskap som foreligger om markedets avkastningskrav herunder transaksjoner og takster, benyttes ved fastsettelsen av kontantstrømmen.

Avkastningskravet er oppdelt i følgende elementer:

- Risikofri rente
- Risikopåslag, justert for:
 - Type eiendom
 - Beliggenhet
 - Bygningsmessig standard
 - Miljøstandard og BREEAM sertifisering
 - Kontraktens varighet
 - Leietakers kvalitet
 - Andre forhold som transaksjoner og oppfatning i markedet, ledighet samt generell kunnskap om markedet og den enkelte eiendom

Ved beregning av virkelig verdi benyttes det i Storebrand interne kontantstrømmodeller. Netto kontantstrømmer for den enkelte eiendom diskonteres med et individuelt avkastningskrav. For kontoreiendommene er det estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 10 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 10. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. For kjøpesentereiendommene er det estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 6 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 6. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. I begge modellene er netto inntektsstrøm hensyntatt til eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av fremtidig utvikling i markedsleie.

De fleste nye kontrakter som inngås har en løpetid på fem eller ti år for kontor (handel tre til fem år). Kontantstrømmene fra leieavtalene (kontrakts leie) inngår i verdiberegningene. For å estimere de langsiktige fremtidige ikke-kontraktsfastsatte leieinntektene er det utviklet en prognosemodell. Kontormodellen legger til grunn Leieprisoversikten fra Arealstatistikk, samt data og observasjoner fra meglere. Det beregnes et langsiktig, tidsvektet gjennomsnitt av de årlige observasjonene hvor de eldste observasjonene vektet med lavest vekt. For ikke-kontraktsfastsatt leie i det korte perspektiv sees det hen til dagens leiepriser og markedsforhold. For handel bygges prognosen ut fra kjøpesenterets utvikling.

Ekstern verdsettelse:

For eiendommer i norsk virksomhet foretas det en metodisk tilnærming til utvalg av eiendommer som verdsettes eksternt hvert kvartal, slik at alle eiendommer vil ha en ekstern verdsettelse minimum hvert tredje år. I 2023 er det innhentet ekstern verdsettelse for eiendom til en verdi på 17,2 mrd. kroner (74 prosent av porteføljens verdi per 31.12.23).

For kvalitetssjekk og oppdatering av intern modell skal det hvert kvartal innhentes eksterne verdivurderinger fra anerkjente verdivurderere for verifisering av den verdi som fremkommer ved anvendelse av den interne modellen. Ved innhenting av slike verdivurderinger, gjelder den enkeltes verdivurderer sine rutiner for verdivurdering, herunder hva gjelder informasjonsinnhenting, befaringer mv. Eksterne verdivurderinger skal rulleres slik at alle segmenter blir jevnlig verdivurdert. Oppdraget med verdivurdering av investeringseiendom skal rulleres mellom anerkjente verdivurderere innenfor et fornuftig tidsintervall der det må hensyntas at kjennskap til eiendommen har en verdi. Forutsetningene for den eksterne verdsettelsen gjennomgås kritisk og rimelighetsvurderes mot interne forutsetninger. Ved avvik mellom takst og verdi fremkommet ved bruk av intern modell, skal modellen anvendes så lenge avviket ligger innenfor det som skjønnsmessig anses å være beste praksis i markedet. Ved avvik på mer enn 5 prosent mellom intern og ekstern verdivurdering skal avviket omtales og begrunnes i verdivurderingsnotat/vurderingspostnotat som fremlegges for styret i Storebrand Livsforsikring AS.

For eiendommer i svensk virksomhet innhentes det eksterne verdsettelse. Kjøpesentre og handelslokale verdsettes årlig, mens andre heleide eiendomsinvesteringer verdsettes kvartalsvis.

Verdsettelse av finansielle instrumenter til amortisert kost

NOK Mill.	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Virkelig verdi 31.12.23	Balanse- ført verdi 31.12.23	Virkelig verdi 31.12.22	Balanse- ført verdi 31.12.22
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lånekapital		10 711		10 711	10 672	9 714	9 757
Sum finansielle forpliktelser 31.12.23		10 711		10 711	10 672		
Sum finansielle forpliktelser 31.12.22		9 714				9 714	9 757

Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer til virkelig verdi

Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer til virkelig verdi over OCI (FVOCI)

NOK Mill.	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Virkelig verdi 31.12.23	Virkelig verdi 31.12.22
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner		1 847		1 847	1 863
- Selskapsobligasjoner		4 133		4 133	4 567
- Strukturerte papirer		497		497	479
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 31.12.23		6 477		6 477	
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 31.12.22		6 909			6 909

Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer til virkelig verdi

NOK Mill.	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Sum virkelig verdi 31.12.23	Sum virkelig verdi 31.12.22
Eiendeler:					
Aksjer og andeler:					
- Aksjer	41 240	310	76	41 626	47 645
- Andeler		270 338	21 586	291 924	222 571
Sum aksjer og andeler 31.12.23	41 240	270 648	21 662	333 550	
Sum aksjer og andeler 31.12.22	30 690	221 065	18 461		270 217
Utlån til kunder:					
- Utlån til kunder - bedrift			10 391	10 391	11 248
- Utlån til kunder - person			16 761	16 761	16 704
Sum utlån til kunder 31.12.23			27 152	27 152	
Sum utlån til kunder 31.12.22			27 951		27 951
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner	27 674	34 424		62 098	54 222
- Selskapsobligasjoner		106 235	8	106 242	106 067
- Strukturerte papirer		14 055		14 055	14 292
- Verdipapiriserte obligasjoner		3 049		3 049	2 887
- Obligasjonsfond		70 516	15 138	85 654	77 745
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 31.12.23	27 674	228 278	15 146	271 098	
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 31.12.22	16 824	224 571	13 818		255 213
Derivater:					
- Aksjederivater					
- Rentederivater		-3 193		-3 193	-8 263
- Valutaderivater		5 140		5 140	2 262
- Kredittderivater					
Sum derivater 31.12.23		1 947		1 947	
- herav derivater med positiv markedsverdi		8 003			6 573
- derav derivater med negativ markedsverdi		-6 056			-12 573
Sum derivater 31.12.22		-6 001			-6 001
Eiendommer:					
Investeringseiendommer			32 644	32 644	33 481
Eierbenyttet eiendom			1 737	1 737	1 689
Sum eiendommer 31.12.23			34 382	34 382	
Sum eiendommer 31.12.22			35 171		35 171

Bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger

NOK Mill.	Fra kvoterte priser til observerbare forutsetninger	Fra observerbare forutsetninger til kvoterte priser
Aksjer og andeler	22	120

Bevegelser fra nivå 1 til nivå 2 gjenspeiler redusert omsetningsvolum i aktuelle aksjer i siste måleperiode. I motsatt tilfelle indikerer bevegelser fra nivå 2 til nivå 1 økt omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode.

Finansielle instrumenter og eiendommer til virkelig verdi - Nivå 3

NOK Mill.	Aksjer	Andeler	Utlån til kunder	Stat- og stats-garanterte obligasjoner	Selskaps-obligasjoner	Obliga-sjons-fond	Investeringseien-dommer	Eier-benyttet eiendom
Balanse 1.1.23	356	18 105	6 757		8	13 810	33 481	1 689
Prinsippendring IFRS 9			20 725					
Netto gevinster/tap	-69	4 010	110			137	-2 550	-60
Tilgang		337				1 701	925	39
Avgang	-211	-1 354	-877			-1 280		-3
Overført fra/til ikke observerbare forutsetninger til/ fra observerbare forutsetninger								
Valutajustering		219	437			770	804	74
Annet		269					-16	-2
Balanse 31.12.23	76	21 586	27 152		8	15 138	32 644	1 737

Storebrand Livsforsikring har per 31.12.23 investert 7 533 millioner kroner i Storebrand Eiendomsfond Norge KS og Ruseløkkveien 26 AS, Oslo. Investeringen er klassifisert som Investering i tilknyttet selskap/felleskontrollert virksomhet i konsernregnskapet.

SENSITIVITET FOR FINANSIELLE INSTRUMENTER OG EIENDOM TIL VIRKELIG VERDI

Aksjer

Aksjeinvesteringer på nivå 3 består i hovedsak av fond organisert som aksjeselskaper og private eide aksjeselskaper. Disse har tilsvarende sensitivitetsvurdering som for fondshandler der private equity fond utgjør det vesentlige.

NOK mill.	Verdiendring ved endret diskonteringsrente	
	Økning + 25 bp	Reduksjon - 25 bp
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	1	-1
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	1	-1

Andeler

Hoveddelen av disse investeringene er private equity fond som er investert i selskaper som prises mot sammenlignbare børsnoterte selskaper. Verdsettelsen vil derfor være sensitiv for svingninger i de globale aksjemarkedene. Private equity-porteføljen har en estimert beta mot MSCI World (Net – valutasikret til NOK) på 0,5.

NOK mill.	Endring MSCI World	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	900	-900
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	835	-835

Verdivurderingen for indirekte eiendomsinvesteringer vil være sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. Gjenværende indirekte eiendomsinvesteringer er ikke lenger belånt

NOK mill.	Verdiendring underliggende eiendommer	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	0	0
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	1	-1

Utlån til kunder

Utlån vurderes til virkelig verdi. Verdien av disse fastsettes ved at fremtidige kontantstrømmer diskonteres med tilhørende swapkurve justert for en utstederspesifikk kredittspread.

Utlån fra SPP Pension & Försäkring AB vurderes til virkelig verdi. Verdien av disse fastsettes ved at fremtidige kontantstrømmer diskonteres med tilhørende swapkurve justert for en kundespesifikk kredittspread.

NOK mill.	Endring markedsspread	
	+ 10 bp	- 10 bp
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	-42	42
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	-52	52

Selskapsobligasjoner

Verdipapirer registrert som obligasjoner på nivå 3 er typisk misligholdte lån eller konvertible obligasjoner. Disse prises ikke ut fra diskonteringsrente slik obligasjoner vanligvis gjør, og derfor inngår disse investeringene i samme sensitivitetstest som private equity.

NOK mill.	Veridending ved endret diskonteringsrente	
	Økning + 25 bp	Reduksjon - 25 bp
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	0	-0
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	0	-0

Eiendommer

Sensitivitetsvurderingen av eiendom gjelder investeringseiendommer.

Verdivurderingen av eiendom er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. Økte renter har en negativ påvirkning gjennom yield økning og mer krevende forhold for lånefinansiering ved transaksjoner. Samtidig har eiendomsinvesteringer historisk gitt en inflasjonssikring gjennom reguleringer i markedsleie og økte kontantstrømmer. En endring på 0,25 prosent i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre en endring av verdien på eiendomsporteføljen i Storebrand på om lag 6 prosent. I størrelsesorden 25 prosent av eiendommens kontantstrøm er knyttet til inngåtte leiekontrakter. Dette innebærer at endringene i de usikre delene av kontantstrømmen med 1 prosent medfører endring i verdi på 0,70 til 0,75 prosent. Eiendommens kontantstrømmer vil også påvirkes av inflasjonsforventninger og ledighetsnivå i porteføljen. Storebrand sin eiendomsportefølje består i hovedsak av kontoreiendommer som har en attraktiv beliggenhet i sentrale businessdistrikt (CBD). Beliggenheten fører til at eiendommene historisk har vært mindre utsatt for markedssvingninger enn eiendommer som er lokalisert i randsonen, men det er knyttet usikkerhet til beregningen av verdiene gitt volatilitet i markedet. Se nærmere omtale av usikkerheten i note 7.

NOK mill.	Endring i avkastningskrav	
	0,25 %	-0,25 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	-1 607	1 782
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	-2 251	2 555

Infrastruktur

Verdivurderingen for de underliggende infrastrukturinvesteringene vil påvirkes av endringer i avkastningskravet og forutsetninger om fremtidig kontantstrøm

NOK mill.	Verdiendring i underliggende investering	
	Økning + 5 %	Reduksjon - 5 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	166	-166
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	136	-136

Note 13 - Forsikringsinntekter og -kostnader

NOK Mill.	31.12.2023					
	Garantert pensjon			Forsikring		Sum
	Garanterte produkter - norsk virksomhet	Garanterte produkter - svensk virksomhet	Pensjons-relatert uføre-forsikring - norsk virksomhet	Skade-forsikring og individuell livs-forsikring	Gruppeliv og uføre-forsikring	
Kontrakter målt under variabel fee og generell metode						
Beløp relatert til endring i gjenværende forsikringsdekning						
Forventede påløpte erstatninger og andre forsikringskostnader						
Forventede påløpte erstatninger			611			611
Forventede påløpte kostnader	520	201	110			831
Endring i risikojustering for ikke-finansiell risiko for utløpt risiko	185	98	52			336
Kontraktsregulert tjenestemargin innregnet i resultatet for leverte tjenester	1 106	450	342			1 898
Gjenvinning av kontantstrømmer for forsikringsserverv	2	4	6			12
Forsikringsinntekter for kontrakter målt under variabel fee og generell metode	1 813	753	1 121			3 687
Forsikringsinntekter for kontrakter målt under premiefordelingsmetoden	0	0	0	1 139	1 300	2 440
Sum forsikringsinntekter	1 813	753	1 121	1 139	1 300	6 126
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader						
Påløpte erstatninger	4		-573	-555	-1 043	-2 167
Påløpte kostnader	-598	-210	-96	-188	-176	-1 267
Endringer knyttet til tidligere tjenester - justering av påløpt forpliktelse				42	-267	-225
Tap på tapsgivende kontrakter og reversering på disse tapene	-269	-12	-490			-771
Amortisering av kontantstrømmer ved forsikringsoppkjøp	-2	-4	-6			-12
Sum forsikringskostnader	-865	-226	-1 165	-700	-1 486	-4 442
Netto kostnader fra reassuransekontrakter	-1		-1	-43	-8	-53
Netto forsikringsresultat	946	527	-45	397	-194	1 631

NOK Mill.	31.12.2022					
	Garantert pensjon			Forsikring		Sum
	Garanterte produkter - norsk virksomhet	Garanterte produkter - svensk virksomhet	Pensjons-relatert uføre-forsikring - norsk virksomhet	Skade-forsikring og individuell livs-forsikring	Gruppeliv og uføre-forsikring	
Kontrakter målt under variabel fee og generell metode						
Beløp relatert til endring i gjenværende forsikringsdekning						
Forventede påløpte erstatninger og andre forsikringskostnader						
Forventede påløpte erstatninger			482			482
Forventede påløpte kostnader	485	187	100			773
Endring i risikojustering for ikke-finansiell risiko for utløpt risiko	197	106	41			344
Kontraksregulert tjenestemargin innregnet i resultatet for leverte tjenester	1 334	503	219			2 056
Andre	0	0	0			0
Gjenvinning av kontantstrømmer for forsikringserverv	1	2	4			7
Forsikringsinntekter for kontrakter målt under variabel fee og generell metode	2 018	798	847			3 662
Forsikringsinntekter for kontrakter målt under premiefordelingsmetoden	0	0	0	955	1 209	2 164
Sum forsikringsinntekter	2 018	798	847	955	1 209	5 826
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader						
Påløpte erstatninger	3		-466	-537	-904	-1 904
Påløpte kostnader	-557	-209	-102	-190	-155	-1 213
Endringer knyttet til tidligere tjenester - justering av påløpt forpliktelse				-90	-7	-97
Tap på tapsgivende kontrakter og reversering på disse tapene	-240	-10	-207		-10	-467
Amortisering av kontantstrømmer ved forsikringsopkjøp	-1	-2	-4			-7
Sum forsikringskostnader	-794	-221	-780	-817	-1 076	-3 687
Netto kostnader fra reassuransekontrakter	-2	-12	-1	-41	22	-34
Netto forsikringsresultat	1 222	565	66	96	155	2 104

Note 14 - Andre inntekter

NOK mill.	2023	2022
Forvaltningsgebyrer		8
Returprovisjoner	50	32
Forsikringsrelaterte inntekter	96	100
Driftsinntekter i selskaper utenom forsikring	124	117
Andre inntekter	12	7
Renter skatt	17	
Endring kvalitetsreserve	45	
Sum andre inntekter	344	263

Note 15 - Driftskostnader og antall ansatte

Driftskostnader

NOK mill.	2023	2022
Personalkostnader	-1 891	-1 665
Avskrivninger/nedskrivninger	-194	-188
Andre driftskostnader	-1 019	-1 043
Sum driftskostnader	-3 104	-2 896

Spesifikasjon av avskrivninger

NOK mill.	2023	2022
Avskrivninger/nedskrivninger varige driftsmidler	-5	-5
Avskrivninger/nedskrivninger IFRS 16 rett til bruk eiendeler	-23	-24
Avskrivninger/nedskrivninger IT-systemer	-162	-157
Avskrivninger/nedskrivninger eiendommer til eget bruk	-3	-2
Sum avskrivninger i resultatet	-194	-188

Spesifikasjon av driftskostnader i resultatet

NOK mill.	2023	2022
Driftskostnader inkludert i forsikringskostnader	-1 268	-1 213
Driftskostnader	-1 775	-1 627
Sum driftskostnader i resultatet	-3 042	-2 840
Anskaffelseskostnader forsikringskontrakter	-62	-56
Sum driftskostnader	-3 104	-2 896

Antall ansatte

NOK mill.	2023	2022
Antall ansatte 31.12	1 381	1 338
Gjennomsnittlig antall ansatte	1 359	1 300
Antall årsverk 31.12	1 367	1 328
Gjennomsnittlig antall årsverk	1 346	1 288

Note 16 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Storebrand er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger.

De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskrone
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 118.620 pr 31.12.23)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G. Premiesatsen i 2023 var på 2,6 %, og den øker til 2,7 % i 2024.

Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

Pensjonen for ansatte i SPP i Sverige følger de Bankanställdas Tjänstepensionsplan (BTP).

SPP har en innskuddsbasert tjenstepensjon som kalles BTP1. Alla nyansatte fra og med 01.01.2014 meldes inn i denne pensjonsavtalen. I BTP1 betaler arbeidsgiveren en premie til pensjonssparing beregnet ut fra pensjongivende lønn opp til 30 "inkomstbasbelopp". I forsikringen inngår alderspensjon med eller uten dødlighetsarv, uførepensjon og barnepensjon. Premien beregnes uavhengig av alder og beregnes primært ut fra månedslønnen. Premien betales månedlig i to deler, en fast del som er 2,5 prosent av pensjongivende lønn opp til og med 7,5 "inkomstbasbelopp". Premiens valgfrie del er 4 prosent av lønn opp til og med 7,5 "inkomstbasbelopp" samt 32 prosent av lønn mellom 7,5 og 30 "inkomstbasbelopp".

Pensjonen i avtalen BTP2 (ytelsesbestemt tjenstepensjon som er en lukket ordning) utgjør 10 prosent av årslønnen opp til 7,5 "inkomstbasbelopp" ("inkomstbasbeloppet" utgjorde i 2023 SEK 74 300 og blir i 2024 SEK 76 200), 65 prosent av lønn i intervallet i 7,5 til 20 og 32,5 prosent i intervallet 20 til 30. På lønn som overstiger 30 "inkomstbasbelopp" beregnes ingen alderspensjon. Full opptjeningstid oppnås etter 30 års medlemskap i pensjonsordningen. Utover den ytelsesbaserte delen finnes også en mindre innskuddsdel innen BTP-planen. For denne del får den ansatte selv velge plasseringsform (tradisjonell forsikring eller fondsforsikring). Den innskuddsbaserte delen er 4 prosent av årslønn for medarbeidere som er født 1967 og senere, mens satsen er 2 prosent for medarbeidere født 1966 og tidligere.

I SPP har administrerende direktør en pensjonsalder på 65 år. Administrerende direktør omfattes av BTP1. I tillegg har administrerende direktør en innskuddsbasert tilleggspensjon tegnet i SPP. Premien på denne forsikringen utgjør 20 prosent av lønn som overstiger 30 "inkomstbasbelopp".

Avstemming av eiendeler og gjeld bokført i balansen

NOK mill.	2023	2022
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	896	690
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-889	-837
Netto pensjonforpliktelse/ midler forsikret ordning	7	-147
Effekt av øvre grense pensjonseiendel	33	163
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	18	24
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	57	41

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen.

Bokført i balansen

NOK mill.	2023	2022
Pensjonsforpliktelser	57	41

Endringer i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året

NOK mill.	2023	2022
Netto pensjonsforpliktelse 1.1	714	1 003
Periodens pensjonsopptjening	6	9
Rentekostnader på forpliktelsen	27	17
Estimatavvik/aktuarielt tap/gevinst	159	-262
Utbetalt pensjon	-40	-32
Tilgang/avgang og valutajustering	48	-21
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	914	714

Endringer i pensjonsmidlenes virkelige verdi

NOK mill.	2023	2022
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	836	1 003
Forventet avkastning	33	17
Estimatavvik/aktuarielt tap/gevinst	-30	-158
Innbetalt premie	20	30
Utbetalte pensjoner	-33	-28
Tilgang/avgang og valutajustering	63	-28
Netto pensjonsmidler 31.12	889	836
Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2024		15
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2024		165
Forventede innbetalinger AFP i 2024		22
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2024		-37

Pensjonsmidler er basert på Storebrand Livsforsikring/SPPs finansielle midler som har følgende sammensetning 31.12:

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring		SPP	
	2023	2022	2023	2022
Eiendommer til virkelig verdi	15 %	14 %	16 %	15 %
Obligasjoner til amortisert kost	48 %	43 %	0 %	0 %
Utlån til amortisert kost	14 %	16 %	0 %	0 %
Aksjer og andeler til virkelig verdi	6 %	5 %	14 %	17 %
Obligasjoner til virkelig verdi	18 %	20 %	43 %	44 %
Utlån til virkelig verdi	0 %	0 %	27 %	24 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	0 %	1 %	0 %	0 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene ved utgangen av året som administreres av Storebrand Livsforsikring.

Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	0,8 %	0,5 %	10,1 %	-12,8 %
--	-------	-------	--------	---------

Netto pensjonskostnad i resultatregnskapet, spesifisert som følger

NOK mill.	2023	2022
Periodens pensjonsopptjening	4	10
Netto rentekostnad/avkastning	1	
Sum ytelsesbaserte ordninger	5	10
Periodens kostnad til innskuddsordninger (inkl AGA)	163	151
Periodens kostnad til AFP (inkl AGA)	13	13
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	180	174

Analyse av aktuarielt tap (gevinst) i perioden

NOK mill.	2023	2022
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	58	-263
Tap (gevinst) - endring i andre økonomiske forutsetninger	100	3
Tap (gevinst) - opplevd DBO	2	-1
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	28	158
Investerings-/administrasjonskostnader	-17	
Øvre grense pensjonsmidler	-130	132
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	41	28

Hovedforutsetninger benyttet i beregningene av netto pensjonsforpliktelse per 31.12

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring		SPP	
	2023	2022	2023	2022
Diskonteringsrente	3,9 %	3,8 %	3,4 %	3,7 %
Forventet lønnsvekst	3,5 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %
Forventet årlig regulering folketrygd	3,50 %	3,50 %	0,0 %	0,0 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,0 %	0,0 %	2,0 %	2,0 %
Uførhetstabell	KU	KU	0,0 %	0,0 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE	DUS23	DUS14

Økonomiske forutsetninger:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

Aktuarielle forutsetninger:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2023.

De aktuarielle forutsetningene i Sverige følger bransjens felles dødelighetstabell DUS21 justert for selskapsspesifikke forskjeller.

Sensitivitetsanalyse pensjonsberegning

Følgende estimater er basert på fakta og omstendigheter pr. 31. desember 2023, og beregnet for hver enkelt når alle andre forutsetninger holdes konstante.

Sverige

	Diskonteringsrente		Forventet lønnsvekst		Forventet årlig regulering av pensjoner		Dødelighet - endring i forventet levealder	
	1,0 %	-1,0 %	1,0 %	-1,0 %	1,0 %	-1,0 %	+ 1 år	- 1 år
Prosentvis endring i pensjon:								
Pensjonsforpliktelse	-8 %	9 %	-6 %	-7 %	0 %	0 %	5 %	-5 %
Periodens netto pensjonskostnader	-10 %	12 %	3 %	-3 %	0 %	0 %	4 %	-4 %

Risikoen for Storebrand knyttet til pensjonsordningen er knyttet til de endringer i de økonomiske -og actuarielle forutsetninger som må benyttes i beregningene, og den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen. For de norske selskapene som har gått over til innskuddspensjon fra 1. januar 2015 er det ikke beregnet sensitivitet, og tallene nedenfor viser sensitiviteten for de svenske selskapene.

Følgende estimater er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2023, og beregnet for hver enkelt når alle andre forutsetninger holdes konstante.

Note 17 - Godtgjørelse til revisor

NOK mill.	2023	2022
Lovpålagt revisjon	-6	-5
Andre attestasjonstjenester	-1	-1
Sum godtgjørelse til revisor	-7	-6

For de selskapene som har fradrag for mva skal beløpet være ekskl. mva

Note 18 - Andre kostnader

NOK mill.	2023	2022
Kapitalkostnader	-13	
Utkjøp av reassuranseavtale	-44	
Forvaltningshonorar	-17	-11
Andre kostnader	-21	-22
Sum andre kostnader	-95	-33

Note 19 - Netto inntekter fra finans- og eiendomsinvesteringer

Netto inntekter fra finansielle instrumenter og eiendom

NOK mill.	2023	2022
Sum netto inntekter finansielle instrumenter	56 895	-52 549
Sum netto inntekter eiendom	-1 235	765
Sum netto inntekter fra finansielle instrumenter og eiendom	55 660	-51 785
Fordeling på selskap og kunder:		
- herav selskapsportefølje	617	258
- herav forsikringskontrakter	16 521	-26 896
- herav investeringskontrakter	38 522	-25 147
Sum	55 661	-51 785

Finanskostander tilført forsikringskontrakter

NOK mill.	2023	2022
Finanskostander tilført forsikringskontrakter målt under generell metode	51	462
Finanskostnader tilført forsikringskontrakter målt under variabel honorar metode	-14 998	26 323
Diskonteringseffekt	-326	-162
Sum finanskostander tilført forsikringskontrakter	-15 274	26 624

Finanskostander tilført investeringskontrakter

NOK mill.	2023	2022
Netto inntekter fra finansielle instrumenter og eiendom	-38 522	25 147
Resultat fra investeringer i tilknyttet og felleskontrollert virksomhet	113	
Sum finanskostander tilført investeringskontrakter	-38 409	25 147

Netto inntekter fra finansielle instrumenter

NOK mill.	Utbytte/ rent- inntekter	Netto gevinst/ tap ved realisasjon	Netto urealisert gevinst/tap	2023	2022
Netto inntekter fra aksjer og andeler					
Netto inntekter obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9 232	-603	4 882	13 511	-10 872
Netto inntekter finansielle derivater	-3 081	-7 553	8 565	-2 070	-19 571
Netto inntekter utlån (inkludert tap på utlån, se egen tabell)	147	0	-61	85	-352
Netto inntekter bank	618	0	0	618	78
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	7 932	1 326	47 825	57 083	-52 337
- herav FVO (virkelig verdi opsjon)	11 013	8 879	39 261	59 153	-32 765
Forvaltningshonorarer				-189	-213
Sum netto inntekter fra finansielle instrumenter	7 932	1 326	47 825	56 895	-52 549

Netto inntekter eiendom

NOK mill.	2023	2022
Leieinntekter fra eiendommer ¹⁾	1 740	1 586
Driftskostnader (inkludert vedlikehold og reparasjoner) som gjelder eiendommer som har gitt leieinntekter i perioden ²⁾	-417	-408
Resultat minoritet definert som gjeld	19	-128
Sum	1 342	1 050
Realisert gevinst/tap	-0	42
Endring i virkelig verdi	-2 576	-327
Sum inntekter eiendom	-1 235	765
1) Herav eiendommer til eget bruk	112	96
2) Herav eiendommer til eget bruk	-45	-45

Netto inntekter fra finansielle instrumenter over OCI

NOK mill.	Utbytte/ rent- inntekter	Netto gevinst/tap ved realis- asjon	Netto urealisert gevinst/tap	2023	2022
Netto inntekter obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning			82	82	-576
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over OCI	0	0	82	82	-576
Fordeling på selskap og kunder:					
- herav selskap				82	-576
- herav forsikringskontrakter					
- herav investeringskontrakter					
Sum				82	-576

Note 20 - Rentekostnader

NOK mill.	2023	2022
Renter ansvarlig lån	-809	-533
Renter leieforpliktelser	-1	-1
Sum rentekostnader	-810	-534

Note 21 - Skatt

Skattekostnad på ordinært resultat før skatt

NOK mill.	2023	2022
Betalbar skatt	-75	8
Endring utsatt skatt/skattefordel	274	184
Sum skattekostnad i ordinært resultat	199	192

Avstemming av skattekostnad mot ordinært resultat før skatt

NOK mill.	2023	2022
Ordinært resultat før skatt	2 642	1 550
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats (25 %)	-660	-387
Skatteeffekten av :		
aksjer (fritaksmetoden)	197	-21
mottatt aksjeutbytte	3	3
resultat omfattet av avkastningsskatt	167	37
andre permanente forskjeller	4	-23
utsatt skatt verdiøkning eiendom kundemidler 1)	71	-331
utsatt skatt verdiøkning eiendom kundemidler dekket av kundeavkastning 1)	-71	331
Prinsippendring IFRS 17		-191
selskaper med avvikende skattesats fra 25%	52	6
Endring tidligere år	436	770
Sum skattekostnad	198	192
Effektiv skattesats	-8 %	-12 %

Skattekostnad på øvrige resultatelementer i totalresultatet

NOK mill.	2023	2022
Skatt på øvrige resultatelementer som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet	3	3
Skatt på øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet	-21	144
Sum skattekostnad i totalresultatet	-18	147

Beregning av utsatt skattefordel og utsatt skatt av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring

NOK mill.	2023	2022
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer		576
Fast eiendom ¹⁾	4 199	4 265
Driftsmidler	39	48
Gevinst-/tapskonto	36	43
Immaterielle eiendeler	379	
Annet	67	84
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	4 719	5 015
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer	-823	-549
Avsetninger	-6	-6
Påløpt pensjon	-3	-3
Gevinst-/tapskonto	-1	
Forsikringsforpliktelser	-6 692	-6 766
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-7 526	-7 324
Fremførbare underskudd	-5 526	-4 539
Grunnlag for netto utsatt skatt/skattefordel	-8 334	-6 848
Nedvurdering av grunnlag for utsatt skattefordel	302	
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	-8 032	-6 848
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen ¹⁾	-2 172	-1 807
Bokført i balansen:		
Utsatt skattefordel	3 037	2 943
Utsatt skatt	865	1 137
Utsatt skatt fra oppkjøpt virksomhet	199	

1) Det avsettes utsatt skatt på verdøkning i eiertiden på fast eiendom i SPP Fastigheter AB. Dette er investeringer som eies av kundemidler. Da disse eiendommene er i egne aksjeselskaper vil et salg av disse selskapene medføre at denne skatten vil påvirke avkastningen til kundene, og ikke påvirke eiers skattekostnad. Denne skatten er i konsernregnskapet blitt bokført som en fordring på kundemidlene og har derfor ingen effekt netto skattekostnad. I balansen blir ikke utsatt skatt knyttet til fast eiendom kundemidler nettet mot andre midlertidige forskjeller.

Usikre skatteposisjoner

Skattereglene for forsikringsbransjen har over flere år gjennomgått endringer. Storebrand og Skatteetaten har i noen saker forskjellige tolkninger av skattereglene og tilhørende overgangsregler. Som et resultat av dette, oppstår det usikre skatteposisjoner tilknyttet de regnskapsførte skattekostnadene. Hvorvidt de usikre skatteposisjonene skal innregnes i regnskapet, vurderes iht. IAS 12 og IFRIC 23. Usikre skatteposisjoner vil kun innregnes i regnskapet dersom selskapet anser at det er sannsynlighetsovervekt for at Skatteetatens tolkning vinner frem. Under beskrives vesentlige usikre skatteposisjoner.

A. I 2015 avvirket Storebrand Livsforsikring AS et heleid norsk datterselskap, Storebrand Eiendom Holding AS, med et skattemessig tap på omtrent 6,5 milliarder kroner, og en tilsvarende økning i det fremførbare underskuddet. I mars 2021 mottok Storebrand Livsforsikring AS vedtak der avviklingen av Storebrand Eiendom Holding AS ga en skattepliktig gevinst på omtrent 4,7 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring AS påklagde i mai 2021 vedtaket til Skatteklagenemda som i juni 2023 ga selskapet fullt medhold. Finansdepartementet har i desember 2023 tatt ut søksmål mot vedtaket. Storebrand Livsforsikring AS vurderer at det er en sannsynlighetsovervekt for at selskapets syn vil vinne frem i en rettslig prosess, og det er derfor ikke innregnet en usikker skatteposisjon i regnskapet basert på stevningen. Dersom Finansdepartementet vinner frem med sitt syn fullt ut, vurderer Storebrand at det vil oppstå en skattekostnad for selskapet på omtrent 1,6 milliarder kroner. I tillegg vil det oppstå negative effekter for kundemidlenes avkastning etter skatt. Effektene er basert på beste estimat og etter gjennomgang med ekstern ekspertise.

B. Det ble for inntektsåret 2018 innført nye skatteregler for livsforsikrings- og pensjonsforetak. Disse reglene inneholdt overgangsregler for hvordan selskapene skulle opp-/nedskrive de skattemessige verdiene per 31. desember 2018. Skattedirektoratet publiserte i desember 2018 en tolkningsuttalelse som Storebrand anser ikke er i samsvar med lovens ordlyd. I skattemeldingen for 2018 har Storebrand Livsforsikring AS lagt til grunn vår forståelse av overgangsregelen, men mottok i oktober 2019 varsel om endring av ligning i tråd med tolkningsuttalelsen fra Skattedirektoratet og presiseringen fra Finansdepartementet. Storebrand Livsforsikring AS er ikke enige i Skatteetatens tolkning, men anser det som usikkert om selskapets tolkning vinner frem dersom saken avgjøres av domstolene. I april 2022 mottok Storebrand et vedtak fra Skatteetaten basert på tilsvarende grunnlag som det som er skissert i vedtaksutkastet. Storebrand er uenig i Skatteetatens syn og har påklaget vedtaket til Skatteklagenemnda. Som følge av klagen til Skatteklagenemnda omgjorde skattekontoret i januar 2023 deler av sitt eget vedtak, og satte ned den skattepliktige inntekten med omtrent 800 millioner kroner. De resterende deler av uenigheten skal behandles av Skatteklagenemnda. Den usikre skatteposisjonen er derfor innregnet i regnskapet. Forskjellen mellom Storebrands tolkning og Skatteetatens tolkning er, basert på vårt oppdaterte beste estimat, omtrent 6,4 milliarder kroner i en usikker skatteposisjon. Dersom Storebrands tolkning vinner frem, vil det fraregnes en avsatt skattekostnad på omtrent 1,6 milliarder kroner i regnskapet.

C. Utfallet av tolkning av skatteregler for konsernbidrag nevnt under punkt A vil få betydning ved beregning av effekt fra overgangsreglene for de nye skattereglene omtalt under punkt B. I regnskapet er det lagt til grunn en tilsvarende tolkning som beskrevet under punkt A ved beregning av skattemessige inngangsverdier på eiendomsaksjer eid av kundemidlene for perioden 2016 og 2017. Det er derfor en usikker skatteposisjon tilknyttet effekt fra overgangsreglene utover punkt B. Vedtakene som Storebrand mottok i april 2022 og i januar 2023 (beskrevet under punkt B) har redusert den usikre skatteposisjonen og har ført til en skatteinntekt på 0,6 milliarder kroner i første kvartal og 0,2 milliarder i fjerde kvartal 2022. Effekten som nevnt i punkt B er avhengig av tolkning og utfall av punkt A. I juni 2023 fikk Storebrand medhold i Skatteklagenemnda, og inntektsførte derfor en ytterligere skatteinntekt på omtrent 0,44 milliarder. Som nevnt over, tok Finansdepartementet i desember 2023 ut en stevning mot vedtaket. Dersom Finansdepartementet vinner frem, vil Storebrand regnskapsføre en skattekostnad på omtrent 0,5 milliarder kroner.

Selskapet har gjennomført en oppdatert vurdering av sakene i forbindelse med årsavslutningen, og anser at saken fra selskapets side ikke har blitt svekket i løpet av året. Tidslinjen for videre prosess er ikke klar, men Storebrand vil dersom nødvendig søke avklaring i domstolene for de omtalte usikre skatteposisjonene.

Suppleringskatt

I løpet av desember 2023 og januar 2024 vedtok både svenske og norske myndigheter å innføre endringer i skattelovgivningen med virkning fra inntektsåret 2024. Det nye lovverket introduserer suppleringskatt, en global minimumsbeskatning som skal forhindre overskuddsflytting mellom land, og sørge for en effektiv skattesats på minimum 15 prosent.

Storebrand er omfattet av det nye regelverket. Konsernet jobber med innføringen av suppleringskatt, og er foreløpig ikke ferdig med å analysere effektene. Konsernet har ikke virksomhet i land som har en selskapsskatt under 15 prosent. Det ser foreløpig ut til at de skattemessige konsekvensene blir minimale for Storebrand. Det er ikke innregnet utsatt skatt knyttet til den globale suppleringskatten i regnskapet for 2023.

Note 22 - Immaterielle eiendeler

NOK mill.	Immaterielle eiendeler					
	IT-systemer	VIF ¹⁾	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	2023	2022
Anskaffelseskost 1.1	1 198	2 468	1 744	942	6 353	5 065
Tilgang i perioden:	177			116		
Kjøpt separat	177			116	292	220
Kjøpt ved fusjon, oppkjøp e.l.						1 291
Avgang i perioden			-156		-156	-89
Valutajustering	28	163	44	48	283	-127
Andre endringer	-1				-1	-7
Anskaffelseskost 31.12	1 401	2 630	1 632	1 106	6 771	6 353
Akk. av- og nedskrivninger 1.1	-608	-2 090	-687		-3 385	-2 966
Nedskrivning i perioden			-87		-87	-9
Amortisering i perioden	-163	-79	-79		-321	-494
Avgang i perioden	0	0	0		0	
Reversering av nedskrivning i perioden	0	0	0		0	
Valutajustering	-9	-140	-41		-189	77
Andre endringer	1	0	2		3	7
Akk. av- og nedskrivninger 31.12	-779	-2 309	-891	0	-3 979	-3 385
Balanseført verdi 31.12.	623	322	741	1 106	2 792	
Balanseført verdi 31.12.22	590	406	1 031	942		2 968

1 Value of business-in-force, forskjellen mellom markedsverdi og bokført verdi på investeringskontrakter knyttet til oppkjøpet av SPP.

Spesifikasjon av amortisering av immaterielle eiendeler

NOK mill.	2023	2022
Amortisering i perioden - VIF	-79	-77
Nedskrivning i perioden - Andre immaterielle eiendeler	-87	
Amortisering i perioden - Andre immaterielle eiendeler	-79	-45
Sum nedskrivning/amortisering av immaterielle eiendeler i resultatet	-245	-122

Spesifikasjon av immaterielle eiendeler

NOK mill.	Levetid	Avskrivnings-sats	Avskrivning-smetode	Balanseført verdi 2023	Balanseført verdi 2022
IT systemer	5 år/10 år	20%/10%	Lineær	623	590
Value of business inforce SPP	20 år	5 %	Lineær	322	406
Value of business inforce Silver	10 år	10 %	Lineær	0	0
Kundekontrakter ved oppkjøp Danica	8 til 15 år	7% - 13%	Lineær	704	774
Distribusjon ved oppkjøp Danica	15 år	7 %	Lineær	6	251
Kundelister SPP S:t Erik	10 år	10 %	Lineær	27	
Kundelister Insr	5 år	20 %	lineær	4	6
Sum				1 686	2 026

Goodwill fordelt på virksomhetskjøp

NOK mill.	Virksomhetsområde	Anskaffelseskost 1.1	Akkumulert nedskrivning 1.1	Verdi i balansen 1.1	Tilgang/avgang/valutaeffekt	Nedskrivning	Balanseført verdi 31.12.23	Balanseført verdi 31.12.22
SPP Pension & Försäkring AB	Garantert/sparing	756		756	48		804	756
Danica Pensjon AS	Garantert/Sparing/Forsikring	186		186	116		302	186
Sum		942	0	942	164	0	1 106	942

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov.

Immaterielle eiendeler knyttet til oppkjøp av SPP

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2007 SPP Pension & Försäkring AB med datterselskaper. Hoveddelen av de immaterielle verdiene knyttet til SPP var verdien av eksisterende forretning (VIF -value of business in force). Etter implementering av IFRS 17 er ikke lenger VIF for forsikringskontraktene en immateriell eiendel men en del av kontraktsregulert tjenestemargin som i balansen er en del av forsikringskontrakter forpliktelse for garanterte produkter. Gjenstående immaterielle eiendeler er knyttet til investeringskontrakter. For å bestemme om goodwill og øvrige immaterielle eiendeler knyttet til SPP har vært gjenstand for verdifall, er det estimert gjenvinnbare beløp for de relevante kontantstrømgenererende enhetene. Gjenvinnbare beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. SPP anses som én kontantstrømgenererende enhet og utvikling i fremtidig resultat for SPP vil påvirke bruksverdien.

I beregningen av bruksverdi har ledelsen benyttet styrebehandlete budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden (2024–2026). For perioden 2027–2028 har administrasjonen gjort vurderinger og fastsatt en årlig vekst per element i resultatoppstillingen. I beregning av terminalverdien benyttes en vekstrate tilsvarende Sveriges Riksbanks inflasjonsmål på 2,0 prosent. Hoveddriverne for resultatvekst på lang sikt vil være avkastning på forvaltningskapitalen, den underliggende inflasjonen og lønnsutviklingen i markedet (som driver premieveksten). Bruksverdi er beregnet ved å benytte et avkastningskrav etter skatt på 8,1 prosent. Avkastningskravet er beregnet med utgangspunkt i risikofri rente og tillegg en premie som reflekterer risikoen i virksomheten.

Beregninger knyttet til fremtiden vil være usikre. Verdien vil påvirkes av ulike vekstparametere, forventet avkastning samt hvilket avkastningskrav som legges til grunn mv. Det presiseres at målsettingen med beregningen er å oppnå tilstrekkelig sikkerhet for at bruksverdi, jf. IAS 36, ikke er lavere enn innregnet verdi i regnskapet. Simulering med rimelige og også konservative forutsetninger tilsier en verdi på investeringen som forsvarer bokført verdi.

Immaterielle eiendeler knyttet til kjøp av kundeportefølje fra Insr

Storebrand inngikk i 2020 avtale om å overta en kundeportefølje fra Insr Insurance Group ASA. Polisene ble gjennom 2020 og 2021 fornyet i Storebrands systemer, og den immaterielle eiendelen akkumulert basert på faktiske fornyelser jfr. IAS 38. Kundeporteføljen fra Insr er integrert i Storebrands virksomhet. Gjenvinnbart beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. Det ansees som mest korrekt å estimere verdi på kontraktene som ble overtatt til tross for at disse ikke er en egen kontantstrømgenererende enhet. For å bestemme om det har vært verdifall under bokførte verdier, vurderes parameterne brukt i verdsettelsen og oppkjøpsanalysen. Videre sammenlignes dette med utviklingen av forventede verdier brukt i verdsettelsen ved inngåelse av avtale om overtagelse av kundeporteføljen.

Bruksverdien vil påvirkes av forutsetning om lønnsomhet og skadeprosent, kundeavgang, samt hvilket avkastningskrav som legges til grunn. Simulering med rimelige og også konservative forutsetninger tilsier en verdi som forsvarer bokført verdi jf. IAS 36.

Immaterielle eiendeler knyttet til oppkjøp av Silver

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2018 Silver Pensjonsforsikring AS, selskapet er i 2018 fusjonert med Storebrand Livsforsikring AS. Immaterielle verdiene knyttet til kjøpet av Silver var verdien av eksisterende forretning (VIF -value of business in force). Etter implementering av IFRS 17 er ikke lenger VIF for forsikringskontraktene en immateriell eiendel men en del av kontraktsregulert tjenestemargin som i balansen er en del av forsikringskontrakter forpliktelse for garanterte produkter.

Immaterielle eiendeler knyttet til oppkjøp av Danica

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2022 Danica Pensjon AS (Danica). I forbindelse med oppkjøpet ble det identifisert merverdier knyttet til kunderelasjoner, distribusjonsavtaler og goodwill. Selskapet ble i 2023 fusjonert med Storebrand Livsforsikring AS og er integrert i Storebrand Livsforsikring sin virksomhet. Grunnlaget for verddivurderingen er styrebehandlete budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden. Basert på prognosene er det foretatt en kontantstrømbasert verdiberegning. Det er forutsatt at all kapital utover regulatorisk bundet egenkapital kan tas ut ved slutten av hver periode.

Det vil være usikkerhet knyttet til forutsetninger som er lagt til grunn i verdivurderingen. Verdien vil påvirkes av forutsetning om forventet avkastning i finansmarkedene, kostnader, kundeavgang, inntektsutvikling, samt hvilket avkastningskrav som legges til grunn. Det presiseres at målsettingen med beregningen er å oppnå tilstrekkelig sikkerhet for at bruksverdi, jf. IAS 36, ikke er lavere enn innregnet verdi i regnskapet. Simulering med rimelige og også konservative forutsetninger tilsier en verdi på investeringen som forsvare bokført verdi iht. IAS 36.

Note 23 - Varige driftsmidler og leieavtaler

Varige driftsmidler

NOK mill.	Inventar/utstyr	2023	2022
Balanse 1.1	21	21	21
Tilgang	1	1	6
Avskrivning	-5	-5	-5
Valutajustering	1	1	-1
Balanseført verdi 31.12	18	18	21

For spesifikasjon av avskrivninger og nedskrivninger, se note 22.

Avskrivningsplan og økonomisk levetid

Avskrivningsmetode:	Lineær
Maskiner/utstyr	3-4 år
Inventar	3-8 år

Avstemming av varige driftsmidler og leieavtaler i balansen

NOK mill.	2023	2022
Varige driftsmider	18	21
Rett til bruk eiendeler	640	612
Balanse 31.12	658	633

Leieavtaler

Konsernets leide eiendeler inkluderer kontorer og annen fast eiendom, IT-utstyrog øvrig utstyr. Konsernets bruksretteiendeler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Eiendeler som er innregnet etter IFRS 16 avskrives i samsvar med leieperioden

NOK mill.	Bygninger	IT-utstyr	Annet utstyr	2023	2022
Anskaffelseskost 1. januar	616	82	2	700	688
Tilgang	2	11		14	19
Tilgang via oppkjøp					14
Avgang	-2			-2	
Valutajustering	39	5		45	-20
Anskaffelseskost 31.12	655	98	3	756	701
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1. januar	-22	-64	-1	-88	-68
Avskrivning	-17	-6		-23	-24
Valutajustering	-1	-4		-5	2
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember	-40	-74	-2	-116	-89
Balanseført verdi 31.12	615	24	1	640	612

Anvendte praktiske løsninger

Konsernet leier også PC-er, IT-utstyr og maskiner med avtalevilkår fra 1 til 3 år. Konsernet har besluttet å ikke innregne leieavtaler der den underliggende eiendelen har lav verdi, og innregner dermed ikke leieforpliktelser og bruksretteiendeler for noen av disse leieavtalene. I stedet kostnadsføres leiebetalingene når de inntreffer. Konsernet innregner heller ikke leieforpliktelser og bruksretteiendeler for kortsiktige leieavtaler minder enn 12 måneder.

Leieforpliktelser

NOK mill.	2023	2022
År 1	10	23
År 2	3	2
År 3	3	
År 4	1	
År 5		
Etter år 5	615	577
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31. 12	632	601

Endringer i leieforpliktelser

NOK mill.	2023	2022
Per 01.01	601	621
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	14	19
Betaling av hovedstol	-23	-22
Betaling av renter		
Valutajustering	39	-18
Totale leieforpliktelser 31.12	632	601

Andre leiekostnader innregnet i resultatet

NOK mill.	2023	2022
Leiekostnader for eiendeler med lav verdi	-18	-17
Totale leiekostnader inkludert i driftskostnader	-18	-17

Note 24 - Opplysninger om interesser i andre foretak

Resultat og eierandeler tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

NOK mill.	Forret- ningssted	Eierandel	Resultat	Verdi i balansen 31.12.23	Verdi i balansen 31.12.22
Tilknyttede selskaper					
Norsk Pensjon AS	Oslo	27,0 %			
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	Bærum	30,5 %	-251	4 585	5 290
Pensjonskontoregisteret AS	Oslo	31,1 %			
Felleskontrollert virksomhet					
Försäkringsgirot AB	Stockholm	16,7 %	1	10	9
VIA	Oslo	50,0 %	-145	3 144	3 386
Sum			-395	7 739	8 685
Fordeling på selskap og kunder:					
Investeringer i tilknyttede selskaper - selskap			-18	206	216
Investeringer i tilknyttede selskaper - kunder			-376	7 533	8 469
Sum			-395	7 739	8 685

Note 25 - Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

Resultat og eierandeler tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

NOK mill.	Virkelig verdi over OCI	Eiendeler til virkelig verdi over resultat	Forpliktels- er til virkelig verdi over resultat	Eiendeler til amortisert kost	Forpliktels- er amorti- sert kost	Total 2023	2022
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd				13 201		13 201	13 470
Aksjer og andeler		333 550				333 550	270 216
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	6 477	271 098				277 575	262 122
Utlån til kunder		27 153				27 153	27 951
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer		3 921		44 244		48 164	12 597
Derivater		8 003				8 003	6 573
Sum Finansielle eiendeler	6 477	643 725		57 445		707 647	
Sum Finansielle eiendeler 2022	6 909	559 953		26 067			592 930
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lånekapital					10 672	10 672	9 757
Derivater			6 056			6 056	12 573
Annen kortsiktig gjeld			3 672		46 444	50 116	8 186
Sum Finansielle forpliktelser			9 728		57 116	66 844	
Sum Finansielle forpliktelser 2022			12 573		17 943		30 516

Note 26 - Aksjer og andeler

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
Aksjer i norske selskaper		
Aksjer i finans- og forsikringsselskaper		
DnB	984851006	384
Gjensidige Forsikring ASA	995568217	101
NMI Frontier Fund KS	993147044	29
Sparebank 1 SR-Bank G	937895321	27
NMI Fund III KS	993147044	18
Norwegian Microfinance Initiative AS	993147044	9
Entra ASA	999296432	8
NMI Global Fund KS	993147044	8
AS Kristiania Byggeselskap for Smaaleiligheter	833090852	7
B2 Impact ASA	992249986	6
Olav Thon Eiendomsselskap	914594685	2
Sum aksjer i finans- og forsikringsselskaper		599
Andre aksjer		
Equinor ASA	923609016	449
Telenor	982463718	202
Norsk Hydro	914778271	182
Yara International	986228608	177
Mowi ASA	964118191	164
SalMar	960514718	95
Orkla	910747711	95
Aker BP ASA	989795848	94
ADEVINTA ASA-B	921796226	72
Andre norske aksjer		572
Sum andre aksjer norske		2 102
Aksjer i utenlandske selskaper		
Aksjer i finans- og forsikringsselskaper		
J.P Morgan Chase and Co		307
Visa Inc - Class A shares		302
Mastercard Inc		213
Bank of America Corp		171
Toronto - Dominion Bank (CAD)		164
Goldman Sachs		108
Allianz SE		107
S&P Global Inc		98
HSBC Holdings (GBP)		97
Wells Fargo		96
Royal Bank of Canada		92
Chubb Ltd		87
Morgan Stanley		86
American Express		83
Marsh & McLennan Cos		82
Citigroup		81
UBS Group AG		81
Mitsubishi UFJ Holdings Group		77
American Tower Corp (REIT)		77
Prologis Inc (REIT)		77

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
Progressive Corp		75
3I Group		73
Commonwealth Bank of Australia		72
AIA Group Ltd		70
Equinix Inc (REIT)		67
Great West Lifeco		66
Bank of Montreal		66
Berkshire Hathaway B		65
Blackrock		60
Aon Corp		58
Axa		57
Fiserv		57
Charles Schwab Corp		56
American International Group		55
Hartford Financial Services		53
Prudential Financial Inc		51
National Australian Bank		50
The Travelers Companies, Inc.		50
Moody's		49
Weyerhaeuser Co (REIT)		48
Metlife		48
PNC Financial Services		47
Bank of Nova Scotia		47
BNP Paribas		45
Aflac Inc.		45
Intercontinental Exchange Inc		44
Blackstone Group LP/The		44
Legal & General Group		43
Manulife Financial		41
Aust & Nz Bank Group		40
Capital One Financial		39
DBS Group Holdings Limited		39
CME Group Inc/IL		37
Intesa SanPaolo		37
Prudential		36
UniCredit SPA		36
Westpac Banking Corp		36
Arthur J Gallagher & Co		35
Sumitomo Mitsui Financial Group		35
US Bancorp		34
City Developments		34
PAYPAL HOLDINGS INC		33
Swiss Re Ltd		33
Power Corp. of Canada		32
Crown Castle Inc (REIT)		32
Poste Italiane SpA		32
Zurich Financial Services AG		31
EXOR NV		31
Banco Santander		31
Assicurazioni General		30
Arch Capital		30
Deutsche Bank		29
Everest Group		29
Simon Property Group Inc (REIT)		29

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
KKR & Co Inc		29
Investor AB-B	5560138298	28
TRUIST FINANCIAL CORP		28
MSCI Inc		28
Bank of New York Mellon		28
Macquarie GP LTD		27
Ameriprise Financial		27
Willis Towers Watson Plc		26
Muenchener Rueckversicherungs RG		26
Daiwa House Industry		26
AvalonBay Communities Inc (REIT)		25
BOC Hong Kong Holdings		25
Digital Realty Trust Inc (REIT)		24
Principal Financial Grp		24
Overseas-Chinese Bank		24
Public Storage (REIT)		23
Allstate Corp		21
CBRE Group Inc		21
Apollo Global Management Inc		21
Mizuho Financial Group		21
London Stock Exchange		20
Tokio Marine Holdings, Inc.		20
Mirvac Group (REIT)		19
Boston Properties Inc (REIT)		19
Credit Agricole		19
QBE Insurance Group		19
First Citizens BancShares Inc/NC		18
Onex Corp		18
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A.		17
Synchrony Financial		16
Block, Inc		16
Fairfax Financial Holdings Inc		16
Discover Financial Services		16
Iron Mountain Inc (REIT)		15
IGM Financial Inc		15
Aegon NV		15
Japan Post Bank Co Ltd		15
Societe Generale		15
Welltower Inc		15
Erste Group Bank AG		15
Equity Residential (REIT)		14
Mitsui Fudosan		14
Ventas Inc (REIT)		14
Citizens Financial Group Inc		14
State Street		14
Sun Life Financial Inc		13
Dai-ichi Life Holdings, INC		13
National bank of Canada		13
AXA Equitable Holdings Inc		13
Link REIT (REIT)		12
Concordia Financial Group Ltd		12
United Overseas Bank		12
Coinbase Global Inc		12
Lloyds Banking Group PLC		12

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
Extra Space Storage Inc		12
Hong Kong Exchanges & Clearing		12
Nasdaq Inc		12
CapitaLand Integrated Commercial Trust (REIT)		11
KBC GROEP NV		11
Realty Income Corp		11
Fifth Third Bancorp		10
Azrieli Group		10
Daiwa Securities		10
Suncorp Group Holding		10
Orix		10
Mitsubishi Estate		10
Klepierre (REIT)		9
Regions Financial		9
Sumitomo Mitsui Trust Holdings		9
Deutsche Boerse		9
Global Payments Inc		9
Sompo Holdings Inc		9
Canadian Imperial Bank of Commerce		9
Markel Group Inc		9
Insurance Australia Group		9
LPL Financial Holdings Inc		9
Regency Centers Corp (REIT)		9
Annaly Capital Management Inc (REIT)		9
Scentre Group (REIT)		9
Invesco Ltd USA		8
M&T Bank Corp		8
Host Hotels & Resorts Inc (REIT)		8
Singapore Exchange		8
Chiba Bank		7
Stockland (REIT)		7
Reinsurance Group of America Inc		7
Unum Group		7
Ing-Groep		7
Ally Financial Inc		7
FleetCor Technologies Inc		7
Healthpeak Properties Inc		7
American Financial Group Inc/OH		7
Mid-America Apartment Communities Inc		7
Fukuoka Financial Group		7
AIB Group PLC		7
Mebuki Financial Group Inc		7
UDR Inc (REIT)		7
Dexus/AU		6
Nomura Holdings		6
Hang Seng Bank		6
Cincinnati Finc. Corp		6
Essex Property Trust Inc		6
Huntington Bancshares		6
Vornado Realty Trust (REIT)		6
Camden Property Trust (REIT)		6
T&D HOLDINGS		6
Raymond James Financial Inc		5
Nordea Bank Abp		5

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
Wendel		5
British Land Co PLC (REIT)		5
WR Berkley		5
Aviva PLC		5
Caixabank		5
Medibank Pvt Ltd		5
Goodman Group (REIT)		5
GPT Group (REIT)		5
AGNC Investment Corp (REIT)		5
Brown & Brown		5
Nomura Real Estate Holdings		5
FNF Group		5
Investec Plc		5
Sumitomo Realty & Dev		5
Daiwa House Residential Investment Corp		4
Swire Pacific		4
Adyen NV		4
CapLand Ascendas REIT		4
Alexandria Real Estate Equities Inc		4
Renaissancere Holdings		4
Fidelity National Informatio		4
Land Securities Group PLC (REIT)		4
FactSet Research Systems Inc		4
Magellan Financial Group Ltd		4
Tokyu Fudosan Holdings, Corp		4
MS&AD Insurance Group Holdings		3
Resona Holdings		3
T Rowe Price Group Inc		3
CBOE Global Markets INC.		3
Jackson Financial Inc		3
Mediobanca SpA		3
Northern Trust Corporation	200165667	3
Old Mutual Ltd		3
NN Group NV		3
Banco BPM SpA		3
SCOR SE		3
Erie Indemnity Co		3
ASR Nederland NV		3
Raiffeisen Intl Bank		3
First International Bank of Israel Ltd		2
LendLease Group		2
Federal Realty Investment Trust (REIT)		2
Hannon Armstrong Sustainable Infrastructure Capita		2
GMO Payment Gateway Inc		2
Amundi SA		2
Commerzbank AG	252536604	2
Swedbank AB (A shs)	5020177753	2
Nomura Real Estate Master Fund Inc/New		2
First Horizon National		2
Jack Henry & Associates Inc		2
ABN AMRO Group NV		2
Julius Baer Group Ltd		2
Ares Management Corp		2
Groupe Bruxelles Lambert		2

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
RioCan Real Estate Investment Trust (REIT)		2
Sun Hung Kai Properties		2
Aozora Bank Ltd		2
Svenska Handelsbanken A	5020077862	2
Amp Ltd.		2
Swire Properties Ltd		2
Bread Financial Holdings, Inc		2
Kimco Realty Corp (REIT)		2
Natwest Group PLC		1
Globe Life Inc		1
Barclays Bank		1
Mapfre SA		1
Daito Trust Const		1
Nexi SpA		1
PARTNERS GROUP HOLDING AG		1
MarketAxess Holdings Inc		1
Japan Post Holdings Co Ltd		1
Franklin		1
Ninety One PLC		1
Vicinity Centres		1
SL Green Realty Corp (REIT)		1
ASX Ltd		1
Sofina		1
Nippon Prologis REIT Inc		1
Ageas (BE)		1
Assurant		1
ASA International Group PLC		1
Japan Exchange Group Inc		1
Abrdn Plc		1
Zions Bancorporation		1
Western Union Co/The		1
Block Inc		1
Bank of Ireland Group PLC		1
Sum aksjer i finans- og forsikringsselskaper utenlandske		6 619

Andre utenlandske aksjer

Apple Inc	1 896
Microsoft	1 725
Amazon Com	934
NVIDIA	842
Alphabet Inc Class A	656
Meta Platforms, Inc	496
Tesla Inc	466
Alphabet Inc Class C	378
Eli Lilly & Co	356
Broadcom Inc	332
United Health Group	301
Pepsico Inc	254
Linde PLC	243
Procter & Gamble	231
Merck & Co	229
Coca-Cola	210
Home Depot	208

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
Cisco Systems		207
American Water Works Co Inc		202
Abbvie		188
Adobe Inc		184
Accenture PLC		179
Nestle		175
Salesforce Inc		172
Novo-Nordisk B		172
Pfizer		153
Abbott Laboratories		151
McDonald's Corp		151
Verizon Communications		150
Novartis		149
Sap SE		148
Transdigm Group		147
International Business Machines Corp		147
Netflix Inc		145
Astrazeneca (GBP)		145
Thermo Fisher Scientific Inc		142
Roche Holding Genuss		141
Advanced Micro Devices		137
Waste Mangement		137
Schneider Electric		137
Intel		135
EDP Renovaveis SA		133
Qualcomm		126
Texas Instruments		125
Oracle Corporation		122
Bristol-Myers Squibb		121
Danaher Corp		119
Comcast Corp A		119
Mondelez International Inc		115
ASML Holding NV		113
Siemens		112
Walt Disney		112
Tokyo Electron		111
Amgen		110
Elevance Health Inc		110
Intuit		104
ServiceNow Inc		103
Caterpillar		102
ABB (CHF)		100
AT&T Inc		99
Toyota Motor		98
Nutrien Ltd		98
Unilever GB		96
Vinci		95
Sanofi		94
Deere & Co		90
Dow Inc		90
Applied Materials		89
Deutsche Telecom		85
T-Mobile US Inc		84
Medtronic PLC		83

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
Sysco Corp		83
Sony Group Corporation		83
ZOETIS INC		82
NIKE Inc - B		82
GETLINK		81
Booking Holdings Inc		81
Uber Technologies Inc		81
Gilead Sciences Inc		80
Howmet Aerospace Inc		80
Republic Services		79
United Utilities Water PLC		78
CVS Health		78
Intuitive Surgical		78
Target Corporation		77
WW Grainger Inc		76
Lowe's Cos Inc		76
Terna Rete Elettrica Nazionale SpA		75
Boston Scientific		75
Starbucks Corp		75
Automatic Data Processing		74
GlaxoSmithkline		74
Industria de Diseno Textil SA		73
Darling Ingredients Inc		73
Air Products & Chemicals		73
Xylem Inc		71
Atlas Copco AB	5560142720	70
Stryker Corp		70
Andre utenlandske aksjer		13 514
Sum andre aksjer utenlandske		32 305
Sum aksjer		41 626
Herav børsnotert		41 509
Fondsandeler		
SPP Generation 60-tal		22 810
Storebrand Global Multifactor A	990632758	19 990
Storebrand Global Plus		11 826
SPP Generation 70-tal		11 698
Storebrand USA		11 425
Storebrand Indeks - Norge A	913222679	10 276
Storebrand Global All Countries		9 866
Storebrand Global ESG A	919080000	9 227
Storebrand Norge Institusjon C	981672747	8 799
SPP Mix 80		8 630
SPP Generation 50-tal		8 603
Storebrand Global ESG Plus A	918660186	8 121
Storebrand Sverige		7 055
Storebrand Global Solutions A	998718120	6 395
Storebrand Emerging Markets Plus A NOK	5156028267	6 266
Storebrand Sverige Plus		5 827
Storebrand Global Indeks B	989133241	5 213
Storebrand Europa		4 415
Eika Pensjon VPFO	993990949	4 307
Storebrand Global Solutions A		3 778

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
Storebrand Infrastructure Fund Class B-3		3 102
Storebrand Emerging Markets A SEK	5156024183	2 827
Equinor Aksjer Norge	916877323	2 503
Danske Profil Invest Danica Pension Norge Aksj		2 478
Storebrand Global Plus A SEK	0	2 345
Storebrand Indeks Alle Markeder A	996923002	2 230
Equinor Aksjer USA	916876610	2 115
Storebrand Emerging Markets Plus		2 098
Storebrand International Private Eq 18 Class B-6	920329152	1 892
SPP Generation 80-tal		1 876
Janus Henderson Global Technology USD		1 864
Storebrand International Private Eq 19 Class B-7	989871862	1 815
Proaktiv 75 - A		1 692
Storebrand Norge Fossilfri A	918660313	1 653
Storebrand Emerging Markets		1 645
Cubera International Private Equity 20 Class B-6		1 580
SPP Mix 20		1 568
Intensity Crafted by Ruth		1 559
Proaktiv 75 - B		1 502
Storebrand Int. Private Eq. 17 Ltd - Class B-6	988210684	1 502
Storebrand Int. Private Eq. 16 Ltd - Class B-6	916788223	1 443
Storebrand Emerging Markets Plus A SEK	5156028267	1 387
Storebrand Sverige Småbolag Plus		1 378
Storebrand Global Indeks A	989133241	1 336
Lannebo Småbolag		1 301
SPP Generation 40-tal		1 247
Brummer Multi-Strategy 2xL		1 232
Proaktiv 80 - A		1 221
Cubera International Private Equity 21 Class B-6		1 145
SPP Mix 50		1 142
Ruth Core Global Equities		1 128
Storebrand Japan		1 092
STOREBRAND EMERGING MARKETS ESG PLUS I USD		1 067
Brummer Multi-Strategy		1 020
Proaktiv 80 - B		978
Aktiv Påverkan R5 - B		957
SPP Mix 100		898
Carnegie Sverigefond		896
Storebrand Global ESG Plus LUX I EUR		892
Storebrand Int. Private Eq. 15 Ltd - Class B-4	986313737	885
Storebrand International Private Equity 14 - B-4	994281151	793
Cubera International Private Equity 20 Class B-5		729
Storebrand Sverige Plus A SEK	0	696
Placerum Dynamisk Class B		671
Storebrand Global Solutions A SEK	0	670
Öhman Sweden Micro Cap		665
Handelsbanken Nordiska Småbolag		664
Enter Sverige C		648
SKAGEN Global NOK		641
JPMorgan Global Focus EUR		629
Contrarian 65 - B		611
Balance Crafted by Ruth		605
Storebrand International Private Equity XI - B-3	996700828	599
Storebrand Global Multifactor		581

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
Cubera International Private Equity 22 Class B-6		576
State Street World Scr Index Equity Fund		560
Eika Global	982577462	532
ODIN Sverige C		521
Wellington Global Health Care USD		519
Equinor Aksjer Europa	816876672	510
Fidelity Asian Special Sits. USD		495
Ruth Core Emerging Markets 1		488
SKAGEN Global A	979876106	480
SKAGEN Select 100	918534741	479
Storebrand International Private Eq 18 Class B-5	920329152	470
Ruth Core Swedish Equities		460
Placerum Balanserad Class B		456
Swedbank Robur Access Sverige		454
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	990446881	454
Proaktiv 85 - A		436
Storebrand International Private Eq 19 Class B-6	989871862	417
Mercer Advantage Balanced Growth Fund		414
Storebrand Renewable Energy A	925054097	412
Cubera Continuation Fund Limited		392
Delphi Global A	989747746	391
Lannebo Mixfond Offensiv		390
Storebrand International Private Equity 13 - B-4	911917831	370
Dynamic R5 - B		368
Storebrand Global Solutions LUX I EUR		360
Carnegie SPAR Balanserad A		358
Storebrand International Private Equity XII - B-4	998333679	354
Aktiv Påverkan R2 - B		350
Storebrand Global Value A	979364768	339
Storebrand International Private Eq 19 Class B-4	0	330
Storebrand Verdi A	979474059	313
Storebrand International Private Eq 18 Class B-4	0	309
Handelsbanken Amerika Tema		303
Naventi Offensiv Flex		295
Storebrand Global Low Volatility A SEK	5156026394	291
Cubera International Private Equity 21 Class B-5		281
Eika Norden VPFO	980134350	281
Eika Norge	985682976	278
Storebrand Global Low Volatility		270
IKC O-100		267
Schroder ISF Indian Opportunities		262
Naventi Balanserad Flex		262
Carnegie Fastighetsfond Norden		262
Equinor Aksjer Pacific	916876718	261
Carnegie SPAR Global A		252
Ruth Global Change Equities		251
Öhman Småbolagsfond		247
SKAGEN Kon-Tiki NOK		246
SKAGEN Kon-Tiki A	984305141	244
Delphi Nordic A	960058658	237
Cicero Hållbar Mix		236
Storebrand Int. Private Eq. 17 Ltd - Class B-3	0	232
Proaktiv 85 - B		232
T.Rowe Price US Large Cap Value USD		229

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
T.Rowe Price US Smaller Comp. USD		227
Storebrand Infrastructure Debt Fund - SICAV		224
Norron Target		222
Dynamic R2 - B		221
Delphi Norge A	976242556	220
Wellington Climate Strategy Fund		212
Expansion Crafted by Ruth		208
Ruth Core Global Small Cap		200
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	996210235	195
Storebrand Global Indeks Valutasikret A	917820961	195
SKAGEN Select 30	918534687	189
T.Rowe Price Emerging Markets Equity		183
Ruth Core Nordic Small Cap		183
Vanguard Emerging Markets Stock Index Fund		182
Storebrand Int. Private Eq. 15 Ltd - Class B-2	0	181
Delphi Nordic NOK		180
JPMorgan Emerging Markets Small USD		175
Storebrand Int. Private Eq. 16 Ltd - Class B-3	0	174
State Street US Scrn Index Equity Fund		172
Storebrand Europa Plus		172
Aktiv Påverkan R5 - A		171
Proaktiv 90 - A		167
Storebrand Renewable Energy A2		167
Clients Småbolag D		167
Coeli Global Selektiv R		164
Vanguard Global Small-Cap Index Fund		164
Cubera International Private Equity 23 Class B-6		163
Storebrand Indeks - Norden A	926653016	163
Storebrand International Private Equity 14 - B-2	0	161
Contrarian 65 - A		160
BlackRock World Energy USD		160
Schroder ISF Latin American EUR		158
Handelsbanken Tillväxtmarknad Tema		153
Danske Invest Index Norway Restricted Acc KL		153
Storebrand Smart Cities A	827154792	152
BlackRock World Gold USD		150
Partners Group L Private Equity USD		149
Vanguard ESG Developed World All Cap Equity Index		146
Storebrand Fremtid 100 A	938144435	146
DEAS Eiendomsfond Norge 1 IS	887027692	145
Alternative R5 - B		144
SEB Global Emerging Market Equities Earnest AKL		143
Espiria 60		139
Placerum Polar B		136
Spiltan Aktiefond Stabil		132
Espiria 90		129
Wellington Global Health Care Equity Portfolio		129
Storebrand Fremtid 50 A	989440136	129
State Street Europe Scrn Index Equity Fund		128
Fondsfinans Norge	884494362	125
M&G (Lux) European Strategic Value		124
AMF Råntefond Kort		124
Storebrand Sverige Småbolag Plus A SEK	0	124
SKAGEN Vekst A	879876052	123

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Virkelig verdi
Storebrand Indeks Nye Markeder A	996922987	120
Danske Invest Index Global AC Restricted		117
Naventi Defensiv Flex		115
BNP Paribas AQUA		111
Carnegie Total		111
Vanguard US 500 Stock Index Fund		111
Espira SDG Solutions		110
Storebrand International Private Equity 13 - B-3	0	110
Pareto Eiendomsfellesskap IS		106
Delphi Global NOK		106
State Street PAC Ex Japan Scrn Index Equity Fund		106
BlackRock Global Allocation USD		102
FSSA China Growth Fund Class I USD		101
Storebrand Vekst A	964847878	101
Proaktiv 90 - B		101
BNP Paribas Global Environment		99
Storebrand International Private Equity XII - B-3	0	98
Franklin India Fund		96
IKC Sverige Flexibel		93
Aktiv Påverkan R5 - D		93
Lynx Active Balanced Fund D2 SEK		93
Storebrand USA Plus		93
DigitalBridge Partners II		91
Comgest Growth Europe Plus		91
SKAGEN Focus A	915294294	90
Alternative R2 - B		88
Lynx		88
STB Indeks - Norge		88
Patrizia PanEuropean Property 2		86
Cubera Impact Fund I B-4		81
Dynamic R5 - A		79
Delphi Europe A	980440028	78
State Street UK Index Equity Fund		77
Danske Invest Norge Vekst	968007386	76
Mercer Global Small Cap Equity		76
Comfort Crafted by Ruth		75
BlackRock Global SmallCap Fund A2		75
Aktiv Påverkan R2 - A		75
State Street Japan Scrn Index Equity Fund		73
Storebrand Equal Opportunities A	927153688	73
Danske Invest Index Global EM		72
Storebrand Norge A	938651728	71
Danske Invest-Nye Markeder Fund		71
Andre fondsandeler		3 357
Sum fondsandeler		291 924
Sum aksjer og fondsandeler		333 550

Note 27 - Obligasjoner

Obligasjoner til virkelig verdi over OCI

NOK mill.	Virkelig verdi	
	2023	2022
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	1 847	1 863
Selskapsobligasjoner	4 133	4 567
Strukturerte papirer	497	479
Sum	6 477	6 909
Fordeling på selskap og kunder:		
- herav selskap	6 477	6 909
- herav kunder		
Sum	6 477	6 909

NOK mill.	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Total
	12 mnd ECL	Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Levetid ECL - objektive bevis på tap	
Nedskrivninger 01.01.23	-1			-1
Overført til steg 1 (12 mnd ECL)				
Overført til steg 2 (levetid ECL - ikke objektive bevis på tap)				
Overført til steg 3 (levetid ECL - objektive bevis på tap)				
Netto ny måling av tap				
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet				
ECL endring på finansielle eiendeler som ikke har endret stage i perioden				
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning				
Konstaterte tap				
Endringer i modell/risikoparametre				
Nedskrivninger 31.12.23	-1	0	0	-1
Nedskrivninger på obligasjoner vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)				
	-1			-1
Sum	-1	0	0	-1

Obligasjoner til virkelig verdi over resultat

NOK mill.	Virkelig verdi	
	2023	2022
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	62 098	54 222
Selskapsobligasjoner	106 242	106 067
Strukturerte papirer	14 055	14 292
Verdipapiriserte obligasjoner	3 049	2 887
Obligasjonsfond	85 654	77 745
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	271 098	255 212
Fordeling på selskap og kunder:		
- herav selskap	17 181	14 025
- herav kunder	253 916	241 187
Sum	271 098	255 212

Obligasjoner til virkelig verdi over resultat / over OCI

	Storebrand Livs-forsikring	SPP Pension & Försäkring
Modifisert durasjon	4,7	4,0
Gjennomsnittlig effektiv rente	3,1 %	2,0 %

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balanseførte verdi og papirets observerte markedskurs (virkelig verdi). For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir med hensyn til likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter.

Note 28 - Derivater

Nominelt volum

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

NOK mill.	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balanse- førte fin. eiendeler	Brutto balanse- ført gjeld	Nettoført fin. eien- deler/gjeld i balansen	Nettobeløp hensyntatt nettingavtaler		Netto beløp 2023	Netto beløp 2022
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld		
Rentederivater	177 291	2 506	5 698	0	0	0	-3 193	-8 263
Valutaderivater	180 619	5 498	358	0	0	0	5 140	2 262
Sum derivater 31.12.23	357 910	8 003	6 056	0	0	0	1 947	
Sum derivater 31.12.22	351 173	6 573	12 573	0	0	0		-6 001
Fordeling på selskap og kunder:								
- herav selskap							499	263
- herav kunder							1 448	-6 264
Sum							1 947	-6 001

1) Verdier per 31.desember

Note 29 - Utlån og nedskrivninger

Utlån, garantier og ubenyttede kreditter

NOK mill.	Balanseført verdi 31.12.23	Balanseført verdi 31.12.22
Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet	27 152	27 951
Sum brutto utlån til kunder	27 152	27 951
Forventet tap steg 1	0	0
Forventet tap steg 2	0	0
Forventet tap steg 3	0	0
Netto utlån til kunder	27 152	27 951

Note 30 - Eiendommer

Eiendomstype			31.12.23		
			Avkastning- skrav % ¹⁾	Gjennomsnittlig varighet leie- kontrakt (år) ³⁾	KVM
NOK mill.	31.12.23	31.12.22			
Kontorbygg (inklusive parkering og lager):					
Oslo-Vika/Filipstad Brygge	8 542	8 854	4,60-5,90	6,4	97 562
Stor-Oslo for øvrig	4 367	4 760	5,03 - 5,78	5,1	86 065
Kontor i Sverige	75	73	5,6	5,4	1 573
Kjøpesenter (inklusive parkering og lager)					
Norge for øvrig	5 388	5 725	6,0 - 7,30	3,2	179 450
Handel Sverige ²⁾	3 007	2 829	5,9	5,4	112 247
Parkeringshus					
Parkeringshus Oslo	890	944	5,7	4,5	43 000
Øvrige					
Boligeiendommer i Sverige ²⁾	3 714	3 574	3,8	0,5	91 788
Hotell Sverige ²⁾	2 774	2 720	4,8	9,4	35 872
Service eiendommer Sverige ²⁾	2 933	3 008	4,5	9,7	58 971
Eiendommer under utvikling Norge	954	995	7,8		38 820
Totalt investeringseiendommer	32 644	33 482	0,0	0,0	745 348
Eiendommer til eget bruk	1 737	1 689	4,2	5,7	18 894
Sum eiendommer	34 382	35 171	0,0	0,0	764 242
Fordeling på selskap og kunder:					
- herav selskap					
- herav kunder	34 382	35 171			
Sum	34 382	35 171			

1) Eiendommene er vurdert med utgangspunkt i følgende avkastningskrav (inklusive 2,5 prosent inflasjon)

2) Alle eiendommene i Sverige verdivurderes eksternt. Vurderingen skjer ut i fra hvilke avkastningskrav som finnes i markedet (inklusive 2 prosent inflasjon). Vurderingen til verdsetterne er at inflasjonen når Riksbankens mål på 2 prosent i 2024.

3) Gjennomsnittlig varighet på leiekontraktene er vektet utifra verdien på de enkelte eiendommene

Storebrand Livsforsikring har per 31.12.23 investert 7 533 millioner kroner i Storebrand Eiendomsfond Norge KS og VIA, Oslo. Investeringen er klassifisert som Investering i tilknyttet selskap/felleskontrollert virksomhet i konsernregnskapet. Storebrand Eiendomsfond Norge KS og VIA, Oslo investerer utelukkende i eiendommer som vurderes til virkelig verdi.

Ledighet

Norge

Ledigheten for utleiebare arealer er 6,2 prosent (6,5 prosent) ved utgangen av 2023. Ved utgangen av 2023 er totalt 14,8 prosent (18,0 prosent) av arealene for investeringseiendommer ledige. Ledigheten faller i stor grad på grunn av at Filipstad brygge er flyttet over i utviklingsporteføljen.

Sverige

Ved utgangen av 2023 er det 0,6 prosent (0,4 prosent) ledighet for investeringseiendommer (kommersielt kun 0,1 prosent).

Transaksjoner:

Kjøp Det er ikke avtalt ytterligere eiendomskjøp i Storebrand/SPP utover det som er slutført og tatt inn i regnskapet per 31.12.2023

Salg: Det er ikke avtalt ytterligere salg i Storebrand/SPP utover det som er slutført og tatt inn i regnskapet per 31.12.2023.

Eiendommer til eget bruk

NOK mill.	2023	2022
Balanse 1.1	1 690	1 659
Tilgang	2	24
Verdiregulering ført over balansen	-60	51
Avskrivning	-15	-14
Oppskrivning på grunn av avskrivning	12	12
Valutajustering	111	-49
Andre endringer	-2	6
Balanse 31.12	1 737	1 690
Anskaffelseskost IB	610	586
Anskaffelseskost UB	612	610
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-719	-705
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-734	-719
Fordeling på selskap og kunder:		
- herav selskap		
- herav kunder	1 737	1 690
Sum	1 737	1 690
Avskrivningsmetode:	Lineær	Lineær
Avskrivningsplan og økonomisk levetid:	50 år	50 år

Note 31 - Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer

NOK mill.	2023	2022
Kundefordringer	491	395
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente renter	224	173
Opptjent honorar	8	
Aktiverte salgskostnader (svensk virksomhet)	751	722
Fordringer på meglere	42 279	1 107
Klientmidler	143	22
Sikkerhetsstillelser	3 921	8 764
Betalt skatt usikre fordringer		774
Tilgodehavende skatt	104	318
Andre kortsiktige fordringer	131	183
Balanse 31.12	48 052	12 459
Fordeling på selskap og kunder:		
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer - selskap	7 566	12 066
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer - kunder	40 485	392
Sum	48 052	12 459

Aldersfordeling på kundefordringer per 31.12

NOK mill.	2023	2022
Ikke forfalte fordringer	479	375
Forfalt 1 - 30 dager	7	7
Forfalt 31 - 60 dager	2	1
Forfalt 61- 90 dager	2	6
Forfalt over 90 dager	6	9
Sum brutto kundefordringer/fordringer	495	398
Avsetning tap på krav	-4	-3
Sum netto kundefordringer/fordringer	491	395

Note 32 - Forsikringskontrakter forpliktelse

Forventet inntektsføring av kontraktsregulert tjenestemargin

Tabellen viser forventet inntektsføring i resultatet av gjenværende CSM, for utstedte forsikringskontrakter. Tabellens CSM inkluderer ikke forventet meravkastning utover den risikonøytrale avkastningen og nye kontrakter som tegnes i fremtidige perioder.

NOK mill.	31.12.2023			
	Garantert pensjon			Sum
	Garanterte produkter - norsk virksomhet	Garanterte produkter - svensk virksomhet	Pensjons-relatert uføre-forsikring - norsk virksomhet	
1 år	557	303	133	993
2 år	501	282	98	881
3 år	468	263	81	812
4 år	434	245	68	747
5 år	404	226	58	688
6-10 år	1 634	869	181	2 684
>10 år	2 737	1 119	140	3 995
Sum	6 734	3 306	760	10 801

Sammensetning av balansen

NOK mill.	Garantert pensjon				Forsikring			Sum
	Garanterte produkter - norsk virksomhet	Garanterte produkter - svensk virksomhet	Pensjons-relatert uføre-forsikring - norsk virksomhet	Sum garantert pensjon	Skade-forsikring og individuell livs-forsikring	Gruppeliv og uføre-forsikring	Sum forsikring	
31.12.2023								
Forsikringskontrakter forpliktelse	214 696	86 504	9 039	310 239	2 769	3 776	6 544	316 783
Reassuranse kontrakter eiendel	-1	0	133	132	46	6	52	184
31.12.2022								
Forsikringskontrakter forpliktelse	209 311	79 168	7 692	296 171	2 646	3 350	5 996	302 167
Reassuranse kontrakter eiendel					292	9	301	301
Reassuranse kontrakter forplik-telse		4		4	34	0	34	38

Garantert pensjon

Avstemming av forsikringskontrakterforpliktelse for gjenværende dekning (LRC) og forpliktelse for påløpte erstatninger (LIC)

NOK mill.	31.12.2023			
	LRC		LIC	Sum
	Eksklusiv taps-komponent	Taps-komponent		
Inngående balanse forsikringskontrakter forpliktelse	295 235	937	0	296 171
Inngående balanse forsikringskontrakter eiendel	0	0	0	0
Netto inngående balanse	295 235	937	0	296 171
Forsikringsinntekter	-3 687			-3 687
Forsikringskostnader				
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader		-24	1 497	1 472
Justering av forpliktelser for påløpte erstatninger				
Tap på tapsgivende kontrakter og reversering av disse tapene		772		772
Amortisering av kontantstrømmer ved forsikringsoppkjøp	12			12
Forsikringskostnader	12	747	1 497	2 256
Forsikringsresultat	-3 675	747	1 497	-1 431
Finanskostnader fra forsikringskontrakter innregnet i resultat	15 129	31		15 160
Finanskostnader fra forsikringskontrakter	15 129	31		15 160
Totalt beløp innregnet i øvrige resultatelementer	11 454	778	1 497	13 729
Investeringskomponent	-16 054	-33	16 087	0
Andre endringer	45			45
Effekt av endringer i valutakurser	5 239	1		5 240
Kontantstrømmer				
Kontantstrømmer for forsikringsoppkjøp	9 607			9 607
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader	3 081		-17 584	-14 503
Estimater av nåverdien av kontantstrømmene	-51			-51
Sum kontantstrømmer	12 637	0	-17 584	-4 947
Netto utgående balanse	308 556	1 682	0	310 239
Utgående balanse forsikringsforpliktelser	308 557	1 682	0	310 239
Utgående balanse forsikringseiendel	0	0	0	0
Netto utgående balanse	308 557	1 682	0	310 239

NOK mill.	31.12.2022			
	LRC		LIC	Sum
	Eksklusiv taps-komponent	Taps-komponent		
Inngående balanse forsikringskontrakter forpliktelse	327 380	480	0	327 860
Inngående balanse forsikringskontrakter eiendel	0	0	0	0
Netto inngående balanse	327 380	480	0	327 860
Forsikringsinntekter	-3 662)			-3 662
Forsikringskostnader				
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader			1 331	1 331
Justering av forpliktelser for påløpte erstatninger				
Tap på tapsgivende kontrakter og reversering av disse tapene		457		457
Amortisering av kontantstrømmer ved forsikringsoppkjøp	7			7
Forsikringskostnader	7	457	1 331	1 795
Forsikringsresultat	-3 655	457	1 331	-1 867
Finanskostnader fra forsikringskontrakter innregnet i resultat	-26 624			-26 624
Finanskostnader fra forsikringskontrakter	-26 624			-26 624
Totalt beløp innregnet i øvrige resultatelementer	-30 279	457	1 331	-28 492
Investeringskomponent	-15 216		15 216	0
Andre endringer	-285			-285
Effekt av endringer i valutakurser	-2 693			-2 693
Kontantstrømmer				
Kontantstrømmer for forsikringsoppkjøp	17 227			17 227
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader	-843		-16 546	-17 390
Estimer av nåverdien av kontantstrømmene	-56			-56
Sum kontantstrømmer	16 328	0	-16 546	-218
Netto utgående balanse	295 235	937	0	296 171
Utgående balanse forsikringsforpliktelser	295 235	937	-0	296 172
Utgående balanse forsikringseiendel	0	0	0	0
Netto utgående balanse	295 235	937	-0	296 172

Bevegelse av forsikringskontrakter forpliktelse

NOK mill.	31.12.2023			
	Nåverdi av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for ikke-finansiell risiko	Kontraktsregulert tjenestemargin	Sum
Inngående balanse forsikringskontrakter forpliktelse	283 085	3 556	9 530	296 171
Inngående balanse forsikringskontrakter eiendel	0	0	0	0
Netto inngående balanse	283 085	3 556	9 530	296 171
<i>Endringer som relateres til nåværende tjenste</i>				
Resultatført kontraktsregulert tjenestemargin for tjenestene som tilbys			-1 898	-1 898
Endring i risikojustering for ikke-finansiell risiko for utløpt risiko		-338		-338
Erfaringsjusteringer	33			33
Sum endringer som relateres til nåværende tjenste	33	-338	-1 898	-2 202
<i>Endring som er relatert til fremtidig tjeneste</i>				
Endringer i estimater som justerer kontraktsregulert tjenestemargin	-2 531	381	2 151	-0
Endringer i estimater som resulterer i tap på tapskontrakter eller reversering av tap	371	185		555
Kontrakter som opprinnelig ble innregnet i perioden	-719	135	800	217
Sum endring som er relatert til fremtidig tjeneste	-2 880	700	2 951	772
<i>Endringer som er relatert til tidligere tjeneste</i>				
Justering av forpliktelser for påløpte erstatninger				
Forsikringsresultat	-2 847	363	1 054	-1 430
Finanskostnader fra forsikringskontrakter innregnet i resultat	15 127		33	15 160
Finanskostnader fra forsikringskontrakter	15 127	0	33	15 160
Totalt beløp innregnet i øvrige resultatelementer	12 281	363	1 086	13 730
Andre endringer	45			45
Effekt av endringer i valutakurser	4 989	65	185	5 239
<i>Kontantstrømmer</i>				0
Mottatt premie	9 607			9 607
Erstatninger og andre direkte henførbare kostnader	-14 503			-14 503
Kontantstrømmer for forsikringsoppkjøp	-51			-51
Sum kontantstrømmer	-4 947	0	0	-4 947
Netto utgående balanse	295 453	3 984	10 801	310 238
Utgående balanse forsikringsforpliktelser	295 453	3 984	10 801	310 239
Utgående balanse forsikringseiendel	0	0	0	0
Netto utgående balanse	295 453	3 984	10 801	310 239

NOK mill.	31.12.2022			
	Nåverdi av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for ikke-finansiell risiko	Kontraktsregulert tjenestemargin	Sum
Inngående balanse forsikringskontrakter forpliktelser	311 532	4 517	11 810	327 860
Inngående balanse forsikringskontrakter eiendel	0	0	0	0
Netto inngående balanse	311 532	4 517	11 810	327 860
<i>Endringer som relateres til nåværende tjenste</i>				
Resultatført kontraktsregulert tjenestemargin for tjenestene som tilbys			-2 056	-2 056
Endring i risikojustering for ikke-finansiell risiko for utløpt risiko		-344		-344
Erfaringsjusteringer	75			75
Sum endringer som relateres til nåværende tjenste	75	-344	-2 056	-2 325
<i>Endring som er relatert til fremtidig tjeneste</i>				
Endringer i estimater som justerer kontraktsregulert tjenestemargin	900	-660	-240	0
Endringer i estimater som resulterer i tap på tapskontrakter eller reversering av tap	193	-21		172
Kontrakter som opprinnelig ble innregnet i perioden	-288	101	472	286
Sum endring som er relatert til fremtidig tjeneste	805	-580	232	458
<i>Endringer som er relatert til tidligere tjeneste</i>				
Justering av forpliktelser for påløpte erstatninger				
Forsikringsresultat	880	-923	-1 824	-1 867
Finanskostnader fra forsikringskontrakter innregnet i resultat	-26 276		-349	-26 624
Finanskostnader fra forsikringskontrakter	-26 276	0	-349	-26 624
Totalt beløp innregnet i øvrige resultatelementer	-25 396	-923	-2 173	-28 492
Andre endringer	-285			-285
Effekt av endringer i valutakurser	-2 548	-38	-107	-2 693
<i>Kontantstrømmer</i>				
Mottatt premie	17 227			17 227
Erstatninger og andre direkte henførbare kostnader	-17 390			-17 390
Kontantstrømmer for forsikringsoppkjøp	-56			-56
Sum kontantstrømmer	-218	0	0	-218
Netto utgående balanse	283 085	3 556	9 530	296 171
Utgående balanse forsikringsforpliktelser	283 085	3 556	9 530	296 171
Utgående balanse forsikringseiendel	0	0	0	0
Netto utgående balanse	283 085	3 556	9 530	296 171

Tabellen nedenfor viser estimert beløp og tidspunkt for gjenværende kontraktsmessig diskonterte kontantstrømmer som oppstår fra forsikringsforpliktelser for Garantert pensjon.

NOK Mill.	år 1	år 2	år 3	år 4	år 5	år 6-10	år <10	Sum
Forsikringskontrakter forpliktelse	19 218	16 042	14 971	16 064	15 433	66 376	147 349	295 454
Reassuranse kontrakter forpliktelse								0
Sum	19 218	16 042	14 971	16 064	15 433	66 376	147 349	295 454

Påvirkning på forsikringskontrakter forpliktelsen av kontrakter innregnet i perioden

NOK Mill.	31.12.2023						
	Organisk vekst		Ervervet		Sum		Sum
	Ikke taps-givende kontrakter	Taps-kontrakter	Ikke taps-givende kontrakter	Taps-kontrakter	Ikke taps-givende kontrakter	Taps-kontrakter	
Estimater av nåverdien av fremtidige kontantstrømmer ut							
Kontantstrømmer for forsikrings-oppkjøp	25	19	0	7	25	26	51
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader	1 286	1 059	4 390	1 455	5 676	2 514	8 191
Estimater av nåverdien av kontantstrøm-mene	1 311	1 078	4 390	1 462	5 701	2 540	8 241
Estimater av nåverdien av fremtidige kontantstrømmer inn	-1 670	-905	-4 902	-1 483	-6 572	-2 388	-8 960
Risikojustering for ikke-finansiell risiko	44	47	37	8	81	54	135
Fortjenestemargin	325		475		800		800
Økning i forsikringskontrakter forpliktelser fra kontrakter innregnet i perioden	10	220	0	-14	10	207	217

Underliggende investeringer for forsikringskontrakter målt etter variabel honorar metode

NOK Mill.	31.12.2023		31.12.2022	
Eiendeler	Garanterte produkter - norsk virksomhet	Garanterte produkter - svensk virksomhet	Garanterte produkter - norsk virksomhet	Garanterte produkter - svensk virksomhet
Aksjer og andeler	35 728	10 175	29 862	9 092
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	132 083	51 166	128 209	46 406
Utlån til kunder	14 825	6 305	15 729	6 636
Derivater	738	-1 564	-563	767
Eiendom	22 226	14 240	23 337	13 893
Bankinnskudd og andre eiendeler	18 134	6 181	12 736	2 374
Sum underliggende investeringer	223 735	86 504	209 311	79 168
Forsikringskontrakter forpliktelses	223 735	86 504	209 311	79 168

Forsikring

Avstemming av forsikringskontrakter forpliktelse for gjenværende dekning (LRC) og forpliktelse for påløpte erstatninger (LIC)

NOK Mill.	31.12.2023				
	LRC		LIC for kontrakter målt under forenklingsmetoden		Sum
	Eksklusiv taps-komponent	Taps-komponent	Nåverdi av fremtidige kontantstrømmer	Risikjustering for ikke-finansiell risiko	
Inngående balanse forsikringskontrakter forpliktelser	252	10	5 623	112	5 996
Inngående balanse forsikringskontrakter eiendel	0	0	0	0	0
Netto inngående balanse	252	10	5 623	112	5 996
Forsikringsinntekter	-2 439				-2 439
<i>Forsikringskostnader</i>					
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader			1 956		0
Justering av forpliktelser for påløpte erstatninger	25		192	7	5 996
Tap på tapsgivende kontrakter og reversering av disse tapene					-2 439
Amortisering av kontantstrømmer ved forsikringsoppkjøp					0
Forsikringskostnader	25	-0	2 148	7	2 181
Forsikringsresultat	-2 414	-0	2 148	7	-259
Finanskostnader fra forsikringskontrakter innregnet i resultat			113		113
Finanskostnader fra forsikringskontrakter	0	0	113	0	113
Totalt beløp innregnet i øvrige resultatelementer	-2 414	-0	2 262	7	-146
Investeringskomponent					0
Andre endringer					0
Effekt av endringer i valutakurser			65	4	69
<i>Kontantstrømmer</i>					
Kontantstrømmer for forsikringsoppkjøp	2 431				2 431
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader			-1 806		-1 806
Estimater av nåverdien av kontantstrømmene					0
Sum kontantstrømmer	2 431	0	-1 806	0	625
Netto utgående balanse	268	10	6 144	123	6 545
Utgående balanse forsikringsforpliktelser	268	10	6 145	122	6 544
Utgående balanse forsikringseiendel	0	0	0	0	0
Netto utgående balanse	268	10	6 145	122	6 544

NOK Mill.	31.12.2022				
	LRC		LIC for kontrakter målt under forenklingsmetoden		Sum
	Eksklusiv taps-komponent	Taps-komponent	Nåverdi av fremtidige kontantstrømmer	Risikojustering for ikke-finansiell risiko	
Inngående balanse forsikringskontrakter forpliktelse	243	0	5 010	110	5 362
Inngående balanse forsikringskontrakter eiendel	0	0	0	0	0
Netto inngående balanse	243	0	5 010	110	5 362
Forsikringsinntekter	-2 164				-2 164
<i>Forsikringskostnader</i>					
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader			1 786		1 786
Justering av forpliktelser for påløpte erstatninger			120	-23	97
Tap på tapsgivende kontrakter og reversering av disse tapene		10			10
Amortisering av kontantstrømmer ved forsikringsoppkjøp					0
Forsikringskostnader	0	10	1 906	-23	1 893
Forsikringsresultat	-2 164	10	1 906	-23	-271
Finanskostnader fra forsikringskontrakter innregnet i resultat					0
Finanskostnader fra forsikringskontrakter	0	0	0	0	0
Totalt beløp innregnet i øvrige resultatelementer	-2 164	10	1 906	-23	-271
Investeringskomponent					0
Andre endringer					0
Effekt av endringer i valutakurser			-33	-2	-35
<i>Kontantstrømmer</i>					
Kontantstrømmer for forsikringsoppkjøp	2 583				2 583
Påløpte erstatninger og andre direkte henførbare kostnader			-1 643		-1 643
Estimater av nåverdien av kontantstrømmene					0
Sum kontantstrømmer	2 583	0	-1 643	0	940
Netto utgående balanse	662	10	5 240	85	5 996
Utgående balanse forsikringsforpliktelser	662	10	5 240	85	5 996
Utgående balanse forsikringseiendel	0	0	0	0	0
Netto utgående balanse	662	10	5 240	85	5 996

Utvikling i erstatningskostnader

NOK mill.	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sum
Beregnete brutto erstatningskostnader							
Per utgangen av skadeåret							
- ett år senere	0	0	58	73	82	0	
- to år senere	0	127	865	935	1 405	0	
- tre år senere	49	799	920	986	0	0	
- fire år senere	556	810	924	0	0	0	
- fem år senere	0	0	0	0	0	0	
Beregnet beløp 31.12.23							
Totalt utbetalt hittil	-230	-249	-300	-256	-573	-558	-2 165
Erstatningsavsetning	377	598	689	821	915	1 315	4 715
Erstatningsavsetning for tidligere års skader (før 2018)							1 851
Effekt av neddiskontering							-421
Effekt av risikojustering							122
Sum erstatningsavsetning							6 267

Oversikten viser utviklingen i estimatet for inntrufne erstatninger over tid samt den gjenstående erstatningsavsetningen for hver skadeårgang.

Note 33 - Investeringskontrakter forpliktelse

Endring i investeringskontrakter forpliktelse

NOK mill.	2023	2022
Sum investeringskontrakter forpliktelse 1.1	292 931	285 306
Kjøp av virksomhet		26 322
Premieinntekter	42 174	32 459
Trukket fee	-837	-794
Kapitalavkastning	38 393	-25 171
Erstatninger	-27 215	-20 527
Andre	-402	-311
Valutajustering	9 227	-4 353
Sum investeringskontrakter forpliktelse 31.12.	354 270	292 931

Inntekter fra investeringskontrakter

NOK mill.	2023	2022
Risikopremier og administrasjonspremier	837	794
Flytte- og fakturagebyr	5	5
Kickback	1 072	968
Dødelighetsarv	105	89
Risikotilskudd	-15	-12
Supplerende avsetning	0	-9
Kompensasjon til kunder	-5	-1
Diverse inntekter og kostnader	8	7
Sum	2 008	1 841

Note 34 - Andre forplikelser

NOK mill.	2023	2022
Leverandørgjeld	247	228
Påløpte kostnader	604	522
Avsetning omstrukturering	33	29
Andre avsetninger	133	252
Offentlige avgifter og skattetrekk	344	337
Mottatt sikkerhetsstillelser	3 672	1 318
Gjeld megler	40 306	844
Forpliktelser periodeskatt/avsetning skatt	66	
Minoritet i SPP Fastighet KB	2 717	3 211
Pågående utbetalinger	216	92
Gjed til kunder	986	503
Annen kortsiktig gjeld	153	249
Leieforpliktelser	641	599
Sum andre forpliktelser	50 116	8 186

Spesifikasjon av avsetninger

NOK mill.	2023		2022
	Omstrukturering	Sum	Sum
Balanse 1.1	29	29	35
Økning i perioden	15	15	8
Beløp ført mot avsetninger i perioden	-14	-14	-14
Valutajustering	2	2	-1
Balanse 31.12	33	33	29

Note 35 - Sikringsbokføring

Storebrand konsern følger IFRS 9 på sikringsbokføring. Det er flere sikringsforhold i konsernet.

Sikring av virkelig verdi av renterisiko

Konsernets strategi for renterisiko er definert i policyen for renterisiko som setter rammer for å begrense konsernets renterisikoeksponering. For å redusere renterisikoen på innlån med fastrente benyttes virkelig verdisikring. Den risikoen som sikres i henhold til renterisikopolicyen er Nibor. Det vil si egen kredittrisiko sikres ikke gjennom å holde kredittspredan konstant som ved opprettelse. Virkeligverdisikring av sikringsobjektet rentesikres ved at det inngås en renteswap, hvor vi swapper fra fast til flytende, for å redusere risikoen knyttet til fremtidige renteendringer. Sikringene tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring på individuelt transaksjonsnivå, ved at et sikringsinstrument er direkte knyttet til et sikret objekt, og sikringsrelasjonen er tilfredsstillende dokumentert.

Alle sikringsrelasjoner er etablert med identisk fastrenteprofil; fastrente, hovedstol, kupongforfall og hovedforfall, både i objektet og instrumentet. Instrumentet swapper fra fastrente til flytenderente kvotert på Nibor 3 måneder. Sikringsforholdet er forventet å være effektiv ved å motvirke effekten av endringer i virkelig verdi som følge av endringer i rentenivået. Netto resultatførte verdiendringer i virkelig verdisikringer skyldes verdiendringer som følge av endrede markedsrenter, dvs sikret risiko.

For eurolån omfatter også sikring av valutarisiko. Sikringen skal eliminere valutarisikoen på hovedstol og gi en rentekostnad lik flytende NOK rente. Sikringsinstrumentet er en Basisswap der Storebrand Livsforsikring mottar 10-

år fast EUR rente og betaler flytende 3 mnd NIBOR. Renteswappens flytende ben er denominert i NOK. På dette vis vil sikringsinstrumentet også sikre mot fluktrasjoner i valutakurs.

Resultateffekter føres i regnskapet under "Netto inntekter fra finans- og eiendomsinvesteringer". Sikringseffektivitet måles basert på enkel Dollar Offset metode med hensyn til prospektiv effektivitet.

Storebrand konsern har identifisert følgende kilder til ineffektivitet
- ulik diskonteringsrente på instrument og objekt

I tillegg har flytende ben fast rente i tre måneder om gangen, og gir derfor også et bidrag til ineffektivitet. Dette bidraget faller gradvis mot null over tre måneder for deretter å hoppe til et nytt nivå bestemt av 3M NIBOR på tidspunkt for ny rentefiksing. Sistnevnte vil ha en begrenset effekt til tre måneder.

Det forventes ikke at disse forholdene vil skape vesentlig ineffektivitet. Det er ikke identifisert andre kilder til ineffektivitet i løpet av regnskapsåret.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

NOK mill.	2023					2022				
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾		Resul- tatført	Ført over totalre- sultatet	Kontrakt/ nominell verdi (euro)	Balanseført verdi ¹⁾		Resul- tatført	Ført over totalre- sultatet
		Eien- deler	Gjeld				Eien- deler	Gjeld		
Renteswapper				-29		38	112			-590
Ansvarlig lånekapital				28	3	-38		421		578

1) Balanseførte verdier per 31.12.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

NOK mill.	2023				2022			
	Kontrakt/ nominell verdi (NOK)	Balanseført verdi ¹⁾		Resul- tatført	Kontrakt/ nominell verdi (NOK)	Balanseført verdi ¹⁾		Resul- tatført
		Eien- deler	Gjeld			Eien- deler	Gjeld	
Renteswapper	300		229		300		648	
Ansvarlig lånekapital	-300		2 782	-29	-300		2 397	28

1) Balanseførte verdier per 31.12.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

NOK mill.	2023				2022			
	Kontrakt/ nominell verdi (NOK)	Balanseført verdi ¹⁾		Resul- tatført	Kontrakt/ nominell verdi (NOK)	Balanseført verdi ¹⁾		Resul- tatført
		Eien- deler	Gjeld			Eien- deler	Gjeld	
Renteswapper	750	6			750	16		
Ansvarlig lånekapital	-750		763	-3	-750		773	

1) Balanseførte verdier per 31.12.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

NOK mill.	2023			
	Kontrakt/ nominell verdi (NOK)	Balanseført verdi ¹⁾		Resul- tatført
		Eien- deler	Gjeld	
Renteswapper	300	13		
Ansvarlig lånekapital	-300		316	

1) Balanseførte verdier per 31.12.

Valutasikring av nettoinvestering Storebrand Holding AB

Storebrand benytter seg av kontantstrømssikring av valutarisiko knyttet til Storebrand sin investering i Storebrand Holding AB. Det er benyttet 3 mnd rullerende valutaderivater, hvor spotelementet i disse er benyttet som sikringsinstrument. Pr 31.12.23 er det tatt opp fire lån som benyttes som sikringsinstrument. Effektiv andel av sikringsinstrumentene er innregnet i totalresultatet. Det foretas en delvis sikring av nettoinvesteringen i Storebrand Holding AB og det forventes derfor at sikringseffektiviteten vil være om lag 100 prosent. Det er ikke identifisert kilder til ineffektivitet i sikring av nettoinvestering. Det er bokført en inntekt på 793 millioner i totalresultatet knyttet til sikring av Storebrand Holding AB, mot en inntekt på 226 millioner i 2022.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

NOK mill.	2023			2022		
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾		Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾	
		Eien- deler	Gjeld		Eien- deler	Gjeld
Valutaderivater	-9 681	0	175	-9 691	0	-111
Innlån benyttet som sikringsinstrument	-3 200	0	3 734	-2 800	0	2 654
Underliggende objekter		10 961			11 823	

1) Balanseførte verdier per 31.12.

Utfasing av LIBOR på ulike valutaer som referanserenter har hatt mindre oppmerksomhet i 2023. Overgang til nye "overnigt-renter" har vært krevende for mange markedsaktører, men overgangen har gått bedre enn mange fryktet. Fra 1. januar 2022 ble LIBOR for USD, GBP, EUR, CHF og JPY erstattes med nye "overnigt renter", SOFR, SONIA, ESTR, SARON og TONA. Det er i 2023 fortsatt blitt kvotert verdi på noen av LIBOR-rentene, men fra 1. juli 2023 opphørte all publisering av LIBOR-renter.

For Storebrand har prosessen med bortfall av LIBOR-renter ikke vært spesielt krevende da eksponeringen mot LIBOR-renter har vært begrenset. Nødvendig tilpasning av avtaler relatert til EONIA i forhold til enkelte motparter ble gjennomført i Q4 2021. EONIA er erstattet med ESTR og den fastsatte "fallbacks" som har medført en videreføring av verdiene basert på EONIA. NIBOR og STIBOR som har størst betydning på forvaltningen av Storebrand's kundeporteføljer, vil fortsatt videreføres. Det samme er gjeldende for EURIBOR.

Storebrand sikrer en eksponering i referanserenten EURIBOR 3M på en cross currency swap EUR/NOK som har et nominelt beløp i euro på 300 millioner.

Note 36 - Sikkerhetsstillelser

NOK mill.	2023	2022
Avgitte sikkerhetsstillelser for Derivathandel	7 887	12 361
Mottatte sikkerhetsstillelser i forbindelse med Derivathandel	-4 859	-1 429
Sum mottatte og avgitte sikkerhetsstillelser	3 028	10 932

CSA-avtalene som er inngått med 15 motparter regulerer hva som kan benyttes av sikkerheter av partene ved inngåtte bilaterale OTC-kontrakter. De fleste avtalene har et minimum overføringsbeløp på EUR 500.000. Det er i hovedsak avtalt at kontanter i EUR og NOK kan benyttes som sikkerhetsstillelse. I noen tilfeller definert at obligasjoner er gyldig sikkerhetsstillelse og da utelukkende statsobligasjoner. Renter beregnes på henholdsvis NOWA- og EONIA rentene. Avgitt sikkerhetsstillelse for futures og opsjoner reguleres daglig med bakgrunn i daglitg marginavregning på det enkelte kontrakter.

Sikkerhetsstillelser er mottatt og avgitt både i form av kontanter og verdipapirer. Sikkerhetsstillelser i form av kontanter er balanseført og klassifisert som andre fordringer og annen kortsiktig gjeld, henholdsvis note 31 og 34.

Note 37 - Betingede forpliktelser

NOK mill.	2023	2022
Ikke innkalt restforpliktelse vedrørende Limited Partnership	3 990	4 087
Ikke trukket kapital i alternative investeringsfond	14 949	12 238
Sum betingede forpliktelser	18 939	16 326

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier. Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditter. Selskapene i Storebrand driver omfattende virksomhet i Norge og i utlandet, og er gjenstand for kundeklager og kan bli part i rettstvister.

Note 38 - Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler

Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler

NOK mill.	2023	2022
Utlån av aksjer	1 865	1 274
Mottatte sikkerhetsstillelser for utlånte verdipapirer	-2 050	-1 411

Storebrand Livsforsikring har inngått avtale om verdipapirutlån med en rekke motparter. JPMorgan Luxembourg er agent for verdipapirutlånene og foretar selve utlånene på vegne at Storebrand Livsforsikring. Det lånes kun ut aksjer. Storebrand Livsforsikring mottar 85% av inntekten fra verdipapirutlån. JPMorgan tar en kostnad på 15%.

Note 39 - Opplysninger om nærstående parter

Storebrand Livsforsikring har transaksjoner med øvrige selskaper i Storebrand konsernet, ledende ansatte samt aksjonærer i Storebrand ASA. Dette er transaksjoner som er en del av de produkter og tjenester som tilbys av selskapet til sine kunder. Transaksjonene inngås til markedsmessige betingelser og omfatter tjenstepensjon, privat pensjonssparing, skadeforsikring, leie av lokaler, bankinnskudd, utlån, kapitalforvaltning og fondssparing.

Storebrand Livsforsikring AS har i løpet av 2023 kjøpt boliglån utstedt fra søsterselskapet Storebrand Bank ASA. Transaksjonene er gjennomført til markedsmessige betingelser. Verdien av porteføljen som er overført i 2023 er 6,5 milliarder kroner. Total verdi av porteføljen pr 31.12.23 er 17 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring betaler honorar til Storebrand Bank i forbindelse med forvaltning av lånene, beløpet for 2023 er 67,4 millioner kroner.

Interne transaksjoner mellom konsernselskaper er eliminert i konsernregnskapet, med unntak av transaksjoner mellom kundeporteføljene i Storebrand Livsforsikring AS og andre enheter i konsernet. Se nærmere beskrivelse i note 1 Regnskapsprinsipper.

Se også og note 24 Opplysninger om interesser i andre foretak.

NOK mill.	2023			2023		
	Kjøp/salg av tjenester	Renter	Fordringer-/gjeld	Kjøp/salg av tjenester	Renter	Fordringer-/gjeld
Konsernselskap:						
Storebrand ASA	151		-2	138		
Storebrand Bank ASA	69		4	36		3
Storebrand Asset Management AS	63		50	44		45
Storebrand Forsikring AS	194		27	150		63

Totalresultat

Storebrand Livsforsikring AS

1.januar – 31. desember

NOK mill.	Note	2023	2022
TEKNISK REGNSKAP FOR LIVSFORSIKRING			
Forfalte premier, brutto		26 018	20 300
Avgitte gjenforsikringspremier		-33	-7
Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper/ pensjonskasser	17	10 735	9 474
Premieinntekter for egen regning	14,15	36 720	29 766
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	31	-1 200	103
herav inntekter fra eiendomsselskaper		-1 200	103
Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	18	5 000	5 823
Verdiendringer på investeringer	18	2 683	-6 095
Realisert gevinst og tap på investeringer	18	-869	-2 857
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	14	5 615	-3 025
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	31	-338	-8
herav inntekter fra eiendomsselskaper		-338	-8
Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	18	1 707	975
Verdiendringer på investeringer	18	11 509	-15 253
Realisert gevinst og tap på investeringer	18	9 852	2 252
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	14	22 729	-12 034
Andre forsikringsrelaterte inntekter	14,19	824	817
Utbetalte erstatninger, brutto		-15 062	-13 425
Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger		33	30
Overført premiereserve med videre til andre selskaper	17	-15 444	-9 740
Erstatninger for egen regning	14	-30 473	-23 135
Til/fra premiereserve, brutto	39	-1 923	-3 095
Endring i tilleggsavsetninger	39	2 748	2 769
Endring i kursreguleringsfond	39	-1 783	5 207
Endring i bufferfond		-1 031	356
Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	39	-1	-2
Til/fra tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten	39	-46	-43
Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre selskaper	17	254	418
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	14	-1 781	5 611
Endring i pensjonskapital		-30 110	5 429
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	14	-30 110	5 429
Overskudd på avkastningsresultatet	39	-120	-75
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	39	-216	-230
Annen tilordning av overskudd		-60	-83
Midler tilordnet forsikringskontraktene	14	-396	-388

NOK mill.	Note	2023	2022
Forvaltningskostnader		-228	-228
Salgskostnader	21	-294	-270
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader (inklusive provisjoner for mottatt gjenforsikring)		-1 236	-1 026
Forsikringsrelaterte driftskostnader	14	-1 758	-1 524
Andre forsikringsrelaterte kostnader	14,25	-84	-119
Resultat av teknisk regnskap		1 284	1 398
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	31	1 640	1 247
Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	18	750	456
Verdiendringer på investeringer	18	139	-155
Realisert gevinst og tap på investeringer	18	-629	211
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		1 900	1 759
Andre inntekter	20	90	22
Forvaltningskostnader		-19	-20
Andre kostnader	26	-1 147	-613
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-1 166	-633
Resultat av ikke-teknisk regnskap		824	1 148
Resultat før skattekostnad		2 109	2 546
Skattekostnad	27	326	461
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		2 435	3 007
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	22	-2	3
Skatt på andre inntekter og kostnader	27	3	3
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		0	6
Effektiv andel av gevinster og tap på sikringsinstrumenter i kontantstrømssikring	41	-10	-12
Sum andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet		-10	-12
Sum andre inntekter og kostnader		-10	-6
TOTALRESULTAT		2 425	3 000

Balanse

Storebrand Livsforsikring AS

31. desember

NOK mill.	Note	2023	2022
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Goodwill		302	
Andre immaterielle eiendeler	28	1 091	431
Sum immaterielle eiendeler		1 392	431
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	31	13 045	14 299
Utlån til amortisert kost	10, 13, 29	3 218	2 948
Obligasjoner til amortisert kost	10, 13, 29, 32	12 453	7 460
Bankinnskudd - amortisert kost	10	332	530
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13, 29, 33	598	339
Rentebærende verdipapirer	10, 13, 29, 34	6 065	9 092
Finansielle derivater til virkelig verdi	10, 13, 29, 35	499	263
Sum investeringer		36 209	34 931
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		831	505
Fordringer i forbindelse med gjenforsikringsforretninger		5	
Fordringer med konsernselskaper	31	578	677
Andre fordringer	37	40 298	3 712
Sum fordringer		41 713	4 894
Anlegg og utstyr	36	14	8
Kasse, bank	10, 29	1 245	1 394
Eiendeler ved skatt	27	1 300	1 123
Pensjonsmidler	22	3	4
Sum andre eiendeler		2 562	2 529
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		64	24
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		64	24
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		81 942	42 809
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	31	22 226	23 921
herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		22 226	23 921
Obligasjoner til amortisert kost	10, 13, 29, 32	135 453	117 622
Utlån til amortisert kost	10, 13, 29	17 279	17 785
Bankinnskudd - amortisert kost	10, 29	7 704	6 011
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13, 29, 33	19 675	16 505
Rentebærende verdipapirer	10, 13, 29, 34	8 798	21 732
Finansielle derivater til virkelig verdi	10, 13, 29, 35	2 045	2 051
Sum investeringer i kollektivporteføljen		213 182	205 626
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser		175	6
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	31	6 319	6 162
herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		6 319	6 162
Obligasjoner til amortisert kost	10, 13, 29, 32	187	79
Utlån til amortisert kost	10, 13, 29	546	894

NOK mill.	Note	2023	2022
Bankinnskudd - amortisert kost	10, 29	536	878
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13, 29, 33	143 577	101 286
Rentebærende verdipapirer	10, 13, 29, 34	54 052	40 976
Utlån og fordringer til virkelig verdi	10, 13, 29	135	122
Finansielle derivater til virkelig verdi	10, 13, 29, 35	3 582	1 975
Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		208 934	152 372
Sum eiendeler i kundeporteføljene		422 290	358 004
SUM EIENDELER		504 232	400 813
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Aksjekapital		3 540	3 540
Overkurs		9 711	9 711
Annen innskutt egenkapital		2 708	2 327
Sum innskutt egenkapital		15 959	15 578
Risikoutjevningfond		1 067	809
Garantiordning for skadeforsikring		7	8
Annen opptjent egenkapital		9 167	10 426
Sum opptjent egenkapital		10 241	11 243
Evigvarende ansvarlig lånekapital		2 798	1 957
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital		7 875	7 800
Sum ansvarlig lånekapital mv.	9, 13, 29	10 672	9 757
Premiereserve mv.		191 951	185 269
Tilleggsavsetninger		6 919	9 622
Kursreguleringsfond		2 411	619
Bufferfond		2 071	1 137
Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		2 986	3 532
Andre tekniske avsetninger		788	706
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser	38, 39	207 127	200 885
Pensjonskapital		209 317	152 558
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – særskilt investeringsportefølje	38, 39	209 317	152 558
Pensjonsforpliktelser	22		
Forpliktelser ved skatt	27	199	
Sum avsetninger for forpliktelser		199	0
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring		905	503
Finansielle derivater	10, 13, 29, 35	2 615	4 083
Forpliktelser til konsernselskaper		3 474	2 345
Andre forpliktelser	40	43 409	3 616
Sum forpliktelser		50 403	10 547
Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		314	246
Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		314	246
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		504 232	400 813

Lysaker, 6. februar 2024
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Odd Arild Grefstad (sign.)
styrets leder

Martin Skancke (sign.)

Anne Kathrine Slungård (sign.)

Mari Tårnesvik Grøtting (sign.)

Trond Thire (sign.)

Hans Henrik Klouman (sign.)

Jan Otto Risebrobakken (sign.)

Vivi Måhede Gevelt (sign.)
administrerende direktør

Oppstilling over endring i egenkapital

Storebrand Livsforsikring AS

31. desember

NOK mill.	Aksje- kapital ¹⁾	Over- kurs	Annen innskutt egen- kapital	Sum innskutt egen- kapital	Risiko- utjevn- ings- fond ²⁾	Garanti- ordning for skade- forsikring ²⁾	Annen opptjent egen- kapital	Sum egenka- pital
Egenkapital 31.12.2021	3 540	9 711	1 899	15 150	547	5	10 015	25 718
Resultat før andre inntekter og kostnader					262	3	2 742	3 007
Sum andre inntekter og kostnader							-6	-6
Totalresultat for perioden					262	3	2 735	3 000
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Mottatt konsernbidrag			428	428				428
Avgitt konsernbidrag/utbytte							-2 325	-2 325
Andre							0	0
Egenkapital 31.12.2022	3 540	9 711	2 327	15 578	809	8	10 426	26 821
Prinsippending IFRS 9							-3	-3
Egenkapital 01.01.2023	3 540	9 711	2 327	15 578	809	8	10 423	26 818
Resultat før andre inntekter og kostnader					234		2 200	2 434
Sum andre inntekter og kostnader							-10	-10
Totalresultat for perioden					234	0	2 190	2 424
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Mottatt konsernbidrag			381	381				381
Avgitt konsernbidrag/utbytte							-3 439	-3 439
Andre					23		-6	17
Egenkapital 31.12.2023	3 540	9 711	2 708	15 959	1 067	7	9 167	26 200

1) 35 404 200 aksjer pålydende kr. 100 og eies 100% av Storebrand ASA.

2) Risikoutjevningsfond og garantiordning er bunden egenkapital

Kontantstrømoppstilling

Storebrand Livsforsikring AS

1.januar – 31. desember

NOK mill.	2023	2022
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Netto innbetalte premier forsikring	25 653	20 283
Netto utbetalte erstatninger og forsikringsytelser	-14 796	-13 719
Netto inn-/utbetalinger ved flytting	-4 709	-266
Andre netto inn-/utbetalinger forsikringsforpliktelser	30 714	1 463
Betaling av inntektsskatt	86	-775
Utbetalinger til drift	-1 772	-1 524
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	29	142
Netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler	35 205	5 604
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	572	1 435
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer	-33 595	-218
Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler	-33 023	1 217
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 182	6 820
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto inn/utbetalinger ved kjøp/salg av datterselskaper		-2 047
Netto inn/utbetalinger ved kjøp/salg av tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet		
NETTO INNBETALINGER/UTBETALINGER VED SALG/KJØP AV DRIFTSMIDLER	-2	-4
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2	-2 051
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling av ansvarlig lånekapital	997	2 648
Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital		
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-676	-2 558
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-613	-512
Innbetaling av konsernbidrag/utbytte	1 441	2 432
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte	-2 325	-3 210
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-1 177	-1 201
Netto kontantstrøm i perioden	1 004	3 569
- herav netto kontantstrøm i perioden før finansielle eiendeler	34 026	2 352
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	1 004	3 569
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	8 814	5 245
Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt	9 817	8 814

Kontantstrømoppstillingen viser konsernets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

Operasjonelle aktiviteter

I et finanskonsern vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle. Fra forsikringsselskaper inngår alle innbetalinger og utbetalinger fra forsikringsvirksomheten, og disse kontantstrømmene investeres i finansielle eiendeler som også er definert som operasjonell aktivitet. I oppstillingen er det laget en delsum som viser netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler og bankkunder, og en delsum som viser kontantstrømmer fra finansielle eiendeler og bankkunder. Dette viser at sammensetningen av netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter for et finanskonsern inkluderer både kontantstrøm fra driften og plassering i finansielle eiendeler. Balansen til livsforsikringsselskaper inkluderer betydelige poster knyttet til forsikringskundene som inngår på de enkelte linjer i kontantstrømoppstillingen.

Investeringsaktiviteter

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

Finansieringsaktiviteter

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansieringen av konsernets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av aksjeutbytte til aksjonærer er en finansieringsaktivitet.

Kontanter/kontantekvivalenter

Kontanter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på kredittinstitusjoner.

Innholdsfortegnelse noter Storebrand Livsforsikring AS

Innhold	side
Virksomhets- og risikonoter	
Note 1: Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper	129
Note 2: Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger	137
Note 3: Oppkjøp og fusjon av virksomhet	139
Note 4: Resultat per segment	140
Note 5: Risikostyring og internkontroll	142
Note 6: Operasjonell risiko	143
Note 7: Forsikringsrisiko	144
Note 8: Finansiell markedsrisiko	147
Note 9: Likviditetsrisiko	150
Note 10: Kredittrisiko	152
Note 11: Risikokonsentrasjoner	155
Note 12: Klimarisiko	156
Note 13: Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer	156
Resultatnoter	
Note 14: Bransjenote resultatregnskap	162
Note 15: Resultatanalyse fordelt per bransje	166
Note 16: Salg av forsikringer (nytegning)	172
Note 17: Flytting av forsikringsforpliktelser	172
Note 18: Netto finansinntekter	173
Note 19: Andre forsikringsrelaterte inntekter	173
Note 20: Andre inntekter	174
Note 21: Salgskostnader	174
Note 22: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	174
Note 23: Godtgjørelse og forpliktelser for ledende ansatte og tillitsvalgte	177
Note 24: Revisjonshonorar	178
Note 25: Andre forsikringsrelaterte kostnader	178
Note 26: Andre kostnader	178
Note 27: Skatt	178
Balansenoter	
Note 28: Immaterielle eiendeler og goodwill	181
Note 29: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	182
Note 30: Utlån og nedskrivning	183
Note 31: Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper	184
Note 32: Obligasjoner til amortisert kost	184
Note 33: Aksjer og andeler	186
Note 34: Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	195
Note 35: Derivater	195
Note 36: Varige driftsmidler og leieavtaler	196
Note 37: Andre fordringer	197
Note 38: Forsikringsforpliktelser fordelt på bransjer	198
Note 39: Endring forsikringsforpliktelser	200
Note 40: Andre forpliktelser	201

Øvrige noter		
Note 41:	Sikringsbokføring	201
Note 42:	Sikkerhetsstillelser	203
Note 43:	Betingede forpliktelser	203
Note 44:	Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler	204
Note 45:	Transaksjoner med nærstående parter	204
Note 46:	Solvens II	205
Note 47:	Kapitalavkastning	206
Note 48:	Antall ansatte	206

Noter

Storebrand Livsforsikring AS

Note 1 - Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. Selskapsinformasjon

Storebrand Livsforsikring AS er et norsk aksjeselskap med obligasjoner notert på Oslo Børs. Selskapsregnskapet for 2023 ble godkjent av styret 6. februar 2024. Storebrand Livsforsikring AS tilbyr produkter innenfor livs-, pensjon- og personforsikring til privatpersoner og bedrifter, kommuner og offentlig virksomhet i Norge. Storebrand Livsforsikring har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker, Norge.

2. Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Årsregnskapet er avgitt i samsvar med forskrift om årsregnskap m.m. for livsforsikringsforetak for selskapsregnskapet.

Bruk av estimat i utarbeidelsen av konsernregnskapet

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater. Se nærmere omtale om dette i note 2.

3. Endringer i regnskapsprinsipper

Det er i 2023 implementert IFRS 9 i selskapsregnskapet.

4. Oppsummering av sentrale regnskapsprinsipper for vesentlige balanseposter

Eiendelssiden i balansen består hovedsakelig av finansielle instrumenter og investeringseiendom, og det skilles mellom eiendeler i selskapsporteføljen (aksjonærer) og eiendeler som tilhører kundeporteføljen. Denne splitten skyldes at selskapet har en betydelig livsforsikringsvirksomhet hvor kundemidlene må holdes adskilt fra selskapets midler.

Finansielle instrumenter - IFRS 9

IFRS 9 Finansielle instrumenter erstatter IAS 39, og ble generelt gjort gjeldende fra 1. januar 2018. For forsikringsdominerte konsern og selskap er det imidlertid under IFRS 4 gitt adgang til å utsette implementering av IFRS 9 frem til implementering av IFRS 17. Finanstilsynet ga på denne bakgrunn norske livsforsikringsforetak utsatt frist for implementering. Storebrand Livsforsikring implementerte IFRS 9 i selskapsregnskapet fra 1. Januar 2023.

Storebrand Livsforsikring har siden gjennomført en foreløpig analyse av klassifikasjon og måling av finansielle instrumenter etter dagens IAS 39 ved overgang til IFRS 9, basert på forretningsmodell for de enkelte instrumenter. For gjeldsinstrumenter som forventes å bli klassifisert og målt til amortisert kost eller virkelig verdi over totalresultat ved overgang til IFRS 9, er det gjennomført en SPPI-test ("Solely payment of principal and interest", "utelukkende betaling av hovedstol og utestående renter på hovedstol").

Finansdepartementet har fastsatt forskriftsregler som gir pensjonsleverandører anledning til å regnskapsføre investeringer som etter IFRS 9 måles til virkelig verdi over totalresultatet, til amortisert kost i kunde- og selskapsregnskapet. Storebrand Livsforsikring ønsker å benytte denne muligheten i selskapsregnskapet.

Storebrand Livsforsikring AS.

IFRS9 - Finansielle instrumenter til amortisert kost og virkelig verdi over totalresultat

NOK mill.	IAS 39 klassifika- sjon	IFRS 9 klassifika- sjon	Bokført verdi etter IAS 39 01.01.2022	Virkelig verdi etter IFRS 9 01.01.2022	Bokført verdi etter IAS 39 31.12.2022	Virkelig verdi etter IFRS 9 31.12.2022
Finansielle eiendeler						
Bankinnskudd	AC	AC	8 814	8 814	9 817	9 817
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	AC	AC	122 824	122 799	68 916	68 888
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	FVP&L (FVO)	AC	24 577	24 528	18 013	17 385
Utlån til kredittinstitusjoner	AC	AC	-	-	-	-
Utlån til kunder	AC	AC	23 051	23 047	-	-29
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	AC	AC	4 918	4 918	41 777	41 777
Sum finansielle eiendeler			184 184	184 106	138 523	137 838
Finansielle forpliktelser						
Ansvarlig lånekapital	AC	AC	9 757	9 757	10 672	10 672
Annen kortsiktig gjeld	AC	AC	6 710	6 710	48 102	48 102
Sum finansielle forpliktelser			16 467	16 467	58 774	58 774

IFRS9 - Finansielle instrumenter til virkelig verdi

NOK mill.	IAS 39 klassifika- sjon	IFRS 9 klassifika- sjon	Bokført verdi etter IAS 39 01.01.2022	Virkelig verdi etter IFRS 9 01.01.2022	Bokført verdi etter IAS 39 31.12.2022	Virkelig verdi etter IFRS 9 31.12.2022
Finansielle eiendeler						
Aksjer og andeler	FVP&L (FVO)	FVP&L	118 130	118 130	163 850	163 850
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	FVP&L (FVO)	FVP&L	56 508	56 508	130 081	130 081
Utlån til kunder	FVP&L (FVO)	FVP&L	122	122	21 043	21 043
Finansielle derivater	FVP&L/ Sikrings- bokføring	FVP&L/ Sikrings- bokføring	4 289	4 289	6 126	6 126
Sum finansielle eiendeler			179 049	179 049	321 100	321 100
Finansielle forpliktelser						
Finansielle derivater	FVP&L/ Sikrings- bokføring	FVP&L/ Sikrings- bokføring	4 083	4 083	2 615	2 615
Sum finansielle forpliktelser			4 083	4 083	2 615	2 615

En kartlegging av effekter for Storebrand Livsforsikring ved overgang fra IAS 39 til IFRS 9 viser at de vesentligste endringene ved overgang fra IAS 39 til IFRS 9 vil være knyttet til sikringsbokføring og ny beregning av forventet tap. Avsetninger til tap skal iht. IFRS 9 beregnes basert på forventet kredittap ved opprettelse av et engasjement og løpende vurderes for verdifall i påfølgende perioder. Ved årsslutt 2022 er forventet tap (ECL) beregnet til 63 millioner kroner for Storebrand Livsforsikring AS. Forventet tap er ikke vesentlig endret sammenlignet med tapsavsetningen under IAS 39. De viktigste endringene ved sikringsbokføring for Storebrand er at IFRS 9 stiller andre kriterier for å kunne benytte sikringsbokføring enn IAS 39. Under IFRS 9 er det ikke lenger krav til at sikringsforholdet skal ligge innenfor et gitt intervall, det er åpnet opp for mulighet for rebalansering av sikringen under eksisterende sikringsforhold og det åpnes for å benytte flere sikringsinstrument på samme sikringsobjekt. Overgangen til IFRS 9 har ingen regnskapsmessige effekter for eksisterende sikring.

Balanseposter – ikke omfattet av IFRS 9

Investerings eiendommer måles til virkelig verdi.

Immaterielle eiendeler består av merverdier knyttet til ervervede forsikringskontrakter og kunderelasjoner ved foretaksintegrasjon og av kjøpte og egenutviklede IT-systemer. Immaterielle eiendeler måles til anskaffelseskost fratrukket årlig amortisering og nedskrivning.

Gjeldssiden i balansen består hovedsakelig av forsikringsforpliktelser, men også poster som finansiell gjeld. Med unntak for derivater måles finansiell gjeld til amortisert kost.

Forsikringsforpliktelser skal være tilstrekkelige og dekke forpliktelser knyttet til utstedte forsikringskontrakter. Det benyttes ulike metoder og prinsipper i selskapsregnskapet for fastsettelse av avsetningene for ulike forsikringskontrakter. En betydelig andel av forsikringsforpliktelsene er relatert til forsikringskontrakter med rentegarantier. Innregnede forpliktelser knyttet til norske forsikringskontrakter med rentegaranti, diskonteres med grunnlagsrenten (som tilsvarer den garanterte avkastning/rente) for de respektive forsikringskontrakter.

For fondsforsikringskontrakter i livsforsikringsvirksomheten (Unit Linked) vil avsetning for spareelementet i kontraktene korrespondere med verdien av tilhørende eiendelsporteføljer.

Som følge av at kundenes midler i livsforsikringsvirksomheten (garantert pensjon) historisk har hatt en avkastning som har oversteget verdiøkningen i garanterte forsikringsforpliktelser, har det overskytende blitt avsatt som kundebuffer (forpliktelser), i form av tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond og bufferfond.

Forsikringsforpliktelser inkluderer Incurred But Not Settled (IBNS) avsetninger som består av avsetning for inntrådte ikke meldte erstatninger samt ikke-ferdigbehandlede forsikringsoppgjør (Incurred But Not Reported "IBNR" og Reported But Not Settled "RBNS"). IBNS-avsetningene inngår i premiereserven.

IBNS avsetningene måles ved bruk av aktuarielle modeller basert på historisk informasjon om bestanden.

For endring av estimer, se nærmere omtale av dette i note 2.

5. Nye IFRS-er som ikke er trådt i kraft

Det er ikke noen nye eller endrede regnskapsstandarder som ikke er trådt i kraft som forventes å få vesentlig effekt for Storebrand Livsforsikrings regnskap.

6. Erverv av datterselskap

Ved overtakelse av virksomhet anvendes overtakelsesmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi. Direkte overtakelsesutgifter kostnadsføres når de oppstår, med unntak av utgifter knyttet til opptak av gjeld og egenkapital (emisjon).

Ved investeringer i datterselskap, herunder ved kjøp av investerings eiendom, blir det vurdert om kjøpet omfatter kjøp av virksomhet i henhold til IFRS 3. Når slike kjøp ikke omfatter kjøp av virksomhet anvendes ikke overtakelsesmetoden slik den følger av IFRS 3. Dette medfører at det blant annet ikke avsettes for utsatt skatt slik som i en foretaksintegrasjon.

7. Segmentinformasjon

Segmentinformasjonen er basert på den interne finansielle rapporteringsstrukturen til øverste beslutningstaker. I Storebrand er konsernledelsen ansvarlig for oppfølging og evaluering av segmentenes resultater og er definert som øverste beslutningstaker. Det rapporteres på fire segmenter

- Sparing
- Forsikring
- Garantert pensjon
- Øvrig

Det er noen forskjeller mellom resultatlinjer som benyttes i resultatregnskapet og segmentresultatene. I selskapets resultatoppstilling inngår brutto inntekter og kostnader knyttet til både forsikringskunder og eier (aksjonærer). I segmentresultatene inngår kun resultatelementer knyttet til eier (aksjonærer) som er de resultatelementene som selskapet har resultatmål og oppfølging av.

Finansielle tjenester som leveres mellom segmentene prises til markedsvilkår. Tjenester levert fra fellesfunksjoner og staber belastes de ulike segmentene basert på leveranseavtaler og fordelingsnøkler.

8. Inntektsføring

Premieinntekter

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie (inklusive spareelementer, administrasjonspremie, honorar for utstedelse av norske rentegarantier og fortjenesteelement risiko), tilflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring. Årlig premie periodiseres generelt lineært over dekningsperioden.

Inntekter fra eiendommer og finansielle eiendeler

Inntekter fra eiendommer og finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 10 og 11.

Andre inntekter

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent. Avkastningsbaserte inntekter og suksesshonorarer innregnes når usikkerheten knyttet til inntekten ikke lenger er til stede. Faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres.

9. Goodwill og immaterielle eiendeler

Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokere til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Goodwill måles til anskaffelseskost på oppkjøpstidspunktet og klassifiseres som en immateriell eiendel.

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid måles til anskaffelseskost redusert med akkumulerte amortiseringer og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig.

10. Investerings eiendommer

Storebrand Livsforsikring har betydelig eksponering mot eiendom gjennom eierandeler i aksjeselskap som driver med investering i eiendom. Selskapene er bokført etter egenkapitalmetoden i Storebrand Livsforsikring sitt selskapsregnskap.

Underliggende investerings eiendommer måles til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Investerings eiendommer består hovedsakelig av sentrale kontorbygg, kjøpesentre og logistikkbygg.

Investerings eiendommer er eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet. Alle eiendommer måles til virkelig verdi og verdiendringer av eiendommer som eies av kundeporteføljene tilordnes disse.

11. Finansielle instrumenter

11-1. Generelle prinsipper og definisjoner

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi.

Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på tidspunktet for anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke måles til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Måling av verdifall og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost eller virkelig verdi over andre inntekter og kostnader, skal det innregnes et forventet kredittap. Forventet kredittap er differansen mellom nåverdi av kontraktsfestet kontantstrøm og sannsynlighetsveiet forventet kontantstrøm. Forventet kredittap estimeres enten ved individuell vurdering (individuell nedskrivning) eller ved bruk av statistiske modeller (modellbasert nedskrivning) for å beregne sannsynlighetsveiet forventet kontantstrøm.

Individuell vurdering med påfølgende bokføring av individuelle nedskrivninger gjennomføres på engasjementer hvor det er objektive bevis på at tapshendelse har inntruffet, og at hendelsen reduserer engasjementets fremtidige kontantstrømmer. Individuelt vurderte engasjementer flyttes til trinn 3, se nærmere beskrivelse av trinn 3 nedenfor. Objektive hendelser kan være vesentlige finansielle problemer hos debitor, mislighold, gjelds- og/eller konkursbehandlinger for debitor eller at dette er sannsynlig eller betalingslettelse som er forårsaket av finansielle problemer. Kontantstrømberegningen og nedskrivningene vurderes med forventede verdier.

For øvrige engasjementer estimeres forventet kredittap ved bruk av modellbasert nedskrivning. Engasjementene deles inn i ulike trinn, se avsnittet nedenfor om beregning av forventet kredittap.

Beregning av forventet kredittap:

Trinninndeling og trinnskifte beskrives i avsnittene nedenfor.

Trinn 1

Utgangspunktet for samtlige finansielle eiendeler er trinn 1. I trinn 1 er alle finansielle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning. Finansielle eiendeler med lav kredittrisiko kan unntas og uansett være i trinn 1 selv om kredittrisikoen er vesentlig høyere. I personmarked benyttes p.t. ikke denne unntaksregelen. I trinn 1 beregnes forventet kredittap over 12 måneder.

Trinn 2

Trinn to består av finansielle eiendeler hvor det er en vesentlig økning av kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men som ikke er misligholdte eller hvor det er objektive bevis for tap. For finansielle eiendeler i trinn 2 beregnes forventet kredittap over forventet løpetid. Forventet løpetid avviker fra kontraktsfestet løpetid og er estimert som historisk observert løpetid.

Trinn 3

Trinn 3 består av finansielle eiendeler som er misligholdt og/eller hvor det er objektive bevis på tap. For engasjementer hvor det er objektive bevis for tap, foretas det en vurdering om individuell nedskrivning må gjennomføres. For øvrige engasjementer uten individuell nedskrivning, beregnes det forventet kredittap over forventet løpetid.

11-2. Klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader
- Finansielle eiendeler til amortisert kost
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat

Eiendeler som måles til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader

Investeringer skal måles til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader dersom formålet med eiendelen både kan oppnås ved å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer, og å selge finansielle eiendeler. Kontraktsvilkårene skal på bestemte tidspunkt gi kontantstrømmer som utelukkende er betaling av hovedstol og utestående renter på denne.

Eiendeler som måles til amortisert kost

Investeringer som skal måles til amortisert kost er eiendeler der formålet er å holde eiendelene for å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer som utelukkende er betaling av hovedstol og utestående renter på denne.

Eiendeler som er målt til virkelig verdi over resultat

En finansiell eiendel er klassifisert til virkelig verdi over resultatet når den ikke kommer inn under måling til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til amortisert kost.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi-opsjonen

En betydelig andel av Storebrands finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien *virkelig verdi over resultatet* på grunn av at klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.

11-3. Derivater

Regnskapsføring av derivater som ikke er et sikringsinstrument

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring innregnes i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi i resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

En del av selskapets forsikringskontrakter inneholder innebygde derivater, som for eksempel rentegarantier.

Disse forsikringskontraktene følger ikke regnskapsstandarden IFRS 9 Finansielle instrumenter, men følger regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter, og de innebygde derivatene måles ikke løpende til virkelig verdi.

11-4. Sikringsbokføring

Virkelig verdi-sikring

Storebrand benytter virkelig verdi-sikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater innregnes til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Sikring av nettoinvestering

Sikring av nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter innregnes på samme måte som kontantstrømsikringer. Gevinst og tap på sikringsinstrumentet som relaterer seg til den effektive delen av sikringen føres i totalresultatet, mens gevinst og tap som relaterer seg til den ineffektive delen innregnes over resultatet. Samlet tap eller gevinst i egenkapitalen føres over resultatet når den utenlandske virksomheten blir solgt eller avvirket.

11-5. Finansielle forpliktelser

Etter førstegangsinnregning måles hovedsakelig alle finansielle forpliktelser som ikke er derivater til amortisert kost ved effektiv rentes metode.

12. Forsikringsforpliktelser

Forsikringsforpliktelser er innregnet i henhold til bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven kapittel 3. Nedenfor redegjøres det for regnskapsprinsippene for de vesentligste forsikringsforpliktelserne.

Erstatninger for egen regning

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte forsikringsoppgjør fratrasket mottatt gjenforsikring, fraflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring.

Endring forsikringsforpliktelser

Endring forsikringsforpliktelser omfatter sparepremien som inntektsføres under premieinntekter og utbetalinger, samt endringer i avsetninger for fremtidige erstatninger. Posten omfatter også tilført garantert avkastning på premiereserven og premiefondet samt avkastning til kundene utover garantert avkastning.

Forsikringsforpliktelse (premiereserve)

Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets samlede forventede fremtidige forsikringsforpliktelser inklusive fremtidige administrasjonskostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige avtalte premier. For individuelle kontoprodukter med fleksibel premieinnbetaling avsettes oppsamlet kontoverdi i premiereserven. Premiereserven svarer til 100 prosent av forsikringenes garanterte gjenkjøps-/flytteverdi før eventuelle avbrudds-/flyttegebyrer og andel av kursreguleringsfond.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringskontraktene, det vil si samme dødelighets- og uføresannsynligheter, rentegrunnlag og kostnadssatser. Premietariffene bygger på observert nivå for dødelighet og uførhet i samfunnet, tillagt sikkerhetsmarginer som blant annet inkluderer en forventning om fremtidig utvikling på området.

Den avsatte premiereserven inneholder for alle bransjer avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusive oppgjørskostnader (administrasjonsreserve). For fullt betalte kontrakter, inklusive fripoliser, er kontantverdien av de forventede fremtidige administrasjonskostnader avsatt fullt ut i premiereserven. For kontrakter med fremtidig premieinnbetaling er det gjort fradrag for kontantverdien av den delen av de fremtidige administrasjonskostnader som forutsettes finansiert gjennom fremtidige premier.

En betydelig andel av de norske forsikringskontraktene har ett-årige rentegarantier, slik at den garanterte avkastningen må oppnås hvert år.

Forsikringsforpliktelser særskilt investeringsportefølje

Forsikringsforpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje skal til enhver tid motsvare verdien av den investeringsporteføljen som er tilordnet kontrakten. Andelen av overskudd på risikoresultatet medregnes. Selskapet er ikke utsatt for investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning overfor kundene. Eneste unntak er ved dødsfall der etterlatte får utbetalt opprinnelig innbetalt beløp til livrenteforsikringer og for kundemidler i garantiporteføljen og Garanti90.

IBNS-avsetninger

I premiereserven for forsikringsrisiko inngår avsetninger for inntrufne ikke meldte erstatninger samt ikke-ferdigbehandlede forsikringsoppgjør. IBNR er avsetninger for potensielle fremtidige utbetalinger hvor Storebrand ennå ikke er blitt informert om at et uforetillfelle, dødsfall eller annet erstatningstilfelle er inntruffet. Siden Storebrand verken kjenner frekvens eller utbetalingsbeløp estimeres IBNR via aktuarielle modeller basert på historisk informasjon om bestanden. Tilsvarende er RBNS en avsetning for potensielle fremtidige utbetalinger hvor Storebrand har kjennskap til hendelsen, men ikke har ferdig behandlet kravet. Også her benyttes aktuarielle modeller basert på historisk informasjon for å estimere avsetningen.

Overføring av premiereserve m.v. (flytting)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer mellom forsikringsselskaper føres over resultatregnskapet under posten netto premieinntekter for mottatte reserver og erstatninger for egen regning for avgitte reserver. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsforpliktelser tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreguleringsfond, bufferfond og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger og bufferfond vises ikke under premieinntekter, men under posten endringer i forsikringsforpliktelser. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig fordring/ gjeld til oppgjør finner sted.

Salgskostnader

I norsk livsforsikringsvirksomhet er alle salgsutgifter ført som salgskostnader i resultatet når de er påløpt.

Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier "etter skatteloven" fra forsikringstakerne og tilført overskudd i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Innskuddsfondet inneholder innbetalinger og innskudd for arbeidstakere med kortere medlemstid enn 12 måneder. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Pensjonistenes overskuddsfond består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

Bufferfond

Regler om et sammenslått og kundefordelt bufferfond ble innført for kommunale pensjonsordninger med virkning fra 1. januar 2022. Tilsvarende vil det innføres bufferfond for private pensjonsordninger fra 1. januar 2024. Bufferfondet erstatter tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond for private pensjonsordninger. Bufferfondet vil være fordelt på kontraktene, og vil kunne dekke negativ avkastning og manglende avkastning inntil kontraktens årlige rentegaranti. Selskapet kan avsette hele eller deler av et overskudd på avkastningsresultatet til bufferfond. Videre kan midler i bufferfondet tilordnes kunden som overskudd.

Tilleggsavsetninger

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta avsetning til tilleggsavsetninger. Tilleggsavsetningene er fordelt på kontraktene og kan benyttes til å dekke et negativt renteresultat inntil rentegarantien. Dersom selskapet ett år ikke oppnår en avkastning som svarer til rentegarantien, kan avsetningen føres tilbake fra kontrakten slik at selskapet blir i stand til å innfri rentegarantien. Det betyr at tilleggsavsetningene reduseres og at premiereserven økes tilsvarende på kontrakten. For renteforsikringer utbetales tilleggsavsetningen i rater over utbetalingsperioden.

Tilleggsavsetningene kan maksimalt være 12 prosent av premiereserven. Overstiges grensen blir det overskytende beløpet tilordnet kontrakten som overskudd.

Kursreguleringsfond

Årets netto urealiserte gevinster/tap på finansielle eiendeler til virkelig verdi i kollektivporteføljen tilføres/tilbakeføres fra kursreguleringsfondet i balansen under forutsetning av at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Den delen av netto urealisert gevinst/tap på finansielle omløpsmidler i utenlandsk valuta som kan tilskrives valutakursendringer avsettes ikke til kursreguleringsfond. Valutarisikoen på utenlandske investeringer er i hovedsak sikret med valutakontrakter på porteføljenivå. Valutakursendring tilknyttet sikringsinstrumentet avsettes således heller ikke til kursreguleringsfond, men føres direkte over resultatet.

Risikoutjevningfond

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av positivt risikoresultatet for kollektiv pensjon og fripoliser til risikoutjevningfond for dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet er ikke vurdert som en forpliktelse etter IFRS og inngår som en del av egenkapitalen (bundet egenkapital).

Skadeforsikring

Kostnadsføring av skadetilfeller skjer på det tidspunkt skadetilfeller inntreffer. Det er foretatt følgende avsetninger:

Avsetning for ikke opptjent premie gjelder løpende kontrakter som er i kraft på regnskapstidspunktet og skal dekke kontraktens gjenstående risikoperiode.

Erstatningsavsetningen skal dekke forventet utbetaling av meldte, men ikke oppgjorte erstatningskrav (RBNS). Den skal videre dekke forventede erstatningskrav knyttet til skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (IBNR). I tillegg skal erstatningsavsetningen inneholde en egen avsetning for fremtidige skadeoppgjørskostnader på inntrufne ikke oppgjorte skadetilfeller.

13. Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Storebrand Livsforsikring har landspesifikke pensjonsordninger for egne ansatte. Ordningene innregnes etter IAS 19. I Norge har Storebrand innskuddspensjon. Selskapet er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader.

13-1. Ytelsesordning

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesordninger beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen, samt beregnet avkastning av pensjonsmidlene.

Aktuarielle gevinster og tap, og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i den perioden de oppstår. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser.

13-2. Innskuddsordning

En innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at selskapet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Selskapet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

14. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Selskapets varige driftsmidler består av inventar og IT-systemer som benyttes til egen virksomhet.

Inventar og IT-systemer måles til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Avskrivningsperiode og –metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Nedskrivningstesten gjennomføres for den enkelte eiendel dersom den i hovedsak har uavhengige inngående kontantstrømmer, eventuelt en større kontantgenererende enhet. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes det om det er grunnlag for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

15. Skatt

Selskapets skatteforpliktelse vurderes etter IAS 12 og klargjøringer i IFRIC 23. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i selskapets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller.

Eventuell utsatt skattefordel innregnes dersom det anses sannsynlig at skattefordelen vil bli gjenvunnet. Eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt innregnes netto når det foreligger en juridisk rett til å motregne eiendeler og forpliktelser ved betalbar skatt, og selskapet er i stand til og har til hensikt å gjøre opp betalbar skatt netto.

Endringer i eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt som skyldes endringer i skattesats innregnes som et utgangspunkt i resultatregnskapet.

Det vises til note 27 – Skatt for ytterligere informasjon.

16. Avsatt utbytte og konsernbidrag

For Storebrand Livsforsikring AS avsettes det for foreslått utbytte og konsernbidrag i samsvar med unntaket for selskapsregnskap i Forskrift til årsregnskap for livsforsikringsforetak. Foreslått utbytte og konsernbidrag inngår ikke i beregning av solvenskapitalen.

17. Leieavtaler

Leiekontrakter blir innregnet i balansen. Nåverdi av samlede leiebetalinger balanseføres som gjeld og en eiendel som reflekterer bruksretten av eiendelen i leieperioden. Storebrand har valgt å klassifisere bruksretten som varige driftsmidler og leieforpliktelsen som annen gjeld. Balanseført eiendel amortiseres over leieperioden og avskrivningskostnaden resultatføres løpende som driftskostnad. Rentekostnad på leieforpliktelsen resultatføres som finanskostnad. Leieavtaler som har kortere leieperiode enn 12 måneder og leieavtaler som omfatter eiendeler med lavere verdi enn om lag NOK 50.000 blir ikke innregnet i balansen, men leiebeløpene innregnes som en driftskostnad over leieperioden.

18. Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av selskapsregnskapet må ledelsen anvende estimer, foreta skjønnsmessige vurderinger og anvende forutsetninger for usikre størrelser. Estimer og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunktet for regnskapsavleggelsen.

En beskrivelse av de vesentligste estimer og vurderinger der skjønn anvendes og som kan påvirke innregnede verdier eller nøkkeltall fremkommer nedenfor, og i note 46 for Solvens II og i note 27 for Skatt.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Makroøkonomisk situasjon

Storebrand påvirkes av usikkerhet tilknyttet den makroøkonomiske situasjonen som har oppstått i kjølvannet av pandemien og geopolitisk uro. Økt økonomisk uro medfører økt inflasjon og påvirker både kostnadsnivå og skadeprosent negativt. Storebrand følger den makroøkonomiske situasjonen tett, og vil gjennomføre tiltak ved behov.

Inflasjon og finansiell ustabilitet har fortsatt å øke gjennom 2023 og globale BNP vekstforventninger har blitt kraftig nedjustert gjennom året. De predikerte rentebanene til både sentralbankene og markedene har konsekvent ligget for lave i forhold til den faktiske utviklingen og det forventes nå et renteplatå fremfor en rentetopp som først antatt. Selv om inflasjonen er på vei ned som følge av at arbeidsmarkedet og lønnsveksten har svekket seg noe, har stigende oljepriser bidratt til å holde inflasjonen over inflasjonsmålet til sentralbankene. Det forventes at sentralbankene vil følge nøye med på inflasjonsutviklingen fremover og at tidspunktet for rentenedgang er lenger unna enn først ventet. For Storebrand påvirker det økte rentenivået konsernets finansresultater positivt som følge av høyere avkastning på selskapets midler. Videre bidrar økt rentenivå positivt til garantert pensjon da dagens rentenivå overstiger den garanterte avkastningen.

Forsikringskontrakter

Forsikringsrisiko er risiko for større utbetalinger enn antatt og/eller ugunstig endring i verdien av en forsikringsforpliktelse som følge av at faktisk utvikling avviker fra det som ble forutsatt ved beregning av premier eller avsetninger. Det er flere forhold som kan påvirke størrelsene på forsikringsforpliktelsene, herunder biometriske forhold som økt levealder, uførhet, inflasjon og juridiske forhold som lovendringer og utfall av rettssaker mv.

Det gis ytterligere informasjon om forsikringsforpliktelser i note 7.

Investeringsiendommer

Investeringsiendommer måles til virkelig verdi. Markedet for næringseiendom i Norge er lite likvid og lite transparent. Verdsettelsene som gjøres vil være beheftet med usikkerhet og krever bruk av skjønn, dette gjelder særlig i perioder med urolige finansmarkeder.

Sentrale elementer som inngår i verdsettelsene, og som krever bruk av skjønn er:

- Markedsleie og ledighetsutvikling
- Kvaliteten og varigheten på leieinntektene
- Eierkostnader
- Teknisk standard og eventuelt oppgraderingsbehov
- Diskonteringsrenter for både sikker og usikker kontantstrøm, samt restverdi

Det innhentes også ekstern verdsettelse for deler av porteføljen kvartalsvis. Alle eiendommer skal i løpet av en 3 års periode ha minst en ekstern verdsettelse.

Det vises for øvrig til note 8 og 13 hvor verdsettelse av investeringseiendommer til virkelig verdi beskrives ytterligere.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter særlig knyttet til instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder private equity investeringer, investeringer i utenlandske eiendomsfond samt andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Hoveddelen av slike finansielle instrumenter inngår i kundeporteføljen.

Det vises for øvrig til note 13 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

Forvaltningsgodtgjørelse

Finanstilsynet sendte i april 2021 et likelydende brev til alle livsforsikringsforetak og pensjonskasser hvor tilsynet la til grunn at forvaltningsgodtgjørelse til forvaltningsselskaper for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond skulle inngå i selskapenes pristariff. Uttalelsen gjaldt bare for ytelsesordninger. En samlet bransje inkludert Storebrand, ba Finansdepartementet å overprøve Finanstilsynets tolkning. Finansdepartementet har i et brev av 9. januar 2023 til Finanstilsynet uttalt at det ikke er tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å pålegge pensjonsinnretningene å inkludere slik forvaltningsgodtgjørelse i pristariffene, og dermed gitt bransjen støtte i sin tolkning.

Finansdepartementet uttaler videre at for å sikre en enhetlig praksis i bransjen, bør det foretas en avklaring av hvordan slik forvaltningsgodtgjørelse skal behandles. Departementet antar at en slik avklaring bør skje gjennom lov- eller forskriftsendring. Departementet har bedt Finanstilsynets om å utarbeide et utkast til et høringsnotat for hvordan forvaltningsgodtgjørelse ved plassering i fond av kundemidler som inngår i kollektivporteføljen, bør behandles i forhold til reglene om pristariffer og overskudd.

Utsatt skatt og usikre skatteposisjoner

Beregning av utsatt skatt eiendel, utsatt skatt forpliktelse og skattekostnad er basert på fortolkning av regler og estimerer.

I forbindelse med selskapets virksomhet kan det oppstå tvister mv. relatert til skatteposisjoner der utfallet er usikkert. Det avsettes for usikre og omtvistede skatteposisjoner med beste estimat av forventet beløp, gitt forventet beslutning fra skattemyndighetene i tråd med IAS 12 og IFRIC 23. Avsetningene reverseres hvis den omtvistede skatteposisjonen avgjøres til fordel for konsernet og ikke lenger kan bli anket.

Det vises til ytterligere informasjon i note 27.

Note 3 - Oppkjøp og fusjon av virksomhet

Danica Pensjonsforsikring Norge

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte Danica Pensjonsforsikring AS 1. juli 2022. Selskapene gjennomførte en mor datter fusjon med virkning fra 01.01.2023. Fusjonen ble gjennomført med konsernkontinuitet.

Fusjonsbalanse Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand Danica Pensjonsforsikring AS

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS 01.01.23	Danica Pensjonsforsikring AS 01.01.23	"Gruppekontinuitet og andre fusjons-effekter"	Sum
Immaterielle eiendeler	431		1 212	1 643
Investeringer	34 931	881	-2 048	33 764
Fordringer	4 258	22	-16	4 264
Andre eiendeler	2 553	128	3	2 683
Sum eiendeler i selskapsporteføljen	42 173	1 031	-850	42 355
Sum investeringer i kollektivporteføljen	206 262	1 488		207 750
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser	6	298		303
Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen	152 372	26 859		179 231
SUM EIENDELER	400 813	29 676	-850	429 639
Innskutt egenkapital	15 578	406	-406	15 578
Opptjent egenkapital	11 243	712	-694	11 260
Ansvarlig lånekapital	9 757			9 757
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser	200 885	1 488	10	202 383
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring – særskilt investering-sportefølje	152 558	26 879		179 437
Langsiktig forpliktelser	0	29	256	285
Kortsiktige forpliktelser	10 793	162	-16	10 939
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE	400 813	29 676	-850	429 639

Endelig oppkjøpsanalyse, og allokering av merverdier skal i henhold til IFRS 3 gjøres innen en 12 måneders periode fra oppkjøp. Den endelige oppkjøpsanalysen vises i tabellen under og gjaldt fra 30.juni.2023.

Oppkjøp av virksomhet

NOK mill.	Bokførte verdier i selskapet	Merverdier ved oppkjøp	Balanseførte verdier
Eiendeler			
- Distribusjon		106	106
- Kundelister		809	809
- IT systemer	21	-21	
Sum immaterielle eiendeler	21	894	915
Finansielle eiendeler	28 479		28 479
Andre eiendeler	309		309
Bankinnskudd	362		362
Sum eiendeler	29 170	894	30 064
Forpliktelser			
Forsikringskontrakter forpliktelser	27 724	68	27 792
Investeringskontrakter forpliktelser	282	18	300
Utsatt skatt	24	202	226
Netto identifiserbare eiendeler og gjeld	1 140	606	1 746
Goodwill			302
Virkelig verdi på overtakelsestidspunktet			2 048
Betinget vederlag			
Kontantvederlag			2 048

Note 4 - Resultat per segment

Storebrands virksomhet er delt inn i resultatområdene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig.

Sparing

Består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, uten rentegarantier. I området inngår innskuddspensjon i Norge.

Forsikring

Forsikring har ansvaret for risikoprodukter i Norge. Enheten tilbyr personrisikoprodukter til det norske privatmarkedet og personalforsikring, samt personalforsikring og pensjonsrelaterte forsikringer i det norske bedriftsmarkedet.

Garantert pensjon

Garantert pensjon består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, hvor kundene har en garantert avkastning eller ytelse på sparemidlene. I området inngår ytelsespensjon i Norge, fripoliser og individuell kapital- og pensjonsforsikring.

Øvrig

Under kategorien øvrig rapporteres resultatet fra selskapsporteføljen for Storebrand Livsforsikring.

Avstemming mellom resultatregnskap og alternativt resultatoppsett (segment)

Resultatene i segmentene avstemmes mot resultat før amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler. I resultatoppstilling inngår brutto inntekter og kostnader knyttet til både forsikringskunder og eier (aksjonærer). I alternativt resultatoppsett inngår kun resultatelementer knyttet til eier (aksjonærer) som er de resultatelementene som selskapet har resultatmål og oppfølging av. Resultatlinjer som benyttes i segmentrapportering vil dermed ikke være identiske med resultatlinjene i resultatregnskapet. Under følger en overordnet beskrivelse av de vesentligste forskjellene.

Fee- og administrasjonsinntekter består av gebyrer og faste administrative inntekter. I selskapets resultatoppstilling er posten klassifisert som premieinntekter, netto renteinntekter bank, eller andre inntekter avhengig av type virksomhet. I selskapets resultatoppstilling inngår også spareelementer på forsikringskontrakter og eventuell tilflyttet reserve.

Pris for avkastningsgaranti og fortjeneste risiko (feeinntekter)

For kollektive pensjonsforsikringer med avkastningsgaranti skal avkastningsgarantien prises i forkant. Nivået på avkastningsgarantien, størrelsen på bufferkapitalen (tilleggsavsetninger og kursreserver) og investeringsrisikoen for porteføljen pensjonsmidlene investeres i, er styrende for hvilken pris kunden betaler for sin avkastningsgaranti. Det er risikoen egenkapitalen utsettes for som er utgangspunktet for prisfastsettelsen av avkastningsgarantien. Forsikringsselskapet står for all nedsiderisiko og må reservere opp forsikringen dersom bufferavsetninger ikke er tilstrekkelige eller tilgjengelige. Forsikringsresultatet består av forsikringspremier og erstatninger.

Forsikringspremier består av premieinntekter knyttet til risikoprodukter (forsikrings segment) som er klassifisert som premieinntekter i selskapets resultatoppstilling.

Erstatninger består av utbetalte erstatninger og endring i avsetninger for IBNR og RBNS knyttet til risikoprodukter som er klassifisert som erstatninger i selskapets resultatoppstilling.

Administrasjonskostnader består av selskapets driftskostnader i selskapets resultatoppstilling minus driftskostnader allokert til tradisjonelle individuelle produkter med overskuddsdeling.

Finansposter og risikoresultat liv og pensjon omfatter risikoresultat liv og pensjon og finansresultat inkludert netto overskuddsdeling og utlånstap.

Risikoresultat liv og pensjon består av forskjellen mellom risikopremie og erstatninger for produkter knyttet til innskuddspensjon, fondsforsikringskontrakter (sparing segment) og ytelsespensjon (garantert pensjon segment). Risikopremie er klassifisert som premieinntekt i selskapets resultatoppstilling.

Finansresultat består av avkastningen for selskapsporteføljen (øvrige segment). Avkastning selskapsporteføljer er klassifisert som netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for selskap i resultatoppstillingen. I finansresultatet inngår også avkastning på kundemidler knyttet til produkter innenfor forsikringssegmentet, denne posten vil i resultatoppstillingen inngå i posten netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for kunder.

Netto overskuddsdeling

Gamle og nye individuelle kontrakter utgått fra kollektive pensjonsforsikringer (fripoliser) har modifisert overskuddsdelingsregime som innebærer at selskapet kan beholde inntil 20 prosent av overskudd på avkastning etter eventuell avsetning til tilleggsavsetning. Modifisert overskuddsdelingsmodell innebærer at et eventuelt negativt risikoresultat vil kunne gå til fradrag mot kundenes renteoverskudd før fordeling hvis det ikke dekkes fra risikoutjevningsfondet.

Tradisjonelle individuelle kapital- og pensjonsprodukter som var i selskapet før 1.1.2008 videreføres etter overskuddsregler som gjaldt før 2008. Det gis ikke anledning til å etablere nye kontrakter i denne porteføljen. Selskapet kan beholde inntil 35 prosent av det samlede resultatet etter avsetning til tilleggsavsetninger.

En eventuell negativ avkastning i kundeporteføljene og avkastning lavere enn rentegaranti som ikke kan dekkes av tilleggsavsetning/bufferavsetning må dekkes av selskapets egenkapital, og vil inngå i linjen netto overskuddsdeling og tap.

Utlånstap

Tap på utlån som ligger på Storebrand Livsforsikring AS sin balanse inngår ikke på denne linjen hverken i alternative resultatoppsett eller i selskapets resultatoppstilling, men vil i resultatoppstillingen inngå i posten netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for kunder.

Amortisering av immaterielle eiendeler inneholder avskrivning og eventuelle nedskrivninger av immaterielle eiendeler oppstått ved oppkjøp av virksomhet.

Resultat per virksomhetsområde

NOK mill.	2023	2022
Sparing	492	347
Forsikring	23	257
Garantert pensjon	769	810
Øvrig	1 014	1 162
Resultat før amortisering	2 299	2 576
Amortisering immaterielle eiendeler	-190	-30
Resultat før skatt	2 109	2 546

Segmentopplysninger per 31.12

NOK mill.	Sparing		Forsikring		Garantert pensjon	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Fee og administrasjonsinntekter	1 106	883			1 090	1 072
Forsikringsresultat			461	633		
- Premier for egen regning			3 628	2 983		
- Erstatninger for egen regning			-3 167	-2 350		
Administrasjonskostnader	-607	-525	-498	-378	-584	-546
Driftsresultat	500	358	-36	254	506	526
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	-7	-11	59	3	252	265
Netto overskuddsdeling					11	19
Resultat før amortisering	492	347	23	257	769	810

NOK mill.	Øvrig		Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022	2023	2022
Fee og administrasjonsinntekter			2 196	1 955
Forsikringsresultat			461	633
- Premier for egen regning			3 628	2 983
- Erstatninger for egen regning			-3 167	-2 350
Administrasjonskostnader	-110	-69	-1 798	-1 518
Driftsresultat	-110	-69	859	1 069
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	1 124	1 231	1 428	1 487
Netto overskuddsdeling			11	19
Resultat før amortisering	1 014	1 162	2 299	2 576
Amortisering immaterielle eiendeler			-190	-30
Resultat før skatt			2 109	2 546
Skatt			326	461
Resultat etter skatt			2 435	3 007

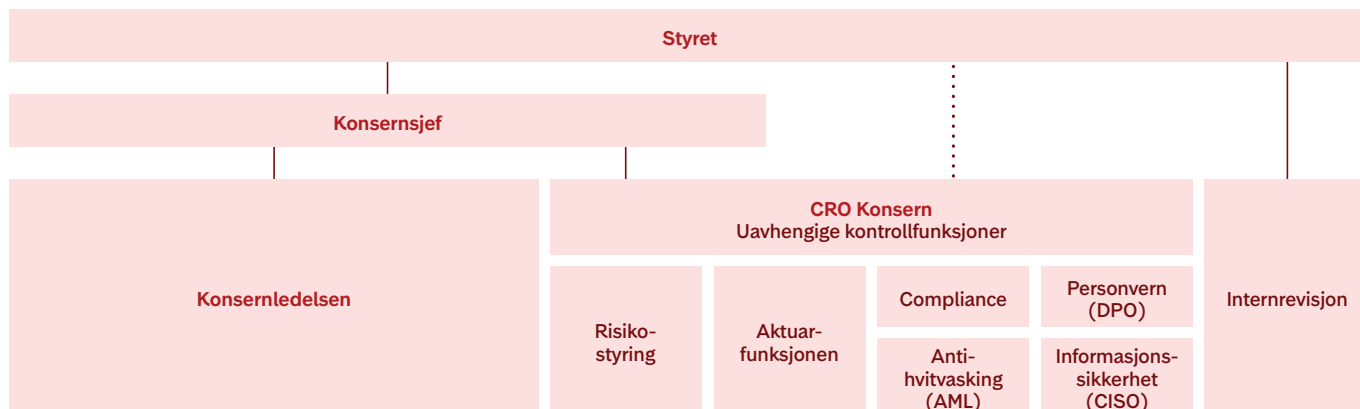
Note 5 - Risikostyring og internkontroll

Storebrands inntekter og resultater er avhengig av eksterne forhold som gir usikkerhet. De viktigste eksterne risikoforholdene er utviklingen i finansmarkedene og endringer i levealderen til den norske. Interne operasjonelle faktorer kan også gi tap, for eksempel feil knyttet til forvaltningen av kunders midler eller utbetaling av pensjon.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i konsernets virksomhet og organisasjon. Ansvar for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand-konsernet.

Organisering av risikostyringen

Konsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

Styrene i Storebrand ASA og i konsernselskapene har det overordnede ansvaret for å begrense og følge opp virksomhetens risikoer. Styrene fastsetter årlig rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotaking, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskuende vurdering av risikobildet.

Styret i Storebrand ASA har etablert et risikoutvalg som består av 4 styremedlemmer. Risikoutvalgets hovedoppgave er å forberede styrebehandlingen på risikoområdet, med særskilt oppmerksomhet på konsernets risikoappetitt, risikostrategi og investeringsstrategi. Utvalget skal bidra med framoverskuende beslutningsstøtte knyttet til styrets drøfting av virksomhetens risikotaking, finansielle prognoser og behandling av risikorapporteringen.

Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifisering og vurdering av risikoer, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

Uavhengige kontrollfunksjoner

Det er etablert uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (risikostyringsfunksjonen/chief risk officer), for regeletterlevelse (compliancefunksjonen), for at forsikringsforpliktelsen er riktig beregnet (aktuarfunksjonen) for personvern (Data Protection Officer), for hvitvasking (Anti Money Laundering) og for bankens kredittgivning. Relevante funksjoner er etablert både for Storebrandkonsernet (gruppen) og for alle konsesjonsbelagte selskaper. De uavhengige kontrollfunksjonene er direkte underlagt selskapenes administrerende direktører og har rapportering til respektive selskapsstyre.

Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til Group Risk & Compliance (GRC). GRC et kompetansefellesskap som ledes av CRO konsern. CRO konsern er underlagt konsernsjefen og rapporterer til styret i Storebrand ASA.

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styrene i relevante konsernselskaper en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten av virksomhetens risikohåndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note 6 - Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for økonomisk tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Operasjonell risiko søkes redusert med et effektivt system for internkontroll. Risikoer følges opp gjennom ledelsens risikogjennomgang med dokumentering av risikoer, tiltak og oppfølging av hendelser. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

For å håndtere alvorlige hendelser i forretningskritiske prosesser er det utarbeidet beredskaps- og kontinuitetsplaner.

Cyberisiko blir en stadig viktigere operasjonell risiko. Trusselbildet for cyberkriminalitet preges av organisert kriminalitet og økt geopolitisk stemning. Teknologiutviklingen muliggjør spredning og økt automatisering av svindel, og en økende målretting av cyberangrep.

Vår evne til å håndtere cyberrisiko er avhengig av god og proaktiv digital motstandsdyktighet. Det innebærer en helhetlig sikkerhetsstrategi, gode planer for krisehåndtering og kontinuitet for våre kritiske forretningsprosesser, samt opplæring og øvelse på relevante scenarioer. Dette er med på å redusere risiko og øke sannsynligheten for god håndtering av uønskede hendelser.

Forsikringsplattformen bygger på innkjøpte standardsystemer som driftes og følges opp gjennom utkontrakteringsavtaler. For livsforsikringsvirksomheten er det stor grad av egenutvikling, mens deler av driften er utkontraktert. Andelsadministrasjon innen innskuddsbasert tjenstepensjon og unit linked, håndteres i en innkjøpt systemløsning.

Stabil og sikker teknologi og infrastruktur er sentralt for virksomheten og pålitelig finansiell rapportering. Feil og driftsavbrudd kan påvirke både kunders og aksjonærs tillit. I en fase med omlegging til skybaserte teknologitjenester er det økt oppmerksomhet på kompleksitet og integrasjoner i eksisterende løsninger. Skybaserte tjenester og infrastruktur har gode innebygde sikkerhetsløsninger, og reduserer risikoen knyttet til egenutviklede systemer og på sikt utdatert infrastruktur. For de delene av teknologitjenestene som er utkontraktert, er det etablert risikobasert leverandøroppfølging med mål om å håndtere risikoen knyttet til IT-systemenes utvikling, forvaltning, drift og informasjonssikkerhet.

Note 7 - Forsikringsrisiko

KonStorebrand tilbyr tradisjonelle livs- og pensjonsforsikringer som både kollektive og individuelle kontrakter, i tillegg tilbys det kontrakter hvor kunden har investeringsvalg.

Forsikringsrisikoen i Norge er i stor grad standardisert for kontrakter innen samme produkt som en følge av detaljert regulering fra myndighetene.

Forsikringsrisikoen knyttet til økning av levealder og dermed økning i fremtidige pensjonsutbetalinger (langt liv) er den største forsikringsrisikoen i selskapet, i tillegg finnes uførerisiko og dødsfallsrisiko. Livsforsikringsrisikoene er:

1. Langt liv – Risiko for feil estimering av levealder og fremtidige pensjonsutbetalinger. Historisk utvikling har vist at flere forsikrede oppnår pensjonsalder og lever lenger som pensjonister sammenlignet med tidligere. Det er betydelig usikkerhet knyttet til fremtidig dødelighetsutvikling. Ved økt levealder utover det som er forutsatt i premietariffene, tiltar også risikoen for at eiers resultat må belastes for å dekke nødvendig avsetningsbehov.
2. Uførhet – Risiko for feil estimering av fremtidig sykdom og uførhet. Det vil være usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling av uførhet, inklusive uførepensjonister som reaktives tilbake til arbeidslivet.
3. Død – Risiko for feil estimering av dødsfall og feil estimering av utbetaling til etterlatte. I de senere år har det vært registrert avtagende dødelighet og færre unge etterlatte sammenlignet med tidligere.

I segmentet Garantert Pensjon har selskapet en betydelig forsikringsrisiko knyttet til estimering av levealder og fremtidige pensjonsutbetalinger for kollektive og individuelle forsikringsavtaler. I tillegg er det forsikringsrisiko knyttet til estimering av uførhet og etterlattepensjoner til ektefelle og/eller barn. Uføredekingene i Garantert Pensjon er hovedsakelig solgt sammen med en alderspensjon. Dødsrisikoen er lav i Garantert Pensjon sett i forhold til øvrig risiko. I Norge kan fremtidige premier for kollektive avtaler endres, men kun for ny opptjening, dette vil medføre redusert risiko.

Tjenstepensjonsavtaler (hybrid) rapporteres i segmentet Garantert Pensjon når kunden har en avtale uten eget investeringsvalg på pensjonsmidlene. Dette er en liten bestand med begrenset forsikringsrisiko.

I segmentet Sparing har selskapet lav forsikringsrisiko. Forsikringsrisiko er hovedsakelig knyttet til død, med noe langt liv risiko for fripoliser med investeringsvalg. Egen pensjonskonto inngår også i segmentet Sparing. Storebrand har ikke forsikringsrisiko knyttet til egen pensjonskonto.

Tjenstepensjonsavtaler (hybrid) rapporteres i segmentet Sparing når kunden har en avtale med eget investeringsvalg på pensjonsmidlene. Dette er en liten bestand med begrenset forsikringsrisiko.

I segmentet Forsikring er forsikringsrisiko knyttet til uførhet og død. I tillegg er det forsikringsrisiko knyttet til yrkesskade, kritisk sykdom, kreftforsikring, barneforsikring, gravidforsikring og ulykkesforsikring. For yrkesskade utgjør risikoen først og fremst potensiell feil i vurdering av avsetningsnivået, da avviklingen av skadeårgangene kan ta opp mot 25 år. Forsikringsrisikoen innen kritisk sykdom, kreft og ulykke ansees for å være begrenset, på bakgrunn av volumet og den underliggende volatiliteten i produktene.

Avsetningen per 31.12.2023 er selskapets beste estimat, og avsetningene vurderes å være tilstrekkelige.

Bufferfond

Regler om et sammenslått og kundefordelt bufferfond ble innført for kommunale pensjonsordninger med virkning fra 1. januar 2022. Tilsvarende vil det innføres bufferfond for private pensjonsordninger fra 1. januar 2024. Bufferfondet erstatter tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond for private pensjonsordninger. Bufferfondet vil være fordelt

på kontraktene, og vil kunne dekke negativ avkastning og manglende avkastning inntil kontraktens årlige rentegaranti. Selskapet kan avsette hele eller deler av et overskudd på avkastningsresultatet til bufferfond. Videre kan midler i bufferfondet tilordnes kunden som overskudd.

Beskrivelse av produkter

Risikopremie og tariffer

Garantert pensjon

Kollektiv pensjonsforsikringer i Norge følger premiene for tradisjonelle alders- og etterlatte- dekninger fellestariffen K2013. For uførepensjon er premiene basert på selskapets egne erfaringer. Omkostningspremien fastsettes årlig med sikte på full dekning av neste års forventede kostnader.

For individuelle forsikringer i Norge er premiene for dødsrisiko og risiko for langt liv basert på tariffer utarbeidet av forsikringsselskapene med utgangspunkt i felles erfaringer. Dette gjelder både kapital- og pensjonsforsikring. Uførepremiene er basert på selskapets egne erfaringer.

Ny offentlig tjenestepensjon trådte i kraft fra 2020, og omfatter alderspensjon i offentlig sektor. Den nye ordningen er en påslagspensjon og er en nettoppensjon slik man kjenner det fra privat sektor. Påslagspensjon betyr at pensjonen opptjenes for hvert år med utgangspunkt i den ansattes lønn. Dette i motsetning til i tidligere ordning hvor pensjon ble beregnet fra sluttlønn. Påslagspensjonen sikrer en livsvarig alderspensjon, alderspensjonen kan tas ut helt eller delvis fra og med 62 år til og med 75 år. Utbetaling av pensjon skal uansett starte ved 75 år. Medlemmer som ikke har rett til AFP, gis betinget tjenestepensjon som et tillegg til alderspensjonen.

Forsikring

For gruppelivsforsikring og enkelte risikodekninger innen kollektiv pensjon er tariffene i tillegg til alder og kjønn også avhengig av næring/yrke. Innen gruppelivsforsikring benyttes også erfaringstarifisering. For gruppelivsforsikring er tariffen, både for død og uførhet, basert på selskapets egne erfaringer.

Nyere individuelle kapitalforsikringer prises kjønnsnøytralt. Tariffene for alle individuelle kapitalforsikringer er basert på selskapets egne erfaringer.

For skadeforsikring (yrkesskade) er tariffene basert på selskapets egne erfaringer.

Styring av forsikringsrisiko

I den eksisterende forsikringsporteføljen overvåkes forsikringsrisikoen innen hver bransje. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko utgjør det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de avsetninger og utbetalinger som man må gjøre for de forsikringstilfeller som inntreffer i perioden. Forsikringstilfeller som man ikke har fått melding om, men som man av erfaring må anta er inntruffet, er tatt hensyn til.

Ved tegning av individuelle risikoprodukter i Norge gjennomføres det en helsevurdering av kunden. Resultatet av vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger foretas en helsevurdering av de ansatte i bedrifter med få ansatte, ellers kreves arbeidsdyktighetserklæring. I vurderingen av risiko tas det også hensyn til bedriftens næringskategori, bransje og sykehistorikk.

For alle produkter utgjør storskader eller spesielle hendelser en stor risiko. De største skadene vil typisk være innenfor gruppeliv og yrkesskade.

Selskapet styrer sin forsikringsrisiko gjennom ulike gjenforsikringsprogram. Gjennom katastrofereassurans (excess of loss) dekkes tap (engangserstatninger og reserveavsetninger) utover en nedre grense ved 2 eller flere dødsfall eller uføretilfeller som følge av samme begivenhet. Dekningen har også en øvre grense. Gjennom en gjenforsikringsavtale for et enkelt liv dekkes døds- og uførerisiko som overstiger selskapets praktiserte maksimale risikobeløp for egen regning. Selskapets maksimale risikobeløp for egen regning er forholdsvis høye og gjenforsikret risiko er derfor av beskjeden størrelse.

Selskapet styrer også sin forsikringsrisiko gjennom internasjonal pooling. Dette innebærer at multinasjonale bedriftskunder kan få utlignet resultatene mellom de ulike enhetene internasjonalt. Pooling tilbys for gruppeliv og risikodekninger innenfor kollektiv pensjon.

Risikoresultat

Risikoresultatet består av premier selskapet tar for å dekke forsikringsrisikoer med fradrag for faktiske kostnader i form av forsikringsavsetninger og utbetalinger for forsikringshendelser som død, pensjon, uførhet og ulykke.

I tabellen nedenfor er risikoresultatet før fordeling til risikoutjevningsfond spesifisert, i tillegg oppgis resultateffekten av gjenforsikring og pooling. Risikoresultatet i tabellen viser samlet risikoresultat før fordeling kunder og eier (forsikringsselskapet).

Spesifikasjon av risikoresultat	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
NOK mill.		
Overlevelsesresultat	102	192
Dødsfallsresultat	385	250
Uføreresultat	221	475
Gjenforsikring	-79	23
Pooling	-3	-8
Annet	-3	1
Sum risikoresultat	623	933

Sensitivitet

Volatiliteten i risikoresultatene avhenger av utviklingen i forsikringsrisiko, sensitivitetene angir usikkerheten knyttet til ulike forsikringsrisiko. Produktene i Storebrand innehar ulike forsikringsrisiko, men i beregningen av sensitiviteten er det tatt utgangspunkt i de samme endringene siden utviklingen i f.eks. uførhet i samfunnet antas lik på tvers av produktene. Det forventes likevel ulike effekter på risikoresultatene siden premien beregnes med en tariff som er spesifikk for produktet. Noen dekninger har en sterkere tariff hvor det forventes et bedre risikoresultat, mens andre produkter har en svakere tariff hvor risikoresultatet forventes å være svakere. Tariffen vil også gjenspeile eventuelle ulikheter i risikoen for produkter tegnet som en kollektiv eller individuell avtale. Den vil også gjenspeile ulike karenstidsperspektiver, det vil si tid fra skade til rett til erstatning. Pensjonsproduktene har typisk 12 måneders karenstid, mens personalforsikring kommer til utbetaling ved varig uførhet.

I tabellen under er det brukt følgende faktorer som stress:

- 5 % økning for uførhet
- 5 % reduksjon for reaktivering
- 5 % økt dødelighet
- 5 % økt levetid

Garantert pensjon

NOK mill	Garantert pensjon					
	Kollektiv pensjon privat sektor	Kollektiv pensjon offentlig	Tjenestepensjon	Fripoliser	Individual med garanti	Sum
Død	-3	0	NA	-19	-4	-25
Opplevelse	-6	-2	-3	-74	-8	-93
Uførhet	-3	-1	NA	-10	-3	-17
Reaktivering	-1	0	-16	-4	NA	-21

Tabellen over viser sensitiviteten som ett-års bruttoeffekt på risikoresultatet. Det varierer hvordan bruttoeffekten innregnes i selskapets resultat. Virksomhetsreglene definerer bufferkapital og andre faktorer som medfører at et negativt risikoresultat for de kollektive pensjonsproduktene vil kunne dekkes av risikoutjevningsfondet, gitt at dette er tilstrekkelig. Tilsvarende vil inntil 50 % av et positivt risikoresultat tilføres risikoutjevningsfondet mens øvrig positivt risikoresultat tilfaller kundene. Risikoresultatet for individuelle forsikringer inngår i overskuddsdelingen mellom kundene og Storebrand.

Det er i tillegg estimert behovet for økt premiereserve som følge av en varig endring i forutsetningene. Tabellen nedenfor viser estimert økning i premiereserven.

NOK mill	Kollektiv pensjon privat sektor	Kollektiv pensjon offentlig	Fripoliser	Individual med garanti	Sum
Død	283	178	1 135	65	1 661
Ufør/ reaktivering	41	29	191	0	261

En slik utvikling vil også kunne medføre behov for en økt premie. Etter forsikringsvirksomhetslovens §3-15 og §3-16 kan økt premiereserve dekkes av hele eller deler av årets overskudd på risikoresultatet, risikoutjevningsfond og fremtidig overskudd på risikoresultatet, dette etter at Finanstilsynet har samtykket til selskapets oppreserveringsplan.

Forsikring

NOK mill.	Resultateffekt før skatt
5 prosent endring i opptjent bruttopremie	197
5 prosentpoeng endring i Combined Ratio	193

Tabellen over viser effekt på resultat og egenkapital før skatt i segmentet forsikring av 5 prosent endring i opptjent bruttopremier og 5 prosentpoeng endring i combined ratio. Combined ratio er det mest anvendte kriteriet for å måle lønnsomhet innen skadeforsikring, og kan skyldes en endring i skadefrekvens, erstatningsnivå og/eller driftskostnader

Note 8 - Finansiell markedsrisiko

Finansiell markedsrisiko betyr endringer i verdien av eiendeler som følge av uventet volatilitet eller prisendringer i finansmarkedene. Det omfatter også risikoen for at verdien av forsikringsforpliktelsen utvikler seg annerledes enn eiendelene som følge av renteendringer. De viktigste markedsrisikoene er renterisiko, aksjemarkedsrisiko, eiendomspriserisiko, kredittrisiko og valutakursrisiko.

De finansielle eiendelene er investert i en rekke delporteføljer. Markedsrisiko påvirker Storebrands inntekter og resultat ulikt i de ulike porteføljene. Det finnes tre hovedtyper av delporteføljer: selskapsporteføljer, kundeporteføljer uten garanti (unit linked insurance) og kundeporteføljer med garanti.

Aktivaallokering

	Kundeporteføljer m/garanti	Kundeporteføljer u/garanti	Selskapsportefølje
Eiendommer til virkelig verdi	11%	3%	2%
Obligasjoner til amortisert kost	61%	0%	55%
Pengemarked	5%	2%	26%
Obligasjoner til virkelig verdi	1%	23%	0%
Aksjer til virkelig verdi	6%	68%	1%
Utlån til amortisert kost	14%	2%	14%
Annet	2%	2%	2%
Totalt	100%	100%	100%

Markedsrisikoen i selskapsporteføljen har en direkte innvirkning på resultatet. Storebrand har som mål å ta lav finansiell risiko for selskapsporteføljen, og midlene er investert i kort- og mellomlangsigtede rentepapirer med lav kredittrisiko.

Markedsrisikoen i unit linked forsikring bæres av kundene, det vil si at Storebrand ikke påvirkes direkte av verdiendringer. Verdiendringer påvirker likevel Storebrands resultat indirekte. Inntektene er hovedsakelig basert på størrelsen på porteføljene, mens kostnadene gjerne er faste. Lavere avkastning fra finansmarkedet enn ventet vil derfor ha en negativ effekt på Storebrands inntekter og resultat.

For kundeporteføljer med garanti vil nettorisikoen for Storebrand være lavere enn brutto markedsrisiko. Omfanget av risikodeling med kundene avhenger av flere faktorer, der det viktigste er størrelsen og fleksibiliteten til kundebufferne, samt rentegarantiens nivå og varighet. Dersom avkastningen ikke er høy nok til å oppfylle garantirenten, vil underskudd dekkes ved å benytte kundebuffer i form av risikokapital bygget opp fra tidligere års overskudd. Bufferne består av kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger. Storebrand er ansvarlig for å dekke eventuelle mangler som ikke kan dekkes av kundens bufferne.

Risikoen påvirkes av endringer i rentenivået. Stigende renter er negativt på kort sikt fordi resulterende verdifall på obligasjoner og renteswap'er reduserer investeringsavkastningen og bufferne. Men langsiktig er høyere renter positivt på grunn av høyere sannsynlighet for å oppnå avkastning over garantien.

For garanterte kundeporteføljer og selskapsporteføljen for Storebrand Livsforsikring AS verdsettes de fleste obligasjoner til amortisert kost. Det demper effekten av renteendringer på bokført avkastning. Verdsettelsen til amortisert kost i regnskapet er nå høyere enn virkelig verdi.

Det er forhøyet risiko knyttet til verdsettelse av finansielle instrumenter. Det gir større usikkerhet enn normalt knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som verdsettes modellbasert, og det må antas at det for illikvide eiendeler er forskjell mellom estimert verdi og oppnådd pris ved salg i markedet. Verdsettelse knyttet til investeringseiendommer vurderes å ha særlig økt usikkerhet på grunn av makroøkonomisk utvikling, og samlet transaksjonsvolum for investeringseiendommer var betydelig lavere i 2022 og 2023 enn normalt. Videre er verdsettelsen av investeringseiendommer følsom for endringer i forutsetninger som inflasjon og renter. Det er et bredt spekter av mulige utfall for disse forutsetningene og dermed for de modellerte verdsettingene. Verdiene reflekterer derfor ledelsens beste anslag, men inneholder større usikkerhet enn hva som ville vært tilfelle i et normalår.

Finansielle eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta per 31.12

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS				
	Balanseposter eksklusive valutaderivater	Valutaderivater	Nettoposisjon 2023		Nettoposisjon 2022
	Netto på balansen	Netto salg	Rente	Forfall	i NOK
AUD	120	-167	-47	-326	-249
CAD	187	-386	-198	-1 528	-1 579
CHF	78	-99	-21	-258	-376
DKK	250	-269	-20	-29	-152
EUR	1 604	-1 233	371	4 164	516
GBP	108	-256	-149	-1 924	-1 992
HKD	180	-355	-175	-228	-231
ILS	8	0	8	22	32
JPN	335	-676	-341	-2 458	-1 983
NZD	6	-22	-16	-100	-99
SEK	18 995	-13 850	5 145	5 185	10 187
SGD	26	-29	-4	-28	-65
USD	3 395	-5 648	-2 252	-22 872	-25 630
NOK ¹⁾	81 710	0	81 710	81 710	49 170
Andre valutatyper					1
Sum nettoposisjon valuta 2023				61 328	
Sum nettoposisjon valuta 2022					27 551

1) Aksje- og rentefond denominert i NOK med utenlandsk valutaeksponering i blant annet EUR og USD utgjør 81 milliarder kroner.

Valutarisiko eksisterer i utgangspunktet som følge av investeringer i internasjonale verdipapirer, og i et visst omfang også som følge av ansvarlige lån i fremmed valuta. Det foretas løpende sikring av det alt vesentlige av valutarisiko i kundeporteføljene. De ikke garanterte pensjonsprofilene er i alt vesentlig valutasikret. For de garanterte pensjonsporteføljene er renteporteføljene i alt vesentlig valutasikret mens omtrent av 70 prosent av globale aksjeporteføljer er valutasikret. Valutarisiko som følge av ansvarlig lån i fremmed valuta er valutasikret.

Sikring gjøres ved hjelp av valutaterminer på porteføljenivå, og valutaposisjonene følges løpende opp mot en totalramme. Negative valutaposisjoner lukkes senest påfølgende dag etter at de oppstod. I tillegg er det gitt separate rammer for å kunne ta aktive valutaposisjoner.

Nærmere om garanterte kundeporteføljer

Storebrand Livsforsikring

Den årlige garanterte avkastningen til kundene følger grunnlagsrenten. Nye premier tas inn til en grunnlagsrente på 2,0 prosent og oppregulering av pensjon skjer med 0,5 prosent grunnlagsrente.

Avsetninger til forsikringsfond per 31.12 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser for årlig grunnlagsrente:

Grunnlagsrente	2023	2022
6,00 %	0,2 %	0,2 %
5,00 %	0,2 %	0,2 %
4,00 %	35,5 %	36,9 %
3,40 %	0,4 %	0,4 %
3,00 %	27,6 %	28,1 %
2,75 %	1,6 %	1,6 %
2,50 %	9,9 %	10,1 %
2,00 %	18,3 %	16,5 %
1,50 %	3,0 %	2,6 %
0,50 %	2,3 %	2,2 %
0%	1,2 %	1,2 %

Tabellen inkluderer premiereserver eksklusiv IBNS

Gjennomsnittlig grunnlagsrente i prosent	2023	2022
Individuell kapitalforsikring	2,3 %	2,4 %
Individuell pensjonsforsikring	3,8 %	3,8 %
Kollektiv pensjonsforsikring	2,1 %	2,2 %
Fripoliser	3,1 %	3,2 %
Gruppelivsforsikring	0,1 %	0,1 %
Samlet	2,8 %	2,9 %

Tabellen inkluderer premiereserver eksklusiv IBNS

Det er 0 prosent rentegaranti på premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond og tilleggssavsetninger.

Rentegarantien skal oppfylles på årlig basis. Oppnår selskapet ett enkelt år en avkastning som er lavere enn den garanterte renten, kan inntil ett års garantert rente for den enkelte kontrakt dekkes av kontraktens tilleggssavsetning.

For å oppnå god, risikojustert avkastning, er det ønskelig å ta investeringsrisiko, i hovedsak ved å investere i aksjer, eiendom og selskapsobligasjoner.

Renterisiko er i en spesiell stilling fordi renteendringer også påvirker den virkelige verdien av forsikringsforpliktelsen for solvensberegningen. Siden pensjonsutbetalingene kan ligge svært langt fram i tid, har forsikringsforpliktelsen stor rentefølsomhet. I den norske virksomheten vil økt rentefølsomhet fra investeringene gi økt risiko for avkastning under garanti. Risikostyringen skal derfor balansere risikoen for årets resultat (renteøkning) med reinvesteringsrisikoen hvis renten faller under garanti i fremtiden. Obligasjoner til amortisert kost er et viktig risikostyringsverktøy.

Sensitivitetsanalyser

Tabellen viser verdifall for Storebrand Livsforsikrings investeringsportefølje som følge av momentane verdiendringer knyttet til finansmarkedsrisiko. Beregningen er modellbasert, og resultatet avhenger av valg av stressnivå for den enkelte kategori eiendeler. Stressene er gjort for selskapsporteføljen og garanterte kundeporteføljer per 31. desember 2023. Effekten av hvert stress endrer avkastningen i hver profil.

Fondsforsikring uten avkastningsgaranti er ikke inkludert i analysen. For disse produktene er det kundene som står markedsrisikoen og effekten av markedsfall vil ikke påvirke resultatet eller bufferkapitalen direkte.

Størrelsen på stresset er det samme som benyttes for selskapets risikostyring. Det er definert to stresstester. Stresstest 1 er fall i verdi av aksjer, kredittobligasjoner og eiendom i kombinasjon med rentenedgang. Stresstest 2 er et noe mindre fall i verdi av aksjer, kredittobligasjoner og eiendom i kombinasjon med renteoppgang.

Stressnivåer

	Stresstest 1	Stresstest 2
Rentenivå (parallelskift)	-100bp	+100bp
Aksjer	-20 %	- 12 %
Eiendom	- 12 %	- 7 %
Kredittpåslag (andel Solvens II)	50 %	30 %

Fordi det er momentane markedsendringer som beregnes, vil den dynamiske risikostyringen ikke påvirke utfallet. Dersom det antas at markedsendringene inntreffer over en tidsperiode, vil den dynamiske risikostyringen redusere effekten av de negative utfallene noe.

Resultateffekten av stressene vil som følge av kundebufferne være lavere enn den samlede verdiendringen i tabellen. Per 31.12.23 er kundebufferne av en slik størrelse at resultateffektene er vesentlig lavere.

Stresstest 1

Sensitivitet	Storebrand Livsforsikring AS	
	NOK Mill.	Andel av portefølje
Renterisiko	948	0,4 %
Aksjerisiko	-2 305	-1,0 %
Eiendomsrisiko	-2 680	-1,2 %
Kredittrisiko	-430	-0,2 %
Resultatrisiko	-4 467	-1,9 %

Stresstest 2

Sensitivitet	Storebrand Livsforsikring AS	
	NOK Mill.	Andel av portefølje
Renterisiko	-946	-0,4 %
Aksjerisiko	-1 383	-0,6 %
Eiendomsrisiko	-1 563	-0,7 %
Kredittrisiko	-258	-0,1 %
Resultatrisiko	-4 150	-1,8 %

For Storebrand Livsforsikring er det stresstest 2, som inkluderer en renteoppgang som gir størst utslag. Samlet markedsrisiko er 4,2 milliarder kroner, som tilsvarer 1,8 prosent av investeringsporteføljen

Hvis stresset fører til at avkastningen faller under garanti, vil resultatet belastes dersom det ikke er tilstrekkelig kundebuffer. Andre negative resultateffekter er lavere avkastning fra selskapsporteføljen og at det ikke blir overskuddsdeling fra fripoliser og individualkontrakter.

Buffersituasjonen for den enkelte kontrakt vil avgjøre om hele eller deler av verdifallet vil påvirke det finansielle resultatet. Resultatet belastes bare for den delen av verdifallet som ikke kan avregnes mot kundebuffer

Note 9 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

For forsikringsselskap, spesielt livselskapene, er forsikringsforpliktelsen langsiktig og kontantstrømmene er i stor grad kjent lenge før de forfaller. I tillegg er det behov for likviditet for å håndtere utbetalinger knyttet til driften og likviditetsbehov knyttet til derivatkontrakter. Likviditetsrisikoen håndteres gjennom likviditetsprognoser og gjennom at deler av investeringene er plassert i svært likvide verdipapirer, f.eks. statsobligasjoner. Basert på disse tiltakene vurderes likviditetsrisikoen som lav.

Storebrand Livsforsikring har etablert en likviditetsbuffer. På overordnet nivå overvåkes utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. En særlig risiko er at finansmarkedene i perioder kan

være lukket for nye låneopptak. Tiltak for å minimere likviditetsrisiko er å holde en jevn forfallstruktur på lånene, lave kostnader, en tilstrekkelig likviditetsbuffer og kredittavtaler med banker som selskapet kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

Udiskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser

NOK mill.	0-6 mnd	7-12 mnd	2-3 år	4-5 år	over 5 år	Sum	Sum balanseført verdi 2023	Sum balanseført verdi 2022
Ansvarlig lånekapital	1 085	1 341	3 137	4 119	3 555	13 236	10 672	9 757
Annen kortsiktig gjeld	48 102					48 102	48 102	6 710
Derivater	919	57	203	237	1 199	2 615	2 615	4 083
Ikke innkalt restforpliktelse limited partnership	3 762					3 762		
Ikke trukket kapital i alternative investeringsfond	12 382					12 382		
Sum finansielle forpliktelser 2023	66 250	1 398	3 340	4 355	4 754	80 097	61 389	
Sum finansielle forpliktelser 2022	1 327	329	4 706	4 631	7 511	18 504		20 550

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhåndsmarkedet enn den avtalte restløpetiden. På ansvarlige lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

Spesifikasjon ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner

NOK mill.	Nominell verdi	Valuta	Rente	Forfall/Call	Balanseført verdi 2023	Balanseført verdi 2022
Utsteder						
Evigvarende ansvarlig lån						
Storebrand Livsforsikring AS ¹⁾	1 100	NOK	Flytende	2 024	863	1 101
Storebrand Livsforsikring AS ^{1,2)}	900	SEK	Flytende	2 026	910	856
Storebrand Livsforsikring AS ¹⁾	300	NOK	Flytende	2 028	302	0
Storebrand Livsforsikring AS ^{1,2)}	400	SEK	Flytende	2 028	406	0
Storebrand Livsforsikring AS ¹⁾	300	NOK	Fast	2 028	316	0
Tidsbegrenset ansvarlig lån						
Storebrand Livsforsikring AS ²⁾	900	SEK	Flytende	2 025	907	851
Storebrand Livsforsikring AS ²⁾	1 000	SEK	Flytende	2 024	1 010	947
Storebrand Livsforsikring AS	500	NOK	Flytende	2 025	501	500
Storebrand Livsforsikring AS ³⁾	650	NOK	Flytende	2 027	653	651
Storebrand Livsforsikring AS ^{2,3)}	750	NOK	Fast	2 027	763	773
Storebrand Livsforsikring AS ³⁾	1 250	NOK	Flytende	2 027	1 260	1 261
Storebrand Livsforsikring AS ^{2,4)}	38	EUR	Fast	2 023	0	421
Storebrand Livsforsikring AS ^{2,3)}	300	EUR	Fast	2 031	2 782	2 397
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner					10 672	9 757

1) På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call

2) Lånene er gjenstand for regnskapsmessig sikring

3) Grønne obligasjonslån

4) Lånet er innfridd i april 2023

Finansieringsaktiviteter - bevegelser i løpet av året

NOK mill.	Ansvarlig lån 2023	Ansvarlig lån 2022
Balanse 1.1.	9 757	10 865
Opptak av nye lån/gjeld	997	2 648
Innfrielse av lån/gjeld	-676	-2 558
Endring i påløpte remter	-1	-84
Valuta	387	-496
Verdiendring/amortisering	210	-618
Balanse 31.12	10 672	9 757

Note 10 - Kredittrisiko

Storebrand har risiko for tap knyttet til at motparter ikke oppfyller sine gjeldsforpliktelser. Risikoen omfatter også tap på utlån og tap knyttet til manglende kontraktsoppfyllelse fra motparter i finansielle derivater.

Grensene for kredittrisiko mot den enkelte motpart og samlet innenfor ratingkategorier besluttet av styret. Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer og sektorer. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp. Det benyttes så langt det er mulig publiserte kredittrateringer supplert med egne vurderinger.

Underliggende investeringer i fond forvaltet av Storebrand er inkludert i tabellene.

Kredittrisiko fordelt på motpart

Rentebærende verdipapirer vurdert til virkelig verdi Debitorkategori etter garantist NOK mill.	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	"NIG Virkelig verdi"	"Not rated Virkelig verdi"	Sum Virkelig verdi 2023	Sum Virkelig verdi 2022
Stat og statsgaranterte obligasjoner	8 194	3 047	8	5			11 255	12 904
Selskapsobligasjoner	1 483	2 514	19 903	14 698	1 892	65	40 554	50 950
Verdipapiriserte obligasjoner			220	104			324	18
Obligasjonsfond	249						249	977
Sum rentebærende verdipapirer vurdert fordelt etter rating	9 925	5 561	20 131	14 807	1 892	65	52 381	64 850
Obligasjonsfond ikke forvaltet av Storebrand							17 527	5 184
Ikke rentebærende papirer i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand							-993	1 765
Sum 2023	9 925	5 561	20 131	14 807	1 892	65	68 916	
Sum 2022	16 709	4 450	21 422	21 507	739	23		71 799

Rentebærende verdipapirer til amortisert kost Debitorkategori etter garantist NOK mill.	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	"NIG Virkelig verdi"	"Not rated Virkelig verdi"	Sum Virkelig verdi 2023	Sum Virkelig verdi 2022
Stat og statsgaranterte obligasjoner	25 357	13 492	1 029	14			39 893	28 805
Selskapsobligasjoner	16 178	13 909	27 283	24 151	1 382		82 903	71 725
Verdipapiriserte obligasjoner	1 880	5 023	3 161	4 110			14 174	14 868
Obligasjonsfond	927						927	
Sum 2023	44 342	32 424	31 473	28 275	1 382		137 897	
Sum 2022	28 934	32 943	27 995	25 226	300			115 398

Motparter NOK mill.	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	"NIG Virkelig verdi"	"Not rated Virkelig verdi"	Sum Virkelig verdi 2023	Sum Virkelig verdi 2022
Derivater		1 253	5 182			609	7 044	5 249
Herav derivater i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand		247	670			0	917	324
Sum derivater eksklusive derivater i obligasjonsfond 2023		1 005	4 512			609	6 126	
Sum derivater eksklusive derivater i obligasjonsfond 2022		1 307	1 918			1 064		4 289
Bankinnskudd ¹⁾		4 327	7 040			67	11 435	10 196
Herav bankinnskudd i obligasjonsfond forvaltet av Storebrand		0	1 617			0	1 618	1 383
Sum bankinnskudd eksklusive bankinnskudd i obligasjonsfond 2023		4 327	5 423			67	9 817	
Sum bankinnskudd eksklusive bankinnskudd i obligasjonsfond 2022		4 065	4 539			210		8 813

1) herav bundet bankinnskudd (skattetrekkkonto)

364

364

317

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's
NIG = Non-investment grade.

Utlånsporteføljen

Fordeling av utlånsporteføljen

Størstedelen av utlånene i Storebrand er boliglån til privatkunder. Boliglånene innvilges og administreres av Storebrand Bank, men en vesentlig andel av lånene er overdratt til Storebrand Livsforsikring som en del av investeringsporteføljen. Storebrand Livsforsikring har også lån til bedrifter som en del av investeringsporteføljen

Bedriftsmarkedsporteføljen består av inntektsgenererende eiendom og utviklingseiendom med få kunder og lite mislighold som i det vesentlige er sikret med pant i næringseiendom.

I personmarkedet er det hovedsakelig lån med pant i boligeiendom. Kunder vurderes etter evne og vilje til å betjene lånet. I tillegg til betjeningsevne sjekkes kundene mot policyregler, og kredittklassifiseres. Det er lavt mislighold i personmarkedsporteføljen.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad for engasjementer med pant i boligeiendom er om lag 53 prosent. Om lag 89 prosent av engasjementene er innenfor 70 prosent belåningsgrad og knapt 98 prosent er innenfor 80 prosent belåningsgrad. Om lag 76 prosent av boligengasjementene er innenfor 60 prosent. Porteføljen anses å inneha lav kredittrisiko.

Næringslivlån

NOK mill.	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	"NIG Virkelig verdi"	"Not rated Virkelig verdi"	Sum Virkelig verdi 2023	Sum Virkelig verdi 2022
Utlån bedrift til virkelig verdi			135				135	
Utlån bedrift til amortisert kost			1 255	2 253	484		3 991	
Sum utlån til bedrift 2023			1 389	2 253	484		4 126	
Sum utlån til bedrift 2022			1 349	2 253	484			4 086

Risikoklasser, utlån

NOK mill.	2023					2022				
	Fordeling i prosent	Balanseført verdi (brutto)	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Påløpte ikke kapitaliserte renter	Fordeling i prosent	Balanseført verdi (brutto)	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Påløpte ikke kapitaliserte renter
Lav risiko	94 %	15 936	335	16 271	34	96 %	16 321	335	16 656	25
Middels risiko	6 %	938	12	949	2	4 %	682	12	693	1
Høy risiko	0 %	58		58			51		51	
Mislighold inkl. mislighold med verdifall	0 %	24		24			5		5	
Sum utlån	100 %	16 956	346	17 303	37	100 %	17 059	346	17 405	26
Lånetilsagn og finansieringsbevis, sikret										
Sum utlån inkl. lånetilsagn og finansieringsbevis		16 956	346	17 303	37		17 059	346	17 405	26

Inndelingen av risikoklasser for boliglån er basert på blant annet grad av sikkerhet ved pant, eventuelt forsinkelser i betaling, mislighold og andre faktorer som kan påvirke risikoen.

Engasjementer fordelt på kunde grupper

NOK mill.	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Forventet tap steg 1	Forventet tap steg 2	Forventet tap steg 3	Netto misligholdte engasjementer
Utvikling av byggeprosjekter								
Omsetning og drift av fast eiendom	3 735			3 735	5,3			5
Tjenesteytende næringer	1			1				
Lønnstakere og andre	16 907		346	17 253	1,2			1
Andre	564			565	23,2			23
Sum	21 207		346	21 553	30	0	0	30
Forventet tap steg 1	-30			-30				
Forventet tap steg 2								
Forventet tap steg 3								
Sum utlån til og fordringer på kunder 2023	21 177		346	21 524	30	0	0	30
Sum utlån til og fordringer på kunder 2022	21 749		161	21 910			(1)	16

Inndelingen i kunde grupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

Samlet engasjementsbeløp fordelt etter gjenstående løpetid

NOK mill.	2023				2022			
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Inntil 1 måned	11			11				
2 - 3 måned	22			22	15		4	19
4 måned - 1 år	835		6	841	510		13	524
2 - 5 år	3 489		31	3 521	4 251		35	4 286
over 5 år	16 849		309	17 158	17 003		109	17 112
Sum brutto engasjement	21 207		346	21 553	21 780		161	21 940

Engasjementer vurderes som misligholdt når en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager og når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager og beløpet er minst 1 000 kroner. Misligholdsdefinisjon anvendes på debitornivå.

Aldersfordeling på forfalte engasjementer uten nedskrivning

NOK mill.	2023				2022			
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Forfalt 1 - 30 dager	16			16	18			18
Forfalt 31 - 60 dager	3			3	3			3
Forfalt 61- 90 dager	3			3	5			5
Forfalt over 90 dager	24			24	5			5
Sum	47			47	29			29

Motpartsrisiko derivater

Investeringer underlagt netting agreements/CSA

NOK mill.	Balanseførte eiendeler	Balanseførte forpliktelser	Netto eiendeler	"Kontanter (+/-)"	Verdipapirer (+/-)	Netto eksponering
Sum motparter 2023	6 126	2 615	3 511	3 285	0	226
Sum motparter 2022	4 289	4 083	207	1 064	0	-858

For å redusere motpartsrisiko på utestående derivattransaksjoner er det inngått rammeavtaler med motparter som blant annet regulerer hvordan sikkerheter skal stilles for endringer i markedsverdier som beregnes på daglig basis.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet (FVO)

NOK mill.	2023	2022
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	69 051	71 922
Netto ikkehetsstillelser	-3 285	-428
Netto kredittrisiko	65 766	71 494
Årets endring i virkelig verdi som skyldes endringer i kredittrisiko	51	-887
Akkumulert endring i virkelig verdi som skyldes endringer i kredittrisiko	-472	-1 184

Storebrand har ingen tilknyttede kredittderivater eller sikkerhetsstillelser

Note 11 - Risikokonsentrasjoner

Det meste av risikoen er knyttet til de garanterte pensjonsproduktene i livselskapet.

Finansmarkedsrisikoen vil i stor grad være avhengig av globale forhold som påvirker investeringsporteføljen. Spesielt levetidsrisikoen kan påvirkes av universelle utviklingstrekk.

Forsikringsvirksomheten er eksponert mot kredittrisiko. Forsikringsvirksomheten har i hovedsak kredittrisiko knyttet til obligasjoner med stor geografisk og bransjemessig spredning. Det er ingen vesentlig konsentrasjonsrisiko på tvers av obligasjoner og utlån.

Finansmarkeds- og investeringsrisiko er i hovedsak knyttet til kundeporteføljene i livsforsikringsvirksomheten. Risiko knyttet til negative utfall i finansmarkedet er beskrevet og kvantifisert i note 8, finansiell markedsrisiko.

En renteoppgang vil på kort sikt ramme avkastningen i livselskap negativt.

Note 12 - Klimarisiko

Storebrand er eksponert for klimarisiko, både forretningsmessig, for investeringene inkludert eiendom og for forsikringsforpliktelsene. Både fysiske klimaendringer og risiko fra overgang til lavutslipp kan påvirke. For Storebrand har overgangsrisiko størst betydning, spesielt på kort og mellomlang sikt.

Den største risikoen er fra investeringene. Gitt en rask overgang til lavutslipp, kan verdien av aksjer og obligasjoner i selskaper med store klimautslipp falle. Lavere avkastning kan påvirke resultatene fordi inntektene avhenger av investeringenes verdi. Også livsforsikringsforpliktelsen kan endres hvis finansmarkedene påvirkes av klimarisiko. Risikoen kan slå ut som kostnad for den garanterte pensjonsforpliktelsen, spesielt i scenarioer hvor investeringsavkastningen blir lavere enn avkastningsgarantien. Storebrand har en klimastrategi som medfører at eksponeringen mot aksjer og obligasjoner i fossile selskaper er begrenset. Utslipp av klimagasser i forhold til omsetning for den samlede investeringsporteføljen er lavere enn det generelle markedet. Risikoen kan motvirkes noe av at Storebrand har investeringer i løsningselskaper som vil tjene på en rask overgang til lavutslipp. Men også disse selskapene har risiko for verdifall, spesielt hvis overgangen til lavutslipp går saktere enn forventet.

Også fysiske klimaendringer kan påvirke verdien av investeringene. Storebrand har en godt diversifisert portefølje av aksjer og obligasjoner, både geografisk, mot bransjer, og mot enkeltelskaper. Det begrenser risikoen fra at noen deler av verden, noen bransjer og noen selskaper opplever store verdifall som en konsekvens av klimaendringer. Men klimaendringene kan også gi lavere økonomisk vekst og lavere investeringsavkastning for det brede markedet, spesielt på lang sikt.

For investeringer som prises i et aktivt marked, er Storebrands verdsettelse basert på at klimarisikoen er tatt hensyn til i markedets prising. Det er ikke identifisert at klimarisiko tilknyttet investeringer har hatt en vesentlig påvirkning på årsresultatet for 2023.

Storebrand har klimarisiko fra eiendomsinvesteringer. Det er overgangsrisiko fra at det kan bli høye kostnader for å tilpasse bygg for å få lavere klimautslipp. Det er også fysisk risiko, spesielt fra økt forekomst av ekstremnedbør og flom.

Verdsettelsen av eiendom er basert på informasjon som ikke er observerbar, nivå 3, ref. note 13. Klimarisiko kan påvirke verdsettelsen både gjennom beregnede kontantstrømmer og avkastningskrav for eiendommen. Kontantstrømmen kan for eksempel påvirkes fordi klimaendringer gir et oppgraderingsbehov eller fordi eierkostnadene påvirkes av byggets energieffektivitet. Eiendommens miljøstandard er en av faktorene som vurderes når avkastningskravet settes.

Forretningsmessig har Storebrand risiko fra at det kan bli lavere etterspørsel etter produktene våre hvis kunder blir negativt påvirket av klimarisiko. En rask overgang til lavutslipp kan ramme norsk økonomi generelt og oljesektoren spesielt.

I Norge er det vanligvis en sammenheng mellom arbeidsløshet og uførhet. Negative effekter for norsk økonomi av rask overgang til lavutslipp kan derfor gi flere uføretilfeller.

For skadeforsikring kan det bli flere skader og høyere skadeutbetalinger som en konsekvens av klimaendringer. Den største risikoen er skader fra ekstremnedbør eller flom, spesielt for eiendom under bakkenivå. Storebrands risiko begrenses av at tap fra naturkatastrofer er dekket under den nasjonale naturskadeordningen.

Note 13 - Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer

Storebrand gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Refinitiv og Bloomberg. Fondsandeler er generelt verdsatt til oppdaterte offisielle NAV-kurser der slike finnes. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Nordic bond pricing eller Bloomberg. Obligasjoner der det ikke kvoteres pålitelige priser regelmessig verdsettes teoretisk basert på diskontert kontantstrøm. Diskonteringsrenten består av swaprenter tillagt en kredittspread som er spesifikk for den enkelte obligasjon. Unoterte derivater som valuta forwards, rente- og valutaswapper, verdsettes også teoretisk. Swaprenter og valutakurser som danner grunnlag for verdsettelsen hentes fra Refinitiv og Bloomberg. Verdsettelsen av valutaopsjoner og swaptions leveres av Markit.

Finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi kategoriseres på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

Nivå 1: : Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på stilte priser i aktive markeder for identiske eiendeler

Denne kategorien inkluderer børsnoterte aksjer som for siste kvartal har hatt en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca. 20 millioner kroner eller mer. Aksjene anses på dette grunnlag å være tilstrekkelig likvide til å inngå i dette nivået. Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat i lokal valuta er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

Nivå 2: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på observerbar markedsinformasjon ikke omfattet av nivå 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivået være omsatt siste kvartal. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswapper og ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2. Fondsinvesteringer, inkludert hedgefond, men ekskludert andre alternative investeringsfond, er generelt klassifisert på nivå 2.

Nivå 3: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på informasjon som ikke er observerbar i henhold til nivå 2

Aksjer klassifisert på nivå 3 er primært investeringer i unoterte/private selskaper samt fond bestående av slike. Dette omfatter blant annet investeringer i skog, mikrofinans, infrastruktur og eiendom. Private equity er generelt, gjennom direkte investeringer eller investeringer i fond, klassifisert på dette nivået. Private kundeutlån samt fond bestående av slike er også på nivå 3.

De typer verdipapirer som er klassifisert på nivå 3 er nærmere omtalt nedenfor med henvisning til verdipapirtype og verdsettelsesmetode.

Aksjer

Av eksterne selskaper utgjør alternative investeringer organisert som aksjeselskap hoveddelen. Disse er verdsatt basert på verdjustert egenkapital rapportert fra eksterne kilder der det er tilgjengelig.

Andeler

Av fondsandeler er det private equity fond som utgjør majoriteten på nivå 3. For øvrig finnes det også noen andre typer fond som infrastrukturfond, mikrofinansfond, lånefond og eiendomsfond her. Fondsinvesteringene verdsettes basert på de verdier som rapporteres fra fondene. De fleste fondene rapporterer kvartalsvis, mens noen rapporterer sjeldnere. Rapporteringen foregår med en måneds forsinkelse for selskapets egne private equity fond i fond inntil tre måneders forsinkelse for andre fond. Siste mottatte verdivurdering legges til grunn, justert for kontantstrømmer samt estimert markedseffekt i perioden fra siste verdivurdering fram til rapporteringstidspunktet der det er relevant. Markedseffekt beregnes for selskapets egne vintage private equity fond i fond basert på verdiutviklingen i relevant indeks multiplisert med estimert beta mot denne indeksen.

Utlån til kunder

Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldende diskonteringsfaktor justert for markedsspread.

Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris og tilhørende swaprente. Virkelig verdi på utlån til bedriftskunder med marginlån er imidlertid svakt lavere enn amortisert kost da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp per utgangen av 2023. Mindreverdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid.

Selskapsobligasjoner

Obligasjoner forekommer normalt ikke på nivå 3, men misligholdte obligasjoner kategoriseres her og verdsettes basert på forventet utbetaling. Per 31.12.23 var ikke dette et vesentlig beløp for Storebrands regnskap.

Investeringseiendommer

Investeringseiendommene består hovedsakelig av kontoreiendom med lokalisering i Oslo og kjøpesentre i Sør-Norge.

Kontoreiendommer og kjøpesentre i Norge:

Avkastningskravet har størst betydning ved beregning av virkelig verdi for investeringseiendommer. Det fastsettes et individuelt avkastningskrav for den enkelte eiendom. Den kunnskap som foreligger om markedets avkastningskrav herunder transaksjoner og takster, benyttes ved fastsettelsen av kontantstrømmen.

Avkastningskravet er oppdelt i følgende elementer:

- Risikofri rente
- Risikopåslag, justert for:
- Type eiendom
- Beliggenhet
- Bygningsmessig standard
- Miljøstandard
- Kontraktens varighet
- Leietakers kvalitet
- Andre forhold som transaksjoner og oppfatning i markedet, ledighet samt generell kunnskap om markedet og den enkelte eiendom

Ved beregning av virkelig verdi benyttes det i Storebrand interne kontantstrømmodeller. Netto kontantstrømmer for den enkelte eiendom diskonteres med et individuelt avkastningskrav. For kontoreiendommene er det estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 10 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 10. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. For kjøpesentereieendommene er det estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 6 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 6. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. I begge modellene er netto inntektsstrøm hensyntatt til eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av fremtidig utvikling i markedsleie. De fleste nye kontrakter som inngås har en løpetid på fem eller ti år for kontor (handel tre til fem år). Kontantstrømmene fra leieavtalene (kontrakts leie) inngår i verdiberegningene. For å estimere de langsiktige fremtidige ikke-kontraktsfastsatte leieinntektene er det utviklet en prognosemodell. Kontormodellen legger til grunn Leieprisoversikten fra Arealstatistikk, samt data og observasjoner fra meglere. Det beregnes et langsiktig, tidsvektet gjennomsnitt av de årlige observasjonene hvor de eldste observasjonene vektes med lavest vekt. For ikke-kontraktsfastsatt leie i det korte perspektiv sees det hen til dagens leiepriser og markedsforhold. For handel bygges prognosen ut fra kjøpesenterets utvikling.

Ekstern verdsettelse:

For eiendommer i norsk virksomhet foretas det en metodisk tilnærming til utvalg av eiendommer som verdsettes eksternt hvert kvartal, slik at alle eiendommer vil ha en ekstern verdsettelse minimum hvert tredje år. I 2023 er det innhentet ekstern verdsettelse for eiendom til en verdi på 17,2 milliarder kroner (74 prosent av porteføljens verdi per 31.12.23).

For kvalitetssjekk og oppdatering av intern modell skal det hvert kvartal innhentes eksterne verdivurderinger fra anerkjente verdivurderere for verifisering av den verdi som fremkommer ved anvendelse av den interne modellen. Ved innhenting av slike verdivurderinger, gjelder den enkeltes verdivurderer sine rutiner for verdivurdering, herunder hva gjelder informasjonsinnhenting, befaringer mv. Eksterne verdivurderinger skal rulleres slik at alle segmenter blir jevnlig verdivurdert. Oppdraget med verdivurdering av investeringseiendom skal rulleres mellom anerkjente verdivurderere innenfor et fornuftig tidsintervall der det må hensyntas at kjennskap til eiendommen har en verdi. Forutsetningene for den eksterne verdsettelsen gjennomgås kritisk og rimelighetsvurderes mot interne forutsetninger. Ved avvik mellom takst og verdi fremkommet ved bruk av intern modell, skal modellen anvendes så lenge avviket ligger innenfor det som skjønnsmessig anses å være beste praksis i markedet. Ved avvik på mer enn 5% mellom intern og ekstern verdivurdering skal avviket omtales og begrunnes i verdivurderingsnotat/vurderingspostnotat som fremlegges for styret i Storebrand Livsforsikring AS.

Verdsettelse av finansielle instrumenter til amortisert kost

NOK Mill.	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Sum virkelig verdi 2023	Sum virkelig verdi 2022	Balanse- ført verdi 2023	Balanse- ført verdi 2022
Finansielle eiendeler							
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner							
Utlån til kunder - bedrift			3 991	3 991	4 392	4 056	4 539
Utlån til kunder - person			16 766	16 766	16 800	16 986	17 088
Obligasjoner til amortisert kost	12 445	125 445	8	137 898	115 398	148 094	125 160
Sum 2023	12 445	125 445	20 765	158 655		169 136	
Sum 2022	621	114 777	21 192		136 590		146 788
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lånekapital		10 774		10 774	9 714	10 672	9 757
Sum 2023		10 774		10 774		10 672	
Sum 2022		9 714			9 714		9 757

Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer til virkelig verdi

Virkelig verdi klassifisert per nivå

NOK Mill.	Kvoterte priser (Nivå 1)	Observerbare forut-setninger (Nivå 2)	Ikke observerbare forut-setninger (Nivå 3)	Sum virkelig verdi 2023	Sum virkelig verdi 2022
Eiendeler:					
Aksjer og andeler:					
- Aksjer	39 924	278	76	40 278	29 674
- Andeler		105 528	18 044	123 572	88 456
Sum aksjer og andeler 2023	39 924	105 806	18 120	163 850	
Sum aksjer og andeler 2022	29 357	73 826	14 947		118 130
Utlån til kunder:					
- Utlån til kunder - bedrift			135	135	122
Sum utlån til kunder 2023			135	135	
Sum utlån til kunder 2022			122		122
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner	7 948			7 948	10 444
- Selskapsobligasjoner		3 117		3 117	20 385
- Strukturerte papirer		323		323	
- Verdipapiriserte obligasjoner					840
- Obligasjonsfond		54 776	2 752	57 528	40 130
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 2023	7 948	58 216	2 752	68 916	
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 2022	10 170	59 494	2 135		71 799
Derivater:					
- Aksjederivater					
- Rentederivater		-1093		-1 093	-1 855
- Valutaderivater		4604		4 604	2 062
Sum derivater 2023		3 511		3 511	
- herav derivater med positiv markedsverdi		6 126		6 126	4 289
- herav derivater med negativ markedsverdi		-2 615		-2 615	-4 083
Sum derivater 2022		206			206

Bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger

NOK Mill.	Fra kvoterte priser til observerbare forutsetninger	Fra observerbare forutsetninger til kvoterte priser
Aksjer og andeler	19	101

Bevegelser fra nivå 1 til nivå 2 gjenspeiler redusert omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode. I motsatt tilfelle indikerer bevegelser fra nivå 2 til nivå 1 økt omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode.

Finansielle instrumenter og eiendommer til virkelig verdi over OCI - Nivå 3

NOK Mill.	Aksjer	Andeler	Utlån til kunder	Selskaps-obligasjoner	Obligasjonsfond
Balanse per 1.1.23	145	14 802	122	8	2 127
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-63	3 606	12		140
Tilgang/kjøp		743			601
Salg/forfalt/oppgjør	-6	-1 107			-116
Annet				-8	
Balanse per 31.12.23	76	18 044	135		2 752

SENSITIVITET FOR FINANSIELLE INSTRUMENTER OG EIENDOM TIL VIRKELIG VERDI

Aksjer

Aksjeinvesteringer på nivå 3 består i hovedsak av fond organisert som aksjeselskaper og private eide aksjeselskaper. Disse har tilsvarende sensitivitetsvurdering som for fondshandler der private equity fond utgjør det vesentlige.

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS Verdiendring ved endret diskonteringsrente	
	Økning + 25 bp	Reduksjon - 25 bp
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	1	-1
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	1	-1

Andeler

Hoveddelen av disse investeringene er private equity fond som er investert i selskaper som prises mot sammenlignbare børsnoterte selskaper. Verdsettelsen vil derfor være sensitiv for svingninger i de globale aksjemarkedene. Private equity-porteføljen har en estimert beta mot MSCI World (Net – valutasikret til NOK) på 0,5.

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS Endring MSCI World	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	746	-746
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	675	-675

Verdivurderingen for indirekte eiendomsinvesteringer vil være sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. Gjenværende indirekte eiendomsinvesteringer er ikke lenger belånt

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS Verdiendring underliggende eiendommer	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	0	0
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	1	-1

Utlån til kunder

Utlån vurderes til virkelig verdi. Verdien av disse fastsettes ved at fremtidige kontantstrømmer diskonteres med tilhørende swapkurve justert for en utstederspesifikk kredittspread.

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	Endring markeds spread	
	+ 10 bp	- 10 bp
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	-7	7
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	-8	8

Selskapsobligasjoner

Verdipapirer registrert som obligasjoner på nivå 3 er typisk misligholdte lån eller konvertible obligasjoner. Disse prises ikke ut fra diskonteringsrente slik obligasjoner vanligvis gjør, og derfor inngår disse investeringene i samme sensitivitetstest som private equity.

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	Endring MSCI World	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.23		
Endring i virkelig verdi per 31.12.22		

Eiendommer

Sensitivitetsvurderingen av eiendom gjelder investeringseiendommer.

Verdivurderingen av eiendom er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. Økte renter har en negativ påvirkning gjennom yield økning og mer krevende forhold for lånefinansiering ved transaksjoner. Samtidig har eiendomsinvesteringer historisk gitt en inflasjonssikring gjennom reguleringer i markedsleie og økte kontantstrømmer. En endring på 0,25 prosent i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre en endring av verdien på eiendomsporteføljen i Storebrand på om lag 6 prosent. I størrelsesorden 25 prosent av eiendommens kontantstrøm er knyttet til inngåtte leiekontrakter. Dette innebærer at endringene i de usikre delene av kontantstrømmen med 1 prosent medfører endring i verdi på 0,70 til 0,75 prosent. Eiendommens kontantstrømmer vil også påvirkes av inflasjonsforventninger og ledighetsnivå i porteføljen. Storebrand sin eiendomsportefølge består i hovedsak av kontoreiendommer som har en attraktiv beliggenhet i sentrale businessdistrikt (CBD). Beliggenheten fører til at eiendommene historisk har vært mindre utsatt for markedssvingninger enn eiendommer som er lokalisert i randsonen, men det er knyttet usikkerhet til beregningen av verdiene gitt volatilitet i markedet. Se nærmere omtale av usikkerheten i note 8.

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	Endring i avkastningskrav	
	0,25 %	-0,25 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	-882	966
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	-1 461	1 659

Infrastruktur

Verdivurderingen for de underliggende infrastrukturinvesteringene vil påvirkes av endringer i avkastningskravet og forutsetninger om fremtidig kontantstrøm

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	Verdiendring i underliggende investering	
Endring i virkelig verdi per 31.12.23	137	-137
Endring i virkelig verdi per 31.12.22	111	-111

Note 14 - Bransjenote resultatregnskap

NOK mill.	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe-livs-forsikring	Indivi-duell kapital-forsikring	Individuell rente/pensjons-forsikring	Skade-forsikring	Storebrand Livs-forsikring AS 2023	Storebrand Livs-forsikring AS 2022
Premieinntekter for egen regning	29 815	2 810	862	2 171	630	432	36 720	29 766
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	3 881	1 167	67	118	345	36	5 615	-3 025
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	20 310	0	0	1 459	959	0	22 729	-12 034
Andre forsikringsrelaterte inntekter	645	3	4	98	69	0	818	817
Erstatninger for egen regning	-24 814	-925	-677	-2 230	-1 573	-254	-30 473	-23 135
- herav gjenkjøp	-57	-227	0	-80	-11	0	-375	-312
Resultatførte endringer i forsikrings-forpliktelse -								
kontraktsfastsatte forpliktelser	1 176	-2 929	-354	68	340	-81	-1 781	5 611
Resultatførte endringer i forsikrings-forpliktelse -								
særskilt investeringsportefølje	-28 465	0	0	-1 062	-583	0	-30 110	5 429
Midler tilordnet forsikringskontraktene -								
kontraktsfastsatte forpliktelser	-329	-2	0	-63	-2	0	-396	-388
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-1 054	-125	-100	-254	-110	-114	-1 757	-1 524
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-69	-5	-2	-2	-1	-1	-80	-119
Resultat av teknisk regnskap 2023	1 097	-6	-201	302	75	17	1 284	
Resultat av teknisk regnskap 2022	1 162	3	10	114	15	94		1 398

Individuell kapitalforsikring

NOK mill.	Med over-skudds-delning	Uten rett til andel av overskudd	Invester-ingsvalg	2023	2022
Premieinntekter for egen regning	182	786	1 203	2 171	2 008
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	66	52	-	118	-5
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	0	-	1 459	1 459	-752
Andre forsikringsrelaterte inntekter	0	0	97	98	88
Erstatninger for egen regning	-303	-343	-1 584	-2 230	-1 552
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse -					-
kontraktsfastsatte forpliktelser	179	-109	-3	68	72
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse -					-
særskilt investeringsportefølje	0	-	-1 062	-1 062	611
Midler tilordnet forsikringskontraktene -					-
kontraktsfastsatte forpliktelser	-60	-	-3	-63	-82
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-31	-144	-80	-254	-271
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-0	-2	-0	-2	-3
Resultat av teknisk regnskap	33	240	29	302	114

Individuell rente/pensjonsforsikring

NOK Mill.	Med over- skuddsdeling	Uten rett til andel av overskudd	Investerings- valg	2023	2022
Premieinntekter for egen regning	243	13	375	630	396
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	345	1	-	345	-80
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	-	959	959	-503
Andre forsikringsrelaterte inntekter	0	-	69	69	59
Erstatninger for egen regning	-862	-3	-708	-1 573	-1 200
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	377	-36	-1	340	984
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-	-	-583	-583	477
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-2	-	-	-2	-1
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-61		-49	-110	-116
Andre forsikringsrelaterte kostnader				-1	-1
Resultat av teknisk regnskap	39	-26	62	75	15

Kollektiv pensjon privat

NOK Mill.	Foretaks- pensjon uten investerings- valg	Fripoliser uten invester- ingsvalg	Fripoliser med invester- ingsvalg	Foretaks- pensjon uten andel overskudd	Tjeneste- pensjon uten inves- teringsvalg
Premieinntekter for egen regning	1 877	437	-209	1	471
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	389	3 257	-		116
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	-	1 912	-	-
Andre forsikringsrelaterte inntekter	2	7	156		1
Erstatninger for egen regning	-679	-6 994	-332	-	-758
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-1 193	4 336	-	-8	343
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-	-	-1 409	-	-
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-28	-256	38	-	-65
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-154	-276	-24		-27
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-4	-57			-1
Resultat av teknisk regnskap	209	453	131	-7	80

Kollektiv pensjon privat

NOK Mill.	Tjenestepensjon med investeringsvalg	Pensjonsbevis uten investeringsvalg	Pensjonsbevis med investeringsvalg	Tjenestepensjonsordninger uten rett til overskudd
Premieinntekter for egen regning	1 206	545	-	1 708
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-	17	-	93
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	672	-	-	-
Andre forsikringsrelaterte inntekter	12	-	-	-4
Erstatninger for egen regning	-46	-2	-	-49
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-	-544	-	-1 672
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-1 813	-	-	-
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-	-11	-	-5
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-10	-1	-	-117
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-	-	-	-1
Resultat av teknisk regnskap	20	4	-	-47

Kollektiv pensjon privat

NOK Mill.	Innskuddspensjon med investeringsvalg	Pensjonskapitalbevis uten investeringsvalg	Pensjonskapitalbevis med investeringsvalg	2023	2022
Premieinntekter for egen regning	23 495	237	49	29 815	21 398
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-	10	-	3 881	-2 433
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	14 881	-	2 845	20 310	-10 780
Andre forsikringsrelaterte inntekter	286	0	186	645	654
Erstatninger for egen regning	-8 978	-155	-6 823	-24 814	-18 767
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-	-86	-	1 176	8 055
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-29 241	-	3 999	-28 465	4 341
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-	-3	-	-329	-301
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-313	-1	-130	-1 054	-905
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-5	-	-1	-69	-101
Resultat av teknisk regnskap	125	3	125	1 097	1 162

Kollektiv pensjon offentlig

NOK Mill.	Ytelsesbasert uten investeringsvalg	2023	2022
Premieinntekter for egen regning	2 810	2 810	4 788
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1 167	1 167	-499
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	0	0
Andre forsikringsrelaterte inntekter	3	3	11
Erstatninger for egen regning	-925	-925	-804
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-2 929	-2 929	-3 377
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-	0	0
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-2	-2	-4
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-125	-125	-113
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-5	-5	0
Resultat av teknisk regnskap	-6	-6	3

Note 15 - Resultatanalyse fordelt per bransje

NOK mill.	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe- livs- forsikring	Indivi- duell kapital- forsikring	Individuell rente/ pensjons- forsikring	Skade- forsikring	Storebrand Livsforsikring AS	
							2023	2022
Finansinntekter ¹⁾	20 895	1 168	48	1 320	1 014	28	24 473	-9 942
Garantert rente	-23 355	-323	-37	-1 321	-1 127	-15	-26 178	6 538
- herav tilført premiefond	-1	-0	-	-	-	-	-1	-2
Avkastningsresultat	-2 460	844	11	-1	-113	13	-1 705	-3 403
Risikopremie	87	-54	793	930	-144	344	1 956	1 624
Risikotilskudd ¹⁾	294	59	-980	-580	181	-271	-1 297	-706
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾	-9	-0	-1	-11	-32	-29	-82	15
Risikoresultat	372	5	-188	339	4	44	576	933
Administrasjonspremie ¹⁾	1 549	50	76	272	185	75	2 207	1 986
Driftskostnader	-1 054	-125	-100	-254	-110	-114	-1 757	-1 524
Administrasjonsresultat	495	-75	-25	17	76	-39	449	462
Øvrig ²⁾								20
Pris på rentegaranti	395	52	-	-	-	-	447	282
Fortjenesteelement risiko	35	14	-	-	-	-	49	45
Bransjeresultat brutto	-1 164	840	-201	356	-33	17	-185	-1 660
Netto til/fra tilleggsavsetninger/bufferfond	2 590	-844	-	9	110	-	1 865	3 446
Avkastningsresultat tilført kunder	-118	0	0	-	-2	-	-120	-75
Risikoresultat tilført kunder	-211	-2	0	-3	-	-	-216	-230
Annen tilordning av overskudd til kunder	-	-	-	-60	-0	-	-60	-83
Resultat av teknisk regnskap (til eier)	1 097	-6	-201	302	75	17	1 284	1 398
- herav netto avsatt til risikoutjevnsfond	279	2	-	-	-27	-	254	262

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 19) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 25) er fordelt etter art.

2) Består av egenkapitaltilskudd

Individuell kapitalforsikring

NOK mill.	Med over- skuddsdeling	Uten rett til andel overskudd	Investeringsvalg	Storebrand Livsforsikring AS	
				2023	2022
Finansinntekter ¹⁾	40	34	1 245	1 320	-651
Garantert rente	-62	-14	-1 246	-1 321	-
- herav tilført premiefond	-	-	-	-	619
Avkastningsresultat	-21	20	-0	-1	-
Risikopremie	178	746	7	930	733
Risikotilskudd ¹⁾	-87	-489	-4	-580	-464
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾	1	-12	-	-11	-1
Risikoresultat	92	245	3	339	268
Administrasjonspremie ¹⁾	44	119	109	272	222
Driftskostnader	-31	-144	-80	-254	-271
Administrasjonsresultat	13	-25	29	17	-48
Øvrig ²⁾	-0	-	-	-0	-6
Pris på rentegaranti	-	-	-	-	-
Fortjenesteelement risiko	-	-	-	-	-
Bransjeresultat brutto	84	240	32	356	183
Netto til/fra tilleggsavsetninger	9	-	-	9	14
Avkastningsresultat tilført kunder	-	-	-	-	-
Risikoresultat tilført kunder	-	-	-3	-3	-
Annen tilordning av overskudd	-60	-	-	-60	-82
Resultat av teknisk regnskap	33	240	29	302	114
-herav avsatt til risikoutjevningsfond	-	-	-	-	-

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 19) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 25) er fordelt etter art.

2) Består av egenkapitaltilskudd

Individuell rente/pensjonsforsikring

NOK mill.	Med over- skuddsdeling	Uten rett til andel overskudd	Investeringsvalg	Storebrand Livsforsikring AS	
				2023	2022
Finansinntekter ¹⁾	211	-	803	1 014	-370
Garantert rente	-324	-	-804	-1 127	226
- herav tilført premiefond	-	-	-	-	0
Avkastningsresultat	-112	-	-0	-113	-143
Risikopremie	-157	17	-4	-144	-104
Risikotilskudd ¹⁾	193	-14	1	181	140
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾	-0	-32	-	-32	0
Risikoresultat	36	-29	-3	4	36
Administrasjonspremie ¹⁾	69	3	114	185	127
Driftskostnader	-61	0	-49	-110	-116
Administrasjonsresultat	7	3	65	76	11
Øvrig ²⁾	-0	-	-0	-0	-4
Pris på rentegaranti	-	-	-	-	0
Fortjenesteelement risiko	-	-	-	-	0
Bransjeresultat brutto	-69	-26	62	-33	-100
Netto til/fra tilleggsavsetninger	110	-	-	110	116
Avkastningsresultat tilført kunder	-2	-	-	-2	116
Risikoresultat tilført kunder	-	-	-	-	-
Annen tilordning av overskudd	-0	-	-	-0	-1
Resultat av teknisk regnskap	39	-26	62	75	15
-herav avsatt til risikoutjevningfond	-27	-	-	-27	-

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 19) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 25) er fordelt etter art.

2) Består av egenkapitaltilskudd

Kollektiv pensjon privat

NOK mill.	Foretaks- pensjon uten investerings- valg	Fripoliser uten investerings- valg	Fripoliser med investerings- valg	Tjeneste- pensjon uten investerings- valg	Tjeneste- pensjon med investerings- valg	Pensjons- bevis uten investerings- valg
Finansinntekter ¹⁾	161	1 935	1 912	69	672	10
Garantert rente	-430	-4 140	-1 912	-83	-672	0
- herav tilført premiefond	-0	0	-	-0	-	-
Avkastningsresultat	-269	-2 205	-0	-14	-0	11
Risikopremie	-49	-654	-94	-386	-	-0
Risikotilskudd ¹⁾	95	1 050	56	446	-0	-
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾	-2	-1	-	-	-	-
Risikoresultat	44	395	-38	60	-0	-0
Administrasjonspremie ¹⁾	97	379	156	42	31	4
Driftskostnader	-154	-276	-24	-27	-10	-1
Administrasjonsresultat	-58	102	131	15	21	4
Øvrig ²⁾	-0	0	-0	-0	-	-
Pris på rentegaranti	223	135	-	37	-	-
Fortjenesteelement risiko	28	-	-	0	-	-
Bransjeresultat brutto	-32	-1 573	93	98	20	14
Netto til/fra tilleggsavsetninger	269	2 275	-	46	-	-
Avkastningsresultat tilført kunder	-6	-56	-	-38	-	-11
Risikoresultat tilført kunder	-22	-200	38	-27	-	-
Annen tilordning av overskudd	-	-	-	-	-	-
Resultat av teknisk regnskap	209	447	131	80	20	4
-herav avsatt til risikoutjevningssfond	22	222	-	34	-	-0

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 19) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 25) er fordelt etter art.

2) Består av egenkapitaltilskudd

Kollektiv pensjon privat

NOK mill.	Tjeneste- pensjons- ordninger uten rett til overskudd	Innskudds- pensjon med investerings- valg	Pensjons- kapitalbevis uten invester- ingsvalg	Pensjons- kapitalbevis med invester- ingsvalg	Storebrand Livsforsikring AS	
					2023	2022
Finansinntekter ¹⁾	71	13 739	6	2 319	20 895	-8 493
Garantert rente	-55	-13 742	-2	-2 319	-23 355	6 031
- herav tilført premiefond	-0	-	-	-	-1	-2
Avkastningsresultat	16	-3	4	-0	-2 460	-2 461
Risikopremie	1 270	-0	-	-	87	16
Risikotilskudd ¹⁾	-1 353	-0	-	-	294	516
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾	-6	-	-	-	-9	0
Risikoresultat	-89	-0	-	-	372	532
Administrasjonspremie ¹⁾	140	442	4	255	1 549	1 461
Driftskostnader	-117	-313	-1	-130	-1 054	-905
Administrasjonsresultat	24	129	3	125	495	556
Øvrig ²⁾	-0	-	-	-	0	29
Pris på rentegaranti	-	-	-	-	395	235
Fortjenesteelement risiko	7	-	-	-	35	32
Bransjerresultat brutto	-42	125	7	125	-1 164	-1 077
Netto til/fra tilleggsavsetninger	-	-	-1	-	2 590	2 539
Avkastningsresultat tilført kunder	-5	-	-3	-	-118	-75
Risikoresultat tilført kunder	-	-	-	-	-211	-226
Annen tilordning av overskudd	-	-	-	-	0	-
Resultat av teknisk regnskap	-47	125	3	125	1 097	1 162
-herav avsatt til risikoutjevningfond	-	-	-	-	279	258

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 19) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 25) er fordelt etter art.

2) Består av egenkapitaltilskudd

Kollektiv pensjon offentlig

NOK mill.	Ytelsesbasert uten investeringsvalg	Storebrand Livsforsikring AS	
		2023	2022
Finansinntekter ¹⁾	1 168	1 168	-486
Garantert rente	-323	-323	-291
- herav tilført premiefond	-0	0	0
Avkastningsresultat	844	844	-777
Risikopremie	-54	-54	-57
Risikotilskudd ¹⁾	59	59	65
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾	-0	0	0
Risikoresultat	5	5	8
Administrasjonspremie ¹⁾	50	50	51
Driftskostnader	-125	-125	-113
Administrasjonsresultat	-75	-75	-62
Øvrig ²⁾	-	0	0
Pris på rentegaranti	52	52	47
Fortjenesteelement risiko	14	14	13
Bransjeresultat brutto	840	840	-770
Netto til/fra bufferfond	-844	-844	777
Avkastningsresultat tilført kunder	0	0	-
Risikoresultat tilført kunder	-2	-2	-4
Annen tilordning av overskudd	-	-	-
Resultat av teknisk regnskap	-6	-6	3
-herav avsatt til risikoutjevningfond	2	2	4

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 19) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 25) er fordelt etter art.

2) Består av egenkapitaltilskudd

Note 16 - Salg av forsikringer (nytegning)

Driftskostnader

NOK mill.	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppelivs-forsikring	Individuell kapital-forsikring	Individuell rente/pensjons-forsikring	Skade-forsikring	Storebrand Livsforsikring AS
2023	344	1	13	427	42	5	832
2022	132	1	6	439	40	7	625

Salg består av nysalg og forbedringssalg med fradrag for forsikringer der første premie ikke blir betalt. Tilflyttede reserver (note 17) er ikke med i tallene.

Note 17 - Flytting av forsikringsforpliktelse

NOK mill.	Kollektiv pensjons-forsikring privat	Kollektiv pensjons-forsikring offentlig	Individuell kapital-forsikring	Individuell rente/og pensjons-forsikring	Storebrand Livsforsikring AS	
					2023	2022
Mottatte midler						
Premiereserve	9 769	1 014	37	124	10 944	9 895
Tilleggsavsetning	45				45	-3
Flytting av premiereserver med videre	9 814	1 014	37	124	10 989	9 892
Premiefond						
Antall kontrakter/kunder	26 469	42	13 668	12 791	52 970	2 273
Fraflyttede midler						
Premiereserve	-15 285	-1	-90	-63	-15 440	-9 729
Tilleggsavsetning	-4			-0	-4	-7
Kursreserver	-1				-1	-4
Flytting av premiereserver med videre ¹⁾	-15 289	-1	-90	-63	-15 444	-9 740
Premiefond						
Antall kontrakter/kunder	77 311	1	326	5 393	83 031	6 443

1) 3,6 milliarder kroner av fraflyttet premiereserve gjelder virksomhetsoverdragelse

Note 18 - Netto finansinntekter

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
Renter utlån	924	597
Renter bank	252	116
Renter obligasjoner og andre rentebærende papirer til virkelig verdi	1 415	1 420
Renter obligasjoner til amortisert kost	4 881	3 731
Renter derivater	-887	546
Renteinntekt for øvrig	-31	-52
Utbytte	904	896
Sum renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	7 457	7 254
Verdiendring aksjer	10 864	-16 646
Verdiendring obligasjoner og sertifikater	2 945	-2 897
Verdiendring derivater	515	-1 955
Verdiendring utlån	7	-4
Sum verdiendringer på investeringer	14 331	-21 502
Realisert gevinst aksjer	12 397	6 930
Realisert gevinst obligasjoner og sertifikater	-724	-1 136
Realisert gevinst derivater	-8 641	-11 701
Realisert gevinst obligasjoner til amortisert kost	16	54
Realisert gevinst andre investeringer	4	-52
Agio aksjer	1 977	2 367
Agio obligasjoner og sertifikater	339	574
Agio derivater	2 543	2 538
Agio obligasjoner til amortisert kost	280	86
Agio diverse	163	-54
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	8 354	-394
Rentekostnader ansvarlig lån	-550	-428
Sum rentekostnader	-550	-428

Note 19 - Andre forsikringsrelaterte inntekter

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
Renteinntekter forsikring	5	16
Øvrige forsikringsrelaterte gebyrer	7	103
Returprovisjoner	797	685
Andre inntekter	14	13
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	824	817

Note 20 - Andre inntekter

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
Renter på driftsbankkonti	71	19
Renter skatt	17	
Andre inntekter	3	3
Sum andre inntekter	90	22

Note 21 - Salgskostnader

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
Lønn og personalkostnader egne salgsressurser	-196	-198
Andre salgskostnader egne salgsressurser	-27	-35
Provisjoner til eksterne distributører	-71	-36
Sum salgskostnader	-294	-270

Note 22 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Storebrand Livsforsikring AS

Storebrand er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger. De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskroner
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 118.620 pr 31.12.23)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G. Premiesatsen i 2023 var på 2,6 %, og den øker til 2,7 % i 2024.

Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

Balanseførte pensjonsforpliktelser er fastsatt som følger

NOK mill.	2023	2022
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	9	9
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-32	-32
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	-24	-23
Øvre grense pensjonseiendel	3	2
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	18	18
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	-3	-4

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse. Arbeidsgiveravgift inngår i bruttoforpliktelser.

Bokført i balansen:

NOK mill.	2023	2022
Pensjonseiendel	24	23
Pensjonsforpliktelser	18	18

Endringene i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser i løpet av året

NOK mill.	2023	2022
Pensjonsforpliktelse 1.1	27	35
Rentekostnader på forpliktelser	1	1
Estimatavvik		-7
Utbetalt pensjon	-2	-2
Pensjonsforpliktelse 31.12.	26	27

Endringene i pensjonsmidlenes virkelige verdi

NOK mill.	2023	2022
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	32	34
Forventet avkastning	1	1
Estimatavvik	-1	-2
Pensjonsmidler 31.12.	32	32

Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2024	0
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2024	100
Forventede innbetalinger til AFP i 2024	22
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2024	1

Pensjonsmidler har følgende sammensetning per 31.12:

NOK mill.	2023	2022
Eiendommer til virkelig verdi	15 %	13 %
Obligasjoner til amortisert kost	48 %	39 %
Utlån til amortisert kost	14 %	15 %
Aksjer og andeler til virkelig verdi	6 %	13 %
Obligasjoner til virkelig verdi	18 %	19 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	0 %	1 %
Sum	100 %	100 %
Bokført avkastning på eiendelene	0,8 %	0,5 %

Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene som administreres av Storebrand Livsforsikring ved utgangen av året. Finansielle instrumenter verdsettes på tre forskjellige nivåer. Fordeling av de enkelte klasser av finansielle instrumenter på nivåer fremgår av note 13.

Netto pensjonskostnad i resultatregnskapet, spesifisert som følger:

NOK mill.	2023	2022
Periodens pensjonsopptjening		
Netto rentekostnad/avkastning		
Sum ytelsesbaserte ordninger	0	0
Periodens kostnad til innskuddsordninger	87	85
Periodens kostnad til AFP (inkl. AGA)	13	12
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	99	97

Analyse av aktuarielt tap (gevinst) i perioden

NOK mill.	2023	2022
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten		-5
Tap (gevinst) - opplevd DBO	2	-1
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	1	2
Øvre grense pensjonsmidler	1	2
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	4	-3

Hovedforutsetninger benyttet i beregningene av netto pensjonsforpliktelse per 31.12.

NOK mill.	2023	2022
Diskonteringsrente	3,9 %	2,0 %
Forventet lønnsvekst	3,50 %	2,25 %
Forventet årlig regulering folketrygd	3,50 %	2,25 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner		
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

Økonomiske forutsetninger:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

Aktuarielle forutsetninger:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2023.

Sensitivitetsanalyse pensjonsberegning

Risikoen for Storebrand knyttet til pensjonsordningen er knyttet til de endringer i de økonomiske -og actuarielle forutsetninger som må benyttes i beregningene, og den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen. For de norske selskapene som har gått over til innskuddspensjon fra 1. januar 2015 er det ikke beregnet sensitivitet

Note 23 - Varige driftsmidler og leieavtaler

Vivi Måhede Gevelt er administrerende direktør i Storebrand Livsforsikring AS. Hun har en lønnsgaranti på 12 måneder etter ordinær oppsigelsestid. Alle arbeidsrelaterte inntekter inklusive konsulentoppdrag kommer til fradrag.

Selskapet har ingen forpliktelser overfor styrets leder ved opphør eller endring av vervet. Selskapet betaler styreansvarsforsikringer for sine styremedlemmer.

Storebrand har etablert en bonusordning for ansatte. Bonusordningen er knyttet til selskapets verdiskapning, samt individuelle prestasjoner.

Tusen kroner	Ordinær lønn ¹⁾	Andre ytelser ²⁾	Total godtgjørelse opptjent i året	Årets pensjonsopptjening	Lønns- garanti (mnd)	Lån ³⁾	Eier antall aksjer ⁴⁾
Vivi Måhede Gevelt	4 612	8	4 620	856	12		15 627
Lars Aa. Løddesøl	6 578	173	6 750	1 246	18	11 206	173 615
Heidi Skaaret ⁵⁾	4 961	133	5 094	895	12	2 793	128 366
Camilla Leikvoll ⁶⁾	3 056	8	3 064	446	12	4 006	12 758
Karin Greve-Isdahl ⁷⁾	2 108	10	2 118	355	12	NA	NA
Trygve Håkedal	4 739	8	4 746	866	12	8 592	41 231
Tove Selnes	3 767	128	3 895	666	12	16 039	42 769
Jenny Rundblad	4 818	7	4 825	1 364	12		10 382
Jan Erik Saugestad	7 515	138	7 653	1 426	12	1 200	143 578
Odd Arild Grefstad	8 715	158	8 872	1 692	18	7 000	266 610
Sum 2023	50 869	768	51 637	9 810		50 835	834 936
Sum 2022	51 854	1 081	52 935	9 933		62 065	987 691

Operasjonelt ansvar i Storebrand konsernet går på tvers av juridisk struktur og ledende ansatte for en juridisk enhet kan være avvikende fra ansatteforholdet.

- 1) 35% av CEO og CFO sin fastlønn vil være bundet til kjøp av fysiske aksjer i Storebrand ASA med 3 års bindingstid. For øvrige medlemmer av konsernledelsen er andelen 25%. Kjøp av aksjer vil foregå en gang per år.
2) Omfatter bilgodtgjørelse, telefon, forsikring, rentefordel, andre trekkpliktige ytelser.
3) Ansatte kan låne inntil 7 millioner kroner til subsidiert rente, og denne renten er p.t. 4,89% p.a. Overskytende lånebeløp følger markedsrente.
4) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmfør regnskapsloven §7-26.
5) Heidi Skaaret fratrådte rollen som konserndirektør Personmarkedet 31. oktober 2023.
6) Camilla Leikvoll tiltrådte rollen som konserndirektør for Personmarkedet 1. november 2023. Samlet godtgjørelse er relatert til hele året.
7) Karin Greve-Isdahl fratrådte rollen som konserndirektør for kommunikasjon, bærekraft og næringspolitikk 31. juli 2023.

Styret

Tusen kroner	Godtgjørelse	Eier antall aksjer ¹⁾	Lån ²⁾
Odd Arild Grefstad		266 610	7 000
Jan Otto Risebrobakken		10 002	4 932
Hans Henrik Klouman	256	3 100	
Anne Kathrine Slungård	256		
Martin Skancke	256	35 000	
Trond Thire	165	920	7 222
Mari Tårnesvik Grøtting	165	1 445	6 237
Sum 2023	1 096	317 077	25 392
Sum 2022	1 055	295 732	21 950

- 1) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmfør regnskapsloven §7-26.
2) Ansatte kan låne inntil 7 millioner kroner til subsidiert rente, og denne renten er p.t. 4,89% p.a. Overskytende lånebeløp følger markedsrente.

Lån til ansatte i Storebrand Livsforsikring AS er 39,3 millioner kroner.

Note 24 - Revisjonshonorar

Storebrandkonsernet har PwC som ekstern revisor.

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
Lovpålagt revisjon	-2	-1
Andre attestasjonstjenester	-1	-1
Sum	-3	-2

Beløpene er inklusive merverdiavgift siden selskapet ikke har vesentlig merverdiavgifts pliktig virksomhet.

Note 25 - Andre forsikringsrelaterte kostnader

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
Pooling	-5	-8
Rentekostnader forsikring	-70	-108
Tap på krav forsikring	-6	-3
Andre kostnader	-3	
Sum andre forsikringsrelaterte kostnader	-84	-119

Note 26 - Andre kostnader

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
Kostnader ansvarlig lån	-822	-554
Amortisering immaterielle eiendeler	-190	-30
Recapture fee	-44	
Andre kostnader	-91	-29
Sum andre kostnader	-1 147	-613

Note 27 - Skatt

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
Betalbar skatt		
Endring utsatt	326	461
Sum skattekostnad	326	461

Avstemming av forventet skattekostnad til faktisk skattekostnad

NOK mill.	2023	2022
Ordinært resultat før skatt	2 109	2 546
Forventet inntektsskatt med nominell skattesats	-527	-636
Skatteeffekten av :		
aksjer (fritaksmetoden)	197	-21
mottatt utbytte	222	348
permanente forskjeller	-1	
Endring tidligere år	436	770
Skattekostnad	326	461
Effektiv skattesats	18 %	18 %

Skattekostnad på øvrige resultatelementer i totalresultatet

NOK mill.	2023	2022
Skatt på øvrige resultatelementer som ikke blir omklassifisert til resultatet	3	14
Skatt på øvrige resultatelementer som kan bli omklassifisert til resultatet		
Sum skattekostnad i totalresultatet	3	14

Beregning av utsatt skattefordel og utsatt skatt av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring

NOK mill.	2023	2022
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Driftsmidler	39	48
Gevinst-/tapskonto	10	12
Immaterielle eiendeler	387	
Annet	67	84
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	502	144
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer	-741	
Gevinst-/tapskonto	-1	-2
Immaterielle eiendeler	-8	
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-750	-2
Fremførbare underskudd	-5 355	-4 075
Grunnlag for netto utsatt skatt eiendel/skatt forpliktelse	-5 603	-3 933
Midlertidig forskjell som ikke gir grunnlag for beregning av utsatt skatt/skattefordel	302	0
Netto grunnlag for utsatt skatt eiendel og utsatt skatt forpliktelse	-5 302	-3 933
Netto utsatt eiendel/forpliktelse i balansen	-1 300	-1 123
Korrigeringer ført rett i balansen		
Netto utsatt eiendel/forpliktelse i balansen ¹⁾	-1 300	-1 123
Bokført i balansen:		
Utsatt skatt eiendel	1 300	1 123
Utsatt skatt forpliktelse		
Utsatt skatt fra oppkjøpt og fusjonert virksomhet	199	

1) Usikre skatteposisjoner

Skattereglene for forsikringsbransjen har over flere år gjennomgått endringer. Storebrand og Skatteetaten har i noen saker forskjellige tolkninger av skattereglene og tilhørende overgangsregler. Som et resultat av dette, oppstår det usikre skatteposisjoner tilknyttet de regnskapsførte skattekostnadene. Hvorvidt de usikre skatteposisjonene skal innregnes i regnskapet, vurderes iht. IAS 12 og IFRIC 23. Usikre skatteposisjoner vil kun innregnes i regnskapet dersom selskapet anser at det er sannsynlighetsovervekt for at Skatteetatens tolkning vinner frem. Under beskrives vesentlige usikre skatteposisjoner.

A. I 2015 avviklet Storebrand Livsforsikring AS et heleid norsk datterselskap, Storebrand Eiendom Holding AS, med et skattemessig tap på omtrent 6,5 milliarder kroner, og en tilsvarende økning i det fremførbare underskuddet. I mars 2021 mottok Storebrand Livsforsikring AS vedtak der avviklingen av Storebrand Eiendom Holding AS ga en skattepliktig gevinst på omtrent 4,7 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring AS påklagde i mai 2021 vedtaket til Skatteklagenemnda som i juni 2023 ga selskapet fullt medhold. Finansdepartementet har i desember 2023 tatt ut søksmål mot vedtaket. Storebrand Livsforsikring AS vurderer at det er en sannsynlighetsovervekt for at selskapets syn vil vinne frem i en rettslig prosess, og det er derfor ikke innregnet en usikker skatteposisjon i regnskapet basert på stevningen. Dersom Finansdepartementet vinner frem med sitt syn fullt ut, vurderer Storebrand at det vil oppstå en skattekostnad for selskapet på omtrent 1,6 milliarder kroner. I tillegg vil det oppstå negative effekter for kundemidlenes avkastning etter skatt. Effektene er basert på beste estimat og etter gjennomgang med ekstern ekspertise.

B. Det ble for inntektsåret 2018 innført nye skatteregler for livsforsikrings- og pensjonsforetak. Disse reglene inneholdt overgangsregler for hvordan selskapene skulle opp-/nedskrive de skattemessige verdiene per 31. desember 2018. Skattedirektoratet publiserte i desember 2018 en tolkningsuttalelse som Storebrand anser ikke er i samsvar med lovens ordlyd. I skattemeldingen for 2018 har Storebrand Livsforsikring AS lagt til grunn vår forståelse av overgangsregelen, men mottok i oktober 2019 varsel om endring av ligning i tråd med tolkningsuttalelsen fra Skattedirektoratet og presiseringen fra Finansdepartementet. Storebrand Livsforsikring AS er ikke enige i Skatteetatens tolkning, men anser det som usikkert om selskapets tolkning vinner frem dersom saken avgjøres av domstolene. I april 2022 mottok Storebrand et vedtak fra Skatteetaten basert på tilsvarende grunnlag som det som er skissert i vedtaksutkastet. Storebrand er uenig i Skatteetatens syn og har påklaget vedtaket til Skatteklagenemnda. Som følge av klagen til Skatteklagenemnda omgjorde skattekontoret i januar 2023 deler av sitt eget vedtak, og satte ned den skattepliktige inntekten med omtrent 800 millioner kroner. De resterende deler av uenigheten skal behandles av Skatteklagenemnda. Den usikre skatteposisjonen er derfor innregnet i regnskapet. Forskjellen mellom Storebrands tolkning og Skatteetatens tolkning er, basert på vårt oppdaterte beste estimat, omtrent 6,4 milliarder kroner i en usikker skatteposisjon. Dersom Storebrands tolkning vinner frem, vil det fraregnes en avsatt skattekostnad på omtrent 1,6 milliarder kroner i regnskapet.

C. Utfallet av tolkning av skatteregler for konsernbidrag nevnt under punkt A vil få betydning ved beregning av effekt fra overgangsreglene for de nye skattereglene omtalt under punkt B. I regnskapet er det lagt til grunn en tilsvarende tolkning som beskrevet under punkt A ved beregning av skattemessige inngangsverdier på eiendomsaksjer eid av kundemidlene for perioden 2016 og 2017. Det er derfor en usikker skatteposisjon tilknyttet effekt fra overgangsreglene utover punkt B. Vedtakene som Storebrand mottok i april 2022 og i januar 2023 (beskrevet under punkt B) har redusert den usikre skatteposisjonen og har ført til en skatteinntekt på 0,6 milliarder kroner i første kvartal og 0,2 milliarder i fjerde kvartal 2022. Effekten som nevnt i punkt B er avhengig av tolkning og utfall av punkt A. I juni 2023 fikk Storebrand medhold i Skatteklagenemnda, og inntektsførte derfor en ytterligere skatteinntekt på omtrent 0,44 milliarder. Som nevnt over, tok Finansdepartementet i desember 2023 ut en stevning mot vedtaket. Dersom Finansdepartementet vinner frem, vil Storebrand regnskapsføre en skattekostnad på omtrent 0,5 milliarder kroner.

Selskapet har gjennomført en oppdatert vurdering av sakene i forbindelse med årsavslutningen, og anser at saken fra selskapets side ikke har blitt svekket i løpet av året. Tidslinjen for videre prosess er ikke klar, men Storebrand vil dersom nødvendig søke avklaring i domstolene for de omtalte usikre skatteposisjonene.

Suppleringskatt

I løpet av desember 2023 og januar 2024 vedtok både svenske og norske myndigheter å innføre endringer i skattelovgivningen med virkning fra inntektsåret 2024. Det nye lovverket introduserer suppleringskatt, en global minimumsbeskatning som skal forhindre overskuddsflytting mellom land, og sørge for en effektiv skattesats på minimum 15 prosent.

Storebrand er omfattet av det nye regelverket. Konsernet jobber med innføringen av suppleringskatt, og er foreløpig ikke ferdig med å analysere effektene. Konsernet har ikke virksomhet i land som har en selskapsskatt under 15 prosent. Det ser foreløpig ut til at de skattemessige konsekvensene blir minimale for Storebrand. Det er ikke innregnet utsatt skatt knyttet til den globale suppleringskatten i regnskapet for 2023.

Note 28 - Immaterielle eiendeler og goodwill

Storebrand Livsforsikring AS

NOK mill.	IT-systemer	Value of business in force (VIF)	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum 2023	Sum 2022
Anskaffelseskost 1.1	756	281	10		1 047	963
Tilgang i perioden:	83		1 026	302	1 410	162
Utviklet internt						
Kjøpt separat	83		1 026	302	1 410	162
Avgang i perioden			-156		-156	-78
Valutajusteringer ved omregning av utenlandsk enhet						
Andre endringer						
Anskaffelseskost 31.12	839	281	880	302	2 301	1 047
Akk. av- og nedskrivninger 1.1.	-473	-140	-3		-616	-508
Nedskrivning i perioden			-86		-86	
Amortisering i perioden	-103	-28	-76		-207	-108
Avgang i perioden						
Reversering av nedskrivning i perioden						
Andre endringer			0		0	
Akk. av- og nedskrivninger 31.12.	-575	-169	-165		-909	-616
Balanseført verdi 31.12.	264	112	714	302	1 392	431

NOK mill.	Levetid	Avskrivnings-sats	Avskrivnings-metode	Balanseført verdi 31.12.23	Balanseført verdi 31.12.22
IT systemer	5 år	20 %	Lineær	264	284
VIF - Silver	10 år	10 %	Lineær	112	141
Kunderelasjoner Danica	8 til 15 år	7% - 13%	Lineær	704	
Distribusjon Danica	10 år	10 %	Lineær	6	
Kunderelasjoner Insr	5 år	20 %	Lineær	4	7

Goodwill fordelt på virksomhetskjøp

NOK mill.	Anskaffelseskost 1.1	Akkumulert avskrivning 1.1	Verdi i balansen 1.1	Tilgang/avgang	Verdi i balansen 31.12
Goodwill Danica				302	302

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov.

Immaterielle eiendeler knyttet til oppkjøp av Silver

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2018 Silver Pensjonsforsikring AS (Silver). Selskapet ble i 2018 fusjonert med Storebrand Livsforsikring AS. Immaterielle verdier knyttet til kjøpet av Silver er verdien av eksisterende forretning (VIF -value of business in force. Silver er integrert i Storebrand Livsforsikring sin virksomhet og inngår i hovedsak i sparesegmentet. Gjenvinnbart beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. Det anses som mest korrekt å estimere verdi på kontraktene som ble kjøpt til tross for at disse ikke er en egen kontantstrømgenererende enhet. For å bestemme om det har vært verdifall under bokførte verdier vurderes parameterne brukt i verdsettelsen og oppkjøpsanalysen. Videre sammenlignes dette med utviklingen av forventede verdier brukt i verdsettelsen ved oppkjøpet.

Bruksverdien vil påvirkes av forutsetning om lønnsomhet og skadeprosent, kundeavgang, samt hvilket avkastningskrav som legges til grunn. Simulering med rimelige og også konservative forutsetninger tilsier en verdi som forsvarer bokført verdi jf. IAS 36.

Immaterielle eiendeler knyttet til kjøp av kundeportefølje fra Insr

Storebrand inngikk i 2020 avtale om å overta en kundeportefølje fra Insr Insurance Group ASA. Polisene ble gjennom 2020 og 2021 fornyet i Storebrands systemer, og den immaterielle eiendelen akkumulert basert på faktiske fornyelser jfr. IAS 38. Kundeporteføljen fra Insr er integrert i Storebrands virksomhet. Gjenvinnbart beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. Det ansees som mest korrekt å estimere verdi på kontraktene som ble overtatt til tross for at disse ikke er en egen kontantstrømgenererende enhet. For å bestemme om det har vært verdifall under bokførte verdier, vurderes parameterne brukt i verdsettelsen og oppkjøpsanalysen. Videre sammenlignes dette med utviklingen av forventede verdier brukt i verdsettelsen ved inngåelse av avtale om overtagelse av kundeporteføljen.

Bruksverdien vil påvirkes av forutsetning om lønnsomhet og skadeprosent, kundeavgang, samt hvilket avkastningskrav som legges til grunn. Simulering med rimelige og også konservative forutsetninger tilsier en verdi som forsvarer bokført verdi jf. IAS 36.

Immaterielle eiendeler knyttet til oppkjøp av Danica

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2022 Danica Pensjon AS (Danica). I forbindelse med oppkjøpet ble det identifisert merverdier knyttet til kunderelasjoner, distribusjonsavtaler og goodwill. Selskapet ble i 2023 fusjonert med Storebrand Livsforsikring AS og er integret i Storebrand Livsforsikring sin virksomhet. Grunnlaget for verddivurderingen er styrebehandlete budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden. Basert på prognosene er det foretatt en kontantstrømbasert verdiberegning.

Det vil være usikkerhet knyttet til forutsetninger som er lagt til grunn i verddivurderingen. Verdien vil påvirkes av forutsetning om forventet avkastning i finansmarkedene, kostnader, kundeavgang, inntektsutvikling, samt hvilket avkastningskrav som legges til grunn. Det presiseres at målsettingen med beregningen er å oppnå tilstrekkelig sikkerhet for at bruksverdi, jf. IAS 36, ikke er lavere enn innregnet verdi i regnskapet. Simulering med rimelige og også konservative forutsetninger tilsier en verdi på investeringen som forsvarer bokført verdi iht. IAS 36.

Note 29 - Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

Storebrand Livsforsikring AS

NOK mill.	Virkelig verdi over OCI	Eiendeler til virkelig verdi over resultat	Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	Eiendeler til amortisert kost	Forpliktelser amortisert kost	Sum 2023	Sum 2022
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd				9 817		9 817	8 814
Aksjer og andeler		163 850				163 850	118 130
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		68 916		148 094		217 010	196 960
Utlån til kunder		135		21 043		21 177	21 749
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer				41 777		41 777	4 918
Derivater		6 126				6 126	4 289
Sum finansielle eiendeler 2023		239 027		220 731		459 758	
Sum finansielle eiendeler 2022		194 341		160 519			354 859
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lånekapital					10 672	10 672	9 757
Derivater			2 615			2 615	4 083
Annen kortsiktig gjeld			3 285		44 817	48 102	6 710
Sum finansielle forpliktelser 2023	0		5 900		55 489	61 389	
Sum finansielle forpliktelser 2022	0		4 083		58 774		20 550

Note 30 - Utlån og nedskrivninger

Utlån, garantier og ubenyttede kreditter

NOK mill.	Balanseført verdi 31.12.23	Balanseført verdi 31.12.22 ¹⁾
Utlån til kunder til amortisert kost	21 072	21 627
Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet (PL)	135	122
Utlån til kunder til virkelig verdi over totalresultat (OCI)		
Sum brutto utlån til kunder	21 207	21 749
Forventet tap steg 1	-30	
Forventet tap steg 2		
Forventet tap steg 3		
Netto utlån til kunder	21 177	21 749

1) Tall for 2022 er netto utlån, og inkluderer en nedskrivning på 16 millioner. Tallene for 2022 er ikke omarbeidet etter ovargang til IFRS 9

Nedskrivninger på utlån, garantier og ubenyttede kreditter

NOK mill.	31.12.23			
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Total
	12 mnd ECL	Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Levetid ECL - objektive bevis på tap	
Nedskrivninger 01.01.23	-27			-27
Overført til steg 1 (12 mnd ECL)				
Overført til steg 2 (levetid ECL - ikke objektive bevis på tap)				
Overført til steg 3 (levetid ECL - objektive bevis på tap)				
Netto ny måling av tap				
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	-2			-2
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	3			3
ECL endring på finansielle eiendeler som ikke har endret stage i perioden	-3			-3
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning				
Konstaterte tap				
Endringer i modell/risikoparametre				
Nedskrivninger 31.12.23	-30	0,0	0,0	-30
Nedskrivninger på utlån til kunder vurdert til amortisert kost	-30	0,0	0,0	-30
Nedskrivninger på utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)				
Nedskrivninger på garantier og ubenyttede kreditter				
Sum	-30	0,0	0,0	-30

Note 31 - Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper Storebrand Livsforsikring AS

NOK mill. Selskap	Eierandel i %	Stemme- andel i %	Bokført verdi 31.12		Resultat- andel 2023
			2023	2022	
Storebrand Pensjonstjenester AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	18	18	2
Storebrand Holding AB, Stockholm	100,0	100,0	13 024	12 231	1 637
Storebrand Eiendom Trygg AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	12 329	12 991	-572
Storebrand Eiendom Vekst AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	5 570	5 808	-227
Storebrand Eiendom Utvikling AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	6 164	6 368	-543
Storebrand Eiendomsfond Invest AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	4 481	4 916	-195
Storebrand Danica Pensjonsforsikring AS, Søndre Gate 14, 7011 Trondheim ¹⁾				2 048	
Datterselskaper			41 587	44 380	102
Norsk Pensjon AS, Hansteensgate 2, 0253 Oslo	27,0	27,0	2	1	
Pensjonskontoregisteret AS, Oslo	31,1	31,1	1	1	
Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet			3	2	
Sum investering i datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet			41 590	44 382	102

Alle transaksjoner med tilknyttede selskaper er inngått på markedsmessige vilkår.

1) Selskapet er fusjonert med Storebrand Livsforsikring med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2023

Note 32 - Obligasjoner til amortisert kost

NOK mill.	2023		2022	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	42 222	39 893	30 705	28 805
Selskapsobligasjoner	88 226	82 904	76 865	80 828
Strukturerte papirer	16 720	14 174	17 591	14 868
Verdipapiriserte obligasjoner	926	927		
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	148 094	137 898	125 160	124 501
Modifisert durasjon		7,8		
Gjennomsnittlig effektiv rente		4,6 %		

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balanseførte verdi og papirets observerte markedskurs (virkelig verdi). For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir med hensyn til likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter.

NOK mill.	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Virkelig verdi
	12 mnd ECL	Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Levetid ECL - objektive bevis på tap	
Nedskrivninger 01.01.23	-32			-32
Overført til steg 1 (12 mnd ECL)				
Overført til steg 2 (levetid ECL - ikke objektive bevis på tap)				
Overført til steg 3 (levetid ECL - objektive bevis på tap)				
Netto ny måling av tap				
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	-4			-4
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	5			5
ECL endring på finansielle eiendeler som ikke har endret stage i perioden	-2			-2
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning				
Konstaterte tap				
Endringer i modell/risikoparametre				
Nedskrivninger 31.12.23	-34			-34
Nedskrivninger på obligasjoner vurdert til amortisert kost	-34			-34
Nedskrivninger på obligasjoner vurdert til virkelig verdi over totalresultat (OCI)				
Sum	-34			-34

Note 33 - Aksjer og andeler

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
Aksjer i norske selskaper		
Aksjer i finans- og forsikringsselskaper		
DnB	984851006	384
Gjensidige Forsikring ASA	995568217	101
NMI Frontier Fund KS	993147044	29
Sparebank 1 SR-Bank G	937895321	27
NMI Fund III KS	993147044	18
SpareBank 1 SMN	937901003	14
Norwegian Microfinance Initiative AS	993147044	9
Entra ASA	999296432	8
NMI Global Fund KS	993147044	8
AS Kristiania Byggeselskap for Smaaleiligheter	833090852	7
B2 Impact ASA	992249986	6
Olav Thon Eiendomsselskap	914594685	2
Sum aksjer i finans- og forsikringsselskaper		613
Andre aksjer		
Equinor ASA	923609016	449
Telenor	982463718	202
Norsk Hydro	914778271	182
Yara International	986228608	177
Mowi ASA	964118191	163
Orkla	910747711	95
SalMar	960514718	95
Aker BP ASA	989795848	94
ADEVINTA ASA-B	921796226	72
Andre norske aksjer		566
Sum andre aksjer norske		2 093
Aksjer i utenlandske selskaper		
Aksjer i finans- og forsikringsselskaper		
J.P Morgan Chase and Co		307
Visa Inc - Class A shares		302
Mastercard Inc		213
Bank of America Corp		171
Toronto - Dominion Bank (CAD)		164
Goldman Sachs		108
Allianz SE		107
S&P Global Inc		98
HSBC Holdings (GBP)		97
Wells Fargo		96
Royal Bank of Canada		92
Chubb Ltd		87
Morgan Stanley		86
American Express		83
Marsh & McLennan Cos		82
Citigroup		81
UBS Group AG		81
Mitsubishi UFJ Holdings Group		77
American Tower Corp (REIT)		77

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
Prologis Inc (REIT)		77
Progressive Corp		75
3I Group		73
Commonwealth Bank of Australia		72
AIA Group Ltd		70
Equinix Inc (REIT)		67
Great West Lifeco		66
Bank of Montreal		66
Berkshire Hathaway B		65
Blackrock		60
Aon Corp		58
Axa		57
Fiserv		57
Charles Schwab Corp		56
American International Group		55
Hartford Financial Services		53
Prudential Financial Inc		51
National Australian Bank		50
The Travelers Companies, Inc.		50
Moody's		49
Weyerhaeuser Co (REIT)		48
Metlife		48
PNC Financial Services		47
Bank of Nova Scotia		47
BNP Paribas		45
Aflac Inc.		45
Intercontinental Exchange Inc		44
Blackstone Group LP/The		44
Legal & General Group		43
Manulife Financial		41
Aust & Nz Bank Group		40
Capital One Financial		39
DBS Group Holdings Limited		39
CME Group Inc/IL		37
Intesa SanPaolo		37
Prudential		36
UniCredit SPA		36
Westpac Banking Corp		36
Arthur J Gallagher & Co		35
Sumitomo Mitsui Financial Group		35
US Bancorp		34
City Developments		34
PAYPAL HOLDINGS INC		33
Swiss Re Ltd		33
Power Corp. of Canada		32
Crown Castle Inc (REIT)		32
Poste Italiane SpA		32
Zurich Financial Services AG		31
EXOR NV		31
Banco Santander		31
Assicurazioni General		30
Arch Capital		30
Deutsche Bank		29

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
Everest Group		29
Simon Property Group Inc (REIT)		29
KKR & Co Inc		29
Investor AB-B	5560138298	28
TRUIST FINANCIAL CORP		28
MSCI Inc		28
Bank of New York Mellon		28
Macquarie GP LTD		27
Ameriprise Financial		27
Willis Towers Watson Plc		26
Muenchener Rueckversicherungs RG		26
Daiwa House Industry		26
AvalonBay Communities Inc (REIT)		25
BOC Hong Kong Holdings		25
Digital Realty Trust Inc (REIT)		24
Principal Financial Grp		24
Overseas-Chinese Bank		24
Public Storage (REIT)		23
Allstate Corp		21
CBRE Group Inc		21
Apollo Global Management Inc		21
Mizuho Financial Group		21
London Stock Exchange		20
Tokio Marine Holdings, Inc.		20
Mirvac Group (REIT)		19
Boston Properties Inc (REIT)		19
Credit Agricole		19
QBE Insurance Group		19
First Citizens BancShares Inc/NC		18
Onex Corp		18
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A.		17
Synchrony Financial		16
Block,Inc		16
Fairfax Financial Holdings Inc		16
Discover Financial Services		16
Iron Mountain Inc (REIT)		15
IGM Financial Inc		15
Aegon NV		15
Japan Post Bank Co Ltd		15
Societe Generale		15
Welltower Inc		15
Erste Group Bank AG		15
Equity Residential (REIT)		14
Mitsui Fudosan		14
Ventas Inc (REIT)		14
Citizens Financial Group Inc		14
State Street		14
Sun Life Financial Inc		13
Dai-ichi Life Holdings, INC		13
National bank of Canada		13
AXA Equitable Holdings Inc		13
Link REIT (REIT)		12
Concordia Financial Group Ltd		12

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
United Overseas Bank		12
Coinbase Global Inc		12
Lloyds Banking Group PLC		12
Extra Space Storage Inc		12
Hong Kong Exchanges & Clearing		12
Nasdaq Inc		12
Capitaland Integrated Commercial Trust (REIT)		11
KBC GROEP NV		11
Realty Income Corp		11
Fifth Third Bancorp		10
Azrieli Group		10
Daiwa Securities		10
Suncorp Group Holding		10
Orix		10
Mitsubishi Estate		10
Klepierre (REIT)		9
Regions Financial		9
Sumitomo Mitsui Trust Holdings		9
Deutsche Boerse		9
Global Payments Inc		9
Sompo Holdings Inc		9
Canadian Imperial Bank of Commerce		9
Markel Group Inc		9
Insurance Australia Group		9
LPL Financial Holdings Inc		9
Regency Centers Corp (REIT)		9
Annaly Capital Management Inc (REIT)		9
Scentre Group (REIT)		9
Invesco Ltd USA		8
M&T Bank Corp		8
Host Hotels & Resorts Inc (REIT)		8
Singapore Exchange		8
Chiba Bank		7
Stockland (REIT)		7
Reinsurance Group of America Inc		7
Unum Group		7
Ing-Groep		7
Ally Financial Inc		7
FleetCor Technologies Inc		7
Healthpeak Properties Inc		7
American Financial Group Inc/OH		7
Mid-America Apartment Communities Inc		7
Fukuoka Financial Group		7
AIB Group PLC		7
Mebuki Financial Group Inc		7
UDR Inc (REIT)		7
Dexus/AU		6
Nomura Holdings		6
Hang Seng Bank		6
Cincinnati Finc. Corp		6
Essex Property Trust Inc		6
Huntington Bancshares		6
Vornado Realty Trust (REIT)		6

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
Camden Property Trust (REIT)		6
T&D HOLDINGS		6
Raymond James Financial Inc		5
Nordea Bank Abp		5
Wendel		5
British Land Co PLC (REIT)		5
WR Berkley		5
Aviva PLC		5
Caixabank		5
Medibank Pvt Ltd		5
Goodman Group (REIT)		5
GPT Group (REIT)		5
AGNC Investment Corp (REIT)		5
Brown & Brown		5
Nomura Real Estate Holdings		5
FNF Group		5
Investec Plc		5
Sumitomo Realty & Dev		5
Daiwa House Residential Investment Corp		4
Swire Pacific		4
Adyen NV		4
CapLand Ascendas REIT		4
Alexandria Real Estate Equities Inc		4
Renaissancere Holdings		4
Fidelity National Informatio		4
Land Securities Group PLC (REIT)		4
FactSet Research Systems Inc		4
Magellan Financial Group Ltd		4
Tokyu Fudosan Holdings, Corp		4
MS&AD Insurance Group Holdings		3
Resona Holdings		3
T Rowe Price Group Inc		3
CBOE Global Markets INC.		3
Jackson Financial Inc		3
Mediobanca SpA		3
Northern Trust Corporation	200165667	3
Old Mutual Ltd		3
NN Group NV		3
Banco BPM SpA		3
SCOR SE		3
Erie Indemnity Co		3
ASR Nederland NV		3
Raiffeisen Intl Bank		3
First International Bank of Israel Ltd		2
LendLease Group		2
Federal Realty Investment Trust (REIT)		2
Hannon Armstrong Sustainable Infrastructure Capita		2
GMO Payment Gateway Inc		2
Amundi SA		2
Commerzbank AG	252536604	2
Swedbank AB (A shs)	5020177753	2
Nomura Real Estate Master Fund Inc/New		2
First Horizon National		2

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
Jack Henry & Associates Inc		2
ABN AMRO Group NV		2
Julius Baer Group Ltd		2
Ares Management Corp		2
Groupe Bruxelles Lambert		2
RioCan Real Estate Investment Trust (REIT)		2
Sun Hung Kai Properties		2
Aozora Bank Ltd		2
Svenska Handelsbanken A	5020077862	2
Amp Ltd.		2
Swire Properties Ltd		2
Bread Financial Holdings, Inc		2
Kimco Realty Corp (REIT)		2
Natwest Group PLC		1
Globe Life Inc		1
Barclays Bank		1
Mapfre SA		1
Daito Trust Const		1
Nexi SpA		1
PARTNERS GROUP HOLDING AG		1
MarketAxess Holdings Inc		1
Japan Post Holdings Co Ltd		1
Franklin		1
Ninety One PLC		1
Vicinity Centres		1
SL Green Realty Corp (REIT)		1
ASX Ltd		1
Sofina		1
Nippon Prologis REIT Inc		1
Ageas (BE)		1
Assurant		1
ASA International Group PLC		1
Japan Exchange Group Inc		1
Abrdn Plc		1
Zions Bancorporation		1
Western Union Co/The		1
Block Inc		1
Bank of Ireland Group PLC		1
Sum aksjer i finans- og forsikringsselskaper utenlandske		6 619
Andre utenlandske aksjer		
Apple Inc		1 848
Microsoft		1 683
Amazon Com		934
NVIDIA		823
Alphabet Inc Class A		642
Meta Platforms, Inc		483
Tesla Inc		466
Alphabet Inc Class C		366
Eli Lilly & Co		348
Broadcom Inc		323
United Health Group		292
Pepsico Inc		249

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
Linde PLC		241
Procter & Gamble		224
Merck & Co		224
Coca-Cola		206
Cisco Systems		203
Home Depot		202
American Water Works Co Inc		200
Abbvie		183
Adobe Inc		179
Accenture PLC		175
Nestle		170
Salesforce Inc		167
Novo-Nordisk B		167
Pfizer		150
Transdigm Group		147
Abbott Laboratories		147
Verizon Communications		146
McDonald's Corp		146
Novartis		145
Sap SE		144
International Business Machines Corp		143
Roche Holding Genuss		141
Astrazeneca (GBP)		141
Netflix Inc		140
Thermo Fisher Scientific Inc		137
Waste Mangement		134
Advanced Micro Devices		133
Schneider Electric		133
Intel		133
EDP Renovaveis SA		130
Qualcomm		123
Texas Instruments		123
Bristol-Myers Squibb		119
Oracle Corporation		118
Comcast Corp A		116
Danaher Corp		115
Mondelez International Inc		112
ASML Holding NV		111
Walt Disney		110
Siemens		109
Elevance Health Inc		108
Tokyo Electron		108
Amgen		107
Caterpillar		102
Intuit		100
ServiceNow Inc		99
Toyota Motor		98
ABB (CHF)		98
Nutrien Ltd		96
AT&T Inc		96
Unilever GB		93
Vinci		93
Sanofi		92

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
Dow Inc		90
Applied Materials		88
Deere & Co		87
Deutsche Telecom		83
ZOETIS INC		82
Sysco Corp		81
T-Mobile US Inc		81
Medtronic PLC		81
Sony Group Corporation		80
Howmet Aerospace Inc		80
Republic Services		79
NIKE Inc - B		79
GETLINK		78
Gilead Sciences Inc		78
Booking Holdings Inc		78
Uber Technologies Inc		78
Intuitive Surgical		77
United Utilities Water PLC		77
CVS Health		75
WW Grainger Inc		75
Starbucks Corp		75
Target Corporation		75
Terna Rete Elettrica Nazionale SpA		74
Lowe's Cos Inc		74
Air Products & Chemicals		73
Automatic Data Processing		73
Boston Scientific		73
GlaxoSmithkline		71
Industria de Diseno Textil SA		71
Darling Ingredients Inc		71
Andre utenlandske aksjer		12 784
Sum andre aksjer utenlandske		30 953
Sum aksjer		40 278
Herav børsnotert		40 184
Fondsandeler		
Storebrand Global Multifactor A	990632758	19 990
Storebrand Indeks - Norge A	913222679	10 276
Storebrand Global ESG A	919080000	9 227
Storebrand Norge Institusjon C	981672747	8 799
Storebrand Global ESG Plus A	918660186	8 121
Storebrand Global Solutions A	998718120	6 395
Storebrand Emerging Markets Plus A NOK	5156028267	6 266
Storebrand Global Indeks B	989133241	5 213
Eika Pensjon VPFO	993990949	4 307
Storebrand Emerging Markets A SEK	5156024183	2 644
Storebrand Infrastructure Fund Class B-3		2 521
Equinor Aksjer Norge	916877323	2 503
Danske Profil Invest Danica Pension Norge Aksj		2 478
Storebrand Indeks Alle Markeder A	996923002	2 230
Equinor Aksjer USA	916876610	2 115
Storebrand International Private Eq 18 Class B-6	920329152	1 892
Storebrand International Private Eq 19 Class B-7	989871862	1 815

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
Storebrand Norge Fossilfri A	918660313	1 653
Cubera International Private Equity 20 Class B-6		1 580
Storebrand Int. Private Eq. 17 Ltd - Class B-6	988210684	1 502
Storebrand Int. Private Eq. 16 Ltd - Class B-6	916788223	1 443
Storebrand Global Indeks A	989133241	1 336
Cubera International Private Equity 21 Class B-6		1 145
Storebrand International Private Equity XI - B-3	996700828	465
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	990446881	454
Storebrand International Private Eq 19 Class B-6	989871862	417
Storebrand Renewable Energy A	925054097	412
Delphi Global A	989747746	391
Cubera International Private Equity 20 Class B-5		364
Storebrand Global Solutions LUX I EUR		360
Storebrand International Private Equity XII - B-4	998333679	354
Storebrand International Private Equity 13 - B-4	911917831	340
Storebrand Global Value A	979364768	339
Storebrand Emerging Markets Plus A SEK	5156028267	319
Storebrand Verdi A	979474059	313
Storebrand Global Low Volatility A SEK	5156026394	291
Eika Norden VPFO	980134350	281
Eika Norge	985682976	278
Cubera Continuation Fund Limited		265
Equinor Aksjer Pacific	916876718	261
SKAGEN Kon-Tiki A	984305141	244
Delphi Nordic A	960058658	237
Storebrand Infrastructure Debt Fund - SICAV		224
Delphi Norge A	976242556	220
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	996210235	195
Storebrand Global Indeks Valutasikret A	917820961	195
SKAGEN Select 30	918534687	189
Storebrand Indeks - Norden A	926653016	163
Danske Invest Index Norway Restricted Acc KL		153
Storebrand Smart Cities A	827154792	152
Storebrand Fremtid 100 A	938144435	146
DEAS Eiendomsfond Norge 1 IS	887027692	145
SEB Global Emerging Market Equities Earnest AKL		143
Cubera International Private Equity 23 Class B-6		134
Wellington Global Health Care Equity Portfolio		129
Storebrand Fremtid 50 A	989440136	129
Fondsfinans Norge	884494362	125
SKAGEN Vekst A	879876052	123
Storebrand Indeks Nye Markeder A	996922987	120
Danske Invest Index Global AC Restricted		117
Pareto Eiendomsfelleskap IS		106
Storebrand Vekst A	964847878	101
Franklin India Fund		96
DigitalBridge Partners II		91
SKAGEN Focus A	915294294	90
Patrizia PanEuropean Property 2		86
Delphi Europe A	980440028	78
Danske Invest Norge Vekst	968007386	76
BlackRock Global SmallCap Fund A2		75
Storebrand Equal Opportunities A	927153688	73

NOK mill.	Organisasjons-nummer	Storebrand Livsforsikring AS
		Virkelig verdi
Cubera Impact Fund I B-4		72
Danske Invest Index Global EM		72
Storebrand Norge A	938651728	71
Danske Invest-Nye Markeder Fund		71
Andre fondsandeler		1 184
Sum fondsandeler		123 572
Sum aksjer og fondsandeler		163 850

Note 34 - Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi

NOK mill.	2023	2022
	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	7 948	10 444
Selskapsobligasjoner	3 117	20 385
Strukturerte papirer	323	0
Verdipapiriserte obligasjoner	0	840
Obligasjonsfond	57 528	40 130
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	68 916	71 799

	Storebrand Livsforsikring AS
Modifisert durasjon	1,5
Gjennomsnittlig effektiv rente	1,5 %

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert på papirets markedsverdi. Gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er beregnet med det enkelte papirs andel av virkelig verdi som vektor. Rentederivater er inkludert i beregning av modifisert durasjon og gjennomsnittlig effektiv rente.

Note 35 - Derivater

Storebrand Livsforsikring gjør aktivt bruk av finansielle derivater. Finansielle derivater brukes generelt til å styre den totale investeringsrisikoen på en effektiv måte som sikrer potensialet for en langsiktig god risikojustert avkastning. Herunder brukes derivater til å fjerne uønsket risiko, samt å tilpasse investeringsporteføljen til selskapets forpliktelser på kort og lang sikt. Bruk av derivater tillater ofte en raskere, enklere og billigere måte å øke eller redusere risikoen på. I de enkelte aksje- og obligasjonsporteføljene benyttes finansielle derivater for å tilpasse den ønskede risikoeksponeringen innenfor gitte rammer for å implementere forvalters markedssyn.

Nominelt volum

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK.

Storebrand Livsforsikring AS

NOK mill.	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balanse- førte fin. eiendeler	Brutto balanse- ført gjeld	Nettoført fin. eien- deler/gjeld i balansen	Nettobeløp hensyntatt nettingavtaler		Netto beløp 2023	Netto beløp 2022
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld		
Aksjederivater								
Rentederivater	71 331	1 175	2 268				-1 093	-1 855
Valutaderivater	195 118	4 951	347				4 604	2 062
Kredittderivater								
Sum derivater 2023	266 449	6 126	2 615				3 511	
Sum derivater 2022	244 369	4 289	4 083					206

1) Verdier per 31. desember

Note 36 - Varige driftsmidler og leieavtaler

Varige driftsmidler

NOK mill.	Maskiner	Inventar	Sum 2023	2022
Balanseført verdi pr. 1.1	5	1	6	17
Tilgang	1		1	9
Avgang				-2
Avskrivning	-2	-0	-2	-3
Balanseført verdi pr. 31.12	4	0	5	21

Avskrivningsplan og økonomisk levetid

Avskrivningsplan	Lineær
Maskiner/utstyr	3-4 år

Leieavtaler

NOK mill.	Bygninger	IT-utstyr	Sum 2023	2022
Anskaffelseskost 1. januar	6	4	10	10
Tilgang			0	0
Tilgang via oppkjøp/fusjon	10		10	0
Avgang			0	0
Anskaffelseskost 31.12	16	4	20	10
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1. januar	-6	-2	-8	-7
Avskrivning	-1	-1	-2	-1
Nedskrivning i perioden			0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember	-7	-3	-10	-8
Balanseført verdi 31.12	9	1	10	2

Avstemming av varige driftsmidler og leieavtaler i balansen

NOK mill.	2023	2022
Varige driftsmidler	5	6
Rett til bruk eiendeler	10	2
Balanse 31.12	14	8

Leieforpliktelser

NOK mill.	2023	2022
År 1	1	1
År 2		1
År 3		
År 4		
År 5		
Etter år 5		
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31. 12	1	2

Endringer i leieforpliktelser

NOK mill.	2023	2022
Ved førstegangsanvendelse 01.01.2020	2	3
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	-0	0
Betaling av hovedstol	-1	-1
Påløpte renter	0	0
Totale leieforpliktelser 31. desember	1	2

Andre leiekostnader innregnet i resultatet

NOK mill.	2023	2022
Leasingtilganger med lavere verdi	-10	-9
Totale leiekostnader inkludert i driftskostnader	-10	-9

Note 37 - Andre fordringer

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS	
	2023	2022
Fordringer på meglere	40 279	2 019
Mottatte sikkerhetsstillelser		898
Betalt skatt usikre skatteposisjoner ¹⁾		774
Andre kortsiktige fordringer	20	20
Sum	40 298	3 712

1) Betalt skatt knyttet til usikre skatteposisjoner, se note 27 Skatt.

Note 38 - Forsikringsforpliktelser fordelt på bransjer

NOK mill.	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe livs-forsikring	Individu-ell kapi-tal-forsikring	Individu-ell rente/pens-jons-forsikring	Skade-forsikring	Storebrand Livsforsikring AS	
							2023	2022
Premiereserve/pensjonskapital	349 057	15 494	1 998	17 121	17 598		401 268	337 827
- herav IBNS	1 525	80	1 122	86	157		2 969	4 944
- herav ikke opptjent premieinntekt	2 015	82	36				2 133	1 922
Tilleggsavsetning	6 511			98	310		6 919	9 622
Bufferfond	0	2 071					2 071	1 137
Kursreguleringsfond	2 336	1	7	18	48	2	2 411	618
Premiefond	1 274	1 225			2		2 500	3 118
Innskuddsfond	475						475	414
Pensjonistenes overskuddsfond	11						11	-0
Andre tekniske avsetninger						788	788	706
- herav IBNS						701	701	642
Sum forsikringsforpliktelser	359 663	18 790	2 005	17 237	17 958	790	416 444	353 443

Individuell kapitalforsikring

NOK mill.	Med rett til andel av overskudd	Uten rett til andel av overskudd	Investerings-valg	2023	2022
Premiereserve/pensjonskapital	1 811	836	14 474	17 121	14 509
Tilleggsavsetning	98	0		98	123
Kursreguleringsfond	11	7		18	-59
Premiefond					
Innskuddsfond					
Pensjonistenes overskuddsfond					
Andre tekniske avsetninger					
Sum forsikringsforpliktelser	1 920	843	14 474	17 237	14 574

Individuell rente/pensjonsforsikring

NOK mill.	Med rett til andel av overskudd	Investerings-valg	2023	2022
Premiereserve/pensjonskapital	8 730	8 868	17 598	13 385
Tilleggsavsetning	310		310	467
Kursreguleringsfond	48		48	-54
Premiefond	2		2	
Innskuddsfond				
Pensjonistenes overskuddsfond				
Andre tekniske avsetninger				
Sum forsikringsforpliktelser	9 090	8 868	17 958	13 798

Kollektiv pensjon privat

NOK mill.	Foretaks- pensjon uten inves- teringsvalg	Fripoliser uten inves- teringsvalg	Fripoliser med inves- teringsvalg	Foretaks- pensjon uten andel overskudd	Tjenest- epensjon uten inves- teringsvalg	Tjenest- epensjon med inves- teringsvalg	Pensjons- bevis uten inves- teringsvalg
Premiereserve/pensjonskapital	18 344	134 341	19 692		5 963	5 553	1 215
Tilleggsavsetning	880	5 452			164		
Kursreguleringsfond	373	1 842			89		9
Premiefond	191	12			419		
Innskuddsfond	475						
Pensjonistenes overskuddsfond	8				3		
Andre tekniske avsetninger							
Sum forsikringsforpliktelser	20 270	141 647	19 692	0	6 637	5 553	1 224

Kollektiv pensjon privat

NOK mill.	Pensjons- bevis med inves- teringsvalg	Tjeneste- pensjon uten rett til overskudd	Innskudds- pensjon med inves- teringsvalg	Pensjons- kapital- bevis uten inves- teringsvalg	Pensjons- kapital- bevis med inves- teringsvalg	2023	2022
Premiereserve/pensjonskapital		2 642	131 358	550	29 399	349 057	294 845
Tilleggsavsetning				16		6 511	9 031
Kursreguleringsfond		19		5		2 336	748
Premiefond		652				1 274	1 280
Innskuddsfond						475	414
Pensjonistenes overskuddsfond						11	
Andre tekniske avsetninger							
Sum forsikringsforpliktelser	0	3 313	131 358	570	29 399	359 663	306 318

Kollektiv pensjon offentlig

NOK mill.	Ytelsesbasert uten inves- teringsvalg	2023	2022
Premiereserve	15 494	15 494	13 426
Tilleggsavsetning			
Bufferfond	2 071	2 071	1 137
Kursreguleringsfond	1	1	
Premiefond	1 225	1 225	1 838
Innskuddsfond			
Pensjonistenes overskuddsfond			
Sum forsikringsforpliktelser	18 790	18 790	16 401

Skadeforsikring

NOK mill.	2023	2022
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske avsetninger	4	6
Sum eiendeler	4	6
Premiereserve	85	64
IBNS	704	642

NOK mill.	2023	2022
Sum	788	706
Kursreguleringsfond	2	(5)
Sum forsikringsforpliktelser	790	701

Kursreguleringsfond

NOK mill.	2023	2022	Endring 2023
Aksjer	2 733	2 047	687
Rentebærende	-322	-1 428	1 106
Sum urealiserte verdier finansielle eiendeler til virkelig verdi	2 411	618	1 793

Note 39 - Endring forsikringsforpliktelser

Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser

NOK mill.	Premie-reserve	Tilleggs-avsetning	Buffer-fond	Kurs-reguleringsfond	Premie-, inn-skudds-pensjonist-enes over-skuddsfond	Andre tekniske avsetninger skadeforsikringer	Sum Storebrand Livsforsikring AS 2023	Sum Storebrand Livsforsikring AS 2022
1. Inngående balanse	185 269	9 622	1 137	619	3 532	706	200 885	204 759
1.1 Fusjonert virksomhet	1 392	21		14	17	45	1 488	
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser								
2.1 Netto resultatførte avsetninger	1 837	-2 748	1 031	1 783	-3	40	1 940	-5 192
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet	80				39		120	75
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	168				48		216	230
2.4 Annen tilordning av overskudd	60						60	83
2.5 Justering av forsikringsforpliktelser fra andre resultatkomponenter							0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	2 146	-2 748	1 031	1 783	85	40	2 336	-4 805
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser								
3.1 Overføringer mellom fond	227	-207	-97		110		32	48
3.2 Overføringer til/fra selskapet	2 917	231		-4	-757	-2	2 386	883
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	3 144	24	-97	-4	-647	-2	2 418	931
4. Utgående balanse	190 559	6 899	2 071	2 397	2 970	744	205 639	200 885

Forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje

NOK mill.	Pensjonskapital	Storebrand Livs- forsikring AS 2023	Storebrand Livs- forsikring AS 2022
1. Inngående balanse	152 558	152 558	157 873
1.1 Fusjonert virksomhet	26 879	26 879	
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			
2.1 Netto resultatførte avsetninger	30 110	30 110	-5 429
2.2 Avkastningsresultat tilordnet kontraktene	0		
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0		
2.4 Annen tilordning av overskudd	0		
2.5 Justering av forsikringsforpliktelser fra andre resultatkomponenter	0		
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	30 110	30 110	-5 429
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			
3.1 Overføringer mellom fond	-35	-35	-48
3.2 Overføringer til/fra selskapet	-194	-194	161
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	-230	-230	113
4. Utgående balanse	209 317	209 317	152 558

Note 40 - Andre forpliktelser

Storebrand Livsforsikring AS

NOK mill.	2023	2022
Leverandørgjeld	40	64
Offentlige avgifter og skattetrekk	121	102
Mottatt sikkerhetsstillelser	3 285	1 308
Gjeld megler	39 952	2 123
Leieforpliktelse rett til bruk eiendel	10	2
Annen gjeld	1	17
Sum	43 409	3 616

Note 41 - Sikringsbokføring

Storebrand Livsforsikring følger IFRS 9 på sikringsbokføring. Det er flere sikringsforhold i selskapet

Sikring av virkelig verdi av renterisiko

Konsernets strategi for renterisiko er definert i policyen for renterisiko som setter rammer for å begrense konsernets renterisikoeksponering. For å redusere renterisikoen på innlån med fastrente benyttes virkelig verdisikring. Den risikoen som sikres i henhold til renterisikopolicyen er Nibor. Det vil si egen kredittrisiko sikres ikke gjennom å holde kredittspreaden konstant som ved opprettelse. Virkeligverdisikring av sikringsobjektet rentesikres ved at det inngås en renteswap, hvor vi swapper fra fast til flytende, for å redusere risikoen knyttet til fremtidige renteendringer. Sikringene tilfredsstiller kravene til sikringsbokføring på individuelt transaksjonsnivå, ved at et sikringsinstrument er direkte knyttet til et sikret objekt, og sikringsrelasjonen er tilfredsstillende dokumentert.

Alle sikringsrelasjoner er etablert med identisk fastrenteprofil; fastrente, hovedstol, kupongforfall og hovedforfall, både i objektet og instrumentet. Instrumentet swapper fra fastrente til flytenderente kvotert på Nibor 3 måneder. Sikringsforholdet er forventet å være effektiv ved å motvirke effekten av endringer i virkelig verdi som følge av endringer i rentenivået. Netto resultatførte verdiendringer i virkelig verdisikringer skyldes verdiendringer som følge av endrede markedsrenter, dvs sikret risiko.

For eurolån omfatter også sikring av valutarisiko. Sikringen skal eliminere valutarisikoen på hovedstol og gi en rentekostnad lik flytende NOK rente. Sikringsinstrumentet er en Basisswap der Storebrand Livsforsikring mottar 10-år fast EUR rente og betaler flytende 3 mnd NIBOR. Renteswappens flytende ben er denominert i NOK. På dette vis vil sikringsinstrumentet også sikre mot fluktrasjoner i valutakurs. Sikringseffektivitet måles basert på enkel Dollar Offset metode med hensyn til prospektiv effektivitet.

Storebrand konsern har identifisert følgende kilder til ineffektivitet
- ulik diskonteringsrente på instrument og objekt

I tillegg har flytende ben fast rente i tre måneder om gangen, og gir derfor også et bidrag til ineffektivitet. Dette bidraget faller gradvis mot null over tre måneder for deretter å hoppe til et nytt nivå bestemt av 3M NIBOR på tidspunkt for ny rentefiksing. Sistnevnte vil ha en begrenset effekt til tre måneder.

Det forventes ikke at disse forholdene vil skape vesentlig ineffektivitet. Det er ikke identifisert andre kilder til ineffektivitet i løpet av regnskapsåret. All sikring av renterisiko er virkelig verdi sikring og eventuell ineffektivitet resultatføres i ordinært resultat under "Andre kostnader".

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

NOK mill.	2023					2022				
	Kontrakt/ nominell verdi (euro)	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført	Ført over total- resultatet	Kontrakt/ nominell verdi (euro)	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført	Ført over total- resultatet
		Eien- deler	Gjeld				Eien- deler	Gjeld		
Renteswapper				-29		38	112			-590
Ansvarlig lånekapital				28	3	-38		421		578

1) Balanseførte verdier per 31.12.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

NOK mill.	2023				2022			
	Kontrakt/ nominell verdi (euro)	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført	Kontrakt/ nominell verdi (euro)	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført
		Eien- deler	Gjeld			Eiendeler	Gjeld	
Renteswapper	300		229		300		648	
Ansvarlig lånekapital	-300		2 782	-29	-300		2 397	28

1) Balanseførte verdier per 31.12.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

NOK mill.	2023				2022			
	Kontrakt/ nominell verdi (euro)	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført	Kontrakt/ nominell verdi (euro)	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført
		Eien- deler	Gjeld			Eiendeler	Gjeld	
Renteswapper	750	6			750	16		
Ansvarlig lånekapital	-750		763	-3	-750		773	

1) Balanseførte verdier per 31.12.

NOK mill.	2023			
	Kontrakt/ nominell verdi (euro)	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført
		Eien- deler	Gjeld	
Renteswapper	300	13		
Ansvarlig lånekapital	-300		316	

1) Balanseførte verdier per 31.12.

Utfasing av LIBOR på ulike valutaer som referanserenter har hatt mindre oppmerksomhet i 2023. Overgang til nye "overnight-renter" har vært krevende for mange markedsaktører, men overgangen har gått bedre enn mange fryktet. Fra 1. januar 2022 ble LIBOR for USD, GBP, EUR, CHF og JPY erstattet med nye "overnight-renter", SOFR, SONIA, ESTR, SARON og TONA. Det er i 2023 fortsatt blitt kvotert verdi på noen av LIBOR-rentene, men fra 1. juli 2023 opphørte all publisering av LIBOR-renter.

For Storebrand har prosessen med bortfall av LIBOR-renter ikke vært spesielt krevende da eksponeringen mot LIBOR-renter har vært begrenset. Nødvendig tilpasning av avtaler relatert til EONIA i forhold til enkelte motparter ble gjennomført i Q4 2021. EONIA er erstattet med ESTR og den fastsatte "fallbacks" som har medført en videreføring av verdiene basert på EONIA. NIBOR og STIBOR som har størst betydning på forvaltningen av Storebrand's kundeporteføljer, vil fortsatt videreføres. Det samme er gjeldende for EURIBOR.

Storebrand sikrer en eksponering i referansenrenten EURIBOR 3M på en cross currency swap EUR/NOK som har et nominelt beløp i euro på 300 millioner.

Note 42 - Sikkerhetsstillelser

Storebrand Livsforsikring AS

NOK mill.	2023	2022
Avgitte sikkerhetsstillelser for Derivathandel	2 833	12 361
Mottatte sikkerhetsstillelser i forbindelse med Derivathandel	-4 305	-1 429
Mottatte sikkerhetsstillelser Security Lending Program J.P. Morgan		-71
Sum mottatte og avgitte sikkerhetsstillelser	-1 472	1 906

CSA-avtalene som er inngått med 15 motparter regulerer hva som kan benyttes av sikkerheter av partene ved inngåtte bilaterale OTC-kontrakter. De fleste avtalene har et minimum overføringsbeløp på EUR 500.000. Det er i hovedsak avtalt at kontanter i EUR og NOK kan benyttes som sikkerhetstillelse. I noen tilfeller definert at obligasjoner er gyldig sikkerhetstillelse og da utelukkende statsobligasjoner. Renter beregnes på henholdsvis NOWA- og EONIA rentene. Avgitt sikkerhetstillelse for futures og opsjoner reguleres daglig med bakgrunn i daglig marginavregning på det enkelte kontrakter.

Sikkerhetsstillelser er mottatt og avgitt både i form av kontanter og verdipapirer. Sikkerhetsstillelser i form av kontanter er balanseført og klassifisert som andre fordringer og annen kortsiktig gjeld, henholdsvis note 37 og 40.

Note 43 - Betingede forpliktelser

Storebrand Livsforsikring AS

NOK mill.	2023	2022
Ikke innkalt restforpliktelser vedrørende limited partnership	3 762	3 666
Ikke trukket kapital i alternative investeringsfond	12 382	9 791
Sum betingede forpliktelser	16 144	13 457

Storebrand Livsforsikring AS har ubenyttede kredittrammer i forbindelse med utlån til og fordringer på kunder, se note 10 kredittrisiko.

Selskapene i Storebrand driver en omfattende virksomhet i Norge og utlandet og er gjenstand for kundeklager og kan bli part i rettsvister.

Note 44 - Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler

Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler

NOK mill.	2023	2022
Utlån av aksjer	1 865	1 274
Mottatte sikkerhetsstillelser for utlånte verdipapirer	-2 050	-1 411

Storebrand Livsforsikring har inngått avtale om verdipapirutlån med en rekke motparter. JPMorgan Luxembourg er agent for verdipapirutlånene og foretar selve utlånene på vegne av Storebrand Livsforsikring. Det lånes kun ut aksjer. Storebrand Livsforsikring mottar 85% av inntekten fra verdipapirutlån. JPMorgan tar en kostnad på 15%.

Note 45 - Transaksjoner med nærstående parter

Storebrand Livsforsikring har transaksjoner med øvrige selskaper i Storebrand konsernet, ledende ansatte samt aksjonærer i Storebrand ASA. Dette er transaksjoner som er en del av de produkter og tjenester som tilbys av selskapet til sine kunder. Transaksjonene inngår til markedsmessige betingelser og omfatter tjenestepensjon, privat pensjonssparing, skadeforsikring, leie av lokaler, bankinnskudd, utlån, kapitalforvaltning og fondssparing.

Storebrand Livsforsikring AS har i løpet av 2023 kjøpt boliglån utstedt fra søsterselskapet Storebrand Bank ASA. Transaksjonene er gjennomført til markedsmessige betingelser. Verdien av porteføljen som er overført i 2023 er 6,5 milliarder kroner. Total verdi av porteføljen pr 31.12.23 er 17 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring betaler honorar til Storebrand Bank i forbindelse med forvaltning av lånene, beløpet for 2023 er 67,4 millioner kroner.

Se også note 23 Ledende ansatte og note 31 Konsernselskaper og tilknyttede selskaper.

NOK mill.	2023		2023	
	Kjøp/salg av tjenester	Fordringer/gjeld	Kjøp/salg av tjenester	Fordringer/gjeld
Konsernselskap:				
Storebrand ASA	151	-2	138	
Storebrand Bank ASA	69	3	36	3
Storebrand Asset Management AS	63	11	44	25
Storebrand Pensjonstjenester AS	40	0	31	
Storebrand Forsikring AS	194	24	150	26
Kron AS	33	5		
SPP Pension&Forsikring AB	11		10	
Storebrand & SPP Business Services AB (NUF)	-218	-4	-194	-5

Konsernbidrag

NOK mill.	2023	2022	2023	2022
	Fordring		Gjeld	
Storebrand ASA	505	565	-3 439	-2 160
Storebrand Pensjonstjenester AS	2			
Storebrand Danica Pensjonsforsikring AS		16		

Note 46 - Solvens II

Storebrand Livsforsikring er et forsikringsselskap regulert etter Solvens II.

Beregningene nedenfor er for Storebrand Livsforsikring AS (solo-beregning). Det er ikke krav om å rapportere solvensmargin for Storebrand Livsforsikring Konsern. Storebrand ASA rapporterer solvensmargin for Storebrand Konsern (gruppeberegning).

Solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet beregnes i henhold til Solvens II-forskriften § 46 (1)-(3) etter standardmetoden og inkluderer effekten av overgangsordningen for aksjer i henhold til Solvens II-forskriften § 58.

Solvenskapital

NOK mill.	31.12.23					31.12.22
	Total	"Gruppe 1 ubegrenset"	"Gruppe 1 begrenset"	Gruppe 2	Gruppe 3	Total
Aksjekapital	3 540	3 540				3 540
Overkurs	9 711	9 711				9 711
Avstemmingsreserve	20 318	20 318				15 543
Ansvarlige lån	9 847		1 912	7 935		9 661
Utsatt skattefordel	0				0	306
Risikoutjevningssfond	1 067			1 067		809
Forventet utbetalt utbytte/konsernbidrag	-3 056	-3 056				-1 885
Ikke tellende tier 3 kapital	-904			-904		-231
Total solvenskapital	40 523	30 513	1 912	8 097	0	37 454
Total solvenskapital tilgjengelig til å dekke minstekapitalkravet	33 806	30 513	1 912	1 380		30 121

Solvenskapitalkrav og -margin

NOK mill.	31.12.23	31.12.22
Marked	15 206	18 219
Motpart	961	997
Liv	8 039	5 882
Helse	794	672
Operasjonell	1 037	1 003
Diversifisering	-5 524	-4 745
Tapsabsorberende skatteeffekt	-4 318	-4 725
Totalt solvenskapitalkrav forsikringsselskap	16 195	17 301
Solvensmargin	250,2 %	216,5 %
Minimumskapitalkrav	6 902	6 585
Minimumsmargin	489,8 %	457,4 %

Note 47 - Kapitalavkastning

Storebrand Livsforsikring AS

NOK mill.	2023		2022		2021		2020		2019	
	Bokført avkastning	Markedsavkastning	Bokført avkastning	Markedsavkastning	Bokført avkastning	Markedsavkastning	Bokført avkastning	Markedsavkastning	Bokført avkastning	Markedsavkastning
Kollektivporteføljen totalt	1,8 %	2,7 %	1,1 %	-3,0 %	4,5 %	3,9 %	4,8 %	5,5 %	3,8 %	5,5 %
Per portefølje:										
Kollektiv ytelse	3,1 %	3,7 %	-0,7 %	-1,1 %	4,7 %	4,3 %	4,3 %	5,6 %	4,2 %	6,1 %
Sverige filial					4,0 %	0,1 %	3,0 %	2,3 %	4,5 %	6,1 %
Fripoliser	1,4 %	2,3 %	1,5 %	-0,6 %	4,6 %	3,9 %	5,0 %	5,7 %	3,9 %	5,5 %
Individual	2,4 %	4,0 %	2,0 %	-3,0 %	3,8 %	3,7 %	3,6 %	3,9 %	3,6 %	4,7 %

	2023	2022	2021	2020	2019
Kapitalavkastning investeringsvalg	12,2 %	-8,0 %	13,8 %	7,9 %	

	2023	2022	2021	2020	2019
Kapitalavkastning selskapsporteføljen	4,6 %	1,5 %	1,7 %	1,6 %	2,8 %

Note 48 - Antall ansatte

Storebrand Livsforsikring AS

NOK mill.	2023	2022
Antall ansatte per 31.12	1 003	869
Gjennomsnittlig antall ansatte	982	821
Antall årsverk per 31.12	993	863
Gjennomsnittlig antall årsverk	973	815

Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand Livsforsikring konsern

- Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand Livsforsikring Konsern for 2023 (årsrapporten 2023).

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRSer og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven og årsregnskapsforskriften for livsforsikringsforetak som skal anvendes per 31. desember 2023. Årsregnskapet for morselskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven, årsregnskapsforskriften for livsforsikringsforetak, samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskapsstandard nr. 16 per 31. desember 2023.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2023 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2023. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt.

Lysaker, 6. februar 2024
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Odd Arild Grefstad (sign.)
styrets leder

Martin Skancke (sign.)

Anne Kathrine Slungård (sign.)

Mari Tårnesvik Grøtting (sign.)

Trond Thire (sign.)

Hans Henrik Klouman (sign.)

Jan Otto Risebrobakken (sign.)

Vivi Måhede Gevelt (sign.)
administrerende direktør

Til generalforsamlingen i Storebrand Livsforsikring AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, totalresultat, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, totalresultat, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder vesentlige opplysninger om regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarter) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært revisor for Storebrand Livsforsikring AS sammenhengende i 6 år fra valget på generalforsamlingen den 19. mars 2018 for regnskapsåret 2018.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Med unntak av innføringen av IFRS 17, har det ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning for årsregnskapet 2023 som har avledet nye fokusområder. Som følge av utvikling i sakene knyttet til de usikre skatteposisjonene har dette forholdet ikke hatt tilsvarende oppmerksomhet inneværende år.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdsettelse av forsikringsforpliktelser i livsforsikring

Vi fokuserte på verdsettelsen av forsikringsforpliktelsene fordi det er vesentlige estimater i regnskapet. Estimatenes innebærer komplekse vurderinger av sannsynligheten for at forsikrede hendelser inntreffer, og usikkerhet knyttet til hvorvidt avsetningene er tilstrekkelig til å dekke de totale forpliktelsene overfor forsikringstakerne. Mindre justeringer av forutsetningene kan ha vesentlig betydning for størrelsen på estimatene.

Beregningen av forsikringsforpliktelsene vil i stor grad avhenge av god datakvalitet i forsikringssystemet og anvendelse av forutsetninger som er i tråd med regnskapsreglene i IFRS 17 for konsernregnskapet og forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak for morselskapet.

Se note 1, 2, 7 og 32 til konsernregnskapet og note 1, 2, 7, 38 og 39 til selskapsregnskapet hvor ledelsen gir en nærmere beskrivelse av forsikringsforpliktelsene, forutsetningene og estimatusikkerhet.

I vår revisjon vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av etablerte kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder, herunder selskapets interne reberegninger for et utvalg av forsikringsforpliktelsene. Vi undersøkte også om ledelsen hadde etablerte effektive kontroller som sikret god datakvalitet ved beregningen av forsikringsforpliktelsene. Dette inkluderte kontroller rettet mot datainnhenting, databehandling, avstemming av forsikringssystemene samt generelle IT-kontroller relevante for finansiell rapportering. De kontrollene vi valgte å bygge på fungerte effektivt.

Vi utførte også uavhengige kontrollberegninger for et utvalg av forsikringsforpliktelsene ved bruk av våre aktuarielle modeller og sammenlignet dem mot selskapets beregninger. Vi benyttet våre egne aktuarer i dette arbeidet. Kontrollberegningene viste ikke avvik av betydning.

Vi vurderte og utfordret ledelsens anvendelse av sentrale forutsetninger som ligger til grunn for estimatet av forsikringsforpliktelsene. Det samme gjorde vi for den metoden og de modeller ledelsen benyttet. Vi benyttet våre egne aktuarer i deler av dette arbeidet.

Vi vurderte og kom også til at informasjonen i notene om forsikringsforpliktelsene er tilstrekkelig og dekkende.

Implementering av IFRS 17

Konsernet har implementert ny regnskapstandard for forsikringskontrakter IFRS 17 med virkning fra regnskapsåret 2023. Dette representerer en betydelig endring i regnskapspraksis. Standarden introduserer blant annet nye modeller for måling, presentasjon og noteopplysninger. Gitt kompleksiteten og skjønnet involvert i anvendelsen av den nye standarden, og den betydelige innvirkningen den har på konsernets regnskap og prosesser, fokuserte vi på implementeringen av IFRS 17 i vår revisjon.

For en nærmere omtale av virkninger og ledelsens vurderinger ved implementering av IFRS 17 viser vi til note 1 og 2 i konsernregnskapet.

I vår revisjon av implementeringen av IFRS 17, har vi blant annet utført følgende revisjonshandlinger:

- Opparbeidet forståelse for selskapets prosess for implementering av IFRS 17, herunder de endringer i systemer og prosesser selskapet har gjennomført, og hvordan ledelsen har tolket og anvendt de nye regnskapsreglene.
- Vurdert ledelsens anvendelse av nye regnskapsprinsipper, forutsetninger og metoder, herunder ledelsens skjønnsmessige vurderinger. Vurderingene omfattet blant annet fastsettelse av implementeringseffekt samt anvendelse av metoder for innregning og måleprinsipper for de ulike forsikringskontraktene.
- Vurdert og testet utformingen og effektiviteten av kontrollene som ledelsen har implementert i forbindelse med overgangen og etterfølgende måling av forsikringskontrakter. Vår testing omfattet kontroller knyttet til blant annet datainnsamling, beregninger og anvendelse av forutsetninger og metoder.

Der det var relevant, brukte vi våre egne eksperter i dette arbeidet. Vi avdekket ingen vesentlige avvik som et resultat av våre revisjonshandlinger.

Basert på våre utførte revisjonshandlinger vurderte og kom vi også til at noteopplysningene om implementeringseffekten av IFRS 17 er tilstrekkelig og dekkende.

Verdsettelse av investeringseiendom

Konsernet har investeringseiendom som i hovedsak består av kontor og handelseiendom. Vi fokuserte på verdsettelse av investeringseiendom fordi dette er et estimat, og fordi investeringseiendom utgjør en betydelig del av konsernets balanse.

Verdsettelse av eiendommene til virkelig verdi innebærer bruk av forutsetninger som er gjenstand for skjønnssanvendelse fra ledelsen. Viktige forutsetninger for verdien av den enkelte

Ved vår revisjon vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av etablerte kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder, herunder selskapets interne verddivurdering av investeringseiendom. Vi fant at det var etablert rutiner som sikret at disse elementene regelmessig ble kontrollert mot både eksterne verdsettelse og markedsdata. De kontrollene vi valgte å bygge på fungerte effektivt.

eiendom er i første rekke forventede fremtidige kontantstrømmer og avkastningskrav.

Grunnlaget for ledelsens estimat er en intern verdsettelsesmodell og eksterne verdivurderinger. Ledelsen innhenter observasjoner av markedsdata fra ulike markedsaktører. Ledelsen vurderer rimeligheten av sine egne estimater gjennom innhentelse av verdsettelse fra eksterne verdsetterne for et utvalg eiendommer. Verdsetterne er engasjert av selskapets ledelse.

For en nærmere beskrivelse av investeringseiendom, metoden som benyttes og forutsetningene som ligger til grunn for verdsettelsen, se note 1, 2, 7 og 12 til konsernregnskapet og note 1, 2, 8 og 13 til selskapsregnskapet.

Verdsettelse av finansielle eiendeler til virkelig verdi

Vi fokuserte på dette området både fordi finansielle eiendeler til virkelig verdi utgjør en betydelig del av eiendelene i balansen og fordi markedsverdien i enkelte tilfeller må estimeres ved hjelp av verdsettelsesmodeller som vil inneholde skjønn.

Hovedandelen av de finansielle eiendelene som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet er basert på priser i aktive markeder, eller er avledet fra observerbar markedsinformasjon. For disse eiendelene er det viktig med rutiner og prosesser som sikrer et nøyaktig grunnlag for verdsettelsen. For finansielle eiendeler som er verdsatt basert på modeller og enkelte forutsetninger som ikke er direkte observerbare,

Vi innhentet, leste og forstod den interne verdsettelsesmodellen. Vi kom til at modellen inneholder de elementer som regnskapsregelverket krever og derfor er hensiktsmessig for bruk til å fastsette virkelig verdi på konsernets investeringseiendom. Vi kontrollerte om- og fant at modellen foretok matematisk riktige beregninger.

I vår vurdering av verdsettelsene utfordret vi benyttede forutsetninger for forventede fremtidige kontantstrømmer og avkastningskrav ved å sammenligne dem mot informasjon fra relevante interne og eksterne kilder for et utvalg eiendommer. Vi fant at forutsetningene stemte godt overens med informasjon fra relevante kilder.

Vi sammenlignet de interne verdifastsettelsene mot de eksterne verdsetternes anslag på verdier for utvalgte eiendommer. Vi utfordret ledelsen på avvik av betydning og innhentet forklaringer til avvik. Vi vurderte forklaringene som rimelige. Vi vurderte også verdsetternes kvalifikasjoner, kompetanse og objektivitet.

Vi vurderte og kom også til at noteinformasjonen om investeringseiendom var i henhold til kravene i regnskapsreglene og ga en hensiktsmessig beskrivelse av metoden som ble benyttet og forutsetningene som lå til grunn for verdsettelsen.

Ved vår revisjon vurderte vi utforming og testet effektivitet av etablerte kontroller over verdsettelse av finansielle eiendeler til virkelig verdi. Dette omfattet særlig kontroller som sikret fullstendig og nøyaktig anvendelse av markedspriser og andre observerbare stamdata, avkastningskontroller og generelle IT-kontroller relevante for finansiell rapportering. De kontrollene vi valgte å bygge på fungerte effektivt.

For finansielle eiendeler som er verdsatt ved hjelp av modeller og bruk av enkelte forutsetninger som ikke er direkte observerbare, vurderte vi verdsettelsesprinsipper, modellene og forutsetningene, som ble anvendt. Vi fant at

fokuserte vi på både modellene og de forutsetningene som ligger til grunn for verdsettelsen.

Se note 1, 2 og 12 i konsernregnskapet og note 1, 2 og 13 i selskapsregnskapet for en beskrivelse av verdsettelse av finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi over resultatet.

modellene og forutsetningene var hensiktsmessige og anvendt konsistent.

For et utvalg investeringer testet vi også om virkelig verdi var i samsvar med eksterne kilder. Der det var relevant tok vi stilling til påliteligheten av kildene som benyttes. Våre tester avdekket ikke vesentlige avvik.

Vi vurderte og fant også at noteinformasjonen om konsernets verdsettelsesprinsipper og virkelig verdi fastsettelse var tilstrekkelig og hensiktsmessig.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde, i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet, og i samsvar med IFRS Accounting Standards som godkjent av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon.

Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi har eneansvar for vår konklusjon om konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn stbliv-2023-12-31-nb.zip i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 6. februar 2024

PricewaterhouseCoopers AS

Thomas Steffensen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

